

5 VERHANDELINGEN**BUNDEL 4****van****EBENEZER ERSKINE****bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland****SAMENGESTELD DOOR:****ENGBERT VAN T HUL****STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG****2018****Nieuwe versie aug. 2021**

INHOUD

1^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Hebreeën 10:19-22. De verzekering des geloofs.

Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, en dewijl wij hebben een grote Priester over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs.

2^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Johannes 3:18. Het ongeloof.

Die niet gelooft, is alrede veroordeeld.

3^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Psalm 47:6. De plechtigheid van Christus hemelvaart tot de troon der heerlijkheid.

God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.

4^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Psalm 89:15. De troon der genade.

Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons.

5^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 8)

Psalm 23:4. Het dappere geloof.

Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij. Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.

1. De verzekering des geloofs.

Hebreeën 10:19-22. *Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees, en dewijl wij hebben een grote Priester over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs.*

(1) Het eerste hoofdstuk, behelzende een inleiding tot het voorname oogmerk, benevens de orde van de volgende redevoering.

Deze verzen behelzen de overgang van de apostelen, van het leerstellige tot het praktikale gedeelte van deze brief. In het voorgaande gedeelte van deze brief, van het Priesterambt van Christus uitvoerig gehandeld hebbende, zo trekt hij (vers 19-21), het oogmerk en de inhoud van alles wat hij dienaangaande gezegd had, in weinige woorden tezamen. En dan leidt hij uit dat alles een zeer natuurlijk besluit af (vers 22), zeggende: Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, even gelijk een wijs bouwmeester, die zo lang graaft, totdat hij aan het fundament komt, en dan zichzelf en anderen roept om op hetzelfde met vrijmoedigheid te bouwen.

Ten einde wij van de woorden een meer onderscheiden inzicht mogen hebben, zo is het nodig dat wij eerst in het algemeen aanmerken, hoe de apostel op een zeer aardige en sierlijke wijze, de voorrechten van het Nieuwe Testament in een Oude Testamentsstijl en dialect uitdrukt. Het hoogste voorrecht van de gevallen mens is, dat hij een toegang heeft tot de tegenwoordigheid van God, zijn verongelijkte Heere en Soeverein. Christus nu is de enige toegangsweg, van Wie de tempel van Salomo een heerlijk en luisterrijk voorbeeld was, en met zinspeling op die voorbeeldige tempel, wordt Christus onder een drieledig inzicht aan ons geloof voorgesteld (vers 19-21):

1. Als een poort of deur, door welke wij uit kracht van Zijn verzoenend bloed met vrijmoedigheid mogen ingaan in het heiligdom (vers 19). Onder de Mozaïsche bedeling kon Aäron maar alleen (en niet het volk), en dat maar eenmaal per jaar ingaan in het heilige der heiligen, met het bloed van stieren en van bokken, hetwelk voor hemzelf en voor de zonde van het volk geofferd werd. Maar nu, onder het Nieuwe Testament, is door de dood en de voldoening van de Zone Gods, de toegangsweg tot de vriendschap en gemeenschap met een heilig God, zowel hier als hiernamaals, voor elke zondaar die door het geloof onder het dekkleed van Christus bloed wil ingaan, geopend en openbaar gemaakt. Zodra had Adam niet gezondigd, of de toegangsdeur tot de Majesteit Gods was voor hem en voor al zijn nakomelingen gesloten en toegegrendeld, dewijl een Cherubim met een vlammend zwaard hem in de weg stond. Maar nu, het vlammend zwaard van Gods rechtvaardigheid geblust zijnde in het bloed van de Borg, is de toegangsdeur weer wijd geopend. Ik herinner mij hier die Tekoïtische vrouw (2 Samuël 14:14), die in haar zinspreukige aanspraak tot David ten voordeel van Absalom dit argument gebruikt, om hem te bewegen om zijn verbannen zoon thuis te roepen: God (zegt zij) zal gedachten denken, dat hij de verstotene niet van zich verstote. Doch dit is opmerkelijk waar in dit geval. God heeft in Zijn oneindige wijsheid een weg bedacht, hoe Zijn verbannene wederom in Zijn tegenwoordigheid gebracht kan worden, en die weg is door het bloed en de voldoening van Christus, zie Johannes 10:9 en 14:6.

2. Om ons in onze naderingen tot God door Christus aan te moedigen, wordt Hij aan ons voorgesteld onder het begrip van een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees (vers 20). Het binnenste voorhangsel, dat scheiding maakte tussen het heilige en het heilige der heiligen in de tempel te Jeruzalem, was een voorbeeld van dat lichaam des vleses, dat de Zone Gods heeft aangenomen, waardoor Zijn Godheid als verborgen werd. En door het scheuren van dit voorhangsel, bij Zijn dood aan het kruis, is de weg tot God en tot de heerlijkheid geopend en openbaar geworden, en dit wordt nu een nieuwe of een verse weg genaamd, in tegenstelling van Adams weg door het verbond der werken, welke sinds zijn val is toegesloten, of omdat hij nooit veroudert, maar altijd vers, groen en

welriekend blijft voor een gelovige ziel. Hij wordt ook een levende weg genaamd, omdat, hoewel Christus eenmaal gestorven en dood geweest is, Hij nochtans nu levend is en eeuwig leven zal, om aan elke ziel die door Hem tot God gaat, het leven te geven. Hij is ook een weg die voor ons ingewijd is. Hij is ingewijd tot gebruik voor zondaren in hun handelingen met God, Ik heilig Mijzelve voor hen, zegt Hij. O, wat kan er meer tot aanmoediging zijn voor een verloren zondaar, om hem door het geloof, gebruik van Christus te doen maken, dan te weten, dat Hij juist tot dit werk, om zalig te maken wat verloren was, is ingewijd!

3. Zo nu een zondaar tegenwerpen mocht, dat, hoewel de deur geopend, en de verse en levende weg is ingewijd, hij echter zo onkundig is dat hij deze weg niet weet, of zo onmachtig dat hij daarop niet wandelen kan, of zo schuldig dat hij het niet ondernemen durft om het heiligdom in te gaan, zo wordt Christus, om al deze dingen uit de weg te ruimen, aan ons voorgesteld als een grote Hogepriester over het huis Gods (vers 21). O, wat een edele aanmoediging is hier voor het geloof! Christus is als een Hogepriester gesteld voor de mensen, in de zaken die bij God te doen zijn (Hebreeën 5:1), en dewijl Hij voor de mensen gesteld is, mogen zij dan niet met vrijmoedigheid en vertrouwen gebruik maken van Zijn middelaarschap? (Hebreeën 4:14,16). Dan is Hij, uit hoofde van Zijn bediening, verbonden om de plichten van Zijn ambt omtrent elke ziel uit te voeren, die Hem in dezelve gebruikt. Hij is als Hogepriester verbonden om de onwetenden te onderwijzen, de zwakken te versterken, de machtelozen te bevestigen, en om verzoening te doen voor de zonden van het volk. Laat ons dan vrijmoedigheid hebben om Hem te gebruiken, inzonderheid wanneer wij aanmerken dat Hij zowel een barmhartig als een getrouw Hogepriester is (Hebreeën 2:17), alsook een Hogepriester over het huis Gods. Dat is, een volkomen macht en autoriteit van Zijn eeuwige Vader hebbende, om onze zaken te behandelen, en om onze personen en plichten voor Hem welbehaaglijk te maken. Kortom, het gehele werk en het beslag der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen, is aan hem toebetrouwd. Ja, al de heerlijkheid van het huis zijns vaders hangt aan hem, als een nagel in een vaste plaats (Jesaja 22:24-25). Dewijl wij dan zulk een Hogepriester hebben, met zulk een autoriteit en intrest, zo laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebreeën 4:15-16). Wanneer wij met God enige handelingen hebben, wanneer wij in het verborgene van Zijn tegenwoordigheid willen ingaan, of Zijn gemeenschap willen genieten, zo laat ons onze Hogepriester volgen, Die ons de weg bereid heeft, en nu verschijnt voor het aangezicht van God voor ons. De apostel nu (zeg ik) Christus aldus onder de alleraanmoedigendste beschouwingen voorgesteld hebbende, als het Voorwerp van ons geloof, vertrouwen en vrijmoedigheid in onze handelingen met de Majesteit van God, gaat nu verder voort, om in de woorden van onze tekst een onderlinge plicht aan te prijzen en in te prenten, zeggende (vers 22): Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde, enz.

Eer wij tot de bijzondere overweging van de woorden overgaan, zo is het onze opmerking overwaardig, dat wij de orde van de leerwijze van de apostel aanmerken, en hoe hij het voorrecht van een gelovige, met zijn plicht tezamen bindt. Eerst wil hij dat het voorrecht zal geloofd worden, en dat dan de plicht volbracht wordt, hij wil, dat wij eerst geloven zullen, dat de deur tot het heiligdom door het bloed van Jezus geopend is, dat er een verse en levende weg voor ons is ingewijd, dat wij een grote Hogepriester hebben over het huis Gods, Die gereed is om ons te leiden in Zijn tegenwoordigheid. En op deze gronden des geloofs dringt hij ons de plicht aan, zeggende: Zo laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, enz. Het is daarom een aangename zaak dat wij hier eens aanmerken, hoe de orde van het verbond der werken recht het tegendeel is, of omgekeerd in het verbond der genade. In het verbond der werken was de plicht de grondslag van ons voorrecht, de mens moest eerst de plicht volbrengen, en mocht zo op zijn gehoorzaamheid, het voorrecht in een weg van schuld, volgens het verdrag Gods met hem aangegaan, verwachten. Maar nu, zeg ik, is Gods weg en orde in het verbond der genade, recht het tegendeel. Want hier moeten

wij eerst het voorrecht geloven, of hetzelfde als een gift van soevereine genade ontvangen, en op die grond hebben wij dan de plichten te volbrengen. Dit is een zaak daar wij met de uiterste nauwkeurigheid op acht hebben te geven, omdat de eigenlijke neiging van de natuur uitloopt in een werkverbond, namelijk, om het voorrecht te verwachten op rekening van de plicht, en om zich in te beelden dat God onze schuldenaar is wanneer wij deze of gene plichten die de wet gebiedt, volbracht hebben. En dus loopt de stroom van de natuur, geheel in tegen de weg en de orde van het genadeverbond, te weten om eerst het voorrecht in een weg van genade te ontvangen, en als arme bedelaars van God aalmoezen aan te nemen, en dan de plichten te volbrengen als een getuigenis van onze dankbaarheid voor het ontvangen voorrecht, zonder iets te verwachten van de Heere uit aanmerking van de plichten die door ons verricht worden. Dit is het, daar de trotse natuur tegen in spartelt met de alleruiterste tegenkanting. Hoe! zegt ze, alles om niet te ontvangen zonder geld of zonder prijs, en wanneer wij alles gedaan hebben wat wij schuldig zijn, dan nog te moeten zeggen: Wij zijn maar onnutte dienstknechten? Daar kan de verdorven natuur niet onder buigen, totdat het hart door de soevereine en krachtdadige genade vernieuwd en hervormd wordt. Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebekken? enz. (Micha 6:7). Waarom vasten wij en Gij ziet het niet aan? Waarom kwellen wij onze ziel en Gij weet het niet? (Jesaja 58:3); dit zijn zo onze natuurlijke gedachten. Doch hoewel deze weg lijnrecht tegen de natuur inloopt, zo is echter dit de weg in welke God wil, dat de zondaren zalig zullen worden, of dat zij anders nooit enig deel zullen hebben aan Zijn zaligheid. Hij wil dat zij het eeuwige leven, hier in beginsel en hiernamaals volkomen, ontvangen zullen als een genadegift Gods, door Jezus Christus onze Heere, zonder aanmerking van enige van onze werken, als de grondslag van onze eis of recht op hetzelfde. De roem moet voor eeuwig uitgesloten zijn, opdat de eer van onze zaligheid alleen wordt toegebracht aan de genade, die door (de toegerekende) rechtvaardigheid heerst tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere (Romeinen 5:21). En daarom zeg ik, tracht toch om die weg en die orde, die God in het verbond der genade vastgesteld heeft, vast te maken op uw harten, waarin Hij het voorrecht, aangenomen door het geloof, tot de grondslag van de plicht, en niet de plicht tot de grondslag van ons recht, tot het voorrecht heeft gesteld. Dit is ook de leer of de orde die in onze kleine Catechismus door de Westminsterse kerkvergadering voorgesteld wordt, alwaar in het antwoord op de derde vraag geleerd wordt, dat de Schriftuur voornamelijk leert, eerst: wat de mens te geloven heeft van God, en dan: welke plichten God van de mens eist. En volgens deze orde worden ons vervolgens eerst de voorwerpen van het geloof verklaard, en dan worden op deze grond de plichten van de zedelijke wet aangedrongen. Indien dan deze orde in de leer wordt omgekeerd, dan verbreken wij het verbond der genade en keren weer tot een verbond der werken. Tot dusverre van de samenhang.

Nu komen wij tot de woorden zelf, waarin wij acht te geven hebben:

A. Op de grote en algemene plicht die de apostel op de voorgemelde gronden aandringt: Zo laat ons toegaan.

B. Op de bijzondere besturing die hij ons geeft, hoe wij ons in onze nadering tot God, langs die verse en levende weg te gedragen hebben, te weten: met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, enz.

A. Betreffende het eerste, te weten de algemene plicht die aangedrongen wordt, deze is: laat ons toegaan. De apostel zegt ons niet uitdrukkelijk waar, of tot wie wij toegaan zullen, maar het blijkt klaar uit het gehele beloop van de tekst en de samenhang, dat hij ons nodigt om toe te gaan tot God. Niet tot God volstrekt aangemerkt, want aldus is Hij ontoegankelijk voor een schuldig zondaar, maar tot God in Christus, de wereld met Zichzelve verzoenende: dit is die troon der genade tot dewelke hij ons genodigd had met vrijmoedigheid toe te gaan, opdat wij barmhartigheid mochten verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwaamer tijd (Hebreeën 4:16). Het Griekse woord is daar en hier één en hetzelfde.

Het is iets opmerkelijks in de wijze van des apostels vermaning, dat, wanneer hij anderen roept om toe te gaan, hij zichzelf insluit. Hij zegt niet: Gaat gijlieden toe, maar: laat ons toegaan. Een leraar van het Evangelie moet, wanneer hij de waarheden Gods verkondigt, naar binnen tot zijn eigen ziel prediken, zowel als tot anderen. Weet mijne vrienden, dat wij ulieden geen waarheden of leringen verkondigen, waarin wij voor onszelf geen belang hebben, o nee! onze zielen hangen daaraan, en zullen eeuwig verloren of behouden worden naar dat wij deze kostelijke waarheden aannemen of verwerpen, welke wij aan ulieden verkondigen. En het kan ook waarlijk niet verwacht worden, dat wij de waarheden Gods met enige levendigheid en warmte aan anderen zullen toepassen, tenzij wij eerst een levende toepassing van dezelve maken op onze eigen zielen. En indien wij zelf niet op die leringen weiden, en die plichten in praktijk brengen, welke wij u verkondigen en u zoeken in te prenten, zo zijn wij, hoewel wij aan anderen prediken, zelf maar verworpingen.

De vermaning: Laat ons toegaan, veronderstelt onze natuurlijke afstand en vervreemding van God, wij dwaalden allen als schapen, zegt de profeet (Jesaja 53:6). Wanneer Christus onze afvallige staat beschrijven wil, zo doet Hij dat onder het zinnebeeld van een doorbrenger, reizende naar een ver gelegen land (Lukas 15:13). Daar zijn drie dingen welke wij allen in Adam verloren en verbeurd hebben, te weten: het beeld Gods, Zijn gunst en Zijn gemeenschap. Ja, wij hebben die zo ver verloren, dat de apostel ons duidelijk zegt, dat wij in onze natuurlijke staat vervreemd zijn, zelfs van het leven Gods (Efeze 4:18). Dit heeft God aan Adam, terstond na zijn val, bekend gemaakt in de vraag welke Hij hem voorstelde, toen hij zich verborg te midden van het geboomte des hofs: Adam waar zijt gij? (Genesis 3:9). Non es ubi prius eras, gelijk dat Augustinus uitlegt: Gij zijt niet waar gij tevoren was. Waar is die voorgaande vriendschap en gemeenschap die er onlangs tussen Mij en u geweest is? Van een zoon van God bent u een kind van de duivel, en van een bondgenoot van de hemel, een bondgenoot van de hel geworden. Aldus is de breuk en de scheuring wijd geworden als de zee. Kunnen nu zulke partijen, tussen welke zulk een natuurlijke en zedelijke afstand is, wel ooit weer verenigd worden? Ja, de vermaning van de apostel om toe te gaan, leert duidelijk dat de geschonden en verongelijkte Majesteit Gods, toegankelijk is gemaakt door het bloed van Jezus, langs een verse en levende weg. Het is van eeuwigheid Gods grote raadslag geweest om de gevallen mens wederom te brengen tot gemeenschap met zijn Maker. De oneindige Wijsheid, door de innerlijke beweging van eeuwige barmhartigheid bewogen zijnde, heeft de weg uitgevonden, en deze weg is Christus (Johannes 14:6). Het grote oogmerk van Zijn menswording en van het ganse werk van Zijn middelaarschap, is opdat Hij ons tot God zou brengen (1 Petrus 3:18). Vreemdelingen en vijanden tot vriendschap en vereniging te brengen, is een groot en machtig werk. Dit werk voleindigt Hij nochtans, en brengt hetzelfde teweeg door het rantsoen hetwelk Hij voor ons betaald heeft, en door de werking van Zijn Geest in ons.

Dit toegaan tot God bestaat niet in enige nadering tot het wezen Gods, want wezenlijk aangemerkt zijnde, is Hij niet ver van een iegelijk van ons, want in Hem leven wij en bewegen ons en zijn wij (Handelingen 17:27-28). Ook bestaat het niet in enige uitwendige of lichamelijke naderingen tot Hem, in de plichten van Zijn dienst, want de lichamelijke oefening is tot weinig nut (1 Timótheüs 4:8). Velen naderen wel tot God met hun monden, en eren Hem met hun lippen, doch hun harten doen zij verre van Hem (Jesaja 29:13). Ook bestaat dit naderen of toegaan niet in een zedelijke ernst, ofschoon, helaas! het zeer bezwaarlijk is om de mens zelfs nog zo ver te brengen, want het volk kan zeer zedelijk ernstig zijn omtrent eeuwige belangen op een wettische wijze, gelijk die Farizeeër, die tot Christus kwam, zeggende: Goede Meester, wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe? (Mattheüs 19:16). Ja, de heidenen, de mohammedanen en de Joden kunnen in hun weg wel zedelijk ernstig zijn, maar zij kunnen niet gezegd worden te naderen of toe te gaan tot God. Waarin bestaat dan (zult u mogelijk zeggen) dit toegaan tot God? Ik antwoord: Het is een daad van het hart of van het gemoed, waardoor de ziel onder de invloed van de Geest op een liefelijke en onweerstaanbare wijze weerkeert tot God in Christus, als het enige Middelpunt van haar rust. De arme ziel, Adams weg tot toegang ondernomen

hebbende, en bevindende dat die deur door de wet, door de rechtvaardigheid en heiligheid van God, vast gesloten en toegesloten is, wanhoopt om ooit door dezelve te kunnen ingaan. En wanneer zij eindelijk door haar grote reis vermoeid is (Jesaja 57:10), en de deur van het heiligdom geopend vindende door het bloed van Jezus en de verse en levende weg in het licht door Geest en Woord aan haar ontdekt zijnde, roept ze onder dat gezicht uit: O! dit is de poort Gods, door deze deur wil ik ingaan in Zijn tegenwoordigheid. Ja, dit is mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal ik wonen, want ik heb het begeerd. O! wat een verkwikkelijke berusting van de ziel is er, in Gods uitvinding van de zaligheid door Christus Jezus! De ziel kan niet anders dan dezelve prijzen en goedkeuren als een uitvinding, die de oneindige wijsheid alleszins waardig is, en uitroepen met de apostel: Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben (1 Timótheüs 1:15). Dit is de ordinaire of gewone oefening van de ziel, zowel in haar eerste als volgende naderingen tot God, in enige plichten van de godsdienst. Daar is een gedurig gebruik maken van de verdiensten en het middelaarschap van Christus, in elke toegang die de ziel doet of oefent, tot de Goddelijke Majesteit in de hemel. Zij vestigt zich als het ware, in de kloof van de rots der eeuwigheid, zij komt in de verborgen plaats van die gezegende ladder, door welke wij ten hemel klimmen. En dan toont zij haar gedaante en laat haar stem horen in het toegaan tot God op die verse en levende weg. Wij nemen als het ware, die verzoening welke God heeft voorgesteld, in de hand des geloofs, dezelve voorstellende aan God, zeggende: Zie, het bloed des verbonds. O God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden (Psalm 84:10). Wanneer wij toegaan tot het heiligdom door het bloed van Jezus, dan gaan wij geheel uit onszelf, wij zien onze plichten, genaden, gestalten en genietingen, geheel over het hoofd en gronden zo de hoop van onze toegang en voorspoed, eniglijk en alleen op de verdiensten en het middelaarschap van onze grote Hogepriester, dewijl God ons begenadigd heeft in de Geliefde (Éfeze 1:6). En uit aanmerking van deze dingen zal de ziel geredelijk zich uitdrukken gelijk David eens in een dergelijk geval: En dat ik inga tot Gods altaar, tot de God der blijdschap mijner verheuging (Psalm 43:4). En indien de Heere Zijn aangezicht verbergt, zo zal de ziel wachten, en daaruit iets goeds voorspellen, zeggende: Hoop op God, want ik zal Hem nog loven. Hij zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn (Psalm 42:9). En wanneer de Heere haar goedgunstig is, en haar een antwoord des vredes schenkt, dan schrijft zij deze haar voorspoed niet aan haar geloof, aan haar gestalte of ernst toe, maar aan Christus alleen, zeggende: Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere (Psalm 115:1). Tot dusverre van de algemene plicht van toe te gaan tot God.

B. Nu gaat de apostel in de tweede plaats ons bijzonder besturen ten aanzien van de wijze van ons toegaan. Ten eerste, hij bestuurt ons om toe te gaan met een waarachtig hart. Dit is een zeer gepast woord, want indien hij ons geboden had om toe te gaan met een volmaakt, rein en onbevlekt hart, zo had hij ons wel mogen gebieden te vliegen zonder vleugelen. Maar hij gebiedt ons om toe te gaan met een waarachtig hart, dat is, met een hart dat waarlijk verlegen is om voor God aangenaam te zijn, met een hart dat waarlijk goedkeuring heeft voor, en berustende is in, de verse en levende weg. Kortom, een waarachtig hart wordt hier gesteld tegenover een dubbel, twijfelend, wantrouwend en geveinsd hart, alle geveinsdheid moet hier gemeden worden in onze handelingen met Hem, Die harten en nieren doorzoekt, en Wiens ogen gelijk een vlam vuurs zijn, en Die Jeruzalem met lantaarnen doorzoeken zal. Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, zegt David (Psalm 51:8), daar de huichelaar, die tot God nadert met zijn mond, en Hem met zijn lippen eert, maar zijn hart verre van de Heere weg doet (Jesaja 29:13), voor Hem niet bestaan zal. Draag dan zorg dat uw harten voor God oprecht zijn, wanneer u tot Hem nadert. Doch hiervan zal ik ook niet meer zeggen, maar vervolgens voortgaan tot hetgeen ik voornamelijk bedoel, te weten, de tweede besturing die de apostel ons geeft, om in onze toegang tot God langs die verse en levende weg, voorspoedig te zijn, en die is om toe te gaan in volle verzekerdheid van het geloof.

Het Griekse woord betekent een volle overtuiging of verzekering van een zaak te hebben, en wordt gesteld tegenover waggelen, twijfelen en onzekerheid. De apostel, in de voorgaande verzen een vast fundament van toegang gelegd hebbende, gebiedt ons op hetzelfde te betrouwen, er op te berusten met een onwankelbaar vertrouwen, en met een verzekerde overreding van voorspoedig te zullen zijn. Hetgeen verder tot verklaring nodig is, zal ons in het behandelen van de volgende lering ontmoeten, te weten:

LERING: Het is de wil Gods, dat degenen, die tot Hem in Christus naderen, tot Hem zullen naderen in volle verzekerdheid des geloofs, of met een verzekerde overreding en vrijmoedige verwachting van voorspoedig en aangenaam te zullen zijn.

De grondslag van deze leer is licht te verstaan. Het is klaar dat de apostel hier niet spreekt van die verzekering van de genade en de zaligheid, welke op het geloven volgt en de weerslag is van de opmerking door de ziel, van de werkingen van de Heilige Geest binnen in zich, maar van een verzekering die in de eigenlijke lijnrechte daad van het geloof gelegen is. Want het oogmerk van de apostel is hier niet om de blijken en merktekenen van het geloof, maar deszelfs voorwerp voor te stellen, namelijk Christus als de Deur en de Weg tot het heiligdom, en als de Hogepriester die gereed is om ons daarin te leiden, waarop hij dan tot een onderlinge daad van het geloof vermaant, toe te gaan tot God in volle verzekerdheid van het geloof. In het behandelen van deze lering, zal ik door de Goddelijke bijstand trachten te spreken:

- (2) Van het geloof in het algemeen.
- (3) Van de verzekering des geloofs.
- (4) Van de volle verzekerdheid des geloofs.
- (5) Van de gronden, waarop het geloof in het toegaan tot God, zijn verzekering bouwt.
- (6) En dan zal ik eindelijk, van alles een toepassing maken.

Eer wij de gemelde hoofdzaken behandelen, zal ik alleen vooraf zeggen, dat de praktikale en bevindelijke kennis van dit onderwerp, een stof is van het hoogste gewicht en aanbelang, aangezien de apostel ons uitdrukkelijk zegt dat zonder het geloof het onmogelijk is Gode te behagen (Hebreeë 11:6). Zonder enige mate van geloof kunnen wij nooit een voorspoedige toegang tot de troon der genade hebben. Hetgeen gezegd wordt van de Israëlieten met betrekking tot het aardse Kanaän, dat zij niet hebben kunnen ingaan wegens hun ongeloof, mag van het grootste gedeelte van de belijders onder het Evangelie ook gezegd worden. Zij kunnen in het heiligdom van de gemeenschap met God hier, of van de onmiddellijke genieting van Hem hiernamaals, niet ingaan wegens hun ongeloof, en daarom zeg ik, dat het rechte verstand en het begrijpen van dit onderwerp, van de hoogste aangelegenheid moet zijn voor degenen, die enig belang hebben omtrent hun aanneming bij God. Dit vooraf gezegd hebbende, ga ik vervolgens voort tot de eerste zaak, die ik in de orde voorgesteld heb, te weten, om een weinig te spreken van het GELOOF in het algemeen.

(2) Het tweede hoofdstuk, van het geloof in het algemeen.

Ik zal hier niet blijven staan bij de onderscheiden soorten van geloof, welke algemeen genoemd worden, als daar zijn het historisch geloof, het wondergeloof en het tijdgeloof, welke in de verworpenen en in de tijdgelovigen gevonden kunnen worden. Ons onderzoek is voor het tegenwoordige, inzonderheid omtrent het geloof van de uitverkorenen Gods, hetwelk in onze kleine Catechismus zeer wel op deze wijze beschreven wordt:

Het geloof in Christus Jezus is een zaligmakende genade, door welke wij Hem aannemen en op Hem alleen berusten tot zaligheid, zoals Hij ons wordt aangeboden in het Evangelie.

Tot verklaring van deze beschrijving zal ik deze weinige volgende aanmerkingen voordragen:

1. Dat het geloof een zaligmakende genade is. Het wordt zo genaamd, omdat het een vrije gift Gods is (Éfeze 2:8). Het is geen gewrocht van de vrije wil, omdat zulk een bloem uit de aarde van de verdorven natuur nooit is voortgesproten, o nee, het is één van de voornaamste werkingen van de Geest, in de zielen van Gods uitverkorenen, in hun krachtdadige roeping. Het wordt aan niemand besteed uit aanmerking van enige goede hoedanigheden of geschiktheden die hetzelfde zouden voorgaan, want geloof is de eerste genade, of de eerste daad van het geestelijk leven en als het ware de moeder van de andere genaden, omdat het de ziel in Christus wortelt en inlijft, uit Wie alleen onze vrucht gevonden wordt (Hoséa 14:9). Vóór de inplanting van het geloof is er niets dan atheïsme, vijandschap, onkunde en ongeloof, die de gehele ziel vervullen, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid die in ons is (Éfeze 4:18), en daarom moet het geloof noodzakelijk een genade of een vrije gift Gods zijn, die besteed en geschonken wordt zonder enige voorgaande verdienstelijkheid, geschiktheid of hoedanigheid in ons. Maar het geloof is ook een zaligmakende genade, omdat daar waar het ware geloof is, de zaligheid reeds begonnen is, en zekerlijk ter behoorlijke tijd voltrokken zal worden. Daar is, door de ordonnantie des hemels, een onafscheidelijke connectie of samenbinding gemaakt tussen het geloof en de zaligheid (Johannes 3:16): Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Wanneer wij het eeuwig Evangelie prediken, Christus en Zijn zaligheid aan alle creaturen aanbiedende, dan moeten wij te diezelfde tijd verklaren, dat hij die, wie hij ook zou mogen wezen, door het geloof, dit Evangelie van de genade Gods onthaal geeft en aanneemt, zalig zal worden. Zodat deze belofte, die de connectie tussen het geloof en de zaligheid bevestigt, zich even ver uitstrekt als de aanbidding van het Evangelie, en wordt niet aan de gelovigen gedaan met uitsluiting van anderen. Het is een gewisse waarheid voor elk Adamskind dat onder het liefelijk geklank van het Evangelie en van de Zaligmaker gevonden wordt, dat hij, indien hij gelooft, zalig zal worden. Dit wordt ons vergund in het verkondigen van de Naam van God als een aanmoediging voor elke zondaar, om onze commissie of opdracht onthaal te geven en aan te nemen.

2. Merk ook uit deze beschrijving van het geloof op, dat het Christus tot hoofdvoorwerp heeft, want het is een geloof in Christus Jezus. Daar is zulk een nauwe verwantschap tussen Christus en het geloof, dat zij van elkaar niet kunnen gescheiden worden. Neem Christus maar eens van het geloof weg, dan is het geloof maar een blote nul, die vóór een cijfer niets betekent. Daar is niets dat het oog of de hand van het geloof vervullen kan, dan Christus alleen, Christus is het Brood des levens, en het geloof is de mond der ziel, die Hem eet en op Hem weidt. Christus is de verborgen of geestelijke koperen slang, het geloof is het oog der ziel, dat op Hem ziet om genezen te worden. Christus is die sterke toren, die voor de gevangenen der hoop geopend is, het geloof is de voet van de ziel, die tot Hem heen loopt om schuiling te vinden. Christus is ons levende Altaar, Zijn voldoening en voorbidding zijn als de twee hoornen van het altaar, daar het geloof zich heen begeeft en toevlucht neemt, om voor de wet en de rechtvaardigheid Gods, die de zondaar om zijn leven achtervolgen, beveiligd te worden. Christus is de Bruidegom, en het geloof als de bruid, neemt Hem bij de hand, zeggende: Welaan, evenzo omhels ik Hem. Kortom, het geloof veracht en ziet alle andere dingen voorbij om bij Christus te zijn, zeggende met Asaf: Wien heb ik nevens U in de hemel? (Psalm 73:25). En met Paulus: Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Dien gekruisigd (1 Korinthe 2:2).

Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere (Filippenzen 3:8).

3. Ik merk ook aan, dat het geloof hier beschreven wordt, een aannemen van Christus te zijn, volgens hetgeen in Johannes 1:12 staat: Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, enz. Om dit te mogen verstaan moeten wij weten, dat Christus, het eeuwig gezegende Voorwerp van het geloof, ons in het Evangelie onder een menigte van onderscheiden aanmerkingen en aspecten voorgesteld wordt, in overeenkomst met welke het geloof zijn bijzondere benamingen ontvangt. Zoals bijvoorbeeld, wanneer Christus onder het begrip, van spijs voor een

hongerige ziel voorgesteld wordt, dan wordt het geloof een eten genaamd, wordt Christus voorgesteld onder het begrip van levende wateren, dan wordt het geloof een drinken genaamd, indien Hij als een schuilplaats voorgesteld wordt, dan wordt het geloof een toevlucht nemen tot Hem genaamd (Hebreeën 6:17), wordt Hij als een kleed voor de naakte ziel voorgesteld, dan is het geloof een aandoen van Hem tot kleding. Aldus ontvangt het geloof, zeg ik, zijn benamingen naar die bijzondere inzichten in welke Christus aan hetzelfde voorgesteld wordt. Gelijk de zee haar namen ontvangt volgens de bijzondere landstreken en oevers daar zij heen vloeit, evenzo is het ook hier gelegen. Wanneer Christus onder het begrip van een gift voorgesteld wordt, dan heet het geloof een aannemen van Hem, want geven en aannemen zijn wederzijdse betrekkelijkheden, zie Johannes 3:27: Een mens kan geen ding aannemen, zo het hem uit de hemel niet gegeven is.¹ Het aannemen van een zaak is maar een stelen of roven van dezelve, wanneer men tot dezelve door een voorgaande geving of vergunning niet gerechtigd is. Zo zou ook ons aannemen van Christus een vermetelheid en een schendig inlaten zijn, indien Hij door God niet gegeven ware om aangenomen te worden. Dit geven van Christus in de openbaring en in de aanbidding van het Evangelie, is algemeen aan allen, aan een iegelijk recht gevende om Hem aan te nemen. Zo zegt ook Christus tot een gemengde menigte, waarvan het grootste gedeelte ongelovig was, zoals uit Christus beschrijving van dezelve blijken kan: Mijn Vader (zegt Hij) geeft u het ware Brood uit de hemel, waardoor Hij Zichzelve verstaat (Johannes 6:32). En in Psalm 115:16 lezen wij, dat God de aarde der mensen kinderen gegeven heeft, dat is, Hij heeft ze hen vergund en geschonken om door hen gebruikt en bezeten te worden, en uit kracht van deze gift of vergunning was het de mens geoorloofd om de aarde, eer dezelve ten volle bevolkt of met inwoners vervuld was, te bezitten en te gebruiken als zijn eigene. Evenzo is het ook hier: Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk (uit het verloren menselijk geslacht) die in Hem gelooft (of Hem aanneemt), niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (Johannes 3:16). Dit sluit geen algemene verlossing in, want ik spreek nu niet van de koping of van de toepassing van de verlossing, welke ongetwijfeld de uitverkorenen alleen eigen is, maar, van dat geven van Christus in het Woord, hetwelk ons op het aannemen van Hem, recht geeft. Dit is buiten alle twijfel algemeen aan de gehele zichtbare kerk, ja aan allen tot welke de openbaring van Christus komen zal. Want indien er zulk een geven van Christus niet was, waardoor aan een iegelijk recht gegeven werd om Hem aan te nemen, zo kon de ongelovige wereld niet om haar verwerping van Hem, rechtvaardiglijk veroordeeld worden. O! dat Sion zich dan verheugt, en de dochteren van Juda (ik meen de zichtbare kerk) zich verblijden, en dit als een getrouw woord dat aller aanneming waardig is, aannemen, dat ons een Kind geboren en een Zoon gegeven is, Wiens Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid en Vredevorst (Jesaja 9:5), want dit is die blijde boodschap die al den volke wezen zal (Lukas 2:10). Omhels dan deze Zaligmaker, Die aan u gegeven is, en neem Hem met dankbaarheid en lofzegging aan, al juichende met hart en mond die lofzang uitgalmende: Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gaven, en indien u zulks niet doet, denk er aan, dat ik het u gezegd heb: u zult de valse ijdelheden nawandelen, en uw eigen weldadigheid verlaten.

4. In deze beschrijving van het geloof merk ik ook op, dat het geloof niet alleen genaamd wordt een aannemen van, maar ook een berusten op Christus (Psalm 37): Vertrouw op den HEERE en verbeidt Hem. Wij moeten hier niet denken, dat het aannemen een daad is van het geloof, en het berusten of het vertrouwen weer een andere daad van hetzelfde, nee, zij zijn alleen maar onderscheiden uitdrukkingen van hetzelfde toe-eigenend en rechtvaardigend geloof, of (gelijk sommigen willen) het berusten op het geloof is een aanhoudende aanneming. Daar zijn, behalve de twee benamingen die in het antwoord van onze Catechismus gemeld worden, nog een grote

¹ Wanneer Christus door ons wordt aangenomen, dan moet Hij ons eerst geven, aangeboden en medegedeeld worden. Zie Johannes Owen in zijn verhandeling over de *heerlijkheid van Christus*, pag. 151.

menigte benamingen van het geloof van dezelfde Goddelijke autoriteit, gelijk eten, drinken, toevlucht nemen, ingaan, komen, betrouwen, enz. Maar dit zijn geen onderscheiden daden van het geloof, maar alleen onderscheiden benamingen van deszelfs zaligmakende daad. Christus gebruikende en toepassende, overeenkomstig het gezicht waarin Hij in het Woord van God wordt voorgesteld. Betreffende deze uitdrukking nu van berusten, die leidt ons om Christus aan te grijpen als een rotssteen, of als een vast fundament, op hetwelk wij het gewicht van onze eeuwige belangen mogen, en gedurig met de grootste vrijmoedigheid moeten neerleggen. Wanneer wij ons gewicht op een rotssteen leggen, dan zijn wij niet beschroomd dat de rotssteen neerzinken of ons begeven zal. Zo gaat het ook in het geloof: wanneer de arme, vermoeide en belaste ziel zich onmachtig bevindt om op haar voeten te kunnen staan, dan leunt en rust zij op deze Rots der eeuwen, verzekerd zijnde dat deze Rots haar niet begeven zal. Of deze uitdrukking van berusten kan een zinspelende zijn op het berusten van iemand op een recht op enige goederen, of op een verdrag of obligatie voor een som geld, daar hij met een genoegzame zekerheid op vertrouwt en rust. Zo berust de ziel ook in het geloof op de getrouwheid en de waarheid van God in Christus, die in het verbond der genade en in de beloften van hetzelfde verbonden zijn. Zij ziet op de volheid van genade en waarheid, op de verdiensten en de Geest die in Christus opgesloten zijn, zoals die in het woord van het geloof geopenbaard worden, en zegt met David: Voorzeker, daarin is al mijn heil (2 Samuël 23:5). Om welke reden ook het geloof genaamd wordt (Hebreeën 11:1): een vaste grond der dingen die men hoopt, omdat het zich verheugt in de belofte alsof het reeds de beloofde zaak deelachtig was. Dit berusten is evenwichtig met het betrouwen, als uit al die Schriftuurplaatsen blijkt, die in de Catechismus over dit hoofdstuk worden bijgebracht. Ik zal hier verder, eer ik van dit stuk afa, aanmerken, dat beide deze uitdrukkingen van aannemen en berusten, waardoor hier het geloof beschreven wordt, in de eigenlijke natuur van de bedoelde zaak, een toepassing en een toe-eigening in zich begripen. Want wanneer ik een gift aanneem, zo neem ik dezelve aan als mijn eigendom, of wanneer ik op een recht of op een verbond berust, zo berust ik daarop als mijn zekerheid. En wanneer dit niet toegestaan wordt, dan wordt de ondersteunende en opbeurende natuur van het geloof voor een groot gedeelte verloren, want zonder hetzelfde kunnen wij nooit met vrede en blijdschap in het geloof vervuld worden. Ik zal hier nog alleen maar bijvoegen, dat beide deze uitdrukkingen, welke ons de natuur van het geloof aanwijzen, hetzelfde ook zo beschrijven dat zij het uit de rang of hoedanigheid van alle werken uitsluiten. Want wanneer een arm mens een aalmoes aanneemt, of wanneer een vermoeid mens rust, zo kan hij eigenlijk niet gezegd worden te werken. God wil, in het verbond der genade, de mens zalig maken door zulk een middel of instrument, opdat zo alle werken en roem voor eeuwig uitgesloten, en de genade alleen, voor eeuwig verhoogd zou worden.

5. In deze beschrijving wordt ook aangemerkt, dat het geloof Christus aanneemt en op Hem alleen berust. Vóór de zaligmakende openbaring, strekte zich de arme ziel uit naar lege schaduwen, en vertrouwde op toevluchten tot leugens, en liep zo, gelijk de mensen van de eerste wereld, wanneer de zondvloed tot hun hoogte kwam, naar de één of andere hoge berg, om bevrijd te worden van de zwellende vloed van de toorn van God. Maar bevindende dat die wateren derzelve schuilplaatsen overvloeien, is zij genoodzaakt dezelve te verlaten, en tot de Rots der eeuwen te vluchten en te zeggen: Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen, waarlijk, in de HEERE onze God, is Israëls heil (Jeremía 3:23). Daar is onder de hemel geen andere naam gegeven, door welke wij moeten zalig worden, dan door de Naam van Jezus (Handelingen 4:12). Elk mens, van nature in Adam aan de wet getrouwd zijnde, tracht naar de hemel op te klimmen langs de gebroken ladder van het verbond der werken, en de zondvloed van Gods toorn te vermijden door de ingevallen brug van de wet. Maar zo waarachtig als de Heere leeft, zo zullen deze uw betrachtingen u begeven, want uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem (Romeinen 3:20). God heeft een weg en brug gemaakt tussen de hemel en de aarde door de gehoorzaamheid, de dood en de voorbidding van Zijn eeuwige Zoon, en alle andere wegen naar de hemel zijn door Gods rechtvaardigheid

en heiligheid toegesloten. Christus zegt (Johannes 14:6): Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij.

6. De beschrijving zegt, dat het geloof Christus aanneemt en op Hem alleen berust tot zaligheid. Dit toont het einde dat een zondaar in zijn eerste vereniging met Christus voorheeft. Hij neemt tot Hem de toevlucht om zalig te worden (Handelingen 15:11): Wij geloven door de genade van de Heere Jezus Christus zalig te worden. Door zaligheid hebben wij hier niet blotelijks te verstaan de eeuwige gelukzaligheid in de genieting van God na dit leven, maar een zaligheid die in het leven begonnen wordt, een zaligheid die in de wedergeboorte begint, en in de heerlijkheid voltrokken wordt. De ziel rust door het geloof, op Christus tot vergeving van de zonden, hetwelk een zaligheid is van de schuld van de zonde en van het veroordelend vonnis van de wet. Zij rust op Hem tot heiligmaking, hetwelk een zaligheid is van de smet en de macht van de zonde, en zij berust op Hem tot heerlijkmaking, hetwelk een zaligheid is van het zijn in de zonde. Helaas! de grote menigte van de zichtbare kerk heeft geen ander begrip van Christus, dan alleen dat Hij een Zaligmaker is om haar van de hel en de wrekende toorn van God te bevrijden. Het is waar, onze Heere Jezus verlost wel van de toekomstende toorn, maar hoe, of op wat wijze doet Hij dat? Door ons eerst van de zonde te verlossen. Gij zult Zijn Naam heten JEZUS, zegt de engel, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden (Mattheüs 1:21). Zijn eerste en voornaamste werk is om de zonde, die aartsverrader en eerstgeborene des duivels te veroordelen (Romeinen 8:3): Om de zonden te verzegelen, en de ongerechtigheden te verzoenen (Daniël 9:24). En daarom is het een zaligheid van de zonde in derzelver schuld en macht, waartoe het geloof Christus aanneemt en op Hem alleen berust.

7. Merk ook op, dat het geloof Christus aanneemt en op Hem berust, zoals Hij ons wordt aangeboden in het Evangelie. Deze aanbidding van Christus, hoewel die in deze beschrijving van het geloof het laatst genoemd wordt, is nochtans de eerste zaak in de orde van de natuur, welke het geloof gelooft. Want tenzij de ziel gelooft dat Christus haar in het bijzonder, als een gave Gods en als een fundament van hoop en hulp wordt aangeboden, zo zal zij Hem nooit aannemen, noch op Hem berusten tot zaligheid. Dit is een geloven, ten einde wij geloven mogen, een geloven dat Christus en de zaligheid in Hem waarlijk worden aangeboden, ten einde Hij mocht aangenomen en ontvangen worden. Wees daarom ten volle overreed dat Christus in de aanbidding de uwe is, en dat God u het eeuwige leven in Zijn Zoon gegeven heeft, want dit is Zijn getuigenis (1 Johannes 5:11), en tenzij u dit gelooft, zo maakt u God tot een leugenaar, dewijl u niet gelooft het getuigenis die God getuigd heeft van Zijn Zoon (vers 10). O, mijn vrienden! geloof toch, dat u een Zoon gegeven en een Kind geboren is, Wiens Naam is Wonderlijk, enz. (Jesaja 9:5), en dat God Hem gegeven heeft aan een verloren wereld, in de aanbidding en openbaring van het Evangelie, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (Johannes 3:16). Merk ook op dat deze aanbidding gedaan wordt in het Evangelie. Wat is nu het Evangelie anders, dan een woord van genade, een woord van belofte, een woord tot geloof, een woord des levens en der zaligheid? En tot u is het woord dezer zaligheid gezonden (Handelingen 13:26), in dit Woord wordt Christus en Zijn eeuwige gerechtigheid en algenoegzame volheid u nabij gebracht, ten einde u Hem aannemen en op uw eigen ziel toepassen zoudt door het geloof. U hebt niet nodig om in de hemel op te klimmen, noch in de afgrond neer te dalen, om naar een Zaligmaker te zoeken, want nabij u is het woord (met Christus in hetzelfde): Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken (Romeinen 10:6-9). Gelijk een som geld iemand in een obligatie die hem aangeboden wordt, nabij gebracht wordt, zo wordt Christus ons in het woord der belofte nabij gebracht (Handelingen 2:39). U komt de belofte toe, enz. Zonder dit woord der genade en der belofte is het geloof een onmogelijke zaak, omdat het geloof zich niet op Christus of op God in Hem zou kunnen vast maken, zonder dit woord des geloofs. Indien ik u gebieden zou te geloven, dat een zeker mens u een som geld zal geven, zo zoudt gij immers mij als belachelijk of als dwaas aanzien, tenzij hij u zijn woord gegeven had dat hij zulks doen wilde; uw geloof of betrouwen zou op hem niet aangaan kunnen, zonder zijn belofte of handschrift, als de onmiddellijke grond daarvan; zo kunnen ook hier ons geloof, ons vertrouwen of onze vrijmoedigheid nooit

enig fundament vinden, zonder Gods Woord der genade en der belofte; en in het aannemen van Zijn Woord nemen wij Hem Zelf aan, met al de schatten van Zijn genade die in Christus opgelegd zijn, en ons in het Woord worden voorgedragen. Het is ook verder in dit deel der beschrijving aanmerkelijk, dat dit aannemen en toepassen van Christus door het geloof, gereguleerd moet zijn naar en overeenkomst moet hebben met de aanbidding, die van Hem gedaan wordt in het Evangelie. Want daar wordt hier gezegd dat het geloof een aannemen is van, en een berusten op Christus, zoals Hij ons wordt aangeboden. Dit verhoedanigt ons aannemen van Christus en onderscheidt het geloof van de ware gelovigen, van dat van de geveinsden en formalisten. En daarom hebben wij hierop acht te geven als op een zaak van de uiterste aangelegenheid en aanbelang, of ons geloof wel gereguleerd is naar en overeenkomst heeft met de aanbidding. Ik zal dit eens een weinig in de vier volgende bijzonderheden ophelderen.

a. Christus wordt in het Evangelie om niet aangeboden (Jesaja 55:1 en Openbaring 22:17), aldus ontvangt en omhelst het geloof Hem ook als een vrije gift Gods. Wacht u van te denken, om deze parel van grote waarde te willen kopen met het geld en de prijs van uw werken, plichten of goede hoedanigheden, alsof u daardoor geschikt en bekwaam gemaakt werd om Christus aan te nemen, of alsof de Heere u om dezelve te meer welkom maakte, om Zijn onuitsprekelijke gave te mogen omhelzen. O nee! bedenk dat u in de zaak van het geloof uw handen te legen hebt van al zulke geschenken. Want de parel van grote waarde kan op zulk een wijze niet gekocht worden. Het is waar, het geloof wordt wel een kopen genaamd (Jesaja 55:1 en Openbaring 3:19), maar merk op wat voor soort van kopen dit is, het is een kopen zonder geld en zonder prijs. Gods prijs op de markt van het Evangelie is niet met al. En nochtans is dit zulk een grote zaak voor de mens, dat de trotsheid van zijn hart hem niet toelaat om die prijs te willen geven. Wij kunnen niet opklimmen, laat ik liever zeggen, zo laag niet neerdalen, tot Gods prijs. Ik meen, om Christus en de zaligheid in en door Hem, om niet aan te nemen. Velen zeggen tot God, evenals Abraham eens zei tot de koning van Sodom (Genesis 14:23): Zo ik van een draad af tot een schoenriem toe, ja, zo ik van alles wat uwe is, iets neme. Opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt. Evenzo zegt ook de hovaardige, zelf-rechtvaardigende zondaar zakelijk tot God. God komt in de bedeling van het Evangelie, zeggende: Kom zondaar, Ik zie dat u ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt bent, u hebt niets dat u Mij als een evenredige vergelding zoudt kunnen geven voor het leven, voor de gerechtigheid en voor de zaligheid. En daarom verg of zoek Ik geld noch prijs van u, maar Ik geef u Mijn Zoon en al Zijn volheid als een vrij geschenk, om niet, ontvang Hem maar als een vrije gift van Mij, en dan zal Hij, met alles wat het Zijne is, het uwe zijn voor eeuwig. Nee, zegt het trotse hart, ik ben rijk en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek, dat ik van de Heere zou ontvangen. Indien God mij het leven op de voorwaarde van het eerste verbond wil geven, gelijk het aan Adam is vergund, of indien Hij (omdat ik nu een zondaar ben, en dus onmachtig om een volmaakte en onzondige gehoorzaamheid te kunnen opbrengen) de voorwaarde van het verbond wat minder en lager stellen wil, en mij een intrest in Christus geven om de daad van mijn geloof, of op rekening van mijn zuivere oogmerken en goede meningen, of om mijn oprechte betrachtingen, dan ben ik wel tevreden. Maar om Christus en het eeuwige leven om niet aan te nemen, dat is hetgeen, daar het hovaardige, wettische hart niet voor buigen wil. O! wat een vervloekte afkerigheid is er in het hart van een mens om een schuldenaar aan de genade te zijn! Te kopen zonder geld en zonder prijs is een verborgenheid, welke het zichzelf zoekend hart van een mens niet begrijpen kan. Maar mijn vrienden! het geloof is een genade dat komt om te ontvangen, maar niet om te geven, of zo het iets geeft, dan is dat het kwaad van de ziel, maar enig goed wendt het niet voor te geven. Een zondaar zegt als het ware zakelijk, wanneer hij gelooft: Heere, ik geef U mijn dwaasheid, en ik neem U voor mijn enige wijsheid, ik geef U mijn schuld, opdat Gij de Heere van mijn gerechtigheid bent, ik geef U mijn onreinheid, en neem U als mijn heiligmaking. Ik geef U mijn ketenen en boeien, ten einde ik aan U verschuldigd wordt voor mijn verlossing en vrijheid, ik geef U mijn armoede, en neem van U mijn enigste rijkdom, ik geef U mijn goddeloos, omzwervend, verhard en

bedrieglijk hart, opdat Gij mij het nieuwe hart en de nieuwe Geest geeft, Die Gij in het verbond beloofd hebt. Aldus wordt Christus, zeg ik, om niet aangeboden, en moet ook om niet worden aangenomen.

b. Christus wordt geheel en onverdeeld aangeboden, en moet ook also worden aangenomen. Daar zijn sommige mensen, die in hun belijdenis en gewaand geloof, Christus als het ware, halveren en verdelen: sommigen nemen Hem in zoverre aan als Profeet, dat ze zich onderwerpen aan de leringen van Zijn Woord, en daardoor een deel speculatieve kennis in Goddelijke zaken verkrijgen, maar vervreemd zijnde van de leringen van Zijn Geest, zo komen ze nooit de waarheid te verstaan, gelijk die in Jezus is (Efeze 4:21), en hierom is het, dat zij nooit tot Hem als een verzoening de toevlucht nemen, noch zichzelf aan Zijn autoriteit als Koning en Wetgever onderwerpen, want de uitvoering van het Profetisch ambt baant de weg tot de aanneming van Hem, beide als Priester en als Koning. Sommigen wederom belijden Hem aan te nemen als Priester, om hen van de hel en van de vloek te verlossen, maar door hun blijven in de onkunde onder een evangelische openbaring, en door hun wandel naar de koers van deze wereld, en niet volgens de wetten van Christus, verloochenen zij Hem, beide als Profeet en als Koning. Anderen wederom, en ik vrees maar al te velen in onze dagen, belijden Christus aan te nemen als Koning en Wetgever, tot benadeling van Zijn Priesterlijke bediening, terwijl zij zich verbeelden door hun gehoorzaamheid aan Zijn wet, inzonderheid de nieuwe evangeliewet van het geloof en van de bekering (gelijk sommigen die noemen), een recht tot de zaligheid te verkrijgen, waardoor zij de gerechtigheid van Christus geheel uitsluiten, of hun eigen daden van geloof en bekering, met de gerechtigheid van Christus, in het stuk van de rechtvaardigmaking en aanneming bij God, inmengen, in beide deze gevallen is Christus hen ijdel geworden, en zijn ze van de genade vervallen (Galaten 5:2,4). Aldus zeg ik, halveren en verdelen vele gewaande gelovigen de ambten van de Heere Christus. Maar is Christus dan verdeeld? O nee, wij moeten een gehele, onverdeelde Christus aannemen, of wij moeten Hem geheel niet aannemen. Daar is niets aan Christus dat een gelovige ziel ontberen kan. Het is waar, de eerste toevlucht van een arme, ontwaakte ziel, die voor het aangezicht van de wet en voor Gods rechtvaardigheid vliedende is, is wel tot Christus als Priester omdat zij hier en hier alleen hulp en schuiling vindt onder het dekkleed van Zijn eeuwige gerechtigheid. Doch op datzelfde ogenblik, in hetwelk zij Hem als Priester tot rechtvaardigmaking aanneemt, onderwerpt zij zich ook aan Zijn Koninklijke autoriteit, zeggende, gelijk de mannen van Israël: Heers over ons, dewijl Gij ons uit de hand onzer vijanden hebt verlost (Richteren 8:22). HEERE onze God, andere heren behalve Gij, hebben over ons geheerst, doch door U alleen gedenken wij Uws Naams (Jesaja 26:13).

c. Christus wordt persoonlijk aangeboden aan alle toehoorders van het Evangelie, en aldus neemt ook vervolgens het geloof Hem met een bijzondere toepassing aan. De algemene roeping en aanbieding raakt elke bijzondere persoon, en God spreekt zo in het bijzonder tot elke zondaar, alsof Hij hem met naam en toenaam noemde. U wordt de vergeving van de zonden verkondigd, wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen, u komt de belofte toe. Wat mij aangaat, ik weet niet wat soort van Evangelie dezulken maken willen, die dit niet erkennen of toelaten. Ik zeg dan dat het geloof, hetwelk de echo is van de aanbieding en de roeping van het Evangelie, noodzakelijk een aangeboden Christus en de zaligheid met een bijzondere toepassing voor zichzelf moet aannemen. Want dat iemand in een algemene overreding berust, dat Christus aan de kerk, of aan de uitverkorenen aangeboden wordt, of in een overreding van Gods macht en gereedheid om allen die tot Christus komen, zalig te maken, dat alles is maar een algemeen geloof, dat in de duivelen, in de verworpenen, en in de geveinsden vallen kan. En daarom, o mens! wie u bent, Christus staat aan uw deur, aan de uwe in het bijzonder, juist u wordt geroepen om te geloven in de Naam van de Zoon van God. Hier ligt de grote engte en zwaarigheid van te kunnen geloven, dewijl de overtuigde en ontwaakte ziel door de list van de satan en de werkingen van een bedrieglijk hart, het woord van de genade en het geloof verwerpt als niet tot haar behorende, totdat God door de kracht van Zijn Geest, het Woord en het verstand van de zondaar bestraalt, en hem laat zien dat tot hem het Woord van deze zaligheid

gezonden is. En dan gelooft hij met een bijzondere toepassing, dan is het niet alleen in de mensen een welbehagen, maar een welbehagen ten aanzien van mij. Christus wordt mij aangeboden, en daarom neem ik Hem aan voor mijn Zaligmaker. De belofte en het verbond zijn aan mij gezonden, en daarom omhels ik dezelve als mijn beveiliging en berusting. Doch hiervan zal mogelijk meer gezegd worden in het tweede algemene hoofdstuk.

d. God is in het aanbieden van Christus en van Zijn zaligheid, in goede ernst en vol welmenendheid. O, mijn vrienden! denk toch niet dat de God der waarheid geveinsdelijk met u handelt, wanneer Hij deze onuitsprekelijke gave u aanbiedt alsof dat Hij u iets aanbiedt, hetwelk Hij niet voor heeft, u te geven. Hij zegt, ja, Hij zweert met de grootste plechtigheid bij Zijn eigen leven, dat Hij in goede ernst is, en geen lust heeft in uw dood. En na dit alles nog te denken dat Hij niet in goede ernst is, wat is dat anders dan de God van de waarheid te beschuldigen van leugen en meened? Groter schande zou men een mens van een gewone geloofwaardigheid niet kunnen aandoen. Hoe zondig en crimineel moet het dan niet zijn, om dit toe te schrijven aan Hem, Die niet liegen kan, en Die alle bedrog en veinzing in anderen haat met een volkomen haat! Aldus is God, zeg ik, in Zijn aanbieding van Christus in goede ernst, en zo is ook het geloof in goede ernst, in Hem aan te nemen en toe te passen. Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid (Romeinen 10:10). Gods gehele hart en Zijn ganse ziel is in de aanbieding en in de belofte van het Evangelie (Jeremía 32:41). Is het dan niet redelijk dat wij Hem omhelzen, door met ons gehele hart en ziel te geloven? Het is niet alleen een vermogen, maar het zijn al de vermogens van de ziel, die in dit werk van het geloof gezamenlijk samen lopen, alhoewel, om met de geleerde en verstandige Doctor Owen nauwkeurig te spreken, het geloof, ten aanzien van deszelfs wezen en bestaan, in het verstand, en ten aanzien van deszelfs krachtige werking, in de wil en het hart is. Dit zal genoeg zijn omtrent de eerste zaak die voorgesteld was, namelijk enig bericht omtrent de natuur van het geloof in het algemeen.

(3) Het derde hoofdstuk, van de verzekering des geloofs.

De tweede zaak in onze orde, is om een weinig te spreken van de verzekering des geloofs. Ik zal hetgeen ik omtrent dit hoofdstuk voor te dragen heb, onder deze vijf volgende stellingen trachten te brengen.

(1) Eerste stelling. Daar is in dit geloof, hetwelk ik beschreven heb, een tweeledige zekerheid of verzekering, namelijk een verzekering van toestemming en een verzekering van toepassing. De eerste veronderstelt noodzakelijk de verzekerdheid van het verstand of van de kennis (Kolossenzen 2:2). De apostel spreekt daar van de volle verzekerdheid des verstands, daar elk christen naar jagen moest, en die ook in elk waar gelovige in mindere of in meerdere mate gevonden wordt. Want het zijn die alleen die Zijn Naam kennen, die op Hem vertrouwen (Psalm 9:11). Deze verzekering van het verstand, zoals ik die versta, is gelegen in het begrijpen of in het verstaan van de dadelijkheid en uitnemendheid van Goddelijke en bovennatuurlijke dingen. Daar wordt een straal van de heerlijke Zonne der gerechtigheid geschoten in de ziel van de mens, die tevoren in duisternis en in schaduw van de dood gezeten was, waardoor hij, die tevoren duisternis was, in het afgetrokkenene nu licht wordt in de Heere (Efeze 5:8). Nu begint hij de geestelijke zaken in een ander licht te zien, dan voormaals. Hij komt nu als het ware, in een nieuwe wereld van wonderen, waarom wij ook gezegd worden geroepen te zijn uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht (1 Petrus 2:9). De mens heeft mogelijk wel vóór deze, enige dromerige, lichte en oppervlakkige begrippen van deze dingen gehad, dezelve gehoord hebbende met het gehoor van de oren, maar nu ziet hij ze met zijn oog, ja, hij ziet nu zulk een dadelijkheid in de onzichtbare en eeuwige dingen, alsof hij ze met zijn lichamelijke ogen zag. Dit noemt de apostel een bewijs der zaken die men niet ziet (Hebreeën 11:1). Daar is hier zulk een zekerheid, als die bij wijze van demonstratie klaar is, zodat men even gemakkelijk een mens zou kunnen overreden dat het middernacht was, wanneer de zon in haar volle luister hem met een middagklearheid beschijnt, als dat men hem in de levendige oefening van het geloof zou kunnen overreden, dat er geen dadelijkheid noch uitmuntendheid was in de

geopenbaarde, bovennatuurlijke dingen. Dit is zo wezenlijk aan het geloof eigen, dat het doorgaans onder het Oude en ook onder het Nieuwe Testament zijn benaming daarvan ontvangt, zie Jesaja 53:7, Jeremía 31:34 en Johannes 17:3.

Doch om een weinig nader tot de zaak te komen, daar is, zeg ik, in het geloof:

1. Een verzekering van toestemming, waardoor een mens zeker gelooft, al wat God in Zijn Woord gezegd heeft waarachtig te zijn. En dat niet op de getuigenis van mensen, van leraars of van engelen, maar op de getuigenis en autoriteit van de God van de waarheid, Wie het onmogelijk is dat Hij in Zijn Woord sprekende en zeggende, zo spreekt de HEERE, liegen zou. Maar de ziel geeft op een bijzondere wijze, toestemming aan de belofte van het Evangelie, en aan de openbaring van het Woord, aangaande de Persoon, de naturen, ambten, ondernemingen en volbrengingen van de Heere Jezus Christus, als de Verlosser, Borg en Zaligmaker van verloren zondaren. Het verstand van de ziel, verlicht zijnde met de kennis van Christus en de ontdekking van Hem door de Geest der wijsheid en der openbaring ontvangen hebbende, bevindt, dat alles waar is wat God van Christus in Zijn Woord gezegd heeft. Zodat het niet nalaten kan om zich in dit geval met de apostel te verenigen, en te zeggen: Dit is waarlijk een getrouw woord, dat Christus Jezus in de wereld is gekomen om zondaren zalig te maken (1 Timótheüs 1:15). Het ziet de getrouwheid en de waarheid van God zo sterk verbonden in het verbond en in de beloften van hetzelfde, dat zij vaster zijn dan de gedurige bergen en de eeuwige heuvelen (Jesaja 54:10). Deze verzekering van de toestemming nu, wordt volgens de spreekwijze van de Schriftuur genaamd, een geloven aan de prediking van het Evangelie (Jesaja 53:1), een aannemen van Gods getuigenis, een aannemen dat God waarachtig is (1 Johannes 5:10-11).

2. Daar is ook in het geloof een verzekering van toepassing of van toe-eigening, die doorgaans in de Schriftuur wordt uitgedrukt door een berusten, betrouwen of vertrouwen op de Heere, en op de waarheid van het woord van Zijn genade en belofte. Door deze daad van het geloof omhelst de ziel de belofte, en past die als een goede en genoegzame verzekering op haar zelf toe. Men leest van de helden van het Oude Testament (Hebreeën 11:13), dat zij de belofte geloofd en omhelsd hebben. Hun geloof in de belofte was een overreding of toestemming van dezelve, met toe-eigening op hun eigen zielen, in zoverre, dat zij de beloften aanzagen als hun vaste grond, en daarom lezen wij in vers 1 van dat hoofdstuk, dat het geloof een vaste grond is der dingen die men hoopt. Deze toepassende daad van het geloof, waarin het eigen leven, de ziel en de zoetheid van het geloof gelegen is, wordt op een aangename wijze in het voorbeeld van David uitgedrukt en opgehelderd: God had hem de kroon en het koninkrijk van Israël beloofd, hetwelk zijn geest opbeurde wanneer hij door het woeden en het geweld van Saul, gejaagd werd als een veldhoen op de bergen. Maar hij, de waarheid van de Belover beschouwende, moest uitroepen (Psalm 40:8): God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen. En omdat ik de vastheid van Zijn belofte heb, zo durf ik met vrijmoedigheid en verzekering te zeggen: Gilead is mijne, en Manasse is mijne. Op dezelfde wijze eigent ook het ware geloof zich de genade Gods in Christus in het bijzonder toe, op grond van de vrije en getrouwe belofte Gods. Ik zou hier kunnen betogen, dat de gehele loop van onze beste Protestantse Godgeleerden in hun gevoelen omtrent deze zaak, overeenkomt en samenvloeit. Doch ik zal voor het tegenwoordige maar alleen de beschrijving van het geloof aanhalen van die grote, Godgeleerde dokter Owen, in zijn Catechismus of eerste beginselen van de leer van Christus, alwaar hij, gevraagd hebbende: Wat is het rechtvaardigende geloof? antwoordt: Een begenadigd berusten op de vrije beloften van God in Christus Jezus om genade, met een vaste overreding van het hart, dat God onze verzoende Vader is in de Zoon van Zijn liefde. Tot bewijs hiervan haalt hij deze Schriftuurplaatsen aan: 1 Timótheüs 1:16, Johannes 13:15, Johannes 10:25, Romeinen 4:5, Hebreeën 4:16, Romeinen 8:38-39, Galaten 2:20 en 2 Korinthe 5:20-21. En op de kant heeft hij deze woorden: Van dit geloof is de Heilige Geest de uitwerkende oorzaak, en het Woord de instrumentele oorzaak. De wet indirect, door ons aan onze ellende te ontdekken, en het Evangelie door onmiddellijk een Zaligmaker voor te stellen. En hij doet hier bij: Het geloof is, ten aanzien van deszelfs wezen en bestaan in het verstand, en ten aanzien van deszelfs krachtige werking, in de wil. Volgens deze

beschrijving van het geloof kan deze verzekering daar ik nu van spreek, te weten, de overreding of de verzekering van de belofte met toe-eigening, zo min van het geloof worden afgescheiden, als het licht afgescheiden kan worden van de zon, gelijk de verstandige Calvijn spreekt. Het brengt de genade en de barmhartigheid Gods, die tevoren in het algemeen in de aanbieding van het Evangelie lagen, in het bijzonder thuis op de ziel. En zonder deze bijzondere toepassing kan ons de aanbieding en de belofte van het Evangelie niet te stade komen, maar zij zijn gelijk het kooppeld in de hand eens zots, die geen verstand heeft (Spreuken 17:16). De spijs die ons voorgesteld wordt, kan ons niet voeden, tenzij wij dezelve door die te eten aan ons toepassen, maar indien wij ook door een toepassend geloof het vlees van de Zoon des mensen niet eten en Zijn bloed drinken, zo hebben wij geen leven in onszelf (Johannes 6:53). Hoe uitnemend ook de balsem Gileads in zichzelf wezen mag, zo kan dezelve echter de wonden van de dochters van Sion nooit genezen, tenzij die door het geloof wordt toegepast. Het geloof beantwoordt en komt met het woord van het geloof overeen, gelijk het zegel en de was met elkaar overeen komen. De Heere zal zeggen: Het is Mijn volk, en het zal zeggen: De HEERE is mijn God (Zacharía 13:9). Het geloof zal het mijnen niet nalaten, hoewel de gehele wereld het tegen zou spreken. Het merg van het Evangelie ligt (gelijk Luther opmerkt) in deze vóórnamen 'meum' en 'nostrum', mijn en ons, en hij gebiedt ons die met grote nadruk te lezen. Tolle meum en tolle Deum, zegt een ander: Neem het eigendom weg, dan neemt u God en Christus weg. Het is de gewone taal van het geloof in de Schriftuur, dat het zichzelf uitdrukt met woorden van toe-eigening. Het heeft een bijzondere voldoening en vermaak in de woorden: mijn en ons, dezelve bewarende als een lekkere bete onder zijn tong. Zie eens hoe liefelijk David op deze snaar harpt (Psalm 18:2-3), alwaar hij niet minder dan acht maal in één adem zijn toe-eigenend mijn uitdrukt: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte. De HEERE is mijn Steenrots en mijn Burcht en mijn Uithelper, mijn God, mijn Rots, op Welke ik betrouw, mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek. Ja, zo vasthoudend is het geloof in deze zaak, dat het zijn mijn, in de tegenwoordigheid van een verbergend en toornig God nog onderhoudt, zeggende (Psalm 22:2): Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Mijn, zegt Flavel over de tekst, is een woord des geloofs, zo staat er ook in Jesaja 49:14: Doch Sion zegt: De HEERE heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten. Doch ik heb niet nodig meer voorbeelden van deze soort bij te brengen, omdat (gelijk iemand aangemerkt heeft) het geloof zich in de Schriftuur door de woorden mijn en ons niet minder dan driehonderd maal uitdrukt. Dus ziet u dan, wat soort van verzekering er in het geloof is, namelijk een verzekering van toestemming, en van toepassing. De eerste kan in een grote mate en in een zekere soort gevonden worden in de duivelen en in de verworpenen, doch de laatste is van een onderscheidende natuur, en alleen eigen aan het geloof van de uitverkorenen Gods, en dat van zijn werking is. Alhoewel er ook een schaduw van zijn kan in het vermete geloof van de geveinsden, waarvan wij in het vervolg nog wel iets zeggen zullen. De kennis en de toestemming zijn voorbereidingen tot de toepassing, waarin eigenlijk de ziel van het zaligmakende en het rechtvaardigende geloof gelegen is. Wanneer wij nu van de één na de andere derzelve spreken, zo is dat niet alsof zij waarlijk in de oefening van de ziel onderscheiden waren, want ik merk dezelve maar als een samengevoegde en onverdeelde daad van de ziel aan. De ziel kan, bij de eerste ontdekking en openbaring van Christus door het Woord en de Geest, niet nalaten om met Thomas uit te roepen: Mijn Heere en mijn God (Johannes 20:28). Ik wil niet zeggen, dat de ziel altijd op het eerste ogenblik dat zij gelooft, zover komt dat zij dit met de mond uitdrukt, maar mijn mening is, dat het dit is dat het geloof zeggen wil, indien het zijn hoofd mocht opsteken van onder het ongeloof en de inwonende verdorvenheid, daar het als door overmachtigd is.

(2) De tweede stelling is: Dat er een groot onderscheid is tussen de verzekering van het geloof, (die ik nu beschreven heb) en tussen de verzekering van het gevoelen, die op het geloof volgt. De verzekering van het geloof is een directe daad, maar de verzekering van het gevoel is een inkerende daad van de ziel. De verzekering van het

geloof heeft haar voorwerp en fundament buiten zichzelf, maar de verzekering van het gevoelen heeft die binnen in zich. Het voorwerp van de verzekering van het geloof is Christus, geopenbaard, beloofd en aangeboden in het Woord. Maar het voorwerp van de verzekering van het gevoelen is Christus, in de ziel geformeerd door de Heilige Geest. De verzekering van het geloof is de oorzaak, en die van het gevoelen is de uitwerking, de eerste is de wortel, en het laatste is de vrucht. De verzekering van het geloof beschouwt de belofte in deszelfs vastheid, vloeiende uit de waarheid en de getrouwheid van de Belover voort. Maar de verzekering van het gevoelen beschouwt de belofte in derzelver dadelijke vervulling. Door de verzekering van het geloof, geloofde Abraham dat hij een zoon zou hebben in zijn hoge ouderdom, omdat God, Die niet liegen kan, het hem beloofd had. Maar door de verzekering van het gevoel geloofde hij het, wanneer hij Izak in zijn armen ontving. Door de eerste was Noach verzekerd, dat hij en zijn huisgezin door de wateren van de zondvloed niet zouden omkomen, maar door de laatste was hij er van verzekerd, wanneer de ark rustte op de bergen van Ararat, en de wateren wederom heen vloeiden tot derzelver eigen kanalen. Door de eerste waren de gelovige Israëlieten verzekerd, dat het land Kanaän hun bezitting zijn zou, omdat God dat land aan hen vergund en in Zijn belofte aan hen gegeven had, doch door de laatste waren zij daarvan verzekerd, wanneer zij over de Jordaan trokken, de oude inwoners van dat land versloegen, en hetzelfde door het lot als een erfenis onder de geslachten uitdeelden. De tijd zou mij ontbreken om deze zaak door al de voorbeelden op te helderen, die ons hiervan in de Heilige Schrift zijn nagelaten. Het geloof bewaart zijn intrest in een toekomstig goed, omdat het beloofd is, maar het gevoelen stelt zijn intrest vast in een tegenwoordig goed, omdat het genoten wordt. Het geloof zegt: Mijn God zal mij horen, maar het gevoelen zegt: Mijn God heeft mij verhoord. Het geloof zegt: Hij zal het licht over mij doen opgaan, en ik zal Zijn gerechtigheid aanschouwen, het gevoelen daarentegen: Hij heeft het licht over mij doen opgaan, en ik aanschouw Zijn gerechtigheid. Nog eens, het geloof werkt en verkeert met dingen die het niet ziet, en die het hoopt, het gevoelen wederom met dingen die gezien en dadelijk genoten worden. Het geloof zegt: Hij is mijn God, omdat Hij in Zijn verbond gezegd heeft: Ik zal hen tot een God zijn, het gevoelen wederom zegt: Hij is mijn God, omdat ik weet dat mijn ziel tot de Heere gezegd heeft: Hij is mijn God. Het geloof verzekert de ziel van de vergeving van de zonden in het bloed van het Lam, omdat God gezegd heeft: Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken. Het gevoelen wederom verzekert de ziel van de vergeving van haar zonden, wegens de bekendmaking van dezelve door enige gevoelige gunstbewijzen van s'Heeren aangezicht, en door enige zaligmakende werkingen van Zijn genade. Door het geloof, geloof ik mijn zaligheid, omdat dezelve verworven, beloofd en bezeten wordt door mijn heerlijk Hoofd, Christus Jezus. Maar door het gevoelen geloof ik mijn zaligheid, omdat ik deze zaligheid alreeds begonnen vind in het werk van de wedergeboorte, en verder voortgaande in het werk van de heiligmaking, vertrouwend ditself, dat Hij Die dit goede werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus (Filippenzen 1:6).

(3) De derde stelling is, dat de verzekering van het geloof haar grond behouden zal, wanneer de verzekering van het gevoel geheel verloren en weg is. Hiervan hebben wij een klaar voorbeeld in Christus, wanneer er een gehele verberging van gevoelige bekendmaking over Hem was, ja, wanneer er niets dan een nare wolk van wrekende toorn Gods Hem omringde, en op Hem als onze Borg inbrak. Te diezelfde tijd nochtans, houdt de verzekering van het geloof haar recht en eigendom en herhaalt dezelve, zeggende: Mijn God, Mijn God, niet alleen op grond van Zijn eeuwige Zoonschap, maar op grond van de belofte die de Vader aan Hem gedaan had (Psalm 89:27): Hij zal Mij noemen: Gij zijt mijn Vader, mijn God en de Rotssteen mijns heils. Opdat men nu niet denken mocht, dat dit een zaak was die aan het Hoofd bijzonder eigen was, zo zie hier ook een voorbeeld van, in de kerk die Zijn lichaam is (Jesaja 49:14): Sion zegt: De HEERE heeft Mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten. Over welke tekst de heilige Rutherford tot dat einde zijn aangename

uitlegging aldus opgeeft: Hij mag een vergetend en een verbergend God voor mijn gevoel zijn, en nochtans voor mijn geloof, mijn God en mijn Heere wezen, even gelijk een vrouw van haar toornige en haar verlatende man geloven kan dat hij nog steeds haar man is. Zie ook Heman (Psalm 88), die ten aanzien van Gods gevoelige tegenwoordigheid zover verlaten was, dat hij ten aanzien van zijn eigen gevoel gelegd was in de onderste kuil (vers 7). Ja, hij doet er bij (vers 8): Uw grimmigheid ligt op mij. Gij hebt mij nedergedrukt met al Uw baren. En (vers 16-18): Ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig. Uw hittige toornigheden gaan over mij, Uw verschrikkingen doen mij vergaan. De ganse dag omringen zij mij als water, tezamen omgeven zij mij. Kan wel een kind Gods aan deze zijde van de hel lager worden gebracht? En nochtans komt het geloof onder al deze wolken nog met zijn toegeëigend mijn tevoorschijn, zeggende (vers 2): O HEERE, God mijns heils. En waarlijk, indien er niet enige verblijdende zekerheid in het geloof was, die in zulke duistere en nare bedelingen met een onveranderlijk verbond werkzaam was, dan weet ik niet wat een gelovige bewaart, dat hij niet in een algehele wanhoop neerzinkt. Maar de genade van het geloof zal de ziel haar zaligheid doen wagen op de sterke plank van de beloften, zelfs dan, wanneer alle gevoelige vertroostingen geheel aan stukken zijn geslagen door de stoute en toornige baren van uit- en inwendige verdrukking, die als twee zeeën op een gelovige aanvallen. Hier had David ook bevinding van, wanneer hij zegt (Psalm 27:13): Zo ik niet had geloofd dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan. Hierom is het, dat de Heere Zijn volk bestuurt om in zulk een geval het geloof te oefenen (Jesaja 50:10): Wie is er onder ulieden, die de HEERE vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN en steune op zijn God.

(4) De vierde stelling is deze: Wanneer wij van de verzekering van het geloof spreken, zo hebben wij dat niet te verstaan, alsof elkeen die het geloof had, volmaakt vrij ware van alle twijfelingen. Dit oordeel ik hetgeen te zijn, hetwelk velen afschrikt van deze leer van de verzekering des geloofs. Zij denken, dat zo er in het wezen van het geloof een verzekering is, het dan noodzakelijk volgen moet dat elk waar gelovige zulk een verzekering zou moeten hebben, dat hij vrij van alle twijfelingen was, hetwelk strijdig is met de bevinding van het geslacht van de rechtvaardigen. Doch deze tegenwerping rust op een blijkbare misvatting, alsof het geloof en de gelovige, één en dezelfde zaak waren. Wij beweren en stellen gewisselijk vast, dat er in het geloof geen twijfeling is, want geloof en twijfeling worden gedurig in de Schriftuur tegenover elkaar gesteld. Doch hoewel er in het geloof geen twijfeling is, zo zijn er nochtans in een gelovige vele twijfelingen, wegens de overmacht van het ongeloof en de inwonende zonde. Indien het waar was, dat de verzekering niet tot de natuur van het geloof behoorde omdat een gelovige niet altijd verzekerd is, dan zal om diezelfde reden ook moeten volgen, dat het berusten niet tot de natuur van het geloof behoort, omdat een gelovige niet altijd dadelijk steunt en op de Heere rust, of dat het betrouwen niet tot de natuur van het geloof behoort, omdat een gelovige niet altijd op de Heere vertrouwt. Wij mogen evenzo wel redeneren, dat het zien niet tot de natuur van het oog behoort, omdat de oogleden somtijds gesloten zijn, of dat de hitte niet tot de natuur van het vuur behoort, omdat de hitte van hetzelfde niet altijd bemerkt wordt wegens de as daar het onder begraven is. Of dat het licht niet tot de natuur van de zon behoort, omdat het somtijds door tussenstelling van de maan, eclipseert of verduisterd wordt. Neem maar de as weg, en de hitte van het vuur zal zich terstond ontdekken, neem maar de tussengestelde lichamen weg, dan zal de zon haar licht geven, en laten de oogleden maar geopend worden, dan zullen de ogen zien, zo ook hier: laat de onkunde, het ongeloof en andere beletsels van de verdorvenheid van het geloof maar eens weggenomen zijn, en dan bezien worden wat de natuur van het geloof is. Want het is de natuur van het geloof in het afgetrokkene, daar het tegenwoordige verschil over is, en niet wat er in een gelovige is, die het geloof heeft. In een gelovige is als het ware, een rei van twee heiren, genade en verdorvenheid, liefde en vijandschap, berouw en onboetvaardigheid, geloof en ongeloof, maar deze dingen moeten niet onder één

gemengd worden, omdat ze in hetzelfde onderwerp zijn. Wij moeten uit de natuur van de liefde, het vermaak en het genoegen in de Heere niet uitsluiten, omdat de liefde door de overgebleven vijandschap en verdorvenheid zo overweldigd is, dat de ziel niet zulks, maar veeleer het tegendeel daarvan in zich bevindt. Hetzelfde kan ook gezegd worden van andere genaden. Zo moeten wij ook niet besluiten, dat er niets van deze toepassende verzekering in het geloof is, uit hoofde van de overmacht van het ongelooft en de twijfelingen, die uit dat ongelooft voortvloeien.

(5) De vijfde stelling is: dat, gelijk er een groot onderscheid is tussen het toe-eigenend mijnen van het geloof, en tussen het toe-eigenend mijnen van het gevoelen, er ook een nog groter onderscheid is tussen het mijnen van het geloof (of ook van het ware gevoel dat daaruit voortvloeit) en het mijnen van vermetelheid. Het vermetele vertrouwen zegt ook mijn, zowel als het geloof en de welgegronde bevinding. Gelijk wij dat klaar zien kunnen in het geval van Bileam (Numeri 22:18): Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave, zo vermocht ik niet het bevel des HEEREN mijns Gods te overtreden. Nu zult u mogelijk zeggen: Dewijl een vermetel vertrouwen zich in de taal van het ware geloof kan uitdrukken, waarin is dan het onderscheid gelegen? Dit is een zeer wezenlijke en gewichtige vraag, en daarom zal ik onder afhangen van de Vader der lichten, de oplossing van dezelve trachten voor te stellen in de weinige volgende bijzonderheden.

1. De verzekering van het geloof, ontvangt en past Christus aan de ziel in het bijzonder toe, zoals Hij in de openbaring en in de gift die van Hem gedaan is aan zondaren, in het Woord gelegen is, hetwelk de onmiddellijke grond van het geloof is. Daar het vermetel vertrouwen, hoewel het een aandeel aan Hem voorgeeft, zulks nochtans niet doet op deze grond, of in Gods weg en wijze van medeling. De apostel zegt ons (Romeinen 10:8), dat Christus en Zijn gerechtigheid en zaligheid ons in het Woord des geloofs nabij gebracht zijn. Wat is anders het oogmerk van het verbond der genade, en van die bekendmakingen, aanbiddingen en beloften der genade, dan juist dit, om Christus ons zo nabij te brengen dat wij, door te geloven, Hem met al Zijn volheid op onze eigen zielen mochten toepassen? (Johannes 20:31): Deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, en opdat gij gelovende, het leven hebt in Zijn Naam. Indien wij Christus en het eeuwige leven in Hem willen vinden, zo hebben wij in het zoeken van Hem niet op te klimmen in de hemel, noch in de afgrond neder te dalen, zoals de apostel spreekt (Romeinen 10:6-7), maar wij moeten Hem in de Schriften zoeken, want die zijn het die van Hem getuigen (Johannes 5:39). Christus wordt ons in de getuigenis Gods, in zijn Woord nabij gebracht, alwaar Hij ons het eeuwige leven geeft in Zijn Zoon, Jezus Christus (1 Johannes 5:11). Het geloof nu zeg ik, in deszelfs directe of rechthetgaande daad, neemt en eigent zich Christus toe op grond van deze gift, die van Hem gedaan is in het Woord der genade, en op geen ander fundament durft het zijn aandeel aan Christus vast maken. Even gelijk een eerlijk man zich niet wil bemoeien met de goederen, het geld, of de staat van een ander, tenzij hij een recht, een obligatie, testament, belofte, of enige andere vastigheid heeft, door welke hij met recht of op een geoorloofde wijze zulks doen mag, zonder dat hij zich schandelijk daar inlaat, terwijl een dief of een rover zijn hand uitsteekt zonder naar zulk een recht om te zien, indien hij anders maar op de één of andere wijze zijn zin krijgt, dan is hij wel tevreden². Hier ligt een dodelijke misslag in het geloof van vele toehoorders onder het Evangelie. Zij grijpen naar Christus en naar Zijn zaligheid, maar zij gaan de gift en vergunning die van Hem gedaan is in het Woord als de onmiddellijke grondslag van hun geloof, geheel en al voorbij. Indien wij de bevinding van de heiligen in de Schriftuur raadplegen, dan zullen wij bevinden dat hun geloof zich onmiddellijk bepaald heeft op het Woord: Ik hoop op Zijn woord, zegt David (Psalm 130:5). Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen (Psalm 119:49). Ik ben vrolijk over Uw toezegging, als één die een grote buit vindt (Psalm 119:162). Hun geloof kwam door het gehoor of het lezen van het Woord. Dit is de wagen op welke de Heere rijdt,

² Zie Durham over Jesaja 53. Vijfde predicatie, in de laatste paragraaf.

wanneer Hij Zichzelf als het Voorwerp van ons geloof en betrouwen voorstelt, en daarom is dat geloof, hetwelk de belofte en de aanbidding van het Evangelie voorbij ziet, maar een vermetel geloof. Gilead is mijne, Manasse is mijne, zei David in de voorgemelde 60ste Psalm. Omdat God gesproken heeft in Zijn heiligdom, zo zegt ook het toepassend geloof: de vergeving is de mijne, de vrede is de mijne, de genade is de mijne, de heerlijkheid is de mijne, in Christus. Ja, God Zelf is mijn God, omdat Hij Zichzelf en al deze dingen, in Christus aan mij heeft overgemaakt, in het verbond van de belofte, of in het testament van mijn oudste Broeder, dat door Zijn bloed verzegeld en bevestigd is. Maar, zult u mogelijk zeggen, kan ook niet een vermetel geveinsde zich verbeelden dat hij zijn geloof op de belofte grondvest, en zich dus een intrest in Christus aanmatigen, juist op die grond?

2. Het antwoord op deze vraag leidt mij, tot een onderscheid tussen het toe-eigenend mijnen van het geloof, en tussen het toe-eigenend mijnen van een vermetel vertrouwen, namelijk dit, dat hoewel een vermetel mens met de belofte heen mag lopen, hij nochtans de belofte niet omhelst gelijk zij in Jezus is, of gelijk Jezus in de belofte is. Dit is een verborgenheid die niet recht verklaard kan worden, dan alleen door Hem, Die het boek opent en Zijn zegelen openbreekt. Het inzien dat ik er van heb, kan uit hetgeen dat volgt opgemaakt worden, namelijk, het verbond en al de beloften daarvan zijn aan Christus gedaan als de eerste Erfgenaam, zowel door geboorte als door koping. Hij is Gods Eerstgeborene, en daarom is Hij de Erfgenaam van de erfenis des eeuwigen levens. Daarenboven, gelijk de tweede of laatste Adam door Zijn gehoorzaamheid en door Zijn dood, de wet vervuld en aan Gods rechtvaardigheid voldaan heeft, zo is de belofte des levens, die door de zonde en de ongehoorzaamheid van de eerste Adam verbeurd was, op Hem en op Zijn zaad in Hem, bevestigd. De zaak nu aldus gelegen zijnde, neemt de ziel haar recht om de belofte toe te passen, niet uit iets dat in haar zelf is, maar zij komt alleen op grond van dat recht, hetwelk Christus heeft. Want Zijn gerechtigheid is de enige, eigenlijke, rechtgevende en verdienende voorwaarde van het verbond, en van deszelfs beloften. Hier ligt het gebrek in het vermete te vertrouwen. Omdat de mens nooit geheel is afgebracht van Adams verbond, zo zoekt hij gedurig zijn recht op de belofte vast te maken in zich zelf, op enige goede voorwaarden of hoedanigheden die in hem gewrocht zijn, of die door hem gedaan worden. Aldus zoeken velen zichzelf erfgenamen te maken van de beloften en van het eeuwige leven. Maar zij zullen dat nooit kunnen doen, en waarom? Omdat zij niet door het geloof de erfenis in Christus aanvaarden, dat is, door Zijn recht en eigendom. Want een ander fundament kan niemand leggen, dewijl de genadegift Gods het eeuwige leven is, door Jezus Christus, onze Heere (Romeinen 6:23). Aldus omhelst, zeg ik, het vermetel geloof de belofte niet gelijk zij in Christus is, in Wie al de beloften ja en amen zijn (2 Korinthe 1:20) en dan omhelst het ook de belofte niet gelijk Jezus in dezelve is, want gelijk al de beloften in Christus zijn, zo is ook Christus in al de beloften. Wat is het anders dat in Zijn Testament bij uiterste wil gemaakt is, dan Hij Zelf met al Zijn volheid? Hij is die grote barmhartigheid, die aan de vaders beloofd was. Wanneer het verbond aan Adam verkondigd werd, en daarna aan Abraham, wat was dat anders dan een belofte van Christus? En wanneer in het vervolg van de tijd, het verbond der genade verder in een onderscheidenheid van beloften geopend werd, wat waren die allen anders, dan Christus en de genade die in Hem is, als in zovele delen verdeeld, opdat wij ons door het geloof Hem, en de genade die in Hem is, volgens onze noden mochten toepassen? Hierom is het, dat een gelovige in het toepassen van de beloften, Christus daar vindende, dezelve als opeet, en zij voor hem de blijdschap en de verheuging van zijn hart zijn. Hij vindt de Heere in Zijn eigen Woord der genade, en dat doet het tot sterkte en troost voor zijn ziel zijn, hij drinkt die redelijke en onvervalste melk van het Woord, omdat hij daarin smaakt dat de Heere goedertieren is (1 Petrus 2:2-3). Maar het vermete te geloof is meer op- en ingenomen met de blote beloften, dan met het voeden van de ziel met Christus in en door de beloften. Een mens die Christus door het geloof bezit, laat Christus en de beloften niet naast zich liggen, gelijk iemand die zijn geld in een koffer opsluit. Hij heeft het verbond en de beloften niet gelijk iemand zijn wisselbrieven en andere schriften in zijn kabinet heeft, daar hij mogelijk in een

geheel jaar niet eens naar omziet, o nee! Maar hij heeft Christus in het Woord der genade, gelijk iemand zijn brood bij zich heeft, daar hij dagelijks bij leeft en gevoed wordt. Hierom wordt dit toepassend geloof, een eten van het vlees, en een drinken van het bloed van Christus genaamd (Johannes 6:53), welke uitdrukkingen zulk een toepassing van Christus op onszelf insluiten, die een zielenvoedsel meebrengt. Het ware geloof wortelt de ziel in Christus, even gelijk een boom geworteld wordt in de aarde. De vruchtbaarmakende kracht van de aarde trekt in de boom, en de boom slaat en verspreidt terzelfder tijd zijn vezelen in de aarde, en trekt zo zijn sap en vochtigheid daaruit, en geeft zo een bekwaam voedsel aan het geheel, waardoor hij dan opwast en vrucht voortbrengt. Zo is het ook in het geloof, de Geest des levens in Christus Jezus komt in de ziel, en terzelfder tijd is er als het ware, een spruitje en een vezeltje, doortrekkend uit elk vermogen van de ziel, en wortelend in Christus, en sap trekkend uit Hem, waardoor de ziel opwast en bloeit in genade en in heiligheid. Hierom worden wij gezegd Zijn maaksel te zijn, in Christus Jezus geschapen tot goede werken (Éfeze 2:10). En die in het huis des HEEREN geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods (Psalm 92:14).

3. Het ware geloof ontvangt en past Christus toe volgens de orde die God gesteld heeft in Zijn ambten. Maar het vermetele geloof keert die orde om. De orde die God gesteld heeft in de uitvoering en toepassing van de ambten van Christus is deze: Christus komt door Zijn Woord en Zijn Geest als Profeet, het verstand van een zondaar verlichten met de kennis van zijn verloren staat van nature, en van de weg van zijn herstelling door Zijn verzoenend bloed en voldoening. Waarop de ziel zich door het geloof tot Hem als Priester heen begeeft, zich verschuilt onder het dekkleed van Zijn eeuwige gerechtigheid, en zich zo onderwerpt aan Hem als Koning, de wet uit Zijn mond ontvangende, en zich overgevend aan Zijn regering uit een beginsel van dankbaarheid aan Hem, Die haar tot zulk een dure prijs gekocht heeft. Maar het vermetele geloof van een legalist of wettisch mens, verdraait en bederft deze liefelijke orde, die door de oneindige Wijsheid onder de ambten van Christus vastgesteld is. Want hij begint op zijn wijze Christus toe te passen met het Koninklijk ambt, voorgevende Hem te gehoorzamen als een wetgever, en op deze grond verwacht hij dan, dat Christus hem als Priester zalig maken zal door Zijn gerechtigheid. En aldus maakt hij zijn eigen gehoorzaamheid, tot de grond van de toerekening van de gerechtigheid van Christus. Wat is dit nu anders, dan met geld en prijs te komen, strijdig tegen het uitdrukkelijke bevel van God? (Jesaja 55:1). Daar is niets dat een verderfelijker aanleiding geeft, tot omkering van Gods vrije genade in het grote werk van de rechtvaardigmaking en zaligheid. Hierom vaart de apostel zo zeer uit in de brief aan de Galatiërs, tegen deze weg van rechtvaardigmaking te zoeken. In zoverre dat hij hen uitdrukkelijk zegt dat zij door deze weg, zich schuldenaars maken om de gehele wet te doen, ja, zegt hij, Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden. Gij zijt van de genade vervallen (Galaten 5:2-4). Deze weg, van de orde van Christus ambten om te keren, doende de eerste daad van het geloof op Hem als Koning bepaald worden, gelijk die een weg is die zeer aannemelijk is voor de natuur, die met een sterke neiging uitloopt op Adams verbond, zo oordeel ik ook dat de natuur in deze weg, van de zaligheid door Christus te begrijpen, zeer gesterkt wordt door de leerwijze van sommigen in onze dagen. Die het geloof en de bekering instampen als nieuwe geboden, die door Christus onder het Evangelie gegeven zijn, welke tevoren nooit in de zedelijke wet geboden waren. Want indien dit zo is, dan moeten wij onvermijdelijk Christus eerst als Koning gehoorzamen, door bekering en geloof, ten einde wij door Hem gerechtvaardigd worden als Priester. Behalve nog vele andere gevaarlijke gevolgen welke uit deze nieuwe wetschets onvermijdelijk zijn, welke allen vermeden worden, door met de leerwijze van de rechtzinnige godgeleerden te leren wat in het Evangelie bepaald genomen, geen geboden zijn. En dat Christus in het Evangelie, geen nieuwe wet gegeven maar de oude (te weten de zedelijke) wet, bekrachtigd heeft. Welke nu, onder de bedeling van het Evangelie getrokken zijnde, ons verplicht om in Christus te geloven, en bij gevolg ook tot een evangelische bekering. Want dat de plichten van geloof en bekering ten aanzien van hun wezen, in het allereerste gebod van de zedelijke wet geboden worden,

is onbetwistbaar klaar. En het komt mij ook wonderlijk voor, dat iemand die de leer van de kerk van Schotland, en inzonderheid onze grote Catechismus omhelst en erkent, het betwisten zou, daar dit stuk zo duidelijk bepaald is in de verklaring van het gemelde eerste gebod. Doch het is niet welvoeglijk dat ik mij in een redenering van deze natuur, met deze twist inlaat, indien de nood het vordert, zo kon het wel gebeuren, dat ik die afzonderlijk behandelde.

4. Een ander onderscheid tussen het toe-eigenend mijnen van het geloof en tussen het mijnen van de vermetelheid, is dit: Dat de verzekering van het geloof, haar recht en haar ootmoedig vertrouwen vast houdt, zelfs onder haar beschuldigingen en een diep en vernederend gevoel van een grote overmacht van de ongerechtigheid. Daar het vermetel vertrouwen bij de overmacht van de zonde bezwijkt, en tenietgaat. De reden hiervan is, dat de grond van het vermetele vertrouwen, de mens enige goede geschiktheid of hoedanigheid in zichzelf meent te doen vinden, welke door de uitbreking van zijn heersende lusten verbroken is, zodat hij niets heeft daar hij meer op zien kan, en dus is het fundament van zijn vertrouwen weg. Maar het geloof bouwt zijn vertrouwen niet op iets dat in de mens is, maar op iets dat buiten hem is, namelijk op de eeuwige gerechtigheid van Christus Jezus, en de barmhartigheid Gods die door dit kanaal heen loopt en voorgedragen wordt in het Woord der genade. Hier is het dat het geloof zich vestigt en op dit fundament staat het, welks fundament de poorten der hel niet overweldigen zullen (Mattheüs 16:18), en aldus de grond van zijn vertrouwen buiten zichzelf hebbende, wordt het door elke opstand van binnen, niet geschud of bewogen. Een voorbeeld hiervan vinden wij in David (Psalm 65:4), daar zien wij hoe die heilige man onder een gevoel van de kracht, de macht en de schuld van de zonde uitroept: Ongerechte dingen hadden de overhand over mij. Wat zegt nu het geloof in zulk een geval? Maar onze overtredingen, die verzoent Gij. Een ander voorbeeld van dezelfde natuur, vinden wij in diezelfde David, in Psalm 130:3 is hij onder zulk een gevoel van zonde en schuld, dat hij zichzelf beschouwende zoals hij voor de wet en Gods rechtvaardigheid staat, niet nalaten kan om uit te roepen: Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar waar vindt Davids geloof nu in zulk een geval rust? Alleen in de goedertierenheid en in de genade van een verzoend God in Christus en daarom voegt hij er bij: Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt, bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing, opdat Hij gezocht wordt (vers 4,7). Ik erken dat een gelovige, grotelijks onder de overmacht van de zonde, over het vertrouwen van zijn intrest in Christus kan geschud worden. Maar dit is gewis zijn zwakheid, en niet zijn geloof. Vele ware gelovigen, leven meer door gevoel dan door geloof, en hiervan komt het dat zij zo spoedig geschud worden wanneer de gevoelige bevinding, verduisterd wordt door het gevoel van de overmacht van de zonde, hoewel de pijn daarvan een rechtvaardige kastijding is van hun dwaasheid. Zodra het geloof van onder die ongestalte van het ongeloof hersteld wordt, en beschouwt hetgeen de ziel in Christus en in het verbond der genade is en heeft, dan herstelt het zijn vastheid en vertrouwen, en brengt ook tevens kracht in de ziel tegen de verdorvenheid, zodat zij daartegen uittrekt als een held die verheugd is door de wijn.

Maar, zult u mogelijk zeggen, kan het vermetele geloof zijn vertrouwen ook niet herstellen? Ik antwoord, dat het ongetwijfeld zulks doen kan, maar dan is hier het onderscheid dat het ware geloof een geheel andere weg inslaat tot herstelling van de ziel, dan die gehouden wordt door een wettisch, vermetel geloof. Want wanneer de schrik van de wet, of de beschuldigingen van de consciëntie te enige tijd het vermetele vertrouwen omver geworpen hebben, zo gaat die mens aan het werk, om dat gat of die scheur die de wet gemaakt heeft in zijn ziel, weer op te vullen met de aarde van zijn eigen gehoorzaamheid, reformatie, plichten en dergelijke. En door deze ongebluste kalk, strijkt hij de scheur die in zijn consciëntie gemaakt was, weer toe. Doch aan de andere zijde, hoewel een gelovige niet minder naarstig in de plicht is dan de voorgaande, zo kan hem echter niets in de hemel of op aarde, onder de beschuldigingen voldoening geven, of enige rust en stilte toebrengen, dan Christus Zelf en Zijn gerechtigheid, door het geloof aangenomen en toegepast op zijn ziel. Daar is geen balsem dan die van Gilead, die zijn wonden genezen kan, hij haalt zijn

genezing alleen onder de vleugelen van de Zon der gerechtigheid (Maleáchi 4:2), alles is hem maar schade en drek, bij dit te vergelijken (Filippenzen 3:8-9).

Daar zijn nog verschillende andere onderscheidingen, welke tussen de toe-eigening van het geloof, en tussen de toe-eigening van de vermetelheid gegeven zouden kunnen worden, indien ik niet vreesde dat ik te verdrietig zou zijn. Alleen in het kort, hoe meer er van de verzekering van het geloof of van een welgegronde bevinding is, hoe meer nederigheid, ootmoedigheid en zelfverfoeiing er zijn zal! Hoe hoger de ziel in en door Christus verheven is, hoe lager zij neerzinkt en gering is in haar eigen ogen, zeggende met David, toen God hem beloofd had een bestendig huis te bouwen, en dat de Messias uit zijn lenden zou voortkomen: Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt (2 Samuël 7:18). Een arme gelovige, ziet zichzelf in dit geval zulk een wonderteken van de rijke en soevereine genade te zijn, dat hij in stille verwondering weggerukt en tot een eeuwig staan gebracht wordt, dat hij niet weet wat hij zeggen zal: En wat zal David nog meer tot U spreken? Is dit ook naar de wet der mensen, Heere HEERE! (2 Samuël 7:19-20). Maar integendeel, hoe meer vermetel vertrouwen iemand heeft, hoe trotser en laatdunkender hij wordt, gelijk de gemeente van Laodicéa, zeggende: Ik ben rijk en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek (Openbaring 3:17), hetwelk gepaard gaat met verachting van anderen in vergelijking met zichzelf, gelijk bij die trotse Farizeeër, zeggende: O God, ik dank U dat ik niet ben gelijk de andere mensen, of ook gelijk deze tollenaar (Lukas 18:11). Nog eens, de vermetele verzekering koestert altijd enige verborgen en beminde afgoden, enige rechter- of linkerhand- of oogzonde, en het bedrieglijk hart zal gemeenlijk pleiten om dezelve te sparen, omdat de genade overvloedig is. Maar het ware geloof en de bevinding reinigen het hart, en zetten de ziel aan tot een onpartijdig en algemeen tegenstaan van alle zonden, als God ontterende en Zijn Heilige Geest bedroevende. Ook spant de ziel voornamelijk haar grootste kracht in tegen die zonden, welke haar groot voordeel uit haar intrest, gewoonte, gesteldheid, of opvoeding tegen haar behalen, en de overweging van de overvloed van de genade is zover van haar om de zonde aan te moedigen, dat die haar integendeel onderwijst, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matiglijk en rechtvaardiglijk en godzaliglijk te leven in deze tegenwoordige wereld (Titus 2:12).

Eindelijk, de toe-eigening van het geloof of van de vaste en welgegronde bevinding, gaat altijd gepaard met een grote liefde tot de Persoon van Christus Jezus, en met een overgeven van de ziel aan Hem. Want het geloof is door de liefde werkende (Galaten 5:6) en daarom terzelfder tijd, wanneer de ziel bekwaam gemaakt wordt om te zeggen: Mijn Liefste is mijne, kan zij ook niet nalaten daarbij te doen, en ik ben de Zijne (Hooglied 2:16). Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN (Jesaja 44:5). De ziel stelt zich Gode tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is haar redelijke godsdienst (Romeinen 12:1). Maar de vermetelheid, gelijk iemand wel heeft aangemerkt, heeft een lamme hand, zij heeft een hand, om de vergeving, om de hemel, en om de weldaden van Christus aan te nemen, maar gelijk zij geen ware liefde voor Zijn Persoon heeft, zo heeft zij ook geen hand om de gehele mens aan de Heere te geven of op te dragen, en om voor Hem en niet voor een ander te zijn. De ware reden hiervan is, omdat de kracht van de natuurlijke vijandschap nooit gebroken is, en de mens nog aan de wet en aan zijn lusten is getrouwd. Maar, dit voorbijgaande, zal ik in mijn voorgestelde orde voortgaan.

(4) Het vierde hoofdstuk, van de volle verzekerdheid des geloofs.

Het derde algemene hoofdstuk dat in de orde voorgesteld was, is om een weinig te spreken van de volle verzekerdheid van het geloof, want daar ligt in de redenering van de apostel een duidelijke opklimming bij trappen. Eerst is er geloof, dan de verzekerdheid van het geloof en dan de volle verzekerdheid van het geloof. Nu, reeds van de twee eerste trappen gesproken hebbende, ga ik voort om van de laatste of hoogste trap van het geloof te spreken.

Alvorens ik direct voortga om te tonen wat deze volle verzekerdheid van het geloof is, zo moet ik twee of drie dingen, welke ik oordeel dat in deze uitdrukking van de Geest Gods bedoeld en te kennen gegeven worden, vooraf laten gaan.

1. Dat het geloof van iedere gelovige niet van dezelfde grootte en sterkte is. Sommigen hebben een sterk, en anderen hebben een zwak geloof. Ja, het geloof van de allersterkste gelovige, heeft, gelijk de maan, zijn toe- en afnemen, of gelijk de zee, zijn ebben en vlooden. Want hoewel elke gelovige in Christus is, zo heeft elke gelovige daarom niet dezelfde mate van geloof. Gelijk elke ster wel in het firmament is, doch dezelfde grootte niet heeft. De sporten van de Jakobs ladder waren niet allen aan de bovenste top, hoewel elke sport een stap naar de hemel was, zo ook hier: hoewel elk geloof niet in een volle verzekerdheid triomfeert, zo is echter elk waar geloof zich daarnaar uitstreckende. U kunt de ene gelovige somtijds vinden onder een volle wind van de Geest des geloofs, uitroepende met Job (Job 19:25): Ik weet dat mijn Verlosser leeft, terwijl een ander onder moedeloosheden worstelt, zodat hij met de tollenaar, met tranen in zijn ogen, van verre staat en uitroept: O God, wees mij arme zondaar genadig (Lukas 18:13). De ene gelovige kan met Paulus zeggen: Die mij heeft liefgehad en Zichzelven voor mij heeft overgegeven (Galaten 2:20), terwijl een ander door de overmacht van het ongeloof moet uitroepen: Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft God vergeten genadig te zijn? (Psalm 77:9-10). U zult mogelijk de ene gelovige bevinden boven alle vrees heen te zijn, en met de apostel te zeggen: Wie zal mij scheiden van de liefde van Christus? enz. (Romeinen 8:35), terwijl een ander met vele twijfelingen worstelende, gereed is om het fundament op te graven, zeggende: Ik ben afgesneden van voor Zijn ogen (Psalm 31:23) en alle mensen, die anders zeggen, zijn leugenaars, de profeten Gods niet uitgezonderd. Het gaat dan met de gelovigen, gelijk met de kinderen in een huisgezin, de ene ligt mogelijk in de wieg, een ander wordt door de moeder of de minne geleid, een derde kan alleen gaan, een vierde is tot zulk een volle kracht gekomen dat hij in staat is tot werk en bezigheid, zo zijn er ook in Gods huisgezin kinderen, jongelingen en vaders.

2. Dat het de plicht van elke gelovige, ja, van de allerzwaksten onder hen is, om te jagen naar de hoogste trap van het geloof. Hierom is het, dat Christus doorgaans Zijn discipelen berispt over de zwakheid van hun geloof: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? (Mattheüs 8:26). Gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld? (Mattheüs 14:31). Het ware geloof is een toenemende zaak, dat gaat van de ene trap tot de andere, vandaar dat zeggen van de apostel (Romeinen 1:16-17), dat het Evangelie een kracht Gods tot zaligheid is, omdat de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde geopenbaard wordt uit geloof tot geloof. Het geloof in zijn eerste en zwakke, gelijk ook in zijn herhaalde en sterke werkingen, voedt zich met en berust op de gerechtigheid van Gods werking en toerekening, om aanneming, vergeving en zaligheid te verkrijgen. Het is de aard en de natuur van alle ware genade, inzonderheid van de genade van het geloof, om naar deszelfs aanwas en volkomenheid te hijken. Vandaar dat gebed van de discipelen: Heere, vermeerder ons het geloof (Lukas 17:5), en van die vader van het kind in het Evangelie: Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp (Markus 9:24). Wij moeten vergeten hetgeen dat achter is, en ons uitstrekken naar hetgeen dat voor is (Filippenzen 3:14). Ook is het pad van de rechtvaardigen gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe (Spreuken 4:18).

3. Dat de toepassende verzekering zoals die boven verklaard is, ebt of vloeit naar de sterkte of zwakheid van de toestemming van het geloof. Dat er trappen van verzekering zijn, zal door niemand die maar enige kennis heeft, hetzij van de theologie of van de filosofie, geloofd worden. De eigen woorden van de apostel in de tekst geven klaar te kennen, dat wij ons niet vergenoegen moeten met de laagste, maar dat wij ons moeten uitstrekken naar de hoogste trap van de verzekerdheid van het geloof, en de apostel acht het ook een grote zegen voor de Thessalonicenzen dat zij veel verzekerdheid hadden (1 Thessalonicenzen 1:5), duidelijk te kennen gevende, dat er ware verzekering zijn kan in een mindere mate. Deze toepassende verzekering, zeg ik dan, heeft haar proportie of overeenkomst met de toestemming van het geloof, zwakker of sterker zijnde, naar dat de toestemming sterk of zwak is. Een sterke toestemming heeft een sterke toepassing, en een zwakke toestemming wederom een zwakke toepassing.

Deze dingen vooraf gezegd hebbende, ga ik voort om te onderzoeken wat deze volle verzekerdheid van het geloof is, of waarin dezelve bestaat. Ik oordeel, dat dezelve kortelijk gelegen is in zulk een vast bevestigde verzekering, of betrouwen in de getrouwheid van God in Christus, die in het verbond of in de belofte verbonden is. Die alle zwarigheden en onwaarschijnlijkheden, alle twijfelingen en vrezen ten aanzien van de dadelijke volbrengingen van hetgeen beloofd is, op Gods eigen tijd en wijze overwint en als met voeten treedt, en dat alles met een bijzondere toepassing op de ziel zelf. Deze beschrijving zou ik wel verklaren en ophelderen in al derzelver bijzondere delen, indien zulks niet zakelijk in de twee voorgaande hoofddelen reeds geschied was, zijnde dit maar een hogere trap van datzelfde geloof, hetwelk tevoren beschreven is. Zulk een daad van het geloof vinden wij dat Abraham geoeffend heeft (Romeinen 4:20-21), alwaar ons gezegd wordt, dat hij aan de belofte van God niet getwijfeld heeft door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer, en ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Al waren er bergen van zwarigheden en beletsels in de weg van deze volle verzekerdheid van het geloof, zo zouden zij niet meer door hetzelfde geacht worden dan een vlak veld, zij ziet dezelve alle over het hoofd, en houdt maar het oog gevestigd op de macht en getrouwheid van de gezegende Belover, gelijk wij klaar in het voorbeeld en het geval van Abraham vinden opgehelderd. Zijn eigen lichaam was verstorven en onbekwaam tot de voortteling, Sara's baarmoeder was ook verstorven en onvruchtbaar, onbekwaam zijnde om te kunnen ontvangen, het gevoel en de rede waren in dit geval gereed om te besluiten, dat het onmogelijk was dat Abraham ooit een zoon zou hebben. Maar ons wordt gezegd (vers 19), dat hij van alle overwegingen van deze soort afgetrokken zijnde, en niet verzwakt in het geloof, zijn eigen lichaam niet heeft aangemerkt dat alrede verstorven was, also hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was. Hij wilde zelfs niet luisteren naar de inspraken van de vleselijke rede, vlees en bloed worden buitengesloten en hij berust met een verzekerd vertrouwen, zonder de minste twijfeling of aarzeling, op de getrouwheid van de Belover, verzekerd zijnde dat God omtrent hem in het bijzonder doen zou, zoals Hij gezegd had, wanneer de tijd van het gezicht gekomen zou zijn. Op gelijke wijze vinden wij het, wanneer Abraham zijn beminde Izak, de zoon van de belofte, ontvangen had. Wat een vreselijke schudding mogen wij wel denken dat het voor Abrahams geloof in de belofte zal geweest zijn, wanneer God hem gebod om Izak te nemen (uit wie het beloofde zaad, Christus, komen zou) en hem op de berg Moria te offeren (Genesis 22)? Hier mocht de rede tegenwerpen, en dat niet zonder grote schijn van godsdienst: Kan God, Die zo strengelijk de doodslag verboden heeft, mij gebieden mijn handen te dopen in het bloed van mijn eigen zoon? Zal zulk een zaak voor Abraham en voor zijn godsdienst geen eeuwige schande zijn? Wat zullen de Egyptenaren zeggen, alsook de Kanaänieten en Ferezieten die in het land wonen? Wat zal Sara zeggen, en hoe zal ik haar ooit onder ogen durven komen? Doch inzonderheid wat zal er dan van de belofte worden, en van de waarheid van Hem, Die dezelve gedaan heeft, zeggende: In Izak zal u het zaad genaamd worden? Gewis mochten het ongeloof en het gevoel gezegd hebben, of dit gebod is een bedrog, of de belofte is een leugen. Doch Abraham had de volle verzekerdheid van het geloof ten aanzien van de vastheid van de belofte, en daarom wilde hij tegen alle gevaren, het gebod van een belovende God gehoorzamen. Hij was ten volle verzekerd, dat, hoewel Izak geofferd en tot as verbrand werd, God hem zelfs uit de as van zijn geofferde zoon, zijn Izak kon en ook dadelijk zou verwekken, en dus Zijn eigen woord der belofte vervullen. Aldus wordt ook Abraham, ter oorzaak van dit zijn edel heldengeloof, zeer bekwaam en gepast de vader der gelovigen genaamd, zijn geloof aan alle anderen voorgesteld zijnde als een voorbeeld ter navolging. Uit kracht hiervan is elk waar gelovige een kind Abrahams. Dat niemand zich dan inbeeldt, dat hij niet verplicht is te geloven met zulk een geloof als Abraham had, want de apostel zegt ons uitdrukkelijk, dat de historie van zijn geloof in de Schriftuur geschreven staat, niet alleen om zijnentwil, maar ook om onzentwil, opdat wij door zijn voorbeeld mochten aangemoedigd worden om te geloven in Hem, Die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft (Romeinen 4:23-24).

Mogelijk zal iemand hier tegenwerpen en zeggen: Indien ik zulk een goede grond voor mijn geloof had als Abraham, indien ik zo verzekerd was dat de belofte aan mij gedaan was als aan Abraham, dan dunkt mij dat ik met een volle verzekerdheid van het geloof zou kunnen geloven, doch hier ligt de zwaarigheid. Ik antwoord, dat ik en u wel zulk een goede grond van het geloof hebben, als ooit Abraham gehad heeft. Abraham had een belovend God in Christus om op te betrouwen, en Die hebben wij insgelijks. U hebt dezelfde God, dezelfde Christus, hetzelfde verbond, en dezelfde belofte die Abraham had. Zegt u: God sprak tot Abraham in het bijzonder bij name, toen Hij hem de belofte deed, zeggende: In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde (Genesis 22:18). Ik antwoord, hoewel u, gelijk Abraham niet met naam en toenaam wordt genoemd, dat een belovend God nochtans Zichzelf, in het Woord der genade en in de bedeling van het Evangelie voorstelt, alsof Hij u uit de hemel met naam en toenaam toeriep, zeggende, tot u (dat is, tot u zondaars uit Adam voortgesproten) is het woord dezer zaligheid gezonden (Handelingen 13:26). De belofte is aan u gedaan die verre zijt, ja, de belofte wordt niet alleen voorgesteld, maar daar is een uitdrukkelijk bevel daarbij gevoegd, dat elk bijzonder persoon verbindt en van hem vordert, dezelve aan te grijpen en te omhelzen. Zodat, wat uitvluchten en verontschuldigen het ongelovig en bedrieglijk hart zou mogen inbrengen, de belofte Gods nochtans, aan elk bijzonder persoon die het Evangelie hoort, zo nabij is gebracht als de belofte aan Abraham gedaan, wanneer God met een hoorbare stem uit de hemel tot hem sprak. Ja, wij hebben daarenboven nog het profetische Woord dat zeer vast is, en wij zouden wel doen daarop acht te geven als op een licht, schijnende in een duistere plaats (2 Petrus 1:19). Laat het ook verder aangemerkt worden, dat de belofte eerst aan Abraham werd voorgesteld als het voorwerp en het fundament van zijn geloof, eer hij dezelve geloven kon. En door het geloven van dezelve, werd die de zijne in de bezitting, of hij bezat die in het geloven van dezelve als zijn eigen. Want ondersteld zijnde dat hij niet geloofd had, zo zou hij nooit de beloofde zegening bezeten hebben. Op gelijke wijze wordt ook aan ulieden de belofte voorgesteld als de onmiddellijke grond van het geloof, en in het geloven van dezelve komt u tot het bezit van de grote dingen die daarin begrepen zijn. Maar indien u niet gelooft, dan zult u de zaligheid Gods niet zien. Aldus ziet u dan, dat u dezelfde grond van het geloof hebt, alsook datzelfde recht om te geloven dat Abraham had, en daar is niets dat u van een volle verzekerdheid van het geloof afhoudt, of van een geloof van de belofte zonder twijfeling gelijk Abraham deed, dan uw eigen onkunde en ongeloof. Ik erken, gelijk ik reeds gemeld heb, dat elk waar gelovige niet zo ver komt als Abraham, dat hij aan de beloftenissen van God niet twijfelt door ongeloof, maar dat is hier de kwestie niet. De tegenwoordige vraag is: Of wij nu wel zulk een goede en vaste grond, en wel zulk een goed recht om de belofte te geloven hebben, als Abraham had? Of Christus, en Zijn zaligheid en gerechtigheid ons niet in het Woord van het geloof, zo nabij gebracht zijn als aan hem? Dit is hetgeen niemand die het voorrecht van de Nieuwtestamentische bedeling verstaat, zal durven ontkennen. Ja, ik durf te zeggen dat de grond van het geloof ons nu, onder het Nieuwe Testament, met een veel groter voordeel voorgesteld wordt, dan ooit Abraham gehad heeft. In zoverre als de openbaring van het Evangelie nu veel klaarder is, en dezelve ons Christus met Zijn zaligheid nu nader bijbrengt, dan ooit onder enige periode van de Oudtestamentische bedeling geschied was. Abraham heeft Zijn dag alleen van verre gezien, daar wij nu in die dag leven, welke hij op zulk een grote afstand heeft gezien. En daarom hebben wij veel meer grond om zonder twijfeling te geloven, dan hij gehad heeft. Terwijl wij dan vrijmoedigheid hebben om in het heiligdom in te gaan door het bloed van Jezus, en dewijl wij een verse en levende weg hebben, die voor ons ingewijd is door het voorhangsel van Zijn vlees, en dewijl wij een grote Hogepriester hebben over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart in volle verzekerdheid des geloofs, enz.

(5) Het vijfde hoofdstuk, van de gronden van de verzekering des geloofs.

De vierde zaak die wij in de orde voorgesteld hebben is, om onderzoek te doen naar de gronden van deze leer of wat het is, daar het geloof zijn vrijmoedigheid op bouwt in toe te gaan tot God, met volle verzekering van aangenaam te zullen zijn. Ik zal mij in het antwoorden op deze vraag, voor het tegenwoordige niet inlaten met de bijzondere gronden, welke van de apostel in de voorgaande verzen opgenoemd worden, omdat ik in verschillende predicaties daarover gehandeld heb, alwaar hij aantoonst, dat elke verhindering of beletsel, aan de zijde van de wet of van Gods rechtvaardigheid, ten volle is weggenomen door de volmaakte voldoening en het overweldigend Middelaarschap van de Zoon van God, als onze grote Hogepriester. Waarop dan een belofte van verwelkoming en hartelijke aanneming voortkomt van een verzoend God, aan een iegelijk die tot Hem op deze verse en levende weg wil komen om barmhartigheid te verkrijgen, en om genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebreeën 4:16). Aldus loopt de redenering van de apostel, gelijk wij zien kunnen uit de vergelijking van dit vers en het voorgaande, met het vers dat onmiddellijk hierop volgt, inzonderheid met het laatste gedeelte van hetzelfde, want: Die het beloofd heeft is getrouw. Welk gedeelte in een parenthesis of tussenrede ingesloten zijnde, ik oordeel, niet alleen vastgemaakt of verbonden te zijn met de woorden die onmiddellijk in datzelfde vers voorgaan, maar ook met de woorden van mijn tekst. Zodat het oogmerk van de apostel is, alsof hij zeide: Laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid van het geloof, enz. En waarom? Want Die het beloofd heeft is getrouw, om ons te verwelkomen in het heiligdom door het bloed van Jezus. Die het beloofd heeft is getrouw om ons aan te nemen op die verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft. Die het beloofd heeft is getrouw om Zich over ons te ontfermen, ons te vergeven, te verhoren en te helpen door het Middelaarschap van de grote Hogepriester over het huis Gods. Dewijl dan Zijn getrouwheid verbonden is om ons in deze weg van Zijn eigen uitvinding te ontvangen, zo laat ons dan Zijn getrouwheid beantwoorden, door toe te gaan in de volle verzekerdheid van het geloof, of met een volle en zekere overreding, dat wij volgens Zijn belofte aangenaam zullen zijn in de Geliefde, Die de Deur is tot het heiligdom, de verse en levende weg, en de grote Hogepriester over het huis Gods. Aldus ziet u dan, dat de naaste of onmiddellijke grond van het geloof of van deszelfs volle verzekerdheid in het toegaan tot God, Gods eigen belofte is, om aangenaam te zullen zijn door Christus Jezus, van welke belofte het Woord overal vol is, zie Jesaja 60:7, Jesaja 56:7, Markus 7:24, Mattheüs 7:7 en Johannes 14:13-14. Het geloof nu, de belofte Gods in Christus beschouwende en bepleitende, heeft vele dingen om het tot een volle verzekerdheid op te beuren, ik zal uit velen maar enige weinige bijbrengen.

Vooreerst. De genade, de barmhartigheid en de goedertierenheid van een belovend God, geopenbaard en uitgeroepen in het woord, zijn een edele grond voor zondaren, en nog meer voor heiligen, om op Hem te betrouwen, en om tot Hem, door Christus toe te gaan in de volle verzekerdheid van het geloof, zie Psalm 36:8: Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen. Het is zelfs tegen de inspraak van de natuur strijdig, dat een mens iemand vertrouwen zou, die hij weet zijn vijand te zijn, ja, indien wij maar een vermoeden hebben dat iemand ons kwalijk gezind is, en onze schade of verderf beoogt, zo zullen wij hem niet vertrouwen. Maar wanneer een mens eens overreed is dat zulk één zijn vriend is, dat hij een oprechte liefde en toegenegenheid voor hem heeft, en dat hem maar alleen een bekwame gelegenheid ontbreekt om hem de grootste dienst te doen die hem mogelijk is, in zulk een geval zal hij zonder hesitatie of aarzeling op hem vertrouwen. Evenzo is het ook hier in dit geval, zolang wij God kennen als een onverzoenlijke vijand, zal ons vooroordeel en onze vijandschap tegen Hem blijven duren, en zolang de vijandschap tegen God in haar volle kracht staat tegen Hem, zo is het volstrekt onmogelijk dat wij op Hem vertrouwen zouden. In plaats van tot Hem te gaan in de volle verzekerdheid van het geloof, zo zullen wij onder het verschrikkelijk beseffen van Zijn wraak en toorn, gelijk onze eerste voorouders, van Hem vlieden. Doch laat ons maar eens overreed zijn, dat Hij een God

van liefde, van genade, van ontferming en van goedwilligheid is in Christus, dan, en niet eerder, zullen wij de toevlucht nemen onder de schaduw van Zijn vleugelen. Om dan de kracht van onze vijandschap en ons vooroordeel te verbreken, en om ons aldus te brengen om ons vertrouwen op Hem te stellen, zo wendt Hij de grootste moeite en arbeid aan die bedacht kan worden, om ons te overreden dat Hij in Christus ons toegenegenheid en liefde toedraagt. Daar zijn inzonderheid deze drie wegen, die de Heere inslaat om ons te overtuigen van Zijn goedwilligheid ten aanzien van de mens op aarde:

a. Door solemnele of plechtige aankondigingen en verklaringen van Zijn barmhartigheid en genade, zie Exodus 34:6-7: Als nu de HEERE voor het aangezicht van Mozes voorbijging, zo riep Hij, HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. Die de weldadigheid bewaart aan duizenden, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft. Die de schuldige geenszins onschuldig houdt. Of gelijk sommigen het lezen: Die, onschuldig houdende, Zich onschuldig houdt, dat is, Hij zal in het vrij verklaren van de zondaar in zijn schuld door de vergevende genade, Zichzelf vrij verklaren van onrechtvaardigheid. Hij zal tonen rechtvaardig te zijn, zelfs in het rechtvaardigen van degenen die uit het geloof van Jezus is (Romeinen 3:26). De vergevende genade Gods wordt overal in de Schriftuur, tot aanmoediging voor een zondaar om op Hem te vertrouwen, aangekondigd en uitgeroepen: Israël hope op de HEERE, want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing (Psalm 130:7).

b. Door een solemnele of plechtige eed. Opdat wij niet ongelovig Zijn Woord mistrouwen mochten, doet Hij daar Zijn eed nog bij, om ons te overtuigen dat Hij omtrent onze zaligheid langs die verse en levende weg, niet ongenegen, maar hartelijk genegen en goedwillig is: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood van de goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls? (Ezechiël 33:11). Een eed onder de mensen geschiedt tot bevestiging van een waarheid die in verschil is, en is een einde van alle tegenspreking, zegt de apostel (Hebreeë 6:16). Zal dan een eed onder de mensen zulk een gewicht hebben, dat die aan alle tegensprekingen een einde maakt? Hoe veel te meer moest dan de eed van de grote God geacht worden en bij ons gewicht hebben, Die zelfs Zijn eigen leven daaraan te pand stelt, dat Hij geen lust heeft dat iemand verloren ga, maar dat Hij tot onze zaligheid door Christus Jezus een hartelijke genegenheid heeft! Zal dit dan voor ons nog langer een stof van tegenspreking zijn? Te twijfelen of achterdochtig te zijn omtrent hetgeen Hij gesproken heeft, is Hem tot een leugenaar te maken, en te twijfelen en ongelovig te zijn aan hetgeen Hij gezworen heeft, is de God der waarheid te beschuldigen van meenedigheid. Draag toch zorg dat u dit niet aanziet als een onverschillige zaak, of u deze geopenbaarde goedwilligheid, barmhartigheid en genade Gods gelooft of niet. Want het moet gewis een zaak van de hoogste aangelegenheid zijn, waar God de plechtigheid van een eed tussen stelt, en hier anders over te denken, is de eeuwige God beschuldigen van ontheiliging van Zijn eigen Naam, hetwelk Hij zonder de hoogste afkerigheid in anderen, niet verdragen wil.

c. Alsof Zijn Woord en eed niet genoegzaam waren om ons van Zijn barmhartigheid, liefde en goedwilligheid te overtuigen, zo geeft Hij het aller-overtuigendste en meest praktikale bewijs daarvan dat mogelijk is voor God te kunnen geven en dat is: Door het geven van Zichzelf, in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon, om mens te worden of in onze natuur geopenbaard te worden, ja, om ons in alles gelijk te worden, uitgenomen de zonde. O! hoe groot is deze verborgenheid van de godzaligheid: God, geopenbaard in het vlees (1 Timótheüs 3:16). En buiten alle twijfel is de verborgenheid van de liefde en goedwilligheid groot, die daar met een volle middagglans in een mensgeworden Godheid doorstralen. Indien God ons niet had lief gehad en zulk een hartelijke toegenegenheid tot onze zaligheid niet gehad had, zou Hij ons dan zó nabij gekomen zijn, dat Hij Zelf in onze natuur zou willen wonen, wanneer Hij de natuur van de engelen voorbij gegaan is? Ja, Hij was niet alleen tevreden om met ons één te worden in natuur, maar Hij gaat nog verder en wordt één met ons in de

wet. Hij stelt Zijn naam in onze schuldbrief en wordt zonde voor ons, opdat wij zouden worden, rechtvaardigheid Gods in Hem (2 Korinthe 5:21). Hij wordt een vloek voor ons, opdat wij de zegeningen beërven zouden. Het was een gezicht van dit oogmerk van liefde tot de mens, zich openbarende in de menswording van de Zoon van God, hetwelk de engelen bij Zijn geboorte deed uitbreken in de hemelse lofzang: Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen (Lukas 2:14). Deze liefde en goedwilligheid Gods tot de mens, in de menswording van Zijn eeuwige Zoon, wordt nu in de openbaring van het Evangelie voorgesteld, als de grootste aanmoediging die bedacht kan worden voor schuldige en wederspannige zondaren, om hun vijandschap en vooroordeel tegen God af te leggen, en om aldus hun vertrouwen op Hem te stellen, gelijk dat zo klaar is als een zonnestraal, uit die grote tekst (Johannes 3:16): Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Wat was nu Gods oogmerk in al deze liefde? Opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Om de uitnemendheid van deze liefde nemen de mensenkinderen de toevlucht, onder de schaduw Zijner vleugelen (Psalm 36:1). Het geloof nu, zeg ik, neemt in het toegaan tot God, een gezicht van deze barmhartigheid en liefde van God in Christus, en op deze grond beurt het zich somtijds zo hoog op, dat het toegaat met de volle verzekerdheid van het geloof, van aangenaam te zullen wezen. Want wij moeten steeds bedenken, dat het geloof onder het geleide van de Geest, deze geopenbaarde liefde en barmhartigheid Gods tot zondaren, aanneemt met een bijzondere toepassing van dezelve aan de ziel zelf, gelijk wij tevoren gemeld hebben. En wat kan er ook meer tot aanmoediging zijn om op de Heere te vertrouwen, zonder te twifelen van aangenaam te zullen zijn? O! dat Israël dan hope op de HEERE, want bij Hem is veel verlossing. O! koester dan geen mistrouwen tegen een God van liefde, alsof Hij een ongenoegen tegen u had, omdat u op Zijn goedertierenheid vertrouwt, want Hij heeft een welgevallen aan hen die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen (Psalm 147:11).

Ten tweede. Het geloof grondt zijn verzekering op de oneindige macht van een belovend God. Wanneer het eenmaal verzekerd is van Zijn liefde, genade en goedwilligheid in Christus, dan gaat het voort om zich te vestigen op de eeuwige kracht, verzekerd zijnde dat Hij machtig is om hetgeen Hij beloofd heeft, te vervullen, zeggende: Ik weet dat Gij alles vermag, en dat er voor U niets te wonderlijk is. Het is waar, de oneindige macht, gewapend zijnde met grimmigheid en toorn, is wel tot verschrikking van een schuldige zondaar, maar de oneindige macht, bewogen zijnde door oneindige liefde, en uitroepende: Grimmigheid is bij Mij niet, door het rantsoen dat Ik gevonden heb, is een edele grond van vertrouwen, en kan een schuldig zondaar vervrijmoedigen om Gods sterkte aan te grijpen, opdat hij vrede met Hem make (Jesaja 27:5). Hierom is het de macht van God in Christus, welke doorgaans in de Schriftuur als een grond van vertrouwen voorgesteld wordt, zie Jesaja 26:4: Vertrouwt op de HEERE tot in der eeuwigheid, want in de HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen. Het geloof van Abraham vestigde zich op deze rotssteen van de macht Gods, in dat voorgemelde geval (Romeinen 4), wanneer hij de belofte geloofde zonder twijfeling. Zijnde eerst verzekerd van Gods goedwilligheid omtrent hem, in hem een belofte te geven dat de Messias uit zijn lenden zou voortkomen, in Wie al de volken der aarde gezegend zouden worden. Zo vestigt hij vervolgens het oog van zijn geloof, op de macht van deze belovende God, ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Zo lezen wij ook in Mattheüs 9:27, van twee blinden die Christus volgende, uitroepen: Gij Zone Davids, ontferm U onzer! zij geloofden eerst dat Christus, de beloofde Messias, de Zone Davids was, en hierin zagen zij Zijn genade en goedwilligheid tot de mensen op de aarde, omdat Hij het Zaad van de vrouw was, dat de slang de kop vermorzelen zou (Genesis 3:15). Daarop leidt Christus hen vervolgens, tot een gezicht van de macht Gods die in Hem is, als een verdere grond van hun vertrouwen (vers 28): Jezus zei tot hen: Gelooft gij dat Ik dat doen kan? Zij antwoordden in het slot van het vers: Ja Heere, waarop Christus tot hen zei: U geschiede naar uw geloof. Aldus vestigt het geloof zeg ik, zijn vertrouwen

of zijn verzekering, in het toegaan tot God op de verse en levende weg, op de macht van een belovend God.

O! mijn vrienden! daar is zulk een onderscheid en afstand niet, tussen Gods zeggen en Zijn doen, als er onder de mensen is. Want Zijn zeggen is doen, Hij spreekt, en het is er. Hij gebiedt, en het staat er (Psalm 33:9). Daar is een almachtigheid, beide in het woord van Zijn bevel, en in het woord van Zijn belofte, en daarom wordt het, (Hebreeën 1:3) het woord Zijner kracht genaamd, en door dit machtige woord, onderhoudt Hij het grote gebouw des hemels en der aarde, opdat die niet weerkeren tot derzelver oorspronkelijke niet. Mag dan ons geloof het niet veilig op dat fundament wagen, op hetwelk hemel en aarde gegrond zijn? Wij zijn niet bevreesd dat deze gewichtige aardkloot, die in de vochtige lucht is opgehangen, van onder onze voeten door deszelfs zwaarte weg zal glijden, en waarom niet? Omdat wij geloven dat het woord van Gods kracht dezelve vastgesteld heeft in zijn eigen plaats, opdat zij nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen zal (Psalm 104:5). Waarom zouden wij dan niet met even zoveel verzekerd vertrouwen ten aanzien van onze eeuwige belangen, mogen berusten op Gods verbond en belofte, nademaal dezelfde macht van God in de belofte is, die hemel en aarde ondersteunt? Ja, de gedaante van deze wereld gaat voorbij, maar het Woord des Heeren, het woord van de genade en de belofte dat de grondslag is van het geloof en van het vertrouwen, blijft in eeuwigheid. Dit is een aanmerking die op eenmaal de voornaamste moedeloosheden, daar het geloof onder worstelt, verdrijft en wegneemt. Wat is het anders dat ons geloof verzwakt, en hetzelfde afhoudt dat het niet geraakt tot een volle verzekerdheid ten aanzien van de volbrenging van de belofte, dan één van deze twee dingen? Of wij zien de volbrenging van de belofte aan als zwaar te volbrengen, of als onzeker. Het geloof nu, de macht van een belovende en verzoende God in Christus beschouwende, kan gemakkelijk die beiden te boven komen, en besluiten dat de volbrenging van de belofte, zowel gemakkelijk als zeker is.

a. Zij is zeker, want zij hangt af van de wil van een onveranderlijk God, de belofte een verklaring zijnde van Gods voornemen of genadige wil. Hij was gewillig om te beloven, want Hij heeft het dadelijk gedaan, het Woord is uit Zijn mond gegaan en Hij is gewillig om het te volbrengen, dewijl Hij een God van waarheid is, Die altijd ja en amen blijft.

b. Het geloof, de macht van God beschouwende, ziet de volbrenging van de belofte als gemakkelijk aan. Wat is er gemakkelijker dan een woord te spreken? En nochtans kan een woord van Gods mond aan al de beloften een wezen geven, en dezelve volbrengen zonder enige moeite, arbeid of gevaar. Het verbond der genade kan bij een boom, en de belofte, bij de takken die met allerlei soort van edele vruchten overladen zijn, vergeleken worden. Het minste woord nu, de minste ademing van Gods mond, beweegt en schudt de boom, en doet zo deszelfs vruchten als het ware, neervallen in de schoot van een gelovige. Mag niet een gelovige aldus redeneren: Zal Hij, Die een verloren wereld zo lief gehad heeft, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, en die mij zo liefgehad, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft, niet een woord of de adem van Zijn mond aan mij besteden? Geloof toch, daar is maar één woord tussen u, en al de gewisse weldadigheden Davids, ja, het woord is alreeds uit Zijn mond gegaan, ik meen het woord van de genade en van de belofte, en daar blijft nu niets voor u over, dan te geloven en op hetzelfde te vertrouwen, en op Hem Die dezelve gedaan heeft. En in zo te doen, zijn al de gewisse weldadigheden van de belofte in Christus, de uwe. Ik vertrouw dat u niet twijfelt, of God, Die niet liegen kan, heeft de belofte gedaan. Nu, daar is evenzoveel reden om te geloven dat Hij ook volbrengen zal, als er is om te geloven, dat Hij Zijn belofte heeft gedaan, want, gelijk wij boven hebben aangeroerd, te beloven en te volbrengen, te zeggen en te doen, is voor Hem dezelfde zaak. Het is waar, wanneer de mensen wat beloven, zo is er veel grond om aan de volbrenging te twijfelen, omdat er doorgaans van achteren dingen zich opdoen, die dezelve ondoenlijk maken, om te doen zoals zij gezegd hebben. Doch zulks kan de Heere niet gebeuren, Die alle toekomstige uitkomsten volmaakt voorziet, en die de dingen gebiedt en roept alsof zij waren. Nu, dit alles zeg ik, ziet het geloof, en daardoor wordt het opgebeurd tot een volle verzekerdheid, ten minste, het heeft hier

een grond tot een volle verzekerdheid van het geloof, en niet de minste grond voor twijfeling en wankelen. En ware ons geloof niet bezet met onkunde en met ongeloof, zo zou het niet anders dan op deze grond, geloven kunnen zonder twijfeling, gelijk zo het geloof van Abraham heeft gedaan.

Ten derde. Ook is de waarheid en de getrouwheid van een God in Christus, die in de belofte verbonden zijn, een andere grond daar het geloof op bouwt, wanneer het toegaat met een volle verzekerdheid van het geloof. De getrouwheid in God, en het geloof in de mens, zijn wederzijdse betrekkingen, daar is zulk een nauwe verwantschap en betrekking tussen dezelve, dat ons geloof niet zonder de getrouwheid in God bestaan kan. En aan de andere zijde zou ook de openbaring van Gods getrouwheid nodeloos geweest zijn, indien er niet enigen waren om in Hem te geloven. Het licht zou vruchteloos zijn, indien er geen oog was om hetzelfde te zien, en het oog zou vruchteloos zijn, indien er geen licht was. Voor een ongelovige zondaar is de openbaring van de Goddelijke getrouwheid even onprofijtelijk, als het licht voor een blind mens, en ons geloof zou als een oog zijn zonder licht, indien er in God geen getrouwheid was. Ja, de getrouwheid in God is zelfs de moeder van het geloof in de mens. Het geloof wordt eerst ontvangen en in de ziel gewrocht door enige ontdekking van Gods getrouwheid in het woord van de genade, en het wordt ook op dezelfde wijze onderhouden en vermeerderd. Vanwaar komt het, dat sommigen geloven, en anderen, die evangelijk dezelfde rechtgevingen en gronden om te geloven genieten, niet geloven? De reden is deze: De getrouwheid van God in het verbond en in de belofte, wordt door de Geest van God aan de één geopenbaard, en voor de andere verborgen en bedekt. De god dezer eeuw, hun zinnen verblindende, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is (2 Korinthe 4:4). En vanwaar komt het ook, dat een gelovige op de ene tijd sterk is in het geloof, gevende God de eer, en op een andere tijd door ongeloof twijfelt? De reden is, omdat de getrouwheid van God op de ene tijd voor hem zo zichtbaar is, dat hij dezelve zo vast ziet als een berg van koper onder zich, en op een andere tijd is zijn licht zo flauw en duister, dat hij zich verbeeldt dat de belofte en de belover maar als een gekrookt riet zijn, en niet machtig om hem te dragen of te ondersteunen. Maar o, mijn vrienden! wat kan de grond van de verzekering, ja, van de hoogste en volste verzekering van het geloof zijn, indien het niet de waarheid is van die God, Die de waarheid heeft tot de gordel Zijner lendenen (Jesaja 11:5).

Laat ons maar eens een gezicht nemen, van die hoge verzekeringen waardoor de Goddelijke getrouwheid, verbonden is om de belofte te vervullen, en dan bezien of er geen grond is voor een volle verzekerdheid van het geloof. Het aller-wantrouwigste hart op aarde zou van de aller-bedrieglijkste mens op aarde geen grotere verzekering begeren kunnen, dan de God van de waarheid ons vergund heeft, om ons aan te moedigen tot het geloof.

a. Laat het dan aangemerkt worden dat de blote belofte, hoewel er anders niets was, een overvloedige verzekering is. Inzonderheid wanneer wij overwegen, wiens belofte het is: het is God Die niet liegen kan, Die de belofte doet. Een onbegenadigde en goddeloze Bileam geeft Hem deze getuigenis: God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou, zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken? (Numeri 23:19). Wij zullen ons immers op het woord van een mens verlaten, inzonderheid wanneer het een man van oprechtheid en trouw is, van wie wij denken dat hij zijn woord niet verbreken zal. Zullen wij dan een mens vertrouwen en geloof geven, die liegen en berouw hebben kan, en Hem, Die het onmogelijk is dat Hij liegen zou, niet vertrouwen en geen geloof geven? God heeft zulk een grote achting voor het woord van Zijn belofte, dat het bij Hem meer gewaardeerd wordt, dan hemel en aarde en het ganse zichtbare schepsel. Ja, hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar daar zal niet één jota noch tittel van hetgeen Hij gesproken heeft, op de aarde vallen. Ja, ik durf te zeggen, dat de Goddelijke getrouwheid in de belofte, zo zeer verbonden is dat er zelfs Zijn Wezen aan gelegen is. Een mens zou zijn woord kunnen breken en evenwel nog een mens blijven, maar

de Heere zou geen God kunnen blijven, indien Hij niet getrouw en waarachtig was, omdat de getrouwheid aan Zijn natuur en Zijn wezen, eigen is. Is dat woord dan geen genoegzame grond voor het geloof en voor deszelfs volle verzekering, daar zelfs het Wezen van een God der waarheid, ten aanzien van de vervulling van de belofte, een zo groot belang in zich heeft? Doch dit is niet alles, want:

b. Het woord van de belofte is niet alleen uit Zijn mond gegaan, maar hetzelfde is ook aangetekend en beschreven in de rol van Zijn boek. U weet dat het blote woord van een eerlijk man goed is, maar wanneer Zijn woord of Zijn belofte geregistreerd of beschreven is, dan is het beter, wanneer wij eens mensen verbintenis voor de menselijke vierscharen intekenen, zo geschiedt dat tot meerdere zekerheid en opdat wij te spoediger daardoor geholpen zouden worden. Nu heeft ook God bewilligd, dat het woord van Zijn belofte geregistreerd zal worden, ja, het is zelfs dadelijk opgetekend en ingeschreven in de Schriftuur, het Woord der waarheid. Is dit nu niet een hoge verbintenis voor de getrouwheid Gods? U denkt mogelijk, dat indien u onmiddellijke gezichten, stemmen en openbaringen uit de hemel gegeven werden, u dan geloven zoudt, maar ik kan u verzekeren in de Naam van God, dat de Bijbel, dat Boek van God dat in uw aller handen is, een veel betere en veel vastere grond is voor het geloof en voor het vertrouwen, dan iets van die soort van dingen. De apostel Petrus zegt ons (2 Petrus 1:17), dat hij bij de verandering van Christus op de berg Thabor geweest is en daar de stem van de hoogwaardige Heerlijkheid gehoord heeft, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb. Dit was een zeldzaam voorrecht, alsook een edele aanmoediging voor het geloof. Doch wat zegt hij: Wij hebben het profetisch Woord dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt. O mijn vrienden! bedenk dit toch, en wil toch uw Bijbel hoog waarden en wel gebruiken.

c. De getrouwheid Gods is zo zeer verbonden in de belofte, dat die een verzegelde daad geworden is. De grote en oneindige Jehovah heeft in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon de belofte verzegeld, ja, dezelve verzegeld door Zijn bloed. In Daniël 9:27 wordt ons gezegd dat de Messias, velen het verbond versterken zal, hoe versterkt Hij dat nu anders, dan door Zijn dood? Hierom wordt het bloed van Christus, het bloed des verbonds genaamd (Zacharia 9:11). Zie ook Hebrëen 9:16-17: Want waar een testament is, daar is het noodzakelijk dat de dood des testamentmakers tussen kome. Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft wanneer de testamentmaker leeft. Aldus, zeg ik, is de belofte verzegeld en bevestigd door het bloed van het Lam, zijnde dat het onwaardeerbaarste zegel, dat ooit gevoegd is aan enige daad in de wereld. En tot een teken en getuigenis dat die door het bloed van de Verlosser verzegeld is, heeft God nog twee andere zichtbare zegelen bij Zijn verbond der belofte gevoegd, te weten, de doop en het Avondmaal des Heeren, welke zegelen zijn van de rechtvaardigheid van het geloof. Dat is zoals ik dat begrijp, zegelen van dat verbond, waarin Hij vrede, vergeving, genade en heerlijkheid belooft, op rekening van de toegerekende gerechtigheid van Christus, aangenomen door het geloof. Zo menigmaal ons nu deze sacramenten, volgens de instelling Gods bedeed worden, hebben wij een verzegelde en een bevestigde belofte en testament in onze handen, waarop ons geloof weiden en onthaald worden kan.

d. De getrouwheid van God is zo zeer verbonden in de belofte, dat Zijn eed daar tussen is gesteld. In Hebrëen 6:13-18 lezen wij van twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege. Zijn woord is onveranderlijk, want het is altijd ja. Doch opdat wij een sterke vertroosting mochten hebben, door het hebben van een sterke grond van geloof en vertrouwen, zo voegt Hij er Zijn onveranderlijke eed bij. Hij spreekt niet alleen, maar Hij zweert ook. Merk nu eens op hoe de apostel van de eed Gods spreekt (vers 13): Dewijl Hij bij niemand die meerder was had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelf, dat is, indien de Heere in Zijn eed hoger had kunnen gaan, zo zou Hij dat gedaan hebben. De vorm van Gods eed is Hemzelf eigen: zo waarachtig als Ik leef. Hij zweert bij Zijn leven, bij Zijn heiligheid, bij Zijn Wezen en Zijn Godheid. Waarlijk, zegt de Heere tot Abraham, dat is, zo waarachtig als Ik God ben, zegenende zal Ik u zegenen (vers 14). Maar, zal een arme ziel mogelijk zeggen, wat raakt dat mij? Wat intrest of aanbelang heb ik in Gods eed aan Abraham gedaan? O ja,

zegt de apostel, dit raakt u en mij, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden (vers 18), dat is, het raakt elke arme ziel die de zaligheid begeert op die verse en levende weg, die voor ons ingewijd is. Die ziel mag en moet bij zichzelf zeggen: Zo waarachtig als God tot Abraham gesproken en gezworen heeft, zo waarachtig heeft Hij ook gesproken en gezworen, dat ik in het toevlucht nemen tot Christus Die onze Hoop is, zalig zal worden. Alsof de Heere had gezegd: O zondaar! Ik stel u Mijn eigen Zoon voor in het Evangelie, als uw enigste toevlucht en heiligheid. Ik stel Hem voor als een verzoening door het geloof in Zijn bloed, vlucht! vlucht! vlucht dan tot Hem om uw leven. Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen die daar hoopt (Zacharia 9:12), want zo waarachtig als Ik God ben, zult gij in Hem behouden worden. Israël wordt verlost door de HEERE met een eeuwige verlossing (Jesaja 45:17). O, wat een grote zaak is deze eed van God! Wat zullen wij, of wie zullen wij ooit geloven, indien wij een God der waarheid, zwerende bij Zijn leven, niet geloven? Zeg niet dat u in Zijn eed geen belang hebt, want gelijk u door het geloof verzegelt dat God waarachtig is in hetgeen Hij zegt of zweert, zo maakt u Hem ook door uw ongeloof tot een leugenaar (1 Johannes 5:10) en u beschuldigt Hem zakelijk van meenedigheid, zoals reeds gezegd is. En wat ulieden betreft, die dadelijk door het geloof tot Zijn Zoon de toevlucht genomen hebt, u bent zo zeker van de zegen Gods voor alle eeuwigheid als Abraham was, wanneer hij God hem hoorde zweren, zeggende: Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen (Hebreeën 6:14).

e. De getrouwheid van God is voor de gelovigen nog verder verbonden in de belofte, door het geven van een onderpand van de volle vervulling van de belofte en dat onderpand is van meer waardij dan hemel of aarde. O! zult u mogelijk zeggen, wat is toch dat onderpand? Het is de Heilige Geest der belofte, Die het onderpand is van onze erfenis (Efeze 1:13-14). Indien u ooit gevoeld hebt dat de Heilige Geest op u geademd heeft, door Zijn zaligmakende invloeden en werkingen, dan hebt u het onderpand van de erfenis, een gewis onderpand dat al de beloften op Gods eigen tijd vervuld zullen worden. U weet, wanneer iemand een onderpand geeft, dat zulks een verzekering is van het gehele verdrag, zodat wanneer hij zijn verdrag niet nakomt, hij zijn pand kwijt is. Zo is het ook hier gelegen: God zal even spoedig Zijn Geest verbeuren, als dat Hij Zijn woord zal breken. Is dit dan geen aanmerkelijke zekerheid voor een gelovige? Is dit geen hoge verbintenis van de getrouwheid Gods?

f. De getrouwheid in de belofte is ook verbonden door de overeenstemmende verklaring van de allerberoemdste getuigen, die ooit in enige zaak getuigenis gegeven hebben, welke hier de waarheid van de belofte alsook van de Belover, gezamenlijk bevestigen, want Drie zijn er Die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze Drie zijn één (1 Johannes 5:7). De eeuwige Vader getuigt de waarheid van de belofte met een: zo spreekt de HEERE. De Zoon van God, Die het wezenlijke, zelfstandige Woord is, getuigt ook de waarheid van dezelve, want Hij is de Waarheid (Johannes 14:6). De Amen, de trouwe en waarachtige Getuige (Openbaring 3:14), Die in gerechtigheid spreekt (Jesaja 63:1). De Heilige Geest getuigt het, want Hij is de Geest der waarheid, Die in al de waarheid leidt (Johannes 16:13). Hij is de Heilige Geest der belofte (Efeze 1:13), niet alleen omdat Hij Zelf beloofd is, maar omdat Hij van de waarheid van de belofte en van de getrouwheid van de Belover getuigt, en omdat Hij die door Zijn kracht en uitwerking, verzegelt en indrukt op de ziel, waardoor Hij het geloof werkt. Al deze Drie Getuigen nu zijn Eén, niet alleen Eén in Wezen, maar ook Eén in getuigenis, en wat is nu de getuigenis van een Drie-Eenheid? Het is: Dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft (dat is, vergund in het verbond van de genade en de belofte) in Zijn Zoon. Wanneer deze getuigenis van de Drie-Eenheid niet geloofd wordt, dan maken wij God tot een leugenaar. Uit dit alles ziet u, onder welke hoge en diepe verbintenissen de Goddelijke getrouwheid gekomen is, om de waarheid van de belofte te vervullen. O! laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, want Die het beloofd heeft is getrouw, om ons aan te nemen in de Geliefde.

Doch sommigen zullen mogelijk, na alles wat gezegd is, gereed zijn om tegen te werpen en te zeggen: Het is waar, de goedwilligheid, de macht en de getrouwheid van

God zijn wel uitnemende aanmoedigingen voor degenen die recht hebben op de belofte, om toe te gaan tot God in Christus met de volle verzekerdheid van het geloof, maar mijn zwarigheid en engte is, dat ik twijfel en vrees of ik wel recht heb op de belofte, van aangenaam te zullen zijn in het heiligdom door het bloed van Jezus, op die verse en levende weg. Een antwoord op deze tegenwerping leidt mij tot:

Een vierde grond (in verband genomen met de voorgaande) waarop het geloof zijn verzekering bouwen mag in het toegaan tot God, langs de verse en levende weg, en die is: de besturing van de belofte van door Christus aangenaam te zullen zijn. Vraagt u, tot wie de belofte gezonden is? Ik antwoord: zij wordt gezonden aan een iegelijk die het aangename geklank van dit eeuwig Evangelie hoort. In Johannes 3:16 zien wij, dat de belofte van aanneming en van het eeuwige leven, haar armen uitstrekt tot een verloren wereld: Die in Hem gelooft zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben. Zo ook hier, die op de verse en levende weg toegaat tot het heiligdom, door het bloed van Jezus, door het Middelaarschap van de grote Hogepriester, zal barmhartigheid verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwaamer tijd (Hebreeën 4:16). Het verbond van de genade en deszelfs beloften, zijn in de uitwendige bedeling van het Evangelie, door de oneindige Wijsheid zó geschikt, dat zij op alle mensen betrekking hebben, en hen als het ware nodigen om te geloven, en hen aanmoedigen om in te gaan in het heiligdom. Hij, Die op de troon van de genade gezeten is, roept een iegelijk die Hem hoort om te komen, om barmhartigheid en genade te ontvangen, hen verzekerende dat al wie tot Hem komt, Hij geenszins uit zal werpen (Johannes 6:37). En wij, die de herauten en dienaars zijn van de grote Koning, Wiens naam is: de HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, hebben het recht en de commissie of opdracht om uit te roepen, dat tot u mensenkinderen, het woord dezer zaligheid gezonden is. De belofte is tot u gezonden als een grond van het geloof, ja, zelfs tot u en uw kinderen, en zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal (Handelingen 2:39). Daar is niet de minste twijfeling, of de roeping tot het geloof geschiedt tot allen en een iegelijk, of anders zou het ongeloof hun zonde niet zijn. Nu moet ook de zending van de belofte van het geloof, zich zover uitstrekken als het gebod daarvan, want deze twee zijn onafscheidelijk samen gevoegd, zowel in de uitwendige bedeling, als in de inwendige toepassing van de Geest, in zoverre, dat elk aan wie geboden wordt te geloven, recht heeft tot de belofte als de onmiddellijke grond van zijn geloof. En al wie dadelijk gelooft en op deze grond bouwt, die heeft de belofte in zijn bezit. Indien wij de belofte scheiden van het gebod om te geloven, dan scheiden wij hetgeen God heeft samengevoegd, en wij gebieden de mensen zakelijk te bouwen, zonder fundament. Het is waar, Christus is het Voorwerp van het geloof, maar het is niet minder waar, dat Hij alleen het Voorwerp van het geloof voor ons kan zijn, zoals Hij ons in het woord van het geloof of de belofte nabij gebracht is (Romeinen 10:8). Dewijl dan de belofte tot u en tot mij, en tot een iegelijk die dit Evangelie hoort, gezonden is, zo mag ik met recht met de apostel zeggen: Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn (Hebreeën 4:1). Uit welke tekst duidelijk blijkt, dat de belofte van een eeuwigdurende rust in en door Christus, nagelaten is zelfs aan diegenen, welke gelijk de Israëlieten, door ongeloof van dezelve verstoken kunnen blijven. En hoe is dezelve ons nu anders nagelaten, dan dat wij die door het geloof mochten toepassen? Christus, onze oudste Broeder, heeft Zijn bevestigd testament in onze handen nagelaten, om door ons, door het geloof gebruikt te worden, ten einde wij dadelijk recht krijgen mogen op, en te behoortijker tijd in het volle bezit gesteld worden van die rust, welke Hij door Zijn dood en Zijn bloed, gekocht en verworven heeft. O! laat ons dan vrezen, dat wanneer de belofte ons aldus nagelaten zijnde, wij niet schijnen van de bezitting achter te blijven. Want de belofte, hoewel aan ons nagelaten zijnde, kan nooit in bezitting de onze worden, tenzij wij die geloven, zoals uit de woorden die onmiddellijk volgen klaar blijkt, alwaar de apostel daar bijvoegt (vers 2): Maar het woord van de prediking (te weten de belofte van in Zijn rust in te gaan, zoals uit de samenhang duidelijk is) deed hen geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was, in degenen die het gehoord hebben. De proclamatie

en belofte van pardon van een koning aan een gezelschap van rebellen, kan niemand van hen enig nut doen, tenzij dezelve geaccepteerd of aangenomen word. Een legaat, aan een zekere familie door een rijke vriend bij testament nagelaten zijnde, zonder enig bijzonder persoon van dat huisgezin uit te sonderen, kan alleen aan die persoon, of aan die leden van die familie nuttig zijn, welke van hun recht, uit kracht van het testament van hun vriend, gebruik maken, maar voor de anderen is het van geen nut, omdat zij uit trotsheid, onkunde, of verzuim hun eigen weldadigheid verlaten. Of veronderstel dat mij een brief werd toegezonden, welk een wissel van 50, 100, of 1000 ponden sterlings, of nog meer zo u wilt, inhield of begreep. Het opschrift van de brief aan mij, geeft mij recht, om met de brief naar de wisselbank te gaan om betaling te vorderen, doch zo ik uit trotsheid of uit verbeelding dat ik rijk en verrijkt ben, noch die brief ontvangen, noch de betaling vorderen wil, in dit geval verlaat ik mijn voorrecht, en het wordt mij van geen de minste nuttigheid. Ik erken, dat er in elk van deze gelijkenissen een ongelijkheid is. Het enigste gebruik dat ik van dezelve maak, is om aan te tonen, hoe nabij Christus en Zijn zaligheid ons gebracht zijn in het woord van het geloof en de belofte, ten einde wij daardoor aangemoedigd mochten worden, om toe te gaan door het bloed van Jezus, met een volle verzekerdheid van het geloof, dewijl Hij, Die ons op deze verse en levende weg beloofd heeft aan te nemen, getrouw is. Bij alles wat er gezegd is, zal ik:

Ten vijfde, nog alleen dit voegen, laat ons aangemoedigd worden om toe te gaan in volle verzekerdheid van het geloof, dewijl er geen wettige verhinderen zijn om onze toegang en voorspoed, in het ingaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, te beletten. Elke verandering of beletsel die ons in de weg was, is nu door onze grote Hogepriester over het huis Gods, genadig uit de weg geruimd. Al de hinderpalen die aan Gods zijde kunnen voorgewend worden, zijn de wet, de rechtvaardigheid en de heiligheid van God, en aan onze zijde is de enige verandering, de zonde. Geen van deze dingen behoorde ons nu te verhinderen om langs deze verse en levende weg toe te gaan tot God in volle verzekerdheid van het geloof.

a. Wat de wet betreft, die kan geen billijke verandering zijn om onze toegang te beletten, want op het ogenblik, wanneer de ziel door Christus ingaat als de weg tot de Vader, verkrijgt de wet haar einde: Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft (Romeinen 10:4). Kan de wet nu wel tegen haar eigen einde zijn, of tegen hetgeen haar toekomt? Al wat vereist wordt is een volmaakte, onzondige gerechtigheid. Wanneer haar dat gegeven wordt, dan heeft zij niet meer te vorderen. Nu, dit ontvangt de wet op het ogenblik, dat een zondaar gelooft of toegaat door het bloed van Jezus. Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in de gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, Die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest (Romeinen 8:3-4). Waaruit blijkt dat elke ziel die in Christus gelooft, op datzelfde ogenblik door toerekening bekleed is met de gerechtigheid van de Zoon van God, waardoor de wet verhoogd en verheerlijkt is. En daarom hebben wij in het toegaan tot God door het bloed van Jezus, de wet voor ons en aan onze zijde, in plaats van tegen ons, wij hebben een volmaakte gerechtigheid van de wet om op te pleiten.

b. Wat Gods rechtvaardigheid betreft, die is gereed om ons, die schuldige zondaars zijn, af te schrikken, om zelfs niet te zien naar het heiligdom of de plaats van de tabernakel van Zijn eer. Doch die kan ook geen beletsel zijn om toe te gaan door het bloed van Jezus, in de volle verzekerdheid van het geloof, en waarom? Omdat hetgeen de rechtvaardigheid vordert, een volmaakte voldoening is wegens het ongelijk, dat aan de eer en de autoriteit van God gedaan is, door het overtreden en het schenden van de heilige en rechtvaardige wet, die een afschrift is van de heiligheid en de rechtvaardigheid van Zijn natuur. Wanneer nu een zondaar toegaat of ingaat in het heiligdom, door het bloed van Jezus, dan geeft Hij ook aan de rechtvaardigheid datgene, hetwelk zij komt vorderen, namelijk een rantsoen van oneindige waardigheid zelfs, dat rantsoen dat God gevonden heeft, de verzoening die God heeft voorgesteld

in het Evangelie om door het geloof aangenomen te worden. De ziel stelt in het geloof als het ware, dit rantsoen de rechtvaardigheid voor, voor de zonde van haar ziel. En zodra de rechtvaardigheid het rantsoen van het bloed van Jezus ziet in de hand van het geloof, zo ontslaat zij de ziel van al de straffen van de wet, verklarende, dat er nu voor haar geen verdoemenis is (Romeinen 8:1) en dat niemand voorts enige beschuldiging tegen haar zal inbrengen, want God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt (Romeinen 8:33-34). Aldus is de rechtvaardigheid, in plaats van ons de weg te sluiten tot het heiligdom, onze vriendin geworden, de deur van de toegang voor ons open doende. Want God is rechtvaardig wanneer Hij degene rechtvaardigt, die uit het geloof van Jezus is (Romeinen 3:26).

c. Wat nu de heiligheid van God betreft, die schijnt ons als een onoverkomelijke hinderpaal in de weg te staan van ons toegaan tot het heiligdom, wegens de beleving en de onreinheid van de zonde, welke ons geheel walgelijk stelt in de ogen van de Heilige Israëls. Doch ere zij God in de hoogste hemelen, dat ook deze hinderpaal is weggenomen door het bloed van Jezus. Want op het moment dat de ziel onder het dekkleed van dat bloed komt, en daarmee tot God nadert, wordt het hart gereinigd van de kwade consciëntie, en het lichaam gewassen met rein water (Hebreeënen 10:22). Op datzelfde ogenblik, dat de gerechtigheid van de tweede of laatste Adam ons tot rechtvaardigmaking geschonken wordt, komt Zijn Geest in ons tot heiligmaking, ons vernieuwende naar het beeld Gods naar de gehele mens. En het bloed van Jezus vernietigt niet alleen de schuld van de zonden, die ons aan de wet en aan Gods rechtvaardigheid onderworpen maakten, maar het verbergt ook de smet van de zonden voor de ogen van Gods onbevleete heiligheid. Ja, de heiligheid is nu zo zeer de vriendin van de zondaar geworden, in het toegaan door het bloed van Jezus, dat deze Goddelijke eigenschap van de natuur verpand is in de belofte van aanneming, gedaan aan Christus en aan Zijn zaad (Psalm 89:33,35, enz.) om welke reden ik alle ware gelovigen met de woorden van de psalmist mag vermanen en opwekken: Psalmzingt den HEERE, gij Zijn gunstgenoten, en zegt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid (Psalm 30:5). Aldus zeg ik, zijn alle hinderpalen aan de zijde Gods, welke onze toegang tot het heiligdom verhinderen konden, door het bloed van Jezus weggenomen, laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs.

d. Betreffende de beletselen aan onze kant, daarvan zal mogelijk in de toepassing meer bijzonder gesproken worden. Ik zal voor het tegenwoordige alleen zeggen, dat de hoofdsom van die allen hier op neer komt: dat wij zondaars zijn, en zó ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt (Openbaring 3:17), dat wij niet denken kunnen dat God ons ooit ontvangen of verwelkomen zal. Doch om op eenmaal deze hinderpaal uit de weg te ruimen, zo bedenk dat deze verse en levende weg van de toegang tot het heiligdom, alleen voor zondaren geschikt is. Christus roept niet de rechtvaardigen (of onschuldigen) maar zondaren, om door Hem, als de weg tot de Vader, in te gaan. Indien u geen zondaar was, maar rechtvaardig, gelijk Adam vóór de val, dan had u niet nodig om in te gaan door het bloed van Jezus. Doch nu de weg en de deur tot het heiligdom juist geschikt en gefatsoeneerd zijn voor een zondaar, zo laat een zondaar niet afgeschrikt worden om door dezelve toe te gaan tot de tegenwoordigheid Gods. Inzonderheid nu niet, nu Hij ons die zondaren zijn, roept, om toe te gaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid van het geloof. Want Die het beloofd heeft, is getrouw om ons in de Geliefde aan te nemen.

TOEPASSING

(6) Het zesde hoofdstuk, behelzende de toepassing van de voorgaande leer.

Nu zal ik tot het vijfde stuk overgaan, dat in onze orde voorgesteld was, en aldus deze gehele redevoering, door enig praktisch gebruik daarvan te maken, besluiten, hetwelk ik zo kort als het mij doenlijk is, zal trachten te behandelen in de weinige volgende besluiten.

Vooreerst. Uit hetgeen gezegd is kunnen wij zien, dat er in het geloof een verborgenheid is, die de wereld niet kan verstaan, ja, die niemand kennen kan, zonder die Geest, Die uit God is, door Welke wij weten de dingen die ons van God geschonken zijn (1 Korinthe 2:12). Waarom ook de apostel (1 Timótheüs 3:9) van de verborgenheid van het geloof spreekt. En het is ook zeker, dat alles wat aan het geloof is, een verborgenheid is. De wijze hoe het voortgebracht of in de ziel gewerkt wordt door de kracht van de eeuwige Geest, is een verborgenheid, wie zal zeggen hoedanig de beenderen zijn in de buik van een zwangere vrouw? (Prediker 11:5). Veel minder zijn wij in staat om rekenschap te geven van des Geestes werking in ons, door het geloof te formeren en te scheppen in Christus Jezus. Hierom zei Christus tot Nicodémus (Johannes 3:8): De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat. Alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is. Hoe de Geest Gods het onverderfelijke zaad van Zijn eigen Woord in het hart werpt, en het daar bezwangert, zodat Hij het, hoewel in zichzelf maar een dode letter zijnde, in een levend beginsel verandert dat het hart reinigt, het eigen ik vernedert, en de ziel recht toe tot Christus leidt om alles, is een verborgenheid die wij niet begrijpen, noch daar wij rekenschap van geven kunnen. Ook is het Voorwerp van het geloof een grote verborgenheid, God Die het uiteindelijke Voorwerp van het geloof is, is een ontzaglijke verborgenheid. Wie zal de onderzoeking Gods vinden, enz. (Job 11:7), hetzij in Zijn Wezen, werkingen, of wijze van bestaan, één in drie, en drie in één? Christus, deszelfs meer onmiddellijk Voorwerp, is een grote verborgenheid, een vlees geworden God: En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees (1 Timótheüs 3:16). Het evangelisch verbond, door hetwelk wij in Christus geloven, is een verborgenheid die van de tijden der eeuwen verzwegen is geweest, maar nu geopenbaard is aan de heiligen (Romeinen 1:25-26). En eindelijk is ook de werking van het geloof omtrent deszelfs voorwerpen, een grote verborgenheid, hoe een arm gelovige op aarde, Christus Die in de hemel is aan de rechterhand Gods, aan kan nemen. Hoe hij Hem als zijn eigen Zaligmaker, als Zijn eigen Profeet, Priester en Koning toe kan passen, op die onbepaalde gift en vergunning, die van Hem gedaan wordt in het Nieuwe Verbond, waarin hij niet met naam of toenaam is genoemd. Hoe het geloof Christus en Zijn volheid gebruikt, met zulk een vrijmoedigheid, als een mens zijn spijs en drank gebruikt, welke hem worden voorgesteld, om welke reden het gezegd wordt, het vlees te eten en het bloed te drinken van de Zoon des mensen (Johannes 6:53). Hoe het de gerechtigheid van Christus aandoet, en in de gehoorzaamheid van een ander roemt, alsof de mens zelf de wet volbracht had in zijn eigen persoon. Hoe het de volheid Gods, die lichamelijk in Christus woont (Kolossenzen 2:9), weet te trekken, en aldus de ziel met al de volheid van God vervult. Hoe het een bloot woord, dat van Gods lippen afdruipt, aanneemt, en zich daarin verblijdt als één die een grote buit vindt (Psalm 119:162). Hoe het dit woord aanneemt, en tot Hem toegaat op de verse en levende weg, met de volle verzekerdheid van aangenaam te zullen zijn. Deze dingen zijn alle verborgenheden, die vlees en bloed niet openbaren kunnen (Mattheüs 16:17), en nochtans is het aan elke ware gelovige in mindere of meerdere mate gegeven, om deze verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten (Mattheüs 13:11).

Ten tweede. Uit deze leer kunnen wij ook zien de uitnemendheid van de genade van het geloof. Wanneer dit het bloed van Jezus, de verse en levende weg, en de grote Hogepriester over het huis Gods beschouwt, dan kan het ingaan in het heiligdom met de volle verzekerdheid van aangenaam te zullen zijn. En het is ook niet zonder recht, dat het geloof zich welkom belooft te zijn bij de Heere, in zijn nadering tot Hem door Christus. Want God heeft dezelfde gift, ja, een veel grotere vergunning aan de genade van het geloof gedaan, als Ahasvéros aan Esther (Esther 9:12), zeggende: Wat is nu uw bede? en het zal u gegeven worden, of wat is uw verzoek? het zal geschieden. Vergelijk hiermee Johannes 14:13-14: En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen. Zo ook Markus 11:24: Alle dingen die gij biddende

begeert, gelooft dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden. Gelijk Ahasvéros Esther een bijzondere eer aandeed en haar verhoogde boven alle andere jonkvrouwen en maagden in zijn koninkrijk, zo legt ook God, de Koning der koningen, een bijzondere eer en uitnemendheid op de genade van het geloof, dezelve verheffende boven alle andere genaden. Om welke reden het met Maria zeggen mag: Hij heeft de nederheid Zijner dienstmaagd aangezien (Lukas 1:48). Hoewel God de Hoge en Verhevene is, Die in de eeuwigheid woont, zo wil Hij nochtans wonen bij de nederigen (Jesaja 57:15). Hij vermaakt Zich om het dwaze, het zwakke, het onedele en het verachte in de wereld te verkiezen en te eren. Ja, Hij verkiest hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, teniet zou maken (1 Korinthe 1:27-28). Het geloof is de geringste, de minste, de armste en de meest bedelende van al de genaden, want alle andere genaden geven iets aan God, daar het geloof als een arme bedelaar komt, niet om iets te geven, maar om alles te ontvangen. En nochtans doet God deze geringe bedelaar zitten bij de prinszen Zijns volks, om eens te zinspelen op de uitdrukking in Psalm 113:7-8. Zulk een eer en verhoging doet God deze genade aan, dat, hoewel Hij gezegd heeft: Mijn eer zal Ik aan geen ander geven (Jesaja 42:8), Hij nochtans zo weinig jaloers is omtrent deze genade van het geloof, dat Hij dezelve als het ware, op de troon stelt bij Zichzelf, dingen daaraan toeschrijvende, welke eigenlijk en bijzonder aan Hem alleen eigen zijn. Hij zet de juwelen van Zijn kroon op het hoofd van het geloof. De zaligheid van een verloren zondaar is Gods bijzonder voorrecht, Hij alleen is de God van de zaligheid, ja, van volkomen zaligheid, bij Wie alleen uitkomsten zijn tegen de dood (Psalm 78:21). En nochtans vinden wij dit aan de genade van het geloof toegeschreven: Ga heen in vrede, zei Christus, uw geloof heeft u behouden (Lukas 7:50). De rechtvaardigmaking is God alleen bijzonder eigen: Want God is het Die rechtvaardig maakt, zegt de apostel (Romeinen 8:33), en nochtans schrijft diezelfde apostel de rechtvaardigmaking van een zondaar, aan het geloof toe. Wij besluiten dan, zegt Hij, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken van de wet (Romeinen 3:28). God alleen is de God van het leven, Die dood en levend maakt, en nochtans wordt het leven aan het geloof toegeëigend, want de rechtvaardige zal uit het geloof leven (Romeinen 1:17). De almachtigheid is Gods bijzonder voorrecht, Hij alleen is de Almachtige, en nochtans wordt er een almacht aan het geloof toegeschreven, alle dingen zijn mogelijk, degene die gelooft (Markus 9:23). Zo gij een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot deze berg zeggen: Ga heen, vanhier derwaarts, en hij zal heengaan, en niets zal u onmogelijk zijn (Mattheüs 17:20). Wanneer wij Hebreeën 11 lezen, dan zullen wij dingen aan het geloof toegeschreven vinden, die niet dan door de almachtigheid zelf konden uitgewerkt worden, gelijk de muilen van de leeuwen toe te stoppen, de kracht van het vuur te blussen, de doden op te wekken, en dergelijke.

Indien u nu weten wilt, waarom God aldus aan het geloof zulke werken en eigenschappen toeschrijft, die aan Hem alleen eigen zijn? De duidelijke en ware reden is, omdat het geloof zulk een nederige, geringe en zelf-verloochenende genade is, dat het de eigen aard en natuur van hetzelfde is, om het eigen ik, ja, ook zichzelf uit te sluiten, om in de Heere alleen te roemen, en Hem de eer Zijns Naams te geven, zeggende: niet ons, niet ons, maar Uw Naam geef ere (Psalm 115:1). Worden wij door het geloof zalig? Ja, maar dan brengt het de eer van de zaligheid toe aan de Auteur daarvan, zeggende: Onze God is een God van zaligheid. Leeft een rechtvaardige uit het geloof? Ja, maar dan kom het geloof met zijn doch niet ik, tevoorschijn: Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij (Galaten 2:20). Is dit het geloof dat rechtvaardig maakt? Ja, maar dan zegt het: Gewisselijk, in de HEERE heb ik gerechtigheid, in Hem zal ik gerechtvaardigd worden, en in Hem zal ik mij beroemen (Jesaja 45:24-25). Kan het geloof alle dingen doen? Ja, maar dat geschiedt door te leunen op de arm van de almachtige Kracht, zeggende: Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft (Filippenzen 4:13). Aldus zeg ik, eigent zich het geloof niets toe, maar het geeft de Heere de eer Zijns Naams. Ja, zó ijverig is het geloof om God alleen te verhogen, inzonderheid in de vrijheid van Zijn genade in de rechtvaardigmaking en zaligheid van een zondaar, dat, hoewel het geloven de hoogste en grootste daad van gehoorzaamheid is die een mens aan de zedelijke wet kan

toebrengen, het nochtans, opdat de roem voor eeuwig uitgesloten blijft, zichzelf uit de rang en hoedanigheid van de werken of daden van de gehoorzaamheid, uitsluit (Romeinen 4:5): Doch degene die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof (voorwerpelijik aangemerkt) gerekend tot rechtvaardigheid. Het is de bijzondere uitnemendheid van het geloof, dat het zijn eigen daad verloochent en laat zinken, opdat deszelfs gezegend Voorwerp, Christus Jezus, alles in allen zijn zou. Het roemt in Christus Jezus, en het triomfeert altijd in Hem. En hoewel het, gelijk ik zo even zei, de armste, de nederigste, en de meest bedelende van al de genaden is, zo is het echter een genade, die zichzelf beroemt en verhoogmoedigt in de Heere Jezus, en door Zijn bloed met vrijmoedigheid ingaat in het heiligdom.

Ten derde. Indien het de wil van God is, dat wij zullen toegaan met volle verzekerdheid van het geloof, dan besluit ik hieruit, dat het ongeloof, hetzij in de goddeloze, daar het overheersend is, of in de gelovige, daar het in overgebleven is, onvermijdelijk voor Hem onaangenaam en tergend moet zijn.

a. Ik zeg dat het overheersende ongeloof in de goddeloze, een directe tegenstrijdigheid is tegen de wil van God, want een mens, die onder de macht van het ongeloof is, wijkt door een wantrouwen van de genade, macht en waarheid Gods, van Hem af in plaats van toe te gaan in volle verzekerdheid van het geloof. Salomo zegt ons, dat de jaloersheid een grimmigheid des mans is (Spreuken 6:34). Wanneer wij omtrent de waarheid of getrouwheid van een mens, een jaloersheid of wantrouwen onderhouden en uitdrukken, zo is dat genoeg om hem tegen ons in gramschap te doen ontstoken zijn, en waarom? Omdat, wanneer wij hem wantrouwen, wij hem met kracht een leugenaar noemen. Indien nu een mens die ijdelheid is, en een zoon des mensen die leugen is, het zulk een onwaardigheid rekenen dat hun getrouwheid en goedheid in twijfel worden getrokken, hoeveel te groter onwaardigheid doet men dan Hem aan, voor Wie het onmogelijk is dat Hij liegen zou (Hebreeën 6:18). O mijn vrienden! het ongeloof doet de God der waarheid, de hoogste oneer aan die het mogelijk is dat een schepsel Hem doen kan. God heeft, zoals wij nu gehoord hebben, om ons geloof en vertrouwen op Hem aan te moedigen, al de verzekeringen gegeven die Hem mogelijk waren te geven. Ja, het meest jaloerse en wantrouwende hart kon geen meerdere zekerheid van de aller-bedrieglijkste mens op aarde begeren, dan God ons in Zijn Woord gegeven heeft: want hoewel Zijn blote Woord van de belofte genoegzaam is om geloof te vorderen van het ganse mensdom, zo heeft Hij echter, behalve Zijn Woord, Zijn Schrift gegeven. Behalve Zijn Schrift Zijn heilige eed, behalve Zijn eed heeft Hij nog een Borg gegeven. Behalve een Borg heeft Hij nog zegelen daarbij gedaan, en dat alles laten bevestigen door de eenparige getuigenis van de Drie Die in de hemel getuigen: de Vader, het Woord en de Heilige Geest (1 Johannes 5:7). Na al deze verzekeringen nu nog wantrouwen en jaloersheid te willen onderhouden omtrent Hem, alsof Hij in Zijn belofte van aangenaam te zullen zijn in de Geliefde, niet getrouw was, wat is dat anders dan Hem tot een leugenaar te maken? De gerechtigheid en de waarheid zijn de gordel Zijner lenden (Jesaja 11:5). Maar het ongeloof berooft Hem zoveel doenlijk is van Zijn gordel, Hem beschuldigende van valsheid en ontrouw. U zoudt het voor een beschuldiging van een zeer hooggaande en schrikkelijike natuur aanzien, wanneer iemand u van godslastering beschuldigde, en nochtans durf ik te zeggen, dat elke ongelovige een godslasteraar is, want kan er wel een grotere godslastering onder de hemel gevonden worden, dan God tot een leugenaar te maken? Het is waar, God zal wel gewis waarachtig bevonden worden, en alle mensen leugenachtig, nochtans doet een ongelovige zijn uiterste best om Hem tot een leugenaar te maken door te weigeren om aan Zijn Woord geloof te geven. Is het dan een wonder, dat een heilig en jaloers God na dit alles zo vergramd en ontstoken is tegen de zonde van het ongeloof, om te verklaren dat die niet gelooft, alrede veroordeeld is (Johannes 3:18) en dat de toorn Gods op Hem blijft? (Johannes 3:33). Geloof het, mijn vrienden! dat indien u hier door uw ongeloof God blijft lasteren, u eens een tijd zult hebben om Hem met de duivelen en al de verdoemde geesten te lasteren in de hel, door al de eeuwen van de eeuwigheid. (Johannes 8:24): Indien gij

niet gelooft dat Ik Die ben, gij zult in uw zonden sterven. (Johannes 15:22): Indien Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde, maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde.

b. Deze leer veroordeelt niet alleen het overheersend ongeloof van het grootste gedeelte van de toehoorders van het Evangelie, maar ook het overgebleven ongeloof in de gelovige zelf. De Heere weet, hoeveel ongelovige gelovigen er onder ons zijn, daar zijn zeer weinig gelovigen die niet aan tien, zo niet aan twintig daden van het ongeloof schuldig zijn, tegen één daad van het geloof. O, dat ik zelfs de gelovigen door schaamte uit hun ongeloof kon jagen! Ik zal alleen zeggen, dat uw ongeloof onverantwoordelijker en minder te verontschuldigen is dan het ongeloof van andere mensen, en waarom? God heeft u niet alleen een grond van het geloof gegeven gelijk Hij aan anderen gegeven heeft, maar Hij heeft u de genade van het geloof gegeven, en in dit geval nu niet te geloven, is een misdaad van de allergrootste en verfoeilijkste natuur. Indien een kind, dat uit de ingewanden van zijn ouders zijn oorsprong heeft, en het voorwerp is van hun tederste genegenheid, zijn vader die hem verkregen heeft een leugenaar zou noemen, zou dat niet een veel gevoeliger wond en smart zijn aan het hart van zulk een vader, dan of iemand anders hem zo bejegende? Evenzo is uw geval, gelovigen! God heeft u opgenomen in Zijn familie, u de naam gegeven van zonen en van dochteren en Hij zegt in kracht tot u, gelijk er in Jeremía 3:4 staat: Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader? Zult gij niet van nu af tot Mij als tot een Vader en als uw Vader in Christus naderen in de volle verzekerdheid van het geloof? En nochtans, na dat alles door uw ongeloof Hem een leugenaar te noemen, en te zeggen dat Zijn toezegging een einde heeft, of dat Hij vergeten heeft genadig te zijn (Psalm 77:9-10), o, wat een diepe wond dunkt u, dat dit aan het hart van uw hemelse Vader geeft! De terging van zonen en van dochteren, inzonderheid deze terging van het ongeloof, treft Hem op het aller-innigst.

U zult mogelijk vragen, waarin het ongeloof van de gelovigen zich ontdekt? Ik antwoord:

1. Het ontdekt zich in hun gewone pleiting voor de zaak van het ongeloof, en dat onder de schone schijn van nederigheid, O! zegt de mens, de zaak is te groot voor zulk één als ik ben, om te durven ingaan in het heiligdom. Het zou voor mij een vermetelheid zijn om toe te gaan met de volle verzekerdheid van het geloof, om vrede, vergeving, genade en heerlijkheid te verzoeken. Ik durf mij niet te bemoeien met de gave Gods, noch Zijn verbond aangrijpen, mijn handen zijn te onrein, dan dat ik zulke heilige dingen zou aanraken. Hier is waarlijk een schoon masker en schijn van nederigheid, doch, mijn vrienden! het is niet anders dan de duivel van het ongeloof in Samuëls mantel. Het is een pleiten voor de zaak van het ongeloof, en een weigeren om het uitdrukkelijke bevel van God te gehoorzamen, onder een voorwendsel van niet genoeg geschikt te zijn om te geloven, en dat u deze of gene hoedanigheid mist, wat is dat anders dan een reuk van de oude Adam, en een uittreksel van het verbond der werken? Wat ook de vleselijke rede zich verbeelden mag, het ware geloof is, hoewel de vrijmoedigste, nochtans de aller-nederigste en zelf-uitledigendste zaak in de wereld, en hoe meer iemand van de vrijmoedigheid en van de verzekering van het geloof heeft, hoe nederiger en ootmoediger hij zijn zal. En de reden hiervan is duidelijk, omdat het geloof in zijn handelingen met God, het te gering acht om een oog te slaan op enige genade of hoedanigheid in de ziel zelf, ten ware op derzelver ledigheid, ellende, armoede, enz. En het bouwt zijn gehele vertrouwen op een grond die buiten zichzelf is, te weten, op die edele hoedanigheden van de grote Hogepriester over het huis Gods.

2. Het ongeloof van de gelovigen ontdekt zich in een flauwe, slappe en vreesachtige manier van geloven, alsof de grond daar zij op stonden, niet machtig was om hen te dragen. Niet zeer ongelijk aan iemand die over het ijs loopt, die, hoewel hij er zijn gewicht op waagt, elk ogenblik bevreesd is dat het ijs onder zijn voeten breken zal, en hem in de diepte laten, evenzo is het ook met vele gelovigen. Zij wagen het op Christus, op Zijn gerechtigheid en op de getrouwheid van God, die in de belofte verbonden is, met een soort van vrees, alsof die hen begeven zou, en hen voor eeuwig laten vergaan. Wat is dit anders dan ongeloof, of een heimelijk wantrouwen aan de

genoegzaamheid van Gods getrouwheid, of van Christus gerechtigheid om de ziel op te beuren in haar eeuwige belangen?

3. Het ongeloof van de gelovigen ontdekt zich in een al te zeer gezet zijn, om door het gevoel te leven. Het gevoel acht de belofte Gods geen penning waard te zijn, tenzij het de schat in bezit heeft, maar het geloof verblijdt zich in de belofte als zijn bestaan en schat, zelfs wanneer het gevoel weg is. Een gelovige die door het gevoel leeft, zal de belofte niet geloven, noch de waarheid van de Belover vertrouwen, tenzij hij gehoord en omgekocht wordt door gevoelige vertroosting en bekendmakingen, niet ongelijk zijnde aan Thomas (Johannes 20:25): Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steek in het teken der nagelen, en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven. Het gaat met vele gelovigen als met onbedreven zwemmers, die zich wel van de grond en in het diepe begeven willen, wanneer iemand hen het hoofd wil boven houden, maar anders niet. Doch dat is geen recht zwemmen, het rechte zwemmen is, wanneer men het gewicht van zijn lichaam op het water waagt, en door de kracht van het water en het slaan van de handen en voeten zichzelf opbeurt en bewaart voor zinken. Zo is ook het waarlijk geloven, niet wanneer iemand alleen God en Zijn belofte gelooft als hem het hoofd met gevoelige vertroosting wordt boven gehouden, maar wanneer een mens rust, steunt, en zijn ziel opbeurt op de blote belofte van God, zelfs dan wanneer hem die steunsels ontnomen zijn. Het is een vertrouwen op de Naam des HEEREN en een steunen op Hem als op onze God, wanneer wij in de duisternis wandelen en geen licht hebben (Jesaja 50:10).

Ten vierde. Deze leer dient ook tot ontdekking wat de kracht of mate van ons geloof is, want de uitdrukking van de apostel geeft, zoals wij reeds hebben aangemerkt, duidelijk te kennen, dat er in Gods huisgezin gelovigen zijn van verschillende grootten. In het uitbreiden van dit besluit zijn er twee of drie praktikale gevallen, welke ik kortelijk zal zoeken op te lossen.

- A. Welke de gewone merktekenen zijn van een sterk geloof?
- B. Welke de gewone metgezellen zijn van een zwak geloof?
- C. En hoe de waarheid van het geloof gekend kan worden zelfs in de allerswakste en kleinste trap?

A. Betreffende het eerste vraagt men: Welke zijn de blijken of merktekenen van een sterk geloof? Ik antwoord:

1. Hoe meer de wettischheid van het hart overwonnen wordt, hoe sterker iemands geloof is. Elk mens is natuurlijk aan de wet als verbond getrouwd, en zolang er iets van de natuur is in een gelovige, zal hij een sterke neiging in zijn hart vinden, die hem doet keren tot de werken der wet, als een grond van zijn aanneming bij God! O hoe gemakkelijk en ongevoelig glipt onze geest af in dit kanaal van het oude verbond, denkend dat wij, uit hoofde van onze innerlijke heiligheid of uitwendige gehoorzaamheid, Gode aangenamer zijn. Ik zeg dan, hoe meer deze neiging van het hart overwonnen wordt, hoe sterker ons geloof is. Een sterk en levend geloof ziet alle genaden, plichten, genietingen en bevindingen als gronden van aanneming bij God, geheel over het hoofd, en het grondt alleen zijn vertrouwen op het bloed van Jezus, de verdiensten en het Middelaarschap van de grote Hogepriester over het huis Gods, uit kracht van het verbond der genade en de vrije belofte van de aanneming in Hem. Een sterk gelovige werpt de dienstmaagd en haar zaad van wettische werken en betrachtingen uit, zichzelf alleen een zoon achtende van de vrije, een erfgenaam van de belofte van de genade en de heerlijkheid, door Christus en Zijn toegerekende gerechtigheid. Op deze rots werpt hij zijn anker neer, op dit fundament bouwt hij zijn hoop, zijn eigen goedheid verwerpende als een zaak die niet tot de Heere raakt, en zijn eigen gerechtigheid, hetzij wettisch of evangelisch, na zijn bekering maar als schade en drek rekenende, opdat hij in Christus gevonden mocht worden. Hebbende de rechtvaardigheid, die door het geloof in Christus is (Filippenzen 3:8-9). Hij wil zelfs niet een steen of kleine nagel van de werken der wet nemen om het nieuwe gebouw van de genade te helpen oprichten. O nee! het moet genade zijn van boven tot beneden toe, en door elk deel van hetzelfde, ja, de genade heersende door de toegerekende

gerechtigheid alleen. Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme (Efeze 2:8-9).

2. Een sterk geloof zal in gewichtige zaken zijn vrijmoedigheid bouwen op het blote woord komende van de mond van Christus, zelfs hoewel het gevoel of de rede, ja, de ordinaire loop van de voorzienigheid het schijnt te werken. Dit vinden wij in een voorbeeld opgehelderd in het geval van Abraham, tevoren gemeld (Romeinen 4), hoewel alles tegen hem scheen te zijn, nochtans heeft hij aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer. Ja, het sterke geloof zal op de minste blijk van aanmoediging van de Heere passen, en daarop dan zijn verzekering bouwen ten aanzien van de gewenste uitkomst, zie Mattheüs 8:6-8. Daar lezen wij van een hoofdman over honderd, die ten behoeve van zijn knecht tot Christus kwam, welke te huis lag en zware pijnen leed. Jezus zeide tot hem (vers 7): Ik zal komen en hem genezen. Hier, op dit enkele woord vestigt de man zijn geloof, en hij is zo zeer verzekerd van de goedwilligheid, macht en getrouwheid van de Belover, dat hij net zo min aan de herstelling van zijn knecht twijfelt, dan of het al reeds geschied was, verzekerd zijnde dat de ziekten en kwalen zo zeer van Christus bevel afhingen, nog meer dan zijn soldaten of krijgsknechten van hem afhingen en dat het woord van Christus bevel, even krachtdadig op een afstand genezen kan, als dat Hij tegenwoordig was. Waarop ons dan (vers 10) gezegd wordt, dat Jezus Zich verwonderde, zeggende: Voorwaar, Ik heb zelfs in Israël zo groot geloof niet gevonden.

3. Een sterk geloof is doorgaans vergezeld van een vast en bestendig voornemen, om de Heere aan te hangen totdat het de zaak ontvangt daar het om komt. Geen bedenkelijke moedeloosheden zullen het zijn greep doen loslaten. Jakob was een sterk gelovige, en door de kracht van zijn geloof gedroeg hij zich vorstelijk met God, ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen de Engel, en overmocht Hem. Wij lezen in Genesis 32 van Jakob, toen hij een gehele nacht met de Heere geworsteld had, dat de Heere tot hem zeide: Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan, doch hij antwoordde: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent. Men zou mogelijk denken, dat dit wel op ongeschiktheid in Jakob geleek, om zo tot God te spreken. Nee, het was geen ongeschiktheid, maar alleen de resolutie van zijn geloof. Heere, mocht Jakob zeggen: Indien Gij mij verlof vraagt om te gaan, ik kan zulks geenszins bewilligen, laat de dag aanbreken en ook voorbij gaan, laat het ook wederom nacht worden en de volgende dag aanbreken, de hinkende Jakob en de levende God zullen nochtans niet scheiden, totdat ik de zegen ontvangen heb, en aldus heeft hij door zijn resolute geloof vorstelijk overwonnen. O! laat geheel het ware zaad Israëls zijn voorbeeld volgen, dan zullen zij gespijzigd worden met de erve van hun vader Jakob (Jesaja 58:14). Dergelijk voorbeeld vinden wij ook in de Kananése vrouw (Mattheüs 15:22). Haar geloof brak door alle zwarigheden en moedeloosheid door, ja, zij gebruikte de schijn-zwarigheden en moedbenemingen als argumenten om haar verzoek te versterken en aan te dringen. Waarop Christus eindelijk tot haar zegt: O vrouw, groot is uw geloof (Mattheüs 15:28). Het sterke geloof wil liever op de plaats sterven, dan zijn handgreep loslaten: Zie, zo Hij mij doodde, (zei Job) zou ik niet hopen? (Job 13:15).

4. Het sterke geloof, hoewel het over de verberging van Gods aangezicht beroerd is, zal nochtans onder elke wolk niet neergeworpen worden, alsof de Heere vergeten had genadig te zijn. Nee, het slaat terstond het oog op het verbond, en het leest liefde in Gods woorden wanneer het geen liefde zien kan in Zijn aangezicht, zeggende met de kerk: Wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn, Hij zal mij uitbrengen in het licht, ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid (Micha 7:8-9). En waarom? Hij heeft gezegd (en Zijn woord is zeker en gewis) dat Zijn uitgang bereid of verzekerd is, als de dageraad (Hoséa 6:3), en daarom twijfel ik even weinig aan 's Heeren wederkomst, als ik aan het weerkeren van de zon twijfel in de morgenstond, wanneer dezelve in de avondstond uit het gezicht verdwijnt. Hoe duister de nacht ook zijn mag, zo zal nochtans de dag aanbreken en de schaduwen zullen heenvlieden, des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich (Psalm 30:6). En gelijk een sterk geloof het hart opbeurt, en het voor moedeloos neerzinken bewaart onder de wolken van verlatingen, van verzoeken en van inwendige

kwellingen, zo bewaart het ook de ziel in een gelijkmatige gestalte onder alle wisselvalligheden. Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen, zijn hart is vast betrouwende op de HEERE (Psalm 112:7). Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, enz. zo zal hij nochtans in de HEERE van vreugde opspringen, en zich verheugen in de God zijns heils (Hábakuk 3:17-18). Het heldhaftige geloof heeft de maan van deze wereld onder zijn voeten, en het vertreedt alle veranderingen en wisselvalligheden van de tijd, zeggende met de apostel: Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben, enz. (Filippenzen 4:11). Hoe de zaken ook gelegen mogen zijn onder het geleide van de voorzienigheid, zo zal een levend geloof nochtans zien, dat er in Gods verbond, in Zijn liefde en Zijn voornemen der genade, geen veranderingen zijn.

5. Hoe vruchtbaarder iemand is in de oefening van andere genaden, hoe sterker zijn geloof is. U weet dat de overvloed en de grootheid van de vrucht van een boom, voortkomt van de overvloed van kracht en sap in de wortel, zo ook hier: het geloof is de oorspronkelijke genade, de wortel daar de andere genaden op groeien. En daarom, hoe meer iemand overvloedig is in de liefde, in de hoop, in de bekering, in zachtmoedigheid, in nederigheid en in andere genaden, hoe sterker zijn geloof is. Want gelijk een boom zijn wortelen slaat in de grond, en van daar zijn voedsel trekt en aan al de bijzondere takken meedeelt, waardoor zij bloeien en vruchten voortbrengen, zo verenigt het geloof de ziel ook met Christus door het woord der genade, en trekt zo sap en sterkte uit die ware olijfbom, waardoor de ziel ten leven voortbrengt als koren, en bloeit als de wijnstok, en haar reuk heeft als de Libanon (Hoséa 14:7-8).

B. Betreffende de tweede vraag, te weten: Welke de gewone metgezellen zijn van een zwak geloof? Het antwoord op deze vraag kan, uit hetgeen reeds in het antwoord op de voorgaande vraag gezegd is, gemakkelijk worden opgemaakt, omdat een zwak geloof de tegengestelde merktekenen heeft van een sterk geloof. Nochtans zal ik, behalve hetgeen langs deze weg kan opgemaakt worden, deze twee bijzonderheden voordragen.

1. Het gedurig twijfelen, wankelen en de ongestadigheid des harten is een metgezel van het zwakke geloof. U weet dat er een dikkere rook van het vuur opgaat, zolang het nog zwak en niet geheel is doorgebroken, zo ook, hoe meer rook van ongelovige twijfelingen, vrezen en jaloezieën, hoe minder geloof. Hierom wordt het geloven gedurig tegenover twijfelen gesteld: Gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld? (Mattheüs 14:31). Ook wordt twijfelen aan de belofte door ongeloof gesteld tegenover een sterk geloof (Romeinen 4:20). Het woord dat hier door twijfelen wordt overgezet, is ontleend aan iemand, die in het wandelen, uit zwakheid zijn voeten tegen elkaar stoot, waardoor hij van tred veranderen moet, zodat de ene stap vlug en de andere stap traag is. Evenzo is het ook met het zwakke geloof, het heeft geen gelijke gang, onder enige gevoelige genietingen triomfeert het mogelijk in de hoogte, maar terstond als het de genieting onttrokken wordt, verandert hetzelfde zijn tred, en wankelt door het ongeloof, zeggende: Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? enz. (Psalm 77:10).

2. Hoe meer de ziel haastig en ongeduldig is onder enig uitstel, hoe zwakker het geloof is. Dit kan opgemaakt worden uit Jesaja 28:16: Wie gelooft, die zal niet haasten. Het zwakke geloof is zo haastend, dat het geen tijd toelaat tussen de bede en het antwoord op dezelve, tussen de belofte en de vervulling daarvan. Indien het antwoord niet terstond komt, zo is de ziel gereed te besluiten: De HEERE ziet het niet, en de God Jakobs merkt het niet (Psalm 94:7). Maar een sterk geloof doet de ziel wachten op Gods eigen tijd en gelegenheid, zeggende: Des morgens zal ik mij tot U schikken en wachthouden (Psalm 5:4). Ik zal uitzien naar de HEERE, ik zal wachten op de God mijns heils, mijn God zal mij horen (Micha 7:7).

C. De derde vraag die voorgesteld was, is deze: Hoe de waarheid en de dadelijkheid van het geloof gekend kan worden, zelfs in de allerzwakste en laagste trap? Ik antwoord:

1. Het ware geloof, zelfs in de allerzwakste trap, ziet de zonde aan als een vijandin, hoewel het mogelijk Christus zich niet durft toe-eigenen als een vriend. Het ware geloof wordt gezegd het hart te reinigen (Handelingen 15:9). Het is een levend beginsel in de ziel, dat altijd de beweging van de verdorvenheid tegenstaat. Hoewel het waarlijk door de overmacht van de zonde somtijds niet kan onderscheiden worden, zo min als de levende springbron op de bodem van de put of bron, wanneer het water vuil en bemorst is. Maar het is gelijk de levende springbron, altijd werkend om slijk en vuiligheid uit te werpen, totdat het water weer helder is. Het kan zijn, dat de ziel er zo ver af is dat zij enige ware genade of dadelijk aandeel in Christus zou kunnen onderscheiden, dat zij integendeel niets dan atheïsme, vijandschap, ongeloof, trotsheid, en zulk een hels gebroed vindt krielen van alle kanten, en dat het levende beginsel van het geloof op de bodem van het hart, nochtans te zelfde tijd werkend en worstelend is tegen dezelve. Somtijds door zuchten: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen? (Romeinen 7:24). Somtijds door klachten: Ongerechte dingen hebben de overhand over mij (Psalm 65:4). Somtijds door op te zien naar de hemel om hulp: Ik weet niet wat te doen, doch mijn ogen zijn op U geslagen. Somtijds door uit te roepen tot de Heere: Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg (Jesaja 38:14). Somtijds door hijgende begeerten naar meerdere heiligheid: Schep mij een rein hart (Psalm 51:12). Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen (Psalm 119:80). Och, dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren! (Psalm 119:5). Door zulke dingen kan de waarheid en dadelijkheid van het geloof ontdekt worden, zelfs in zijn allerzwakste trap en mate.

2. Het ware geloof, hoe zwak het ook zou wezen, zal hoogachting voor Christus hebben, en hoge prijs op Hem stellen, zodat de hebbelijke neiging van de ziel tot Hem uitgestrekt zal zijn (1 Petrus 2:7): U dan die gelooft, is Hij dierbaar. Tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel (Jesaja 26:8). Het zwakke geloof durft mogelijk niet te zeggen met de bruid: Mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne (Hooglied 2:16). Nochtans zegt het menigmaal: Och! dat Hij de mijne was! Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder (Hooglied 8:1). En indien het maar eens adem mocht scheppen, zo zou het uitroepen: Abba, mijn Vader, mijn Heere en mijn God. Maar het wordt door de overmacht van het ongeloof als onderdrukt en vermoord, wanneer het zo spreken wil. Waar het ware geloof is, daar is de ziel ledig en rusteloos, gelijk een vis buiten het water, of gelijk enig lid dat uit zijn gewricht is, totdat Christus Zichzelf enigszins ontdekt, en dan keert zij weder tot haar rust (Psalm 116:7). Ik herinner mij, dat toen Adam geschapen was, de Heere al de schepselen tot hem bracht, maar onder die alle vond hij geen hulp, die als tegenover hem was. Daar was in al de benedenschepselen iets ongelijkvormigs en onvoldoende, zodat, hoewel die alle hem op zijn bevel gehoorzaamden, de mens nochtans in een eenzame toestand was (Genesis 2:20). Maar zodra de vrouw hem werd voorgesteld, zei hij: Deze is ditmaal been van mijn benen en vlees van mijn vlees, deze is waarlijk een hulp tegenover mij. Evenzo is het ook met een ziel, in welke een beginsel van het ware geloof is. Stel haar rijkdom, vermaak, profijt en alle wereldse vergenoegingen voor, zij zal steeds in die allen iets vinden dat ongelijkvormig en onsmakelijk is. Maar laat Christus eens aan haar ontdekt worden, zo zal zij terstond uitroepen: O, Deze is mij waarlijk een hulp! Naar Deze zullen de heidenen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn (Jesaja 11:10). Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde (Psalm 73:25).

3. Het ware geloof in zijn laagste trap kan daar niet gerust zijn, maar hijgt steeds naar een hogere trap van geloof. Stel een zwakgelovige de hoogste trap van het geloof voor, zeg hem van het geloof Abrahams, hoe hij geloofd heeft zonder twijfeling, zo zal hij waarlijk wel vernederd worden onder een gevoel van zijn tekortkomingen, en zijn eigen ongeloof beklagen. Doch ten zelfde tijd zal hij een hijging en een ernstige begeerte in zijn ziel vinden, om tot zulk een hoogte van geloof te geraken. En dus vergeet hij ook met Paulus hetgeen dat achter is, en hij strekt zich uit tot hetgeen dat voor is, enz. (Filippenzen 3:14). Wanneer een zwakgelovige hoort spreken van de volle verzekerdheid van het geloof, dan is zijn taal: Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp (Markus 9:24). Heere, vermeerder mij het geloof (Lukas 17:5). Ik zou nog vele

andere blijken van de waarheid en dadelijkheid van het geloof, hoewel het allerzwakst mocht zijn, voordragen, gelijk hoe het door liefde werkende is, hoe het de ziel ledigt en vernedert. Want hoewel de ziel zich niet groot ziet in 's Heeren ogen, zo ziet zij zichzelf nochtans niets te zijn in haar eigen ogen, en gelijk zij Christus hoogacht, zo acht zij zichzelf geringer dan de minste van al Gods weldadigheden, doch ik kan bij deze dingen niet blijven staan.

Ten vijfde. Indien het de wil Gods is, dat wij tot Hem in Christus zullen naderen in de volle verzekerdheid van het geloof, zo laat ons dan onszelf benaastigen om in deze, de wil Gods te doen. Omdat de deur van het heiligdom geopend, de verse en levende weg ingewijd, en de Hogepriester in het binnenste van het voorhangsel ingegaan is, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid van het geloof. Ik vermaan ulieden niet alleen te geloven, maar om sterk te zijn in het geloof. Benaastig u om een geloof te verkrijgen, dat enigszins gelijkvormig is met de gronden van het geloof, welke wij reeds hebben gemeld.

Doch hier zal zich lichtelijk een vraag opdoen: Is het de plicht van alle toehoorders van het Evangelie om terstond op deze wijze te geloven, of om toe te gaan in de volle verzekerdheid van het geloof? Ik antwoord:

1. Dat ik erken, dat de eerste naderingen van een zondaar tot God in Christus door het geloof, merendeels zwak zijn, gepaard met vele vrezen en bevingen, door de overmacht en kracht van het ongeloof, en een gevoel van zijn eigen uiterste onwaardigheid, en de ontzaglijke bevattingen die hij van de heerlijke majesteit Gods heeft. Hetwelk alles hem met de tollenaar, zeer lichtelijk doet van verre staan en op zijn borst slaan en uitroepen: O God, wees mij zondaar genadig!

2. Nochtans stel ik vast, dat er in het Evangelie en in de belofte, voor een zondaar een genoegzame grond gelegd is, om zelfs in zijn eerste toegang tot God in Christus, met een volle verzekerdheid van het geloof te komen. Dit zal duidelijk blijken wanneer wij maar overwegen, dat er door het Evangelie een ruime deur van toegang geopend is voor allen, zonder onderscheid. Alle gronden van ongeloof en wantrouwen zijn nu weggenomen, elk beletsel en elke verhindering die hen zou kunnen doen stilstaan of aarzelen, is nu geheel uit de weg geruimd. Dit wordt ook de leraars als hun commissie of opdracht aanbevolen: Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt de weg des volks, verhoogt, verhoogt een baan, ruimt de stenen weg, steekt een banier omhoog tot de volken (Jesaja 62:10). Wanneer wij zondaren tot het geloof roepen, dan roepen wij ze niet om met een zwak geloof te komen, of met een twijfelend disputerend geloof, maar wij nodigen en roepen ze, om te komen met een volle verzekerdheid van aangenaam en welkom te zullen zijn, op grond van Gods onfeilbaar woord der belofte: Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen (Johannes 6:37).

3. Ik vind, dat de Heere de zondaars zo bestuurt, om zelfs in hun eerste toenadering tot Hem in Christus, te naderen in de volle verzekerdheid van het geloof (Jeremia 3:19): Ik zei wel: Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen? Dit is een zeer verbijsterende vraag, die niemand dan God Zelf beantwoorden kan. Maar wat is nu het antwoord dat de Heere in de mond legt van de zondaar? Ik zei, Gij zult tot Mij roepen: Mijn Vader, en gij zult van achter Mij niet afkeren. De eerste ademtucht van de Geest der aanneming tot kinderen is: Abba, Vader! (Romeinen 8:15), zijnde dat een woord van geloof en van vertrouwen. Ook geeft ons Christus, woorden van verzekering in de mond, ons lerende wanneer wij bidden, om te zeggen: Onze Vader, Die in de hemelen zijt, en elk in het bijzonder moet aldus zeggen: Mijn Vader, Die in de hemelen zijt, enz. Hiermee komt ook de besturing van Jakobus overeen (Jakobus 1:6). In vers 5 wordt ons gezegd: Indien iemand van u (hij zij een heilige of een zondaar) wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt, en zij zal hem gegeven worden. Hier is een edele aanmoediging voor een iegelijk, doch die voorspoedig wil zijn, die wordt geboden in de volle verzekerdheid van het geloof te komen (vers 6): Maar dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende, enz.

4. Ik vind ook dat de zondaars in hun eerste naderingen somtijds deze besturing gepraktiseerd hebben, en met woorden van verzekering gekomen zijn. In Jeremia 3:22

zegt God: Keert weder, gij afkerige kinderen. Ik zal uw afkeringen genezen. Wat is nu het eerste antwoord van het geloof op deze roeping? Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God. Zo ook Zacharia 13:9: Ik zal zeggen, het is Mijn volk. Daar is het woord van de genade en de grond van het geloof, en de taal van het geloof daarmee overeenkomende, volgt onmiddellijk daarop. En het zal zeggen: De HEERE is mijn God. Ziet ook Jesaja 45:24: Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte. Behalve dit alles oordeel ik, dat niemand twifelen kan, of het is terstond de plicht van een zondaar, om in gehoorzaamheid aan het eerste gebod, de Heere te kennen en te erkennen als God, en als onze God en hoe dit anders dan door het geloof kan gedaan worden, weet ik niet.

Nademaal er dan zulk een deur van het geloof voor zondaren geopend is in het Evangelie, laten de zondaren dan ingaan met vrijmoedigheid, en behouden worden. Ik ben de Deur (zegt Christus), indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden (Johannes 10:9).

Mogelijk zal een zondaar tegenwerpen en zeggen: Hoe zal ik durven bestaan, om met de volle verzekerdheid van aangenaam te zullen zijn, toe te naderen? Ik heb zulk een zware last van zonde en van schuld op mij liggen, en die hebben zulk een overmacht over mij, dat mijn vrijmoedigheid daardoor geheel benomen wordt, zodat ik met David zeggen mag (Psalm 40:13): Kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven. Mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien, zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten. Hierop antwoord ik:

1. Bij wijze van vergunning, dat het waarlijk onmogelijk is voor iemand, die in de praktijk en in de liefde tot de zonde leeft, om met vertrouwen des geloofs tot God te naderen. Want in de daad van het toenaderen wordt zelfs het hart gereinigd door het geloof in het bloed van Jezus, of gelijk het in het slot van onze tekst wordt uitgedrukt, het hart wordt gereinigd van de kwade consciëntie, en het lichaam gewassen met rein water. In het geloven laten wij af van kwaad te doen, en wij leren goed te doen (Jesaja 1:16-17). Het geloof, de barmhartigheid Gods in Christus aangrijpende, keert de ziel af van de zonde tot God, zodat het even onmogelijk is dat iemand met een vertrouwen des geloofs tot God zou naderen, zolang hij in de praktijk en liefde tot de zonde leeft, als het voor iemand is om tot u te komen, en van u af te gaan op één en hetzelfde ogenblik des tijds. Zolang het hart in een verdrag met de zonde is, wijkt het van de Heere af, hoe zou een zondaar dan in dit geval tot God kunnen naderen? Veel minder kan hij met de verzekering van aangenaam te zullen zijn, in deze toestand naderen. Daar is een groot onderscheid tussen de overmacht van de ongerechtigheid in het hart, en tussen het omzien naar dezelve. In het laatste geval kan niemand welbehaaglijk naderen of toegaan: Had ik naar ongerechtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben, zei David (Psalm 66:18), dat is, had ik dezelve lief gehad of in mijn hart onthaal gegeven, zo zou de Heere mij, noch mijn gebeden aangezien hebben. De reden is, omdat hij in zulk een geval niet met een waarachtig hart zou kunnen toegegaan zijn, hetwelk een onafscheidelijk metgezel is van de verzekering van het geloof. Doch in het eerste geval, te weten onder de overmacht van de ongerechtigheid, is het niet alleen mogelijk maar door voorbeelden dadelijk geoefend, welke in de volle verzekerdheid van het geloof zijn toegegaan, zoals wij in het voorbeeld van David kunnen zien (Psalm 65:4): Ongerechte dingen hadden de overhand over mij, maar wat volgt er? Onze overtredingen, die verzoent Gij. Dewijl dit nu het geval is, waarop in deze tegenwerping gezien wordt, zo behoort het u geen beletsel of verhindering te zijn om toe te gaan, met de volle verzekerdheid van het geloof, nademaal Hij Die het beloofd heeft, getrouw is, om ons in de Geliefde aan te nemen.

2. Doch dewijl u, o zondaar! over zulk een last van zonde en van schuld daar u onder ligt, klagende bent, die uw vrijmoedigheid verhindert, zo vraag ik alleen, voor wie meent u dat de weg tot het heiligdom, door het bloed van Jezus geopend is? Voor rechtvaardigen, of voor schuldige zondaren? Een onschuldig of heilig mens heeft zulk een weg van toegang niet nodig, die is alleen geschikt voor een doodschuldige overtreder, hoedanig u bent. En al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol

(Jesaja 1:18), zodra wij maar ingaan door het bloed van Jezus. Zo laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid van het geloof. Waar zal een schuldig zondaar anders heen gaan, dan tot de Heere? Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft (Exodus 34:7). Waar zal een onrein zondaar anders heen gaan, dan tot de fontein die geopend is tegen de zonde en de onreinheid? (Zacharia 13:1).

3. De vrijmoedigheid en de verzekerdheid van het geloof zijn niet alleen bestaanbaar met een zielsvernederend gevoel van onze volledige onwaardigheid, maar die gaan daar altijd mee gepaard, wegens de schuld, de smet en de macht van de zonde. De reden hiervan is klaar, omdat de ziel door een beseffen van de zonde en de schuld, uit zichzelf uitgeleid wordt, om de grond van haar vrijmoedigheid te zoeken in een ander, namelijk in Christus en in de barmhartigheid Gods in Hem, gelijk wij in David zien kunnen (Psalm 130:3-4): Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt, enz. Laat dan een gevoel van zonde in derzelver schuld en overmacht u uitleiden uit uzelf, om toe te gaan door het bloed van Jezus in de volle verzekerdheid van het geloof. Het was een averechtse of verkeerde redenering in Petrus, wanneer hij zei: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens (Lukas 5:8). Hij had veeleer behoren te zeggen: Heere, kom tot mij in, want ik ben een zondig mens, want waar kan een zondaar beter zijn, dan bij de Zaligmaker van zondaren?

Indien u verder mocht tegenwerpen en zeggen: u roept ons om met de verzekering van het geloof toe te gaan, maar helaas! hoe kan ik zulks doen, omdat ik omtrent mijn aandeel aan Christus in het duister ben? Wist ik, dat ik met God bevredigd was, dat mijn zonden vergeven waren, mijn persoon aangenomen was, en dat ik in een staat van genade en in Gods gunst stond, dan zou ik met vrijmoedigheid kunnen toegaan. Maar nu is de zaak geheel anders gelegen: wolken en duisternis zijn rondom mij. Ik twijfel of God ooit met Zijn genade aan mijn hart, op een krachtadige wijze gehandeld heeft, hoe kan ik dan met vrijmoedigheid des geloofs toegaan?

Ik antwoord: Indien u nooit tot God nadert in de verzekerdheid van het geloof, totdat u tot een gevoelige verzekering van uw aandeel aan Christus geraakt, en dat u in de staat van de genade bent, dan zult u nooit van al uw leven tot Hem naderen. De reden hiervan is, omdat een gevoelige verzekering van het aandeel aan Christus, de vrucht of het gevolg is van het toegaan van de ziel door het geloof. Nu kan het gewrochte nooit gaan vóór de oorzaak. De weg om tot verzekering van de staat van de genade te komen is, om toe te gaan met de verzekerdheid van het geloof, gegrond zijnde, niet op enig werk van genade binnen in u, maar op Gods genadige belofte in Zijn Woord, en op het Middelaarschap van de grote Hogepriester over het huis Gods. (Hebreeën 4:14,16): Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, de Zoon van God, zo laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, enz. Het geloof (gelijk ik daar even zei) zoekt steeds een grond van vrijmoedigheid, niet in de ontvangen genade, of in iets dat in de mens is, maar alleen in Christus, en in de genadige belofte van aangenaam te zullen worden in Hem. En daarom is de beste weg om over al die twijfelingen, vrezen en beangstigingen omtrent uw genadestaat te komen, door een recht uitgaande daad van het geloof tot God te gaan, langs de verse en levende weg, uw eigen ziel verzekerende, dat een God van genade en van liefde, het verlaten haat. Wie in de duisternis wandelt en geen licht heeft, wat weg zal zulk één inslaan? Dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN en steune op zijn God (Jesaja 50:10). Door de Naam des HEEREN hebben wij hier te verstaan, de genade en goedertierenheid, de macht en getrouwheid van God, welke in de beloften van het verbond verbonden zijn. Hier hebben wij ons anker uit te werpen, daarop hebben wij onze vrijmoedigheid en verzekering van het geloof te bouwen, wanneer wij niets hebben in onszelf om op te vertrouwen of naar om te zien. Op deze Naam des HEEREN maakt het geloof zich vast, zowel in zijn eerste daad, als in zijn volgende werkzaamheden. Wanneer het eerst de ziel uitleidt uit de duisternis van de natuurlijke staat, en wanneer het naderhand door vernieuwde daden de ziel uitleidt van onder de donkere en zwarte wolken van verlatingen, verzoeking en moedeloosheid, zo vertrouwt het steeds op de Naam des HEEREN, gelijk die Naam in Christus is en voorgesteld wordt in het verbond van de genade, en inzonderheid in de

absolute beloften van hetzelfde. En daarom, hoewel wij in de plicht van zelfonderzoek naar binnen te zien hebben, naar de blijken en merktekenen van de genade, ten einde wij tot de verzekering van het gevoelen geraken mogen, zo hebben wij in de plicht van het geloof nochtans, ten einde wij tot de verzekering van het geloof geraken mogen, geheel van onszelf af te zien op de belofte, en op de Naam des HEEREN die daaraan verbonden is. Dit deed Abraham, de vader der gelovigen (Romeinen 4:20-21), en zo moeten wij ook doen, indien wij het ware zaad van Abraham willen zijn.

Een derde tegenwerping is: u roept zondaars tot het geloof, en wel om met een verzekerd geloof te geloven, maar waartoe is dit alles nodig? Het geloof is immers een gave Gods, en het werk van Zijn Geest. Wij hebben geen kracht om te kunnen geloven, totdat God het geloof zelf in ons werkt, en daarom mocht al die moeite om ons tot het geloof te overreden, wel gespaard worden.

Ik antwoord: Dat uw eigen onbekwaamheid om door uw eigen kracht te kunnen geloven, er zo ver van af is, dat die een argument zijn zou tegen het geloven. Dat die in tegendeel, één van de sterkste drangredenen is waarom u geloven moest, want wanneer wij u tot het geloof roepen, dan roepen wij u niet om te werken, of om iets te werken door uw eigen kracht, maar omdat u geen kracht hebt, zo roepen wij u, om in de kracht en in de werken van een Ander te betrouwen, Die, gelijk Hij al uw werken voor u gewerkt heeft, Zichzelf ook door Zijn belofte verbindt om al uw werken in u te werken, inzonderheid dewijl Hij de overste Leidsman en Voleinder des geloofs is (Hebreeë 12:2), zo is Hij gereed en gewillig om al het welbehagen Zijner goedheid in u te vervullen, en het werk des geloofs met kracht (2 Thessalonicenzen 1:11). Elk schepsel antwoordt op zijn naam, en zal dan God op de Zijne in gebreke blijven?

Gewisselijk nee, de Naam die Hij aanneemt, is een verklaring van Zijn natuur.

Nademaal Hij dan de Naam van overste Leidsman en Voleinder des geloofs heeft aangenomen, zo mogen wij met de hoogste verzekering van het geloof op deze Naam des HEEREN betrouwen, dat Hij het goede werk in u beginnen en voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus (Filippenzen 1:6). Juist dit toebetrouwen van het werk van het geloof aan Hem, uit een gevoel van uw eigen onmacht en onbekwaamheid, is het geloof tot hetwelk wij u aanzetten en roepen. Het geloof is een genade, die eigenlijk uit het verderf en de ondergang van alle eigen genoegzaamheid en uitmuntendheid ontstaat en voortkomt. Wanneer het in zichzelf gerechtigheid noch sterkte vindt, dan ziet het buiten zichzelf, en het roept uit: Gewisselijk, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkten (Jesaja 45:24).

Het ongeloof en de vleselijke rede zijn gereed om te besluiten, dat, dewijl God door Zijn Geest alles werken moet, wij daarom stil te zitten hebben, en niets moeten doen. Maar de Geest Gods, Wiens redenering ik mij verzeker oneindig beter te wezen, redeneert op een geheel andere wijze (Filippenzen 2:12-13): Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, want het is God Die in u werkt, beide, het willen en het werken, naar Zijn welbehagen. O, wat een heerlijke aanmoediging is hier voor een arm, onmachtig zondaar, om het geloof te ondernemen. Hier is een arm van almacht, die zich uitstrekt tot uw hulp, om u te brengen in het werk daar Hij u toe roept. Wordt dan opgewekt en werkzaam, want uw God heeft uw sterkte geboden, laat Hem dan de Heerlijkheid uwer sterkte zijn (Psalm 89:18).

Zegt u: Nademaal wij het werk van het geloof niet kunnen werken, waarom gebiedt Hij het ons dan nog? Is dat niet een harde zaak, dat Hij van ons eist hetgeen waartoe wij geen vermogen hebben?

Ik antwoord: Waarom zendt u uw kleine kinderen met een A-B-C boek in de handen naar school, eer zij een letter lezen kunnen? Immers oordeelt u het geen harde zaak te zijn, hen het boek in de hand te geven, en hen te gebieden dat zij lezen zullen, hoewel zij niet één letter verstaan, omdat u ze zelf wilt leren, of door een ander in uw plaats? Zo is het ook hier: ons wordt geboden, het werk Gods te werken, hetwelk is te geloven in Hem Die Hij gezonden heeft (Johannes 6:28-29), hetwelk nochtans geen hardheid is, niettegenstaande onze volstreekte onmacht daartoe in onszelf, omdat Hij op dezelfde tijd wanneer Hij het geloof gebiedt, ons tot onze aanmoediging zegt, dat Hij de Auteur of overste Leidsman is van het geloof, en dat Hij gereed is om in ons, het willen en het werken te willen werken. Indien een heer zijn dienstknecht gebieden zou een zware

last te dragen die hij niet eens bewegen kon, of enig werk te verrichten daar hij niet de minste wetenschap van had, dat zou waarlijk zulk een dienstknecht moedeloos maken om het te ondernemen, ingeval er van hem gevorderd werd, zulks te doen door zijn eigen kracht of wijsheid. Maar wanneer zijn heer hem zeide: Ik zal u helpen, ik zal u besturen, ik zal het alles alleen doen, steek u alleen maar uw hand uit, wat dienstknecht zou in zulk een geval zich onttrekken of de dienst weigeren? Of indien hij zulks deed, dunkt u niet dat hij waardig was, met vele slagen geslagen te worden? De toepassing hiervan is licht te begrijpen, het is Gods gewone weg om met de arme ziel samen te spannen, en haar bekwaam te maken om te kunnen geloven, wanneer zij in gehoorzaamheid aan Zijn bevel, het geloof in Christus betrachtende is. Even gelijk een goedertieren schoolmeester, wanneer het kind in gehoorzaamheid aan hem, de pen in de hand neemt, en op de beste wijze als het kan aan het krabbelen gaat, hij de hand van het kind vat, dezelve leidt en bestuurt, en het zo leert schrijven, evenzo wanneer wij als het ware, de pen in de hand nemen, en op zijn bevel het schrijven ondernemen, zo neemt Hij onze hand in de Zijne, ons besturende, versterkende en bekwaam makende om te geloven, zodat, wanneer er maar een gewillig hart is tot dit werk, zulks aangenaam gerekend wordt. Waar Hij het willen geeft, daar geeft Hij ook het werken naar Zijn welbehagen, die twee zijn in de orde van Gods verbond onafscheidelijk aan elkaar verknocht.

Doch u zult mogelijk steeds blijven aanhouden en tegenwerpen: Al de pogingen van een natuurlijk mens zijn steeds maar natuurlijke en zondige daden. Zal God dan ooit met Zijn almachtige kracht, met de pogingen en werkzaamheden van de natuur samenspannen?

Ik antwoord: Hoewel God niet verbonden is om met de pogingen van de natuur samen te spannen, zodanig is nochtans Zijn genade, liefde en goedwilligheid ten aanzien van de mens op aarde. Zodanig is de kracht van Zijn begeerte naar onze zaligheid, zulk een welbehagen heeft Hij in het geloven van een zondaar, zulk een achting heeft Hij voor hetgeen Hij Zelf geboden heeft, dat wij menigmaal bevinden dat Hij dadelijk de arme, hulpeloze zondaar, in zijn onmachtige pogingen naar de gehoorzaamheid welke Hij van hem vordert, te hulp komt. Het was geen begenadigd beginsel dat Naäman de Syriër bewoog, om zich in het water van de Jordaan te gaan wassen. Omdat hij nochtans deed hetgeen hem geboden was, zo behaagde het de Heere om met het middel van zijn eigen instelling mee te werken, en zijn melaats lichaam te genezen, en voor zoveel ik weet, ook zijn ziel. Laat ons dan in gehoorzaamheid aan Gods bevel, en in afhanging van Zijn almachtige kracht, geloven zo goed als wij kunnen. En wanneer wij zulks doen, hoewel de daad in het eerst maar natuurlijk is, nochtans komt de belofte en de verworven genade zelfs in het oefenen daarvan, en maakt die tot een bovennatuurlijke daad van het geloof, gelijk, wanneer Christus dat beroemde wonderwerk verrichten zou te Kana in Galilea, zo veranderde Hij niet eerst het water in wijn, maar gebod het water uit te gieten, en bij het uitgieten daarvan werd hetzelfde in wijn veranderd (Johannes 2:7-9). Zo werden ook de broden vermenigvuldigd, terwijl de discipelen, in gehoorzaamheid aan het bevel van Christus, dezelve uitdeelden aan de menigte (Mattheüs 14). Evenzo is het ook hier, terwijl de arme ziel in een ondergeschiktheid aan de Goddelijke kracht, en in gehoorzaamheid aan Gods bevel het geloof onderneemt, zo komt de God aller genade, die poging veranderen in een waar en oprecht geloof, zodat de ziel door de almachtige kracht Gods, eer zij het weet, er toe gebracht wordt om waarlijk te geloven, op een wijze die zij niet begrijpen kan hoe. Want de wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat, alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is (Johannes 3:8).

Aldus worden wij zeg ik, zelfs in het oefenen van het geloof bekwaam gemaakt, om het te kunnen oefenen. Wanneer wij de pen in de hand nemen, zo neemt de Heere ons bij de hand, en schrijft voor ons, ons leidende in een weg, die wij niet geweten hebben. Het gaat menigmaal in het geloven gelijk het in het gebed gaat, de ziel gaat wel eens tot het gebed met een hart dat zo koud is als ijs, en zo hard als een steen. Zij kan geen mond open doen voor de Heere, haar tong is gebonden en haar hart gesloten. En nochtans, terwijl de arme ziel haar hart tracht uit te storten in de schoot van God,

zo komt de Geest des Heeren haar overstorten, namelijk de Geest der genade en der gebeden, waardoor haar banden losgemaakt, en haar ziel gemaakt wordt als de wagens van Amminadib (Hooglied 6:12). Zo is het ook wanneer de arme ziel tracht te geloven, dan komt de Geest des geloofs haar te hulp met die uitnemend grote kracht, die Christus uit de doden opgewekt heeft (Éfeze 1:19-20), waardoor zij dan vervuld wordt met blijdschap en vrede in het geloof (Romeinen 15:13).

Nu zult u mogelijk zeggen: u dringt bij ons zo sterk aan om het geloof te ondernemen, doch hoe zullen wij in deze zaak te werk gaan? Geef ons dan uw raad, hoe wij zulks zullen aanleggen.

O! dat de Geest Gods daarmee gepaard mocht gaan! Daar zijn twee of drie dingen die ik aan ulieden die in goede ernst bent, bij wijze van raadgeving voor zal dragen, en wat mens is er die een ziel te behouden heeft, en die een grote eeuwigheid van goed of kwaad tegemoet ziet, die in deze zaak niet ernstig moest zijn?

Vooreerst: Benaarstig u om uw hart vervuld te krijgen met al die aanmerkingen, welke de bekwame stof zijn, waardoor het geloof gewerkt wordt in het hart van een zondaar. Want hoewel de daad van het zaligmakende geloof de uitwerking is, van de Goddelijke kracht en genade, zo is het nochtans in de kracht van de natuur door een algemene medewerking, om het hart te vervullen met zulke dingen, welke het zaad van het geloof zijn. De landman, hoewel hij niet één graantje koren kan doen groeien, kan nochtans zijn aarde ploegen en bezaaien, en wanneer hij het zijne heeft gedaan, zo laat hij het zaad onder de kluiten liggen, en hij ziet op naar de hemel om de bevochtiging van de vroege en spade regen. Aldus zegent de Heere doorgaans die arbeid, doende de hemel de aarde verhoren, en de aarde het koren verhoren, waardoor het dan tien, twintig, of honderdvoudig voortbrengt. Zo ook hier: laat ons doen wat onze plicht is, en daar wij op een ordinaire wijze, kracht en vermogen toe hebben om te kunnen doen. Laat ons het zaad zaaien, ik meen, laat ons onze harten vervullen met de zuivere en dierbare waarheden Gods, en onszelf gewinnen en verwittigen van die dingen, welke te geloven zijn, gelijk die ons in de heilige Godsspraken van de Schriftuur voorgesteld worden. En aldus het zaad in de aarde van onze harten gelegd hebbende, zo laat ons hemelwaarts opzien en wachten naar een stortregen van des Geestes invloeden, volgens dat woord van genade en van belofte (Jesaja 44:3): Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge. U weet, dat degenen die oudtijds de offeranden offerden, hoewel zij het vuur uit de hemel niet konden afbrengen om hun offeranden te verteren, zij nochtans de rund uit de stal, of het lam uit de kooi konden halen. Zij konden het brengen tot het altaar, en hetzelfde binden aan de hoornen van het altaar, zij konden het hout vergaderen, en bekwame brandstof daarin leggen. En aldus het hunne verricht hebbende, zagen zij op naar de hemel om het hemelse vuur, om alles tezamen in brand te steken. Op gelijke wijze zeg ik ook: doe al wat in uw vermogen is, vergadert u hout, voorziet u met de stof van het geloof, vervult uw harten met de zaken die te geloven zijn, en welke u dagelijks in het Woord leest of hoort. Benaarstig u, om op uw zielen de leer van uw verloren staat in Adam ingedrukt te krijgen en van de weg der zaligheid door genade, in en door de tweede en laatste Adam, Jezus Christus. Overweeg hoe nabij de Hoge en de Verhevene tot ons gekomen is in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon, door Zijn verschijning in onze natuur, daar Hij de natuur van de engelen voorbijgegaan is. Overdenk de uitnemendheid van Zijn Persoon, gelijk Hij de IMMANUËL, Godmens, God met ons is, God voor ons om de slang de kop te vermorzelen, dat ons bedorven en verwoest had. Denk aan Zijn borgwording en Zijn komen in onze plaats, hoe Hij tot zonde voor ons gemaakt is, opdat wij rechtvaardigheid Gods in Hem zouden worden (2 Korinthe 5:21), hoe Hij tot een vloek geworden is, opdat wij van de vloek verlost zouden worden (Galaten 3:13), hoe Hij voor onze zonden is overgeleverd, en opgewekt is tot onze rechtvaardigmaking (Romeinen 4:25). Overweeg de volheid van de genade en waarheid, van verdiensten en Geest die in Hem is, en hoe al die volheid van genade die in Hem is, ons in een verbond van genade of van belofte voorgesteld wordt, en hoe die belofte of dat verbond ons nagelaten is, in onze handen gesteld wordt, en ons geboden wordt om datzelfde aan te grijpen en door het geloof daarvan gebruik te maken. Dit zijn zo enige dingen van de voornaamste stof van het geloof, het geloof

komt door het gehoor van deze dingen, en door het overdenken en het mediteren over dezelve. Door deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van onze geest (Jesaja 38:16), en daarom, overdenk dezelve in uw harten, bewaar dezelve als een aangename bete onder uw tong, denk en herdenk aan dezelve, en stel ze in het denken voor aan uw verstand, als zaken, waaraan uw eeuwige staat gelegen is. U hebt in deze weg wel zulk een goede grond om de meewerkende kracht van de Geest des geloofs te verwachten, om het werk van het geloof met kracht in u te vervullen, als ooit diegenen oudtijds gehad hebben, om het hemelse vuur te verwachten om hun offeranden te verteren, als een getuigenis van de Goddelijke goedkeuring, wanneer zij volgens Gods bevel, gedaan hadden wat van hen geëist was in het bereiden van hun stof.

Ten tweede. Benaarstig u niet alleen om deze stof des geloofs te verzamelen, maar om ten volle verzekerd te zijn van de waarheid en de zekerheid van alles wat God geopenbaard heeft in Zijn Woord, inzonderheid van die dingen, welke meer onmiddellijke betrekking hebben op de verborgenheid van de zaligheid door Christus Jezus. Wij moeten noodzakelijk de prediking van het Evangelie geloven, en de getuigenis van God in Zijn Woord geloven. Zoek inzonderheid overreed te worden, dat u door de overtreding van het eerste verbond alles verbeurd hebt, en in alle opzichten verloren en bedorven bent. Dat u onder de toorn van God, en de vloek van de wet, en de macht van de satan ligt, en dat u even weinig macht hebt om uzelf uit deze ellendige staat te verlossen, als dat eerstgeboren kind, hetwelk geworpen is op het vlakke veld (Ezechiël 16). Wees ook in het graven in deze rotssteen, daar u uit gehouwen zijt, niet bevreesd om tot de bodem te graven, ik meen om het ergste van uzelf te denken, want het ware geloof spruit uit het bederf van het eigen ik voort, de wanhoop en de zelfwalging banen de weg tot een gepaste prijzing en een gebruikmaken van het gezegende geneesmiddel. Het gebrek aan nooddriftigheden binnenshuis, noodzaakt de mensen om dezelve elders te gaan kopen of bedelen daar ze te verkrijgen zijn. De verloochening van zichzelf in het stuk van de gerechtigheid en sterkte, doet de ziel aanlanden in Christus, en doet haar zeggen: Gewisselijk, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte (Jesaja 45:24). Verder, benaarstig u ook, om ten volle overreed te worden, dat er geen hulp of uitkomst voor u is uit uw verloren staat, dan alleen door het gelovig aannemen en toepassen van Christus, op grond van Gods woord der genade. Daar is geen komen tot de Vader dan door Hem (Johannes 14:6). Geen andere naam door welke wij moeten zalig worden (Handelingen 4:12), alle andere deuren van toegang zijn sinds de val gesloten en veroordeeld. Zoek overtuigd te worden van de bekwaamheid en algenoegzaamheid van Christus, om u zalig te maken van de zonde, en van die gehele nasleep van jammerlijke ellenden die op dezelve volgt. Hij is een machtig Verlosser, bij Wie God hulp besteld heeft (Psalm 89:20), Eén die volkomen kan zalig maken (Hebreeën 7:25). Zoek verzekerd te wezen dat Hij een Zaligmaker is, Die alleszins geschikt en gepast is voor uw noden: Ons van God geworden zijnde, wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing (1 Korinthe 1:30), en dat Zijn ambt als Zaligmaker, zowel als Zijn eigen belofte, Hem verbindt om een iegelijk die door het geloof tot Hem komt, zalig te maken. Dat het eeuwige leven het uwe is, en dat u het dadelijk op datzelfde ogenblik hebben zult, wanneer u Hem als een vrije gift van God aanneemt, want die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven (Johannes 3:36). Dat er geen conditie of hoedanigheid, geen werk of plicht in het Woord van God vereist wordt, om ons enig recht te geven tot het eeuwige leven, maar dat u uit kracht van Christus recht, Die de rechtvaardige Erfgenaam is, komen moet. Die ons een overwijzing van Zijn recht in Zijn Testament gemaakt heeft, zonder enige bezwaren of conditiën. En indien u uw werken of plichten, of iets dat in u is, tot de voorwaarde van Christus laatste wil durft maken, zo verandert u de wil van de dode, en u verbreekt in kracht de vrijheid van het genadeverbond, ja, u bouwt een muur van afscheiding tussen u en Christus, waarover u nooit zult kunnen heen klimmen.

Ten derde. Ik raad u ook dat u zoekt te geloven, dat het uw plicht is om in gehoorzaamheid aan Gods uitdrukkelijk bevel te geloven, met het oog op Zijn beloofde Geest. Beschouw eerst de gronden daar uw geloof op gebouwd moet zijn, waarvan wij reeds gesproken hebben, en dan het Goddelijk bevel en Zijn roeping, die

u recht geeft, u aanmoedigt en gebiedt om het op deze gronden te wagen, en zolang als deze gronden in het oog gehouden worden, zo hebt u niet te vrezen voor vermetelheid. Hoe zou de gehoorzaamheid aan het uitdrukkelijk bevel van de hemel, vermetelheid kunnen zijn? Ja, de gehoorzaamheid aan het grootste bevel dat ooit van de troon der heerlijkheid daar boven, aan de mens is voorgesteld, zie 1 Johannes 3:23: Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus. Hij spreekt er van, alsof er geen ander gebod in het Woord van God was, omdat wij in de eerste daad van het geloof door het verloochenen van onszelf, en door ons te onderwerpen aan de eeuwige en wet-verhogende gerechtigheid van de Zoon van God, de gehele wet als verbond vervullen. En daardoor wordt ook onze persoonlijke gehoorzaamheid aan de wet als regel in zulk een staat gebracht, dat die in Christus aangenaam is. Want laat ons alles doen wat wij willen, wij zullen Gode nooit behagen, noch Hem welbehaaglijk zijn, totdat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon, Jezus Christus (Hebreeën 11:6). En daarom zeg ik nog eens, tracht in gehoorzaamheid aan Gods bevel te geloven. Het is niet minder uw plicht om te geloven, dan om enig gebod van de zedelijke wet te gehoorzamen, en de ongehoorzaamheid aan dit gebod om te geloven, zal u voor eeuwig verdoemen, ja, veel meer dan doodslag of overspel, dieverij, of enige andere overtreding van de wet, die ik zou kunnen noemen. Ik bid u, mijn vrienden, zeg mij, waarom buigt u ooit uw knieën, of waarom opent u uw mond tot God in de gebeden? Begeeft u uzelf tot deze plicht, omdat u kracht en vermogen hebt in uzelf om door uw gebeden de hemel te doordringen, of om uw zaak en geval voor God te stellen? Gewisselijk nee, maar omdat God u geboden heeft Hem aan te roepen, en daarom begeeft u uzelf zo machteloos als u bent, hoewel u niet weet hoe of wat u bidden zult, tot het gebed. Waarom doet u nu niet hetzelfde in het geval van het geloof als in het gebed, terwijl het één zowel geboden is als het andere? Want ik zeg, dat u even weinig kracht hebt in uzelf om recht te kunnen bidden, als u hebt om recht te kunnen geloven. Daar zijn er velen, die deze grote plicht van te geloven, van de ene dag naar de andere verschuiven, onder voorwendsel dat zij geen kracht hebben om te geloven. Doch deze tegenwerping strijdt tegen alle plichten, zowel als tegen de plicht van het geloof. Wij zijn van onszelf niet bekwaam iets te denken als uit onszelf, zoals de apostel ons verzekert (2 Korinthe 3:5), maar zult u daarom ophouden met alle pogingen om aan iets te denken dat goed en voordelig is voor uw ziel? Nee, wij ondernemen het mediteren, wij pogen het goede te overdenken, en in het overdenken ontbrandt het vuur. God komt met de beademing van Zijn Geest, en dan zijn onze overdenkingen van Hem zoet, en wij verblijden ons in de HEERE (Psalm 104:34). Wanneer ook de ziel uit een gevoel van haar verloren staat, in gehoorzaamheid aan Gods bevel, zich zoekt te wentelen en te berusten op Christus, dan komt God met de Geest van het geloof, en vervult haar met blijdschap en vrede in het geloof. En hoewel u geen gevoelige medewerking van de kracht Gods (die uw pogingen, om het gebod om te geloven gehoorzaam te zijn, vergezelt) gevoelen mocht, geef het daarom niet op, maar blijf steeds in dat pogen aanhouden: Wacht op den HEERE, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja, wacht op den HEERE (Psalm 27:14).

Zegt u: Ik heb zo menigmaal het geloof ondernomen, maar ik ben daar zo ver af als ooit, de kracht Gods gaat daar niet mee gepaard, en daarom mag ik het wel opgeven. Ik antwoord: dat ik u maar alleen op dat woord wijs, hetwelk staat in Hebreeën 10:36-37: Gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, de wil Gods gedaan hebbende, de belofte moogt wegdragen, want nog een zeer weinig tijds, en Hij Die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. U hebt in het ondernemen om in gehoorzaamheid aan Gods bevel het geloof te oefenen, lijdzaamheid nodig, want wie gelooft, die zal niet haasten (Jesaja 28:16). U moet besluiten te geloven en te wachten, en te wachten en te geloven, en het nooit op te geven. En wanneer u de wil van God in deze zaak gedaan zult hebben zoals u zult kunnen, zo moet u aanhouden met degenen die rein van handen zijn, zelfs al bevindt u geen gevoelige invloed daarmee gepaard te gaan. Want het is het bevel van God in Zijn Woord, en niet de invloed van Zijn Geest, die de regel van onze plicht is. En indien u met het oog op Hem, Die de overste Leidsman en Voleinder des geloofs is, in deze zaak de wil van God blijft doen, zo mocht u zich verzekeren, dat in een korte tijd, Hij Die te komen staat, komen zal en niet vertoeven.

Het is de wil van God en het werk van God, hetwelk u beoogt te oefenen, namelijk te geloven in Hem, Die Hij gezonden heeft. Zal dan een God van genade en van liefde, die overvloedig is in Zijn medelijden, Zijn hand niet slaan aan Zijn eigen werk, en een arm schepsel te hulp komen om Zijn eigen wil te doen? Ja, u mocht gewisselijk ditzelfde vertrouwen, dewijl Hij het beloofd heeft, dat Hij in u zal werken het willen en het werken, naar Zijn welbehagen (Filippenzen 2:13). Daar is niets in de gehele wereld zo aangenaam voor God, als een arme ziel te zien die begerig is om Zijn Christus aan te nemen en om met Hem verenigd te zijn. Hij wordt als het ware aan het hart gepijnigd, wanneer de zondaars wederstrevig zijn om in Zijn Zoon te geloven. Zal Hij dan niet gewillig zijn om een arme ziel te hulp te komen, die zulks poogt te doen? U weet hoe een teerhartig moeder, wanneer haar borsten vol en gezwollen zijn met melk, niet alleen gereed is om haar borsten uit te halen, maar om haar arm kind daaraan te helpen, wanneer het gebrek aan melk heeft, of wanneer het tracht te zuigen. Heeft dan een moeder zulk een medelijden omtrent haar zuigend kind, is er niet oneindig meer medelijden bij de Vader van alle barmhartigheid omtrent een arme ziel, welke aan de volle borsten van Zijn genade en barmhartigheid tracht te zuigen, welke door de bediening van het Evangelie voor allen worden uitgetrokken? Hij, Wiens ontfermende ingewanden, de zondaars in de roeping van het Evangelie nodigt, zal ook niet nalaten om Zijn helpende hand te lenen, om u bekwaam te maken om te kunnen geloven. Zeg dan met David (Psalm 42:12): Hoop op God, want ik zal Hem nog loven, Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts.

Zegt u: Ik heb het zo dikwijls en zo lang ondernomen, dat ik geheel ben afgemat en vermoeid, mijn sterkte is vergaan, en daar komt geen kracht van boven, wat zal ik dan gaan doen? God houdt Zich voor mij verborgen en slaat op mij geen acht. Ik antwoord uit Jesaja 40:27-29, enz. Waarom zegt gij dan, o Jakob, en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor de HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij? Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand. Hij geeft de moede kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen krachten heeft. U verbeeldt u dat Gods helpende hand is ingetrokken, en dat Hij uw pogen om te geloven niet gadeslaat, doch waarom zegt u dat? Hij is nader dan u wel begrijpt, zie, Hij staat achter onze muur, gereed zijnde om genade en barmhartigheid te geven ter bekwamer tijd, Hij is gereed om de moede kracht te geven en sterkte te vermenigvuldigen dien die geen kracht heeft, de kracht van boven om te geloven, is het allernaaste bij, wanneer wij het meest uit onszelf geleid worden ten aanzien van onze sterkte en genoegzaamheid. En daarom, wil het toch niet opgeven, wacht op de Heere, zeg ik, want wie op de Heere wacht, die zal de kracht vernieuwen. Het zijn alleen de machtelozen, die op de hulp van een ander zullen leunen, nu, het geloof is een leunen op Christus, wanneer wij alleen niet kunnen staan. Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste? (Hooglied 8:5). Het zijn alleen de vermoeiden, welke zich tot rust neer zullen zetten, het geloof nu is de rust der ziel (Psalm 37:7): Zwijg de HEERE en verbeid Hem. Die geloofd hebben, gaan in de rust (Hebreeën 4:3). Wanneer een mens niets doen kan, wanneer hij zo zwak is dat hij niets verrichten kan, dan kan hij nog rusten. Zo ook hier: omdat u zo zwak en krachteloos bent voor enig werk van de wet, zo roep de Heere, om uw vermoeide en neerzinkende ziel te laten rusten op de Heere Jezus, bij Wie Hij u hulp besteld heeft. En daarom laat uw zwakheid en machteloosheid u aanmoedigen om te herleven, in plaats van dat zij u moedeloos zouden maken.

Nu kom ik een woord van vermaning voordragen aan de zulken, wiens harten overreed zijn door de voorgaande vermaning. Indien u nu gelooft, hoewel in de allerlaagste trap, zo laat mij toe dat ik u vermaan, om niet te blijven rusten in een kleine mate van het geloof, vergeet de dingen die achter zijn, en strekt u uit tot hetgeen dat vóór is. Geloof nog meer en beter dan u tot nog toe hebt gedaan, ga voort van geloof tot geloof, en leer dus met een waarachtig hart toegaan in de volle verzekerdheid van het geloof, en aldus zult u kinderen zijn van de gelovige Abraham, die aan de belofte Gods niet getwijfeld heeft door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer, en ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook

machting was te doen. Aldus ziet u, wat de grond van Abrahams geloof was, op welke hij geloofd heeft zonder twijfelen, die was anders niet dan de belofte van het leven en de zaligheid door een toekomstige Messias. Nu hebt u dezelfde grond van het geloof onder het Nieuwe Testament met een nog groter voordeel aan u voorgesteld, namelijk de belofte van aangenaam te zullen zijn, van vrede, van vergeving, van genade en heerlijkheid, door de Messias die reeds gekomen is, en het werk voleindigd heeft dat Hem de Vader gegeven heeft te doen. Geloof dan ook zonder twijfeling, gelijk hij gedaan heeft.

Ten einde ik u mocht opwekken om naar een meerdere mate van het geloof te jagen, zo zal ik deze volgende aanmerkingen voordragen.

1. Een klein geloof wordt niet gemakkelijk onderscheiden, het is maar als een mosterdzaadje in de aarde, hetwelk men nauwelijks van de aarde daar het in is, onderscheiden kan. Wanneer nu het geloof niet onderscheiden wordt, dan bekomt God de eer van Zijn genade niet, en u moet ook verstoken blijven van de troost daarvan.
2. De wereld daar wij in leven vereist een sterk geloof, zij is een kuil vol leeuwen, een berg voor de luipaarden: de briesende leeuw gaat steeds rondom ons, zoekende wie hij zou mogen verslinden (1 Petrus 5:8). Rode Zeeën en Jordanen van verdrukking liggen op onze weg naar Kanaän door de huilende woestijn. Daar kunnen stormen van vervolgingen en verdrukkingen waaien, welke de allersterkste gelovige kunnen doen waggelen en hem tot schudding brengen. Indien dit zo is, heeft dan een zwakgelovige geen reden om zichzelf te versterken, door zich te benaastigen om meer en beter te geloven, dan hij tot nog toe gedaan heeft? Want het is door het geloof alleen, dat wij staande kunnen blijven in de boze dag.
3. Het vergenoegd zijn met een kleine mate van geloof, is geen goed teken van de waarheid en oprechtheid van het geloof, want het is (gelijk wij tevoren zeiden) de natuur van de ware genade, dat zij naar haar volkomenheid hijgt. Die de kleinste mate van dezelve hebben, die jagen naar deszelfs hoogste trap, en die de Heere kennen, vervolgen om de HEERE te kennen (Hoséa 6:3).
4. Overweeg ook eens de voordelen van een sterk geloof boven een zwak geloof.
 - a. Een sterk geloof heeft een vaste en bestendige vrede, die daarmee gepaard gaat, het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd (Jesaja 26:3). Maar de vrede van het zwakke geloof wordt door elke wisselvalligheid van de voorzienigheid verstoord.
 - b. Het sterke geloof heeft een grote blijdschap in zich, en daarom worden wij gezegd vervuld te worden met blijdschap en vrede in het geloof. Ja, de blijdschap van een levend geloof is een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde (1 Petrus 1:8). Maar een zwak gelovige, hoewel hij somtijds eens vervuld mag worden met de blijdschap van het gevoel, heeft nochtans maar weinig van de blijdschap van het geloof, vandaar is het, dat wanneer hem dat gevoel maar eens onttrokken wordt, hij als in de voorsteden van de hel is, uitroepende: De Heere heeft vergeten genadig te zijn, Zijn toezeggingen hebben een einde.
 - c. Het sterke geloof is ook onder een storm meer bestendig dan het zwakke geloof. Het sterke geloof, wanneer het in de storm is, werpt zijn anker der hoop uit, daar het dan veilig dobberd, uitroepende: Ik zal niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën. Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden, enz. (Psalm 46:3-4). Maar het zwakke geloof, waarmee Petrus wandelde op het water, is bij elke golf gereed om uit te roepen: Heere, ik verga. Wanneer de geschapen vertroosting falen, en de velden hun inkomsten niet geven, dan is het zwakke geloof gereed te zeggen: ik en mijn huisgezin zullen van gebrek vergaan, maar het sterke geloof zegt: wees goedsmoeds mijn ziel! vrees niet, uw brood zal u gegeven worden, uw wateren zijn gewis, omdat een God der waarheid het gesproken heeft, Wiens de aarde is, mitsgaders al haar volheid. Hij, Die de jonge raven spijzigt, zal Zijn kinderen geen gebrek laten lijden. Hij, Die de leliën des velds bekleedt, zal mij niet naakt laten gaan.
 - d. Het sterke geloof heeft meer vrijmoedigheid en vertrouwen om in te gaan in het heilighdom, meer voorraad en intrest in de hemel, dan het zwakke geloof (zie Johannes

14:13-14; Markus 11:24; Jakobus 1:6). Hoewel God de bede en het verzoek van het zwakke geloof niet verwerpt, zo is nochtans deszelfs verhoring niet zo klaar en volkomen. Ja, ik durf zeggen dat de ongelovige twijfelingen, vrezen en jaloersheden, de voorspoed van vele goede gebeden bederven.

e. Het sterke geloof doet de naderende dood veel heugelijker zijn, dan het zwakke geloof. Het sterke geloof neemt de verrekijker van de belofte en ziet over de dood naar het vergelegen land, zich verheugende in de hope van de heerlijkheid Gods, zeggende, gelijk het hoofd Christus zei: Daarom is Mijn hart verblijd en Mijn eer verheugt zich, ook zal Mijn vlees zeker wonen. Gij hebt mij het pad des levens bekend gemaakt, die verse en levende weg tot die verzading der vreugde, en tot die lieflijkheden in Uw rechterhand, eeuwiglijk (Psalm 16:9-11). Het sterke geloof ziet, een verhoogde Verlosser beschouwende, de hel en de dood onder de zegetekenen van Zijn overwinningen, en daarom triomfeert het over dezelve als over deszelfs overwonnen en gedode vijanden, zeggende: Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? enz. Gode zij dank, Die mij de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus (1 Korinthe 15:55,57). Maar het zwakke geloof rilt en beeft voor de naderingen van de dood, vrezende dat het verslonden mocht worden in de verheffing van die Jordaen. Laten deze overwegingen, zeg ik, u opwekken om te jagen naar de vermeerdering van uw zwak geloof, opdat u toe mocht gaan in de volle verzekerdheid van het geloof.

Nu zal ik deze redevoering besluiten, met een woord van aanmoediging, en dan met een woord van besturing voor zwakgelovigen? Want onze heerlijke Meester heeft ons bevolen de slappe handen te versterken, en de struikelende knieën vast te stellen, en tot de onbedachtzamen van hart te zeggen: Weest sterk, vreest niet (Jesaja 35:3-4).

Vooreerst. Ik heb een woord van troost en aanmoediging voor de tere lammeren en voor de zwakken onder de kudde Gods, die doorgaans door de overmacht van het ongelooft onder twijfelingen heengaan.

1. Weet tot uw vertroosting, dat de allerzwakste gelovige zulk een nauwe betrekking heeft op God als Vader, als de allersterkste gelovige. Het zwakste en jongste kind in een huisgezin is de Vader net zo nabestaande als de eerstgeborene, of als een zoon die tot zijn volle kracht en sterkte gekomen is. Elke tak van een boom is niet even groot en sterk, en nochtans is het teerste takje even waarlijk met de wortel verenigd, en trekt ook even waarlijk zijn sap uit de wortel, als de voornaamste en sterkste tak. Zo is ook de allerzwakste gelovige in Christus, Zijn Geest deelachtig, zowel als de allersterkste.
2. Een zwakgelovige is met de witte klederen van Christus gerechtigheid bekleed, en is daardoor even zoveel gerechtvaardigd als een sterkgelovige. Onze grote Hogepriester is met een mantel bekleed tot aan Zijn voeten, waardoor elk lid van Zijn verborgen lichaam evangelisch bedekt is. Het is voor alle gelovigen even waarachtig, dat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn (Romeinen 8:1).
3. De kleinste of zwakste mate van het geloof zal volharden tot het einde toe, want zij zullen in de kracht Gods bewaard worden tot de zaligheid: Hij zal het gekrookte riet niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen (Jesaja 42:3). Waar het goede werk begonnen is, daar is Zijn getrouwheid verbonden om het te voleindigen tot op de dag van Jezus Christus (Filippenzen 1:6). Aan het zwakste geloof is de heerlijkheid en de zaligheid door Gods belofte zowel vastgemaakt, als aan het allersterkste, het is niet: die sterk gelooft zal zalig worden, maar onbepaald: die gelooft zal zalig worden, of zijn geloof sterk of zwak is.
4. Onze gezegende Zaligmaker laat doorgaans Zijn genegenheid op een meer tere en gevoelige wijze uit aan een zwakgelovige, dan wel aan een sterkgelovige. De goede Herder Israëls draagt de lammeren in Zijn schoot, en de zogenden zal Hij zachtken leiden (Jesaja 40:11). Hierom is het, dat de zwakgelovigen doorgaans meer gevoelige, verrukkende blijdschap en vertroosting hebben, dan de sterkgelovigen. Gelijk een wijs en teerhartig vader, die een kleine zuigeling op zijn knieën troetelen en in zijn schoot koesteren zal, terwijl hij zijn genegenheden op die wijze niet laat uitgaan tot zijn zoon, die tot zijn jaren en grootte gekomen is, want dat zou de spot met hem drijven zijn.

Ja, zal mogelijk een zwakgelovige zeggen: Deze dingen zijn waarlijk wel sterke vertroosting, indien ik mij dezelve mocht aanmatigen, maar dat is hetgeen ik vrees, dat ik geen geloof heb, zelfs niet als een mosterdzaadje.

Behalve hetgeen reeds in het voorgaande gedeelte van deze redevoering gezegd is, zo zal ik alleen deze twee vragen doen.

1. Bezwijkt en krimpt uw hart niet in, wanneer u aan een scheiden van de Heere Jezus denkt? Zo ja, dan is zulks een bewijs dat Zijn liefde in uw hart uitgestort is door de Heilige Geest. En als gevolg daarvan ook dat er een wortel en een beginsel van het geloof is, daar zulks uit voortvloeit, en dat de Heere aanhangt als het ijzer aan de zeilsteen of magneet. Welaan dan, ik zal u een goede tijding brengen, dat gelijkerwijs u het haat om van Hem verlaten te worden, Hij ook also het verlaten haat (Maleáchi 2:16), en daarom zal er nooit een scheiding zijn.

2. Vindt u niet een gedurige rusteloosheid in uw geest, en een ongedurigheid in uw boezem, wanneer de Heere Zich onttrekt, gelijk een been dat uit het lid, of als een vis die uit zijn element is? Indien dit zo is, dan is de wortel van het geloof in uw hart, dan heeft Christus u ontmoet, in een weg van liefde en genade, of anders zoudt u Zijn afwezigheid of Zijn tegenwoordigheid niet kunnen onderscheiden. Indien Christus u dan ooit bezocht heeft, zo zal Zijn eerste bezoek Zijn laatste niet zijn, want Zijn uitgang is bereid als de dageraad (Hoséa 6:3).

Ten tweede. Nu zal ik alles met enige weinige besturingen aan zwakgelovigen besluiten, ten einde dat hun geloof versterkt mocht worden, en opwassen tot een volle verzekerdheid.

1. Word vernederd onder een gevoel van het overgebleven ongeloof, alsook over de zwakheid van uw geloof, want de nederigen geeft en vermeerdert de Heere Zijn genade. Hoe meer het eigen ik wordt neergeworpen, hoe meer de Heere Jezus in de weg van het geloof verhoogd wordt.

2. Jaag en wees begerig naar een meerdere mate van het geloof. De gierigheid op andere dingen van deze wereld is afgoderij, doch dit wordt onder de beste dingen gesteld, hetwelk u vergund wordt ernstig te begeren. Want hoe meer u van de Geest van het geloof begeert, hoe meer u daarvan ontvangen zult: Want Hij verzadigt de dorstige ziel, en vervult de hongerige ziel met goederen (Psalm 107:9).

3. Zoek toch een rechte kennis te verkrijgen van de gronden van het geloof, zoals die in de openbaring van het Evangelie zijn voorgesteld, en waarvan ik er in de voorgaande redevoering enigen aangewezen heb. Ik houd mij verzekerd, dat één van de grote redenen waarom velen ganselijk niet geloven, en waarom het geloof van vele ware gelovigen zo zwak blijft, hun onkunde is van de sterke en vaste gronden daar hun geloof op te bouwen heeft. De zwakke, vreesachtige gelovigen, gegrond zijnde op het fundament dat God in Sion heeft gelegd, zijn gelijk iemand die op een vaste en onbeweeglijke rotssteen staat, en wiens hoofd duizelig zijnde, zich verbeeldt dat de rotssteen onderste boven met hem keert, terwijl het gebrek niet in de rotssteen is, maar in zijn eigen hoofd. Ons geloof bezwijkt en begeeft ons ook door onze onkunde van de vastheid van Gods verbond en belofte, en daarom zeg ik: benaastig u om meerdere kennis te verkrijgen van de belofte, van de getrouwheid, macht en liefde van de Belover.

4. Indien u het zwakke geloof vermeerdert en versterkt wilt hebben, wees dan gedurig in de oefening van dat zwakke geloof hetwelk u hebt. Want de begenadigde hebbelijkheden, worden zowel door vernieuwde daden vermeerdert en versterkt, als de natuurlijke hebbelijkheden. Die heeft, en die hetgeen hij heeft, wel gebruikt, die zal gegeven worden. Dit is de weg om uw penning vermeerdert te krijgen tot een talent, en uw talentpond van het geloof zal door een gedurige oefening ten behoorlijken tijd tot tien talentponden aanwassen en vermeederen.

5. Wanneer u enige gevoelige bevindingen van 's Heeren liefde verkrijgt, zo gebruik dezelve, niet als gronden van uw geloof, maar als aanmoedigingen om voort te gaan in het geloof en in betrouwen op de gronden van het geloof, welke u voorgesteld zijn in het Woord. Die gevoelige smaakjes van 's Heeren goedertierenheid worden u gegeven, niet om in de zoetigheid van dezelve te blijven hangen, maar om u op te wekken en te

doen vorderen in het geloof en vertrouwen: Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen (Psalm 36:8). Het is een gewoon gebrek onder de gelovigen in onze dagen, dat wanneer zij enige gevoelige genietingen ontvangen, zij zich dan wel waarlijk verheugen, gelijk zij daar ook grond toe hebben, maar zodra er eens een wolk komt, zo verdwijnt zowel hun geloof als hun blijdschap, en zij hebben even zo weinig vertrouwen op het Woord en de belofte van de God huns levens, wanneer Hij Zich verbergt en zij Hem niet kunnen zien, alsof zij nooit enige goedertierenheid van Hem ontvangen hadden. Ik houd mij verzekerd dat dit de reden is, waarom het velen onder ons, in deze dagen zo kwalijk gaat, en daarom laat ons dit verbeteren. En wat troost en blijdschap wij in Zijn tegenwoordigheid genieten, laat dat ons opwekken en verbinden om op Hem te betrouwen, op Hem te hopen, Hem te verwachten, en in Hem te geloven, wanneer Hij voor ons gevoel afwezig is. En indien wij aldus de merktekenen en de vertroosting van Zijn Geest gebruiken, dan zal de blijdschap des Heeren onze sterkte zijn, en ons pad zal zijn als het pad der rechtvaardigen en als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe (Spreuken 4:18).

AMEN

2. Het ongeloof.

Johannes 3:18. *Die niet gelooft, is alrede veroordeeld.*

Christus, in het voorgaande vers verklaard hebbende, het grote einde en oogmerk van Zijn zending door Zijn Vader, of door Zijn openbaring in onze natuur, namelijk: *niet opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden*, leidt nu in dit ons tekstvers daaruit een tweeledig besluit af.

Het eerste, dat gemeld wordt in het voorgaande gedeelte van dit vers, is zeer troostrijk en aangenaam: Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, dat is, die het grote einde van Mijn verschijning in de menselijke natuur omhelst, en Mijn zending beantwoordt, door zijn verloren en verdorven ziel aan Mij toe te vertrouwen, hoewel hij dan een zondaar en een groot zondaar is, al vervolgen hem de wet en de rechtvaardigheid Gods, wegens die miljoenen talentponden die hij schuldig is, zo zal het proces ophouden, het oordeel gestaakt, en het vonnis van de verbroken wet uitgewist worden, in zoverre dat hij niet in de verdoemenis komen kan. En dewijl hij dan niet veroordeeld wordt, zo moet hij vrijgesproken worden en vergeving ontvangen. Ik heb als zijn Borg de schuld betaald, en een kwitantie uit de hand van Gods rechtvaardigheid ontvangen. Ik ben voor hem tot zonde gemaakt, opdat hij de rechtvaardigheid Gods zou worden in Mij, wie zal dan beschuldiging inbrengen tegen hem? (Romeinen 8:33).

Het tweede besluit, dat uit het oogmerk van de menswording van de Zoon van God getrokken wordt, is zeer verschrikkelijk en ontzaglijk, en wordt gevonden in de woorden, welke ik een weinig nader zal behandelen: *Die niet gelooft, is alrede veroordeeld*. En hiervan wordt in het slot van het vers een zeer duidelijke reden gegeven: *dewijl hij niet heeft geloofd in de Naam van de eniggeboren Zoon van God*. Het is alleen het middelste deel van het vers daar ik van spreken zal: *Die niet gelooft, is alrede veroordeeld*. Alwaar wij kunnen acht geven:

1. Op een voorname hoofdzonde, waaraan de meeste toehoorders van het Evangelie schuldig staan, te weten het ongeloof: *die niet gelooft*.
2. Op het ontzaglijke vonnis, dat tegen hem uitgesproken wordt: *hij is veroordeeld*.
3. Op de hoedanigheid van het vonnis, hetwelk opgesloten is in de uitdrukking: hij is alrede veroordeeld, hetwelk aan kan wijzen: of de zekerheid van de veroordeling van de ongelovigen. Die is niet blotelijk een zaak die toekomstige is of die geschieden zal, maar die is alreeds geschied. Het vonnis is over hem uitgesproken door de mond van de rechtvaardige Rechter, ja, het vonnis is niet alleen uitgesproken, maar ook ten dele uitgevoerd, want de wet heeft hem in een weg van rechtvaardig oordeel, overgegeven aan de macht en heerschappij van de zonden, welke is de geestelijke dood. Of het woord alreeds kan de gestrengheid van het vonnis over een ongelovige aanwijzen, zijn zonde is van zulk een donkere aard, dat de Rechter die niet uit kan stellen te straffen, gelijk andere zonden (Psalm 50:21). Het brengt zulk een onwaardigheid toe aan de geliefde Zoon van God, de geliefde Zijner ziel, dat Hij niet na kan laten de schuldige ter dood te veroordelen. Of het woord kan te kennen geven, dat het vonnis van de gebroken wet in volle kracht staat tegen een ongelovige zondaar, wegens al zijn andere zonden, hij verwerpt het enige geneesmiddel, de enige offerande voor de zonde, en daarom stelt elke zondige gedachte, woord of werk, hem bloot voor de rechtvaardige wraak van een rechtvaardig God, voor de tijd, en voor een eindeloze eeuwigheid. De lering die ik hieruit trek is:

LERING: Dat elke ongelovige, een veroordeelde doodschuldige voor God is, of zo u wilt in de eigen woorden van de tekst: *Die niet gelooft, is alrede veroordeeld*.

Hier zal ik dan door de Goddelijke bijstand spreken:

- (1) Van de misdaad of de zonde.
- (2) Van het vonnis.
- (3) Van de gronden op welke het vonnis gebouwd is.
- (4) En dan zal ik uit het geheel, enige besluiten trekken ter toepassing.

(1) Betreffende het eerste hoofdstuk, te weten de misdaad of de zonde, welke is het ongeloof.

Daarvan zal ik aantonen:

A. Wat deszelfs natuur is.

B. En dan welke de oorzaken van hetzelfde zijn.

A. Omtrent de natuur van het ongeloof. Eer ik voortga om te tonen waarin dezelve bestaat, zal ik, om alle misslagen voor te komen, enige weinige dingen noemen, welke niet tot deze zware beschuldiging in Gods achting opkomen, wat zij ook anders somtijds in de vierschaar van een dwalend of kwalijk onderrichte consciëntie mogen doen.

1. Het ongeloof is niet gelegen in iemands duister zijn, ten aanzien van zijn dadelijke vereniging of intrest in Christus. Want een waar gelovige kan somtijds de gevoelige verzekering van Gods liefde missen, en nochtans ten zelfde tijd het geloof oefenen, met een geloof van toe-eigening op de belofte van een verzoend God in Christus. Het gevoelen kan somtijds, gelijk in het geval van Heman, wel eens zeggen: Gij hebt mij in de onderste kuil gelegd, in duisternissen, in diepten. Van de jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende, ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig (Psalm 88:7,16) en nochtans in het geloof zijn toe-eigenende daad uitademen, zeggende: O HEERE, God mijns heils. Het zal zelfs het aangezicht van een slaand en verbergend God aanzien, en zeggen: Al doodde mij de Heere, zou ik niet op Hem hopen? (Job 13:15). Omdat dit zo is, zo moet noodzakelijk volgen, dat het ongeloof niet gelegen is in iemands duister zijn, ten aanzien van zijn dadelijk intrest in Christus, dit te zeggen, is zich schuldig te maken tegen het geslacht van de rechtvaardigen, welke mogelijk vertrouwen op de HEERE en steunen op hun God, terwijl zij in duisternis wandelen en geen licht hebben (Jesaja 50:10).

2. Het ongeloof is ook niet gelegen in de afbreking van de oefening van de geloofsdaden, want wij vinden dat het geloof van de aller-uitmuntendste gelovigen, menigmaal wordt afgebroken door de overmacht van de verzoeking en de inwonende verdorvenheid, zie Psalm 77:10, waar die heilige man in een vlaag van ongeloof uitroept: Heeft God vergeten genadig te zijn? alsook vers 9: Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht? Zo logenstrafte David ook in zulk een geval, een God der waarheid, in de mond van al Zijn profeten, wanneer hij zegt (Psalm 116:11): Ik zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars. Dit was gewisselijk een vlaag van ongeloof, maar het bewijst geen heersend ongeloof. Het geloof wordt menigmaal, in deszelfs hebbelijkheid, als te slapen gelegd, terwijl nochtans het leven daarvan overblijft, even gelijk Simson in de handen van de Filistijnen zijnde, hoewel hij in het leven behouden werd, zo werden zijn haarlokken, waarin zijn sterkte gelegen lag, nochtans afgeschoren.

3. Dit ongeloof waarvan ik spreek, bestaat ook niet in een ongeloof omtrent enige bijzonderheden van het Woord uit onkunde, mits dat dezelve niet fundamenteel zijn. Elke dwaling in het verstand door onkunde, verbreekt het wezen van het geloof niet in het hart, evenmin als elk wanbedrijf van het leven uit zwakheid, het wezen en de dadelijkheid van Gods genade verbreekt in de ziel. Wij vinden, dat de apostelen de gehele tijd van Christus leven, ja, ook zelfs na Zijn opstanding, in dwaling geweest zijn omtrent de natuur van het Koninkrijk van de Messias, zich verbeeldende, dat het geschikt zou worden naar het fatsoen van het koninkrijk van deze wereld. Ook geloofden zij niet de algemene roeping en aanbieding van het Evangelie aan de heidenen zowel als aan de Joden, totdat zij van hun dwaling overtuigd werden, door het gezicht van Petrus. Maar niettegenstaande deze hun dwaling, geloofden zij nochtans in Christus, als de beloofde Messias, en berustten in Hem als de Zaligmaker der wereld.

4. Ik spreek hier ook niet van het negatieve of ontkennende ongeloof van de heidense wereld, die nooit de weldaad van een evangelische openbaring gehad hebben. Want hoe zullen zij in Hem geloven (vraagt de apostel) van Welke zij niet gehoord hebben? (Romeinen 10:14). Hun ongelovigheid is meer eigenlijk hun straf, dan hun zonde. Zij kunnen net zo min gestraft worden over hun ongeloof in Christus, als iemand

veroordeeld kan worden, omdat hij te middernacht de zon niet ziet, wanneer zij aan de andere horizon is! Of als iemand beschuldigd kan worden over het niet aannemen van een gift, die hem nooit is aangeboden, zodat het niet het ontkennende ongeloof van de heidenen is, daar ik nu van spreek, maar van het stellige ongeloof van degenen, die onder het licht van het heerlijk Evangelie gezeten zijn.

Maar u zult mogelijk zeggen: Indien geen van deze dingen tot de beschuldiging van het ongeloof kunnen geraken, waarin bestaat het dan? Ik antwoord: Daar zijn drie dingen, waarvan elkeen van dezelve, tot deze hoofdmisdaad geraken zal.

a. Een verloochening van de waarheid van het Evangelie, alsook het aanzien van het Woord Gods, begrepen in de Schriftuur, als een versiersel of als een kunstig verdichte fabel (2 Petrus 1:16). Ik vrees zeer, dat er onder degenen die christenen genaamd worden, ongelovigen zijn van deze soort. Mensen welke voorgeven meesters van de rede te zijn, die, omdat hun zwak en bedorven verstand de onnaspeurlijke verborgenheden van onze heilige religie niet begrijpen kan, daarom ongelovigen worden en dezelve geheel verwerpen, als een ongelooflijke paradox of wonderspreuk. Doch deze zelfde zaak daar zij zich aan stoten, bewijst, dat dezelve van een Goddelijke oorsprong is. De onnaspeurlijke wijsheid, die in elk van Gods werken doorstraalt, bewijst dat dezelve waarlijk Zijn werken zijn, en niet van enig geschapen wezen. Zal het dan gedacht kunnen worden, dat er minder wijsheid in Zijn woorden is, dan in Zijn werken, dewijl dezelve het meer onmiddellijke afbeeldsel en het voortgebrachte zijn, van Zijn eeuwig en oneindig verstand, dat nooit kan worden nagespeurd? Hierin mogen wij (indien ergens) de diepten Gods verwachten, de wijsheid Gods bestaande in verborgenheid, welke niemand van de oversten van deze wereld gekend heeft (1 Korinthe 2:6-7).

b. Een twijfelende onzekerheid van het gemoed, omtrent de waarheden van het Evangelie, zal op deze misdaad van het ongeloof, die in de tekst wordt aangewezen, uitkomen. Daar zijn sommige mensen die, hoewel zij niet zo ver komen dat ze rechttuit loochenen, dat de Bijbel Gods Woord is, of dat het Evangelie van een Goddelijke oorsprong is, echter in onzekerheid en in twijfel over dezelve staan, en die, gelijk de aanbidders van de Baäl, op twee gedachten hinken, dezelve gelovende noch ontkennende. Maar zij zijn gelijk de schalen van een gelijke balans, gereed om aan de ene of andere kant over te slaan. De zulken zijn in Christus achting ook ongelovigen want zegt Hij: Wie met Mij niet is, die is tegen Mij (Mattheüs 12:30).

c. Wanneer een mens, hoewel hij in zijn oordeel overreed mocht zijn door redelijke bewijsgronden, dat de Bijbel Gods Woord, en dat het Evangelie van een Goddelijke afkomst is, nochtans aan het grote oogmerk van de Schriftuur niet beantwoordt, door Christus aan te nemen en op Hem alleen te berusten tot zaligheid, gelijk Hij daarin wordt voorgesteld en geopenbaard. Wij vinden het oogmerk van het gehele Woord Gods in dit vers uitgedrukt (Johannes 20:31): Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij gelovende, het leven hebt in Zijn Naam. En daarom wanneer Christus, als de beloofde Messias en Zaligmaker van de wereld, niet wordt aangenomen, en dadelijk gebruikt tot die einden en gebruiken, waartoe Hij in het Woord geopenbaard en bekendgemaakt is, inzonderheid tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing (1 Korinthe 1:30), in dit geval zeg ik, valt een mens onder die zware beschuldiging van het ongeloof, en is alreeds veroordeeld. Dit laatste is het ongeloof, hetwelk ik oordeel dat voornamelijk in de tekst bedoeld wordt, en dat ook het meest algemeen de overhand heeft, onder de toehoorders van het Evangelie. Tot dusverre van de natuur van het ongeloof.

B. Nu komen wij er toe om enige van deszelfs oorzaken te onderzoeken, en onder vele die genoemd kunnen worden, zal ik deze weinige maar melden:

1. De duivel heeft als een oorzaak, een grote hand in hetzelfde. Het geloof is het grote werktuig, waardoor zijn koninkrijk en intrest in de wereld omgekeerd wordt, en daarom tracht hij met alle macht de zondaar te houden onder de macht van het ongeloof, tot welk einde hij dan ook verschillende listen en praktijken gebruikt. Zijn eerste en voornaamste zorg is, om het huis met bezemen te keren, en alles in rust en vrede te houden. Tot dit einde maakt hij de mens wijs, dat zijn staat goed genoeg is.

Dat, hoewel hij een zondaar is, zijn zonden nochtans maar klein en vergefelijk zijn, en dat het met Gods rechtvaardigheid niet bestaan kan, zulke kleine zonden te vervolgen met een eeuwige straf. Indien, niettegenstaande zulke ingevingen, de consciëntie niet voldaan kan worden, maar dat zij de mens beschuldigt en veroordeelt, dan tracht hij hem wederom in slaap te sussen, met een uitzicht op de algemene en volstreckte barmhartigheid. Zo ook deze toevlucht der leugenen, door de hagel van Gods verschrikking omver geworpen wordt, dan begeeft hij zich tot een andere kunst, en verbergt zo deze eigenschap van de barmhartigheid, God aan de ziel voorstellende als een onverzoenlijk en onverbiddelijk Rechter, die de schuldige geenszins zal onschuldig houden. En aldus tracht hij, door het geneesmiddel te verbergen, de zondaar tot wanhoop te brengen. En het is ook zeker, dat de duivel meer ervaren is om Gods rechtvaardigheid aan de zondaar voor te stellen, dan Zijn barmhartigheid, omdat hij van de laatste geheel een vreemdeling is, maar van de eerste tot zijn nare ondervinding, een grondige kennis heeft. Doch hoe hij God ook voorstelt aan de zondaar, hetzij in Zijn rechtvaardigheid, hetzij in Zijn barmhartigheid, zijn oogmerk is steeds om de ziel van Christus en van de barmhartigheid Gods, die in het kanaal loopt van Zijn voldoende bloed, af te houden. Door het voorstellen van de volstreckte barmhartigheid, moedigt hij de zondaar aan om voort te gaan in de zonden, hopende zalig te zullen worden, al wordt hij nooit geheiligd door de Geest van Christus. Wanneer hij Gods rechtvaardigheid voorstelt, dan tracht hij de zondaar te drijven tot een desperate wanhoop van zaligheid, door Christus zoenbloed, en daarop loopt dan een zondaar, of met Judas naar de strop, of hij neemt een desperaat voornemen, dat, indien hij dan verdoemd moet worden, hij dan niet om niet zal verdoemd worden. En aldus geeft hij de volle toom aan het opvolgen van zijn lusten, zeggende: Het is buiten hoop, neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen (Jeremia 2:25). Indien, niettegenstaande de alleruiterste kunst en kracht van de hel, het geneesmiddel echter aan de zondaar wordt ontdekt, namelijk Christus als de enige grondslag, die God in Sion heeft gelegd. Dan heeft de vijand wederom een andere list, om een arme zondaar moedeloos te maken, en af te schrikken om gebruik van Christus te maken, hem wijs makende, dat hij niet geschikt genoeg is voor Christus. Dat hij eerst zo en zo vernederd, zo heilig en zo boetvaardig moet zijn, deze en gene hoedanigheden moet hebben, eer hij tot Christus komen mag, waarom hij dan uitroept: O, dat ik geheiligd, gedood, verloochend en gereinigd was, dan zou Christus mij welkom maken! Dit is anders niet dan een list van de hel tot bederf van de zielen, de arme zondaren wijs makende, dat ze met geld en prijs tot Christus moeten komen, dat zij zulke en zulke dingen moeten hebben, eer zij tot Hem komen mogen, welke alleen door een dadelijke vereniging met Hem, door het geloof, verkregen kunnen worden. Aldus, zeg ik, heeft de duivel een grote hand in het ongeloof, zijnde hetzelve de eigenlijke sterkte van zijn koninkrijk. En zolang hij deze sterkte in vrede bewaart, is hij zeer wel te moede, in welke gedaanten van zedelijkheid, burgerlijkheid of belijdenis de mens zich voordoet, dewijl hij zeer wel weet, dat die niet gelooft, verdoemd zal worden, hij mocht dan anders doen wat hem ook behaagt.

2. De onkunde is een grote oorzaak van het ongeloof. Mijn volk (zegt God) is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is (Hoséa 4:6). De onkunde van God in Zijn heiligheid, rechtvaardigheid en andere aanbiddelijke uitmuntendheden, de onkunde van de wet Gods in derzelver zuiverheid, uitgebreidheid en geestelijkheid. De onkunde van de zonde in derzelver bovenmatige zondigheid, de onkunde van de grote verborgenheid der godzaligheid, de vereniging van de twee naturen in de Persoon van onze wonderbare IMMANUËL. De onkunde van Zijn aanstelling in de plaats van zondaren, en van die eeuwige en wetverhogende gerechtigheid, welke Hij door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, heeft aangebracht. De onkunde van die vrije toegang, die de zondaren tot Christus en Zijn gehele zaligheid geschonken is, in en door een bevestigd testament of belofte, welke hen in handen gegeven en nagelaten is (Hebreeën 4:1), opdat zij de vrucht daarvan gebruiken en zich toe-eigenen zouden door het geloof. De god dezer eeuw verblindt hun zinnen, namelijk van de ongelovigen (2 Korinthe 4:4), opdat zij niet bekennen mochten, wat tot hun eeuwige vrede dient. Hij is bevreesd of hen de verlichting van het Evangelie van de

heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is, bestralen mocht. Ik houd mij verzekerd dat, indien de zondaren maar eens wisten, hoe nabij Christus met Zijn verworven zaligheid gebracht is door het Evangelie, er zo vele ongelovige zondaars onder ons niet zijn zouden. De mensen zien doorgaans Christus en het eeuwige leven door Hem, aan als dingen ver buiten hun bereik. En daarop worden zij dan zorgeloos en onverschillig omtrent dezelve, geen hoop hebbende om die te verkrijgen, als zijnde dingen die hen veel te groot en te hoog zijn. Maar o, mijn vrienden! dit is niet anders dan een deksel of mist, die voor uw ogen geworpen wordt door de grote vijand van uw zaligheid, opdat u uw eigen weldadigheid niet mocht zien, want waren uw ogen maar eens geopend, dan zoudt u zien dat Christus, met al de zegeningen van Zijn koping, u, als het ware, binnen uw bereik gebracht was. Het manna ligt rondom de tenten van uw deur, en daar is voor u niet meer te doen, dan hetzelfde te verzamelen en het te gebruiken (zie Jesaja 40:31, Romeinen 10:7-8, Johannes 6:32).

3. De trotsheid is ook een grote oorzaak van het ongeloof. Juist dit is het vergif van de oude slang, welke door trotsheid opgeblazen zijnde, in veroordeling gevallen is. Door trotsheid heeft zij eerst het ganse menselijke geslacht bedorven, zeggende: Gij zult als God wezen, en door trotsheid houdt zij ons nog steeds onder haar macht. Hierom lezen wij van hoge inbeeldingen van de mensen, en van gedachten die zich verheffen tegen de kennis van God (2 Korinthe 10:5). Daar is van nature in de mens een trotsheid des harten, welke direct staat tegen de weg van zaligheid door genade. God is gewillig om het leven te geven, maar wij willen het noodzakelijk verdienen. God wil dat alles uit genade zij, opdat de roem mocht worden uitgesloten, maar wij willen alles in een weg van schuld hebben, opdat wij iets hebben om op te roemen. Hoe! zegt het trotse hart, wil God de zaligheid om niet geven, of zal ik die om niet ontvangen? Nee, zegt het hart, ik wil dezelve niet hebben, tenzij God iets evenredigs, enig werk of enige dienst daarvoor ontvangen wil. Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen? (Micha 6:7). De trotsheid van het hart zal een mens aanzetten tot het werk, om liever alles te doen of te lijden voor het leven en de zaligheid, dan te geloven in Christus, en om zalig te willen worden in een weg van genade, gelijk wij zien kunnen in het geval van de arme, verleide en bedrogen papisten, welke liever hun koninkrijken en tronen verlaten willen, zichzelf in kloosters begeven, haar klederen dragen, op aalmoezen leven, zichzelf afmatten door elke vierentwintig uren het boek der Psalmen op te zeggen, en tot dat einde hun slaap afbreken, door twee of drie malen 's nachts uit het bed op te staan, zo vele gebeden op te zeggen aan de maagd Maria, en aan deze of gene andere heiligen, zichzelf geselen, penitentiën en lange pelgrimages doen. Al deze dingen en nog vele andere zullen zij doen om vergeving en zaligheid, liever dan Gods weg inslaan, welke is, het leven te ontvangen als een genadegift Gods, door Jezus Christus, onze Heere (Romeinen 6:23). Vanwaar komen al deze bewegingen anders, dan alleen van de trotsheid van onze harten, welke voor elke zaak van onze eigen uitvinding, hoe gering en slecht die ook wezen mag, veel liever zullen buigen, dan dat zij buigen zullen, om in een weg van genade zalig gemaakt te worden? Het is een wonderlijk voorbeeld van de trotsheid des harten, hetwelk wij vinden in Romeinen 10:3, alwaar van de trotse zelf-rechtvaardigende Joden wordt gezegd: Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen. O! wat een wonderlijke zaak is deze. Zal een arm, naakt bedelaar, die geen kled heeft om zijn naaktheid te bedekken, het te veel onderwerping of ootmoedigheid in zich achten, om een kled aan te nemen? Zal een veroordeeld boosdoener, het een te grote ootmoedigheid achten, om van een koning pardon te ontvangen, of een gevangen slaaf, om zijn verlossing aan te nemen, of een dodelijk gewond mens, een genezende balsem? Nochtans is het geval eigenlijk zo met ons gelegen, door de trotsheid van ons hart, willen wij niet buigen, noch ons onderwerpen aan de rechtvaardigheid Gods, maar een eigen gerechtigheid oprichten. De natuur, hoewel die door een uitwendige openbaring ondersteund en te hulp wordt gekomen, kan echter nooit enige andere weg van zaligheid bedenken, dan die van de oude Adam, namelijk door doen en werken. Door de gehoorzaamheid en de dood van een ander gezaligd en gerechtvaardigd te worden, is een verborgenheid, die vlees en bloed niet kunnen aannemen, totdat de

kracht van de natuurlijke trotsheid, door Gods almachtige kracht gebroken wordt. Een mens wil van nature geen ander klededragen, dan hetgeen hij, gelijk de spinnekop, uit zijn eigen ingewanden gesponnen heeft. Maar God zegt (Jesaja 59:6): Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken. Een mens wil gedurig tot het leven en de heerlijkheid ingaan, door de deur van de wet, welke God sinds de val van Adam veroordeeld en toegesloten heeft. Want uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden (Romeinen 3:20). Mijn vrienden! laat mij toe u te zeggen, dat God nooit beoogd heeft om de mens door de wet, of dezelve werken, tot het leven te brengen. Nee, de wet der werken werd alleen bedoeld als een toneel, door hetwelk Hij voorgehad heeft een huis van barmhartigheid te bouwen. In hetwelk Hij voornemens was, een gezelschap van arme doorbrengers en bankroetiers te herbergen, opdat zij op Zijn liefdadigheid en genade, voor eeuwig leven mochten. Gelijk ook terstond bij het komen van de zonde in de wereld, het toneel van de wet als verbond, is afgebroken en in stukken geslagen. O! wat een duivelse trotsheid is dat in ons, de wederoprichting van dat toneel te willen ondernemen, om langs hetzelfde tot de hemel te klimmen, liever dan over de dorpel van het huis der genade en goedertierenheid, welke God beoogt, dat eeuwiglijk zal gebouwd worden (Psalm 89:3). Ik zeg u dan, dat hoe hoog u ook in uw eigen inbeelding, alsook in die van anderen, langs dit toneel tot de hemel klimmen mocht, u als Kapernaüm, ter helle zult neergeworpen worden. Uw huis, gebouwd zijnde op een zandgrond, zal vallen en zijn val zal groot zijn (Mattheüs 7:26-27). De dag des HEEREN der heirscharen zal zijn tegen alle hovaardige en hoge, en tegen alle verhevene, opdat hij vernederd worde, en de HEERE alleen zal in die dag verheven zijn (Jesaja 2:11-12).

4. Ook is een gewaande nederigheid en zelfverloochening, voor velen een groot beletsel of hinderpaal, in de weg van geloven. Zij drijven Christus en de barmhartigheid Gods van zich weg, onder een voorwendsel dat zij er niet geschikt genoeg voor zijn. O! zeggen zij, wij zijn zulke helwaardige zondaars, onze zonden zijn zó groot, dat wij niet durven denken om tot Christus te gaan. Hij is voor dezulken als wij zijn, nooit geschikt. Dit heeft een schone schijn van nederigheid en zelfverloochening, daar het nochtans inderdaad niet anders is dan een duivel van trotsheid, zich veranderende in een engel des lichts. U zegt, wij zijn de genade Gods niet waard, en ik antwoord: dat is ook zo. Doch gedenk daarbij dat de genade geen genade zijn zou, indien u dezelve waardig was dan zou zij verdienste en geen genade wezen. Ook zou de genade geen genade maar schuld zijn, indien u dezelve verdienen kon, zodat deze gedachten of woorden, het verbond van de genade geheel omver werpen, waarin Christus en al de zegeningen van Zijn koping, aan ons overgedragen worden bij vorm van een testamentaire vergunning, of vrije gift en erfenis. Want de Heere zegt: Ik zal hen tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. Ik zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hen een vlezen hart geven (Ezechiël 11:19-20). Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein zijn, enz. (Ezechiël 36:25). In deze en dergelijke absolute en onbepaalde beloften, komt de genade en de gunst Gods in Christus, aan de deur van een iegelijk, hij zij dan wie hij ook zou mogen wezen. En door deze grote en dierbare beloften, moeten wij Christus aannemen en Hem op onze noden toepassen, of wij moeten eeuwig verloren gaan. En Christus en Zijn zaligheid onder dit voorwendsel dat wij grote zondaars zijn, te weigeren, is even zoveel, alsof een verrader een pardon zou weigeren van zijn vorst, omdat hij tegen hem gerebelleerd en in de wapenen geweest was, en ook alsof iemand een vrije kwietschelding en ontslag zou weigeren, omdat hij een bankroetier en vol schulden is.

5. Een heimelijke jaloezie, alsof God niet in goede ernst was wanneer Hij ons in het Evangelie, Christus en Zijn zaligheid aanbiedt, is ook een grote oorzaak van het ongeloof. Ik vrees dat dit bij velen op de bodem van hun hart ligt, zij geloven niet dat God waarlijk gewillig is, om hen Zijn Christus en de zaligheid door Hem, te geven, hoewel Hij hen dagelijks roept, bidt en smeekt om Hem te omhelzen. Doch, mijn vrienden! wat is dit anders, dan God te beschuldigen van valsheid en veinzerij, alsof Hij in Zijn Woord wat zei, en wat anders in Zijn hart meende? God zegt, dat Hij niet wil dat u verloren gaat, ja, Hij zweert bij Zijn eigen leven, dat Hij in uw dood geen

lust heeft, maar daarin heeft Hij lust, dat u zich tot Hem door Christus bekeren en leven mocht (Ezechiël 33:11). En dan nog steeds te denken of te zeggen, dat Hij niet in goede ernst is, wat is dat anders dan God tot een leugenaar te maken? (1 Johannes 5:10), ja, Hem te beschuldigen van meinedigheid? Wat is dat een ondragelijke hoon voor een God van waarheid, Die het onmogelijk is, dat Hij liegen zou! (Hebreeën 6:18). Wij kunnen een mens geen grotere smaad of onwaardigheid aandoen, dan hem een leugenaar te noemen. Ja, indien wij maar enig nadenken over zijn waarachtigheid en oprechtheid te kennen geven, dat is genoeg om zijn geest tegen ons te doen ontsteken en woedend te maken, want de jaloersheid (zegt Sálomo) is een grimmigheid des mans (Spreuken 6:34). Hoe meent u dan dat God u dat zal afnemen? O mijn vrienden! Wees verzekerd, dat God de waarheid in Zijn hart spreekt, Zijn woorden van genade en waarheid in de Schriftuur, zijn een aangename vertoning van Zijn gedachten. Wacht u daarom om de minste jaloezie te huisvesten, alsof Hij niet in goede ernst was, wanneer Hij u Zijn Christus aanbiedt, en u beveelt om Hem en Zijn gehele zaligheid aan te nemen.

6. Eindelijk, dat men in iets dat Christus niet is, rust en vrede vindt, is ook een grote oorzaak van het ongeloof. Mogelijk heeft de mens wel enige beschuldigingen en ontwakingen gehad, en daarop is hij aan het bidden, aan het beloven en aan het besluiten gegaan, om in het vervolg zijn leven te beteren en God ook beter te zullen dienen. Hierop vindt hij rust en vrede, zonder ooit te komen tot het bloed van het Lam. Doch weet mijn vrienden, zo waarachtig als God leeft, dat dit niet anders dan een toevlucht tot de leugen is, een schuilplaats die de hagel wegvagen zal (Jesaja 28:17). Misduidt mij hier toch niet, ik ontraad u de plichten niet, maar ik vermaan u alleen om in dezelve niet te rusten. Laten u de plichten als wagens zijn, om uw zielen te brengen tot Christus, Die het einde van de wet is en van al de plichten welke zij gebiedt, want wanneer u in dezelve berust als in de gerechtigheid, of dezelve stelt als de grond van uw aanneming bij God, dan worden ze u een beletsel in de weg om tot Christus te komen. Alsook ziels verdoemelijke en verderfelijke dingen, in plaats van dat zij oorzaken of middelen tot zaligheid zouden zijn. En daarom moet u een weinig verder komen dan tot de plichten, laten dezelve toch geen pleister zijn om de wonden van uw consciëntie te helen, want indien uw genezing niet van onder de vleugelen van de Zon der gerechtigheid voortkomt, zo zal uw wond zekerlijk vervuilen en in de uitkomst dodelijk zijn. Laat Hem alleen, Die de vertroosting Israëls is, en in Wie al onze fonteynen zijn, de springbron van al uw vertroosting zijn. Wij lezen in 1 Koningen 17 van de beek Krith, die de profeet Elía voor een tijd van water verzorgde, maar wanneer dezelve uitdroogde, zo zou hij gestorven en omgekomen zijn, indien de Heere hem niet gebracht had tot een fontein van water. Evenzo is het ook bij velen gelegen, zij liggen voor een lange tijd aan de beken van hun eigen plichten, en omdat zij in dezelve een zekere soort van rust en van troost vinden, zo is hun consciëntie bevredigd en zij verblijden zich, omdat zij denken dat God Zich over hen ontfermen en hen zalig maken zal, nu zij zo veel gedaan hebben als zij konden. Doch u mocht verzekerd zijn, die beken zullen eens uitdrogen, en uw zielen zullen versmachten en eeuwig verloren gaan, indien u niet door het geloof tot de fontein komt, die geopend is voor het huis Davids (Zacharía 13:1), en water schept uit deze fontein des heils (Jesaja 12:3). O mijn vrienden! kom dan tot deze geopende en overvloeiende fontein, die wil, die kome en neme het water des levens om niet (Openbaring 22:17). Hier zult gij water vinden in grote droogte (Jesaja 58:11). Wanneer de ellendigen en nooddruftigen water zoeken in de plichten, in de ordonnantiën en in de geschapen vertroosting, en daar is geen, en hun tong van dorst versmacht, dan zegt de Heere: Ik zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten (Jesaja 41:17). Gezegend is de man die op de HEERE vertrouwt, en wiens Vertrouwen de HEERE is. Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is en zijn wortels uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen, en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen (Jeremía 17:7-8). Wacht u dan om in iets te rusten dat Christus niet is. Vele andere oorzaken van het ongeloof zou ik kunnen aanhalen, doch voor het tegenwoordige zal ik die voorbij gaan.

(2) Het tweede hoofdstuk dat voorgesteld was, is om enig bericht te geven van het veroordelend vonnis, dat tegen deze misdaad van het ongeloof uitgesproken is: Die niet gelooft, is alrede veroordeeld.

Hier zal ik tonen:

- A. Dat het vonnis uitgesproken is.
- B. In welke vierscharen het is uitgesproken.
- C. En dan zal ik eindelijk enige hoedanigheden van het vonnis aantonen.

A. Dat het vonnis tegen een ongelovige uitgesproken is, zal niet veel bewijs nodig hebben, omdat het zo klaar en duidelijk ligt in de tekst: Die niet gelooft, is alrede veroordeeld. Het woord dat met veroordeeld te zijn wordt overgezet, is een rechterlijk woord, dat aan de rechtbanken is ontleend, waarin de misdadiger of schuldige persoon, gedaagd en beschuldigd wordt voor de rechter, en zijn misdaad gerechtelijk openbaar gemaakt zijnde, het vonnis, volgens de natuur en verdienste van zijn misdaad, uitgesproken wordt. Zo wordt ook hier als het ware, de ongelovige gedaagd voor de vierschaar van de Goddelijke rechtvaardigheid, het proces tegen hem bepleit, en schuldig bevonden zijnde aan de schending van de koninklijke wet, en aan het verachten van het heerlijke geneesmiddel dat in het Evangelie verzorgd en aangeboden wordt, zo wordt het vonnis tegen hem uitgesproken, door de mond van de grote Rechter, Die de gerechtigheid en het gericht heeft tot de vastigheid van Zijn troon, zeggende: deze gelooft niet in Mijn Zoon, en daarom veroordeel Ik hem tot de eeuwige dood en verdoemenis. Omdat hij de Zaligmaker van de zondaren verwerpt, zo laat hem in zijn zonden sterven. Hij wilde toch het leven zoeken door de wet als verbond, zo blijft dan de vloek van dat verbond voor eeuwig op hem liggen. Zie ook tot dit einde (Johannes 3:36): Die de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

B. Nu kom ik er toe om aan te tonen, in welke vierscharen een ongelovige veroordeeld is.

1. Een ongelovige is alreeds veroordeeld in de vierschaar van de wet als verbond, door welke hij zoekt gerechtvaardigd en gezaligd te worden, zie Romeinen 3:19: Wij weten nu dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Elke ongelovige staat op een wettische grond, de rechtvaardigmaking en zaligheid zoekende uit de werken van de wet, door het één of andere goed, hetwelk hij begrijpt in hem te zijn, of dat door hem gedaan wordt, of dat hij hoopt te doen. Doch ik mag tot degenen die van zulk een wettische geest zijn zeggen, hetgeen Christus tot de zelf-rechtvaardigende Joden zei (Johannes 5:45): Meent niet dat Ik u verklagen zal bij de Vader. Die u verklaagt is Mozes, op welke gij gehoopt hebt. Alwaar wij door Mozes, de wet van Mozes moeten verstaan. Ditzelfde zeg ik ook tot ulieden: de wet beschuldigt en veroordeelt u. Zij spreekt haar zware vervloekingen en banvloek tegen u uit, zolang als u haar als een verbond blijft aankleven: Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek, want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen (Galaten 3:10). Zolang u buiten Christus zijnde, de wet aankleeft als uw man, zo besluit zij u, wegens het minste gebrek in uw gehoorzaamheid, onder de vloek. O mijn vrienden! de toorn Gods ligt op u zolang u onder de macht van het ongeloof bent. U bent vervloekt in uw korf en in uw baktrog, in uw ziel en lichaam, en in alles wat u aangaat. En de vloek, niet zonder oorzaak zijnde, zal gewisselijk komen. Ja, hij kleeft u alreeds aan, en zal u blijven aankleven voor eeuwig, tenzij u door het geloof, de toevlucht neemt tot Hem, Die ons verlost heeft van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons (Galaten 3:13).

2. Een ongelovige is alreeds veroordeeld in de vierschaar van het Evangelie. Misduidt toch deze manier van zeggen niet, alsof ik, wanneer ik van een vierschaar van het Evangelie spreek, dan menen zou dat het Evangelie, bepaald genomen, iemand veroordelen zou. Nee, het Evangelie is, gelijk deszelfs heerlijke Auteur, niet in de wereld gekomen opdat Het de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door

Hetzelve zou behouden worden (Johannes 3:17). Ook is mijn mening niet, alsof er nieuwe geboden en straffen waren in het Evangelie, bepaald aangemerkt, welke nooit in het boek of in de vierschaar van de wet geweest zijn. Dit is een stelling, die het fundament gelegd heeft voor een ganse reeks van zielsverderfelijke dwalingen, gelijk in de dwalingen van de Antinomianen, in het verwerpen van de gehele zedelijke wet, als regel van gehoorzaamheid onder het Evangelie. In de Baxteriaanse dwaling, van een evangelische gerechtigheid in onderscheiding van de toegerekende gerechtigheid van Christus. In de Pelagiaanse en Arminiaanse dwaling, van een genoegzame genade, die aan een iegelijk die het Evangelie hoort gegeven is, om door zijn eigen kracht te kunnen geloven en zich bekeren. Maar, wanneer ik zeg dat een ongelovige veroordeeld is in de vierschaar van het Evangelie, dan is mijn mening deze, dat het vonnis dat tegen hem in de vierschaar van de wet is uitgesproken, grotelijks verzaamd en vergroot is, door zijn verachting van de genade van het Evangelie. Zodat alles wat ik daardoor bedoel in dat ontzaglijke woord is opgesloten (Hebreeën 2:3): Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Of in hetgeen er staat in Hebreeën 10:28-29: Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen. Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft waardoor hij geheilgd was, en de Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?

3. Een ongelovige is alreeds veroordeeld in de vierschaar van zijn eigen consciëntie. De consciëntie is Gods stedehoudster, en zij houdt in de naam en in de autoriteit van de God des hemels, elke dag, in de boezem van elk mens, een gerichtshof. Hem beschuldigende of verontschuldigende, volgens de begrippen die zij heeft van de heilige wet van God. Wanneer de consciëntie de wet maar alleen in derzelver uitwendige letter kent, dan beschuldigt zij alleen van de zonden, die tegen de uitwendige letter van de wet liggen en gevonden worden. Maar wanneer zij bestraald en onderwezen wordt door de Geest van God, in de geestelijkheid en uitgebreidheid van de wet, dan veroordeelt zij, wegens zulke geestelijke goddeloosheden welke van een meer subtiële natuur zijn, en die in de verborgen en hoge plaatsen van de ziel haar verblijf hebben, van welke soort ook het ongeloof is. Een natuurlijke consciëntie, hoewel zij door een uitwendige openbaring te hulp wordt gekomen, zal een mens van duizend zonden overtuigen, eer zij hem enige berisping zal toebrengen over zijn ongeloof. Dit schijnt het bijzondere wingewest te zijn van de Geest van God, om de wereld te overtuigen van zonde, omdat zij niet in Christus gelooft (Johannes 16:8-9).

O, mijn vrienden! Wanneer de consciëntie door de besturing van de Geest over deze zonde eens begint te slaan, dan is er geen zonde in de wereld, die in zulke vreselijke kleuren zich vertoont, en daar is ook geen zonde daar de worm van de consciëntie, de mens meer voor eeuwig in de hel over knagen zal, dan dat hem een Zaligmaker is aangeboden, en dat hij Die nochtans heeft geweigerd. Kortom, laat een mens nog zo zedig en burgerlijk zijn, laat hem zoveel schijnvrede en gerustheid hebben als hij wil, hij draagt nochtans altijd een kwade consciëntie in zijn boezem, totdat zijn hart gereinigd wordt van de kwade consciëntie, door het bloed van Christus (Hebreeën 10:23).

4. Een ongelovige is ook reeds veroordeeld in de vierschaar van de kerk, of zo ik het anders noemen mag, in de vierschaar van de bediening. De leraars moeten uit kracht van hun commissie of opdracht, welke zij van hun grote Heere en Meester ontvangen hebben, heen gaan en het Evangelie prediken aan alle creaturen. En volgens hun commissie gehandeld hebbende, moeten zij volgens diezelfde autoriteit verklaren, dat allen die dit Evangelie geloven, zalig zullen worden, maar dat die niet geloofd zullen hebben, verdoemd zullen worden (Markus 16:15-16). Het is waar, dit bedienende vonnis wordt door een onheilige en zorgeloze wereld niet veel geacht, dewijl zij gereed is te zeggen of te denken, dat onze woorden maar wind zijn. Doch hetzij de zondaars dezelve horen, hetzij ze het laten zullen, wij moeten volgens onze commissie, nochtans de gelovige of de rechtvaardige zeggen dat het hem wel zal gaan, maar wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan. Want de vergelding zijner handen zal hem geschieden (Jesaja 3:10-11). En wanneer dit bedienende vonnis, hetzij in de

leer, hetzij rechterlijk, getrouw is uitgesproken, zo is hetzelve, wat anders ook de mensen daarvan denken mogen, in de hemel ook bevestigd, zie Mattheüs 16:19: En zo wat gij binden zult op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn, en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.

5. Eindelijk, een ongelovige is ook reeds veroordeeld in de vierschaar van de grote God. Het is waar, elk van die vierscharen welke ik genoemd heb, is de Zijne. Hij zit als de opperste Rechter in die allen, maar zij zijn alleen Zijn lagere vierscharen, en zolang het vonnis van de zondaar nog voor dezelve hangende is, blijft er steeds een toegang van appèl voor het geloof, tot de troon van de genade. Maar wanneer eens een mens gesteld wordt voor de vierschaar Gods, in de dood of in het oordeel, dan is er geen verder appèl, dan is hij buiten het bereik van de barmhartigheid. Die hem gemaakt heeft, zal Zich zijner niet ontfermen (Jesaja 27:11). Hetgeen tot zijn vrede dient, is dan voor eeuwig verborgen voor zijn ogen (Lukas 19:42). O, dat een ongelovige wereld, dit eens in de tijd ter harte nam, voordat haar staat en geval volstrekt hopeloos en hulpeloos worden. Verstaat dit toch, gij God vergetenden, opdat Ik niet verscheure, en niemand redde (Psalm 50:22).

C. Nu kom ik er toe, om enige weinige hoedanigheden te tonen van dit vonnis der veroordeling, dat tegen een ongelovige zondaar uitgesproken is.

1. Het is een aller-rijpste en welberaden vonnis, hetzelve is wel bezonnen en rijp, eer het uitgesproken of uitgevoerd wordt: De HEERE is een God des gericht (Jesaja 30:18), en kan niets doen dat onbezonnen of voorbarig is. De HEERE is een God der wetenschappen en Zijn daden zijn recht gedaan (1 Samuël 2:3). De misdaad wordt eerst bij Hem terdege overwogen, eer Hij het vonnis uitspreekt tegen de doodschuldige. Het is van alle eeuwigheid in de raadslagen van de hemel vastgesteld, dat elk ongelovig zondaar veroordeeld zou worden, en geworpen in de poel die daar brandt van vuur en sulfer, hetwelk is de tweede dood (Openbaring 21:8).

2. Het is een aller-rechtvaardigst vonnis, gelijk dat nader blijken zal, wanneer wij spreken zullen van de gronden, op welke het uitgesproken wordt. Vrienden! God zal rein zijn in Zijn richten, ja, zó rein, dat de schuldige gevangene, in de uitkomst genoodzaakt zal zijn, om de billijkheid en rechtvaardigheid van het vonnis te ondertekenen, en te erkennen dat zijn bloed op zijn eigen hoofd komt. Want gelijk de genoeg gedane rechtvaardigheid en het uitgevoerde gericht op de Borg, de vastigheid is van de troon van de genade, alwaar een gelovig zondaar vrijgesproken en ontslagen wordt, also is ook de wrekende rechtvaardigheid en het gericht, zich bepalend en uitlatend op de persoon van de zondaar, de vastheid van de troon van de gerechtigheid daar een ongelovige veroordeeld wordt.

3. Het is een aller-ontzaglijkst en vreselijkst vonnis, ook kan het niet anders zijn, omdat het uitgesproken wordt door een vreselijk Rechter. Bij God is een vreselijke majesteit (Job 37:22). Hij snijdt de geest der vorsten af als druiven, en is de koningen der aarde vreselijk (Psalm 76:13). Het vonnis komt voort van een vreselijke gerichtsstoel, van een rechtbank, die bekleed is met rode toorn. De natuur van het vonnis is in zichzelf vreselijk, want het is een vonnis van veroordeeling. Tot een natuurlijke of lichamelijke dood veroordeeld te worden is verschrikkelijk, maar om veroordeeld te worden tot een eeuwige dood, om tot straf te lijden het eeuwige verderf van het aangezicht des Heeren en van of door de heerlijkheid Zijner sterkte (2 Thessalonicenzen 1:9), dat heeft een schrikkelijkheid in zich, die alle woorden en gedachten te boven gaat.

4. Wanneer het vonnis eens door God tegen een ongelovig zondaar, persoonlijk verschijnende voor Zijn vierschaar, na de dood wordt uitgesproken, dan wordt het een onherroepelijk vonnis, dat nooit hersteld zal worden tot in eeuwigheid. Maar dan blijft het bevestigd voor altoos: In de plaats daar de boom valt, daar zal hij wezen, want Gods goedertierenheid wordt verteld in het graf, noch Zijn gerechtigheid in het land der vergetelheid (Psalm 88:12-13).

(3) Het derde hoofdstuk dat wij in orde hadden voorgesteld, is om de gronden van dit veroordelend vonnis te onderzoeken.

Onder velen die genoemd kunnen worden, zal ik alleen deze weinige voordragen.

1. Een ongelovige is alreeds veroordeeld omdat hij door zijn ongelooft, de hoogste smaad en onwaardigheid toebrengt aan de drie Personen van de heerlijke Godheid, welke hen ooit enig schepsel zou kunnen aandoen. Hij veracht de liefde van de Vader, Die uit gewilligheid en liefde Zijn eniggeboren Zoon aan een verloren wereld gegeven heeft. Hij geeft Hem om mens te worden, Hij geeft Hem in de dood, en Hij geeft Hem ook met alles wat Hij verworven en aangebracht heeft, in de openbaring van het Evangelie, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (Johannes 3:16). Maar nu veracht en verwerpt een ongelovige al de rijkdom van deze liefde en genade, en zegt door zijn praktijk dat deze onuitsprekelijke gave Gods, niet waardig is om ze als het ware, van de grond op te nemen. En gelijk hij aldus de liefde van de Vader veracht, zo vertreedt hij ook het bloed van de Zoon van God, hetzelfde achtende als onrein (Hebreeën 10:29). Hij zegt zakelijk dat Christus Zijn bloed tevergeefs gestort heeft, en daarom worden de ongelovigen gezegd de Zoon van God wederom te kruisigen (Hebreeën 6:6). Zij hervatten dat bloedige treurspel, dat voormaals op de berg van Calvarie is vertoond geworden, en om dezelfde reden wordt een ongelovig avondmaalganger gezegd, schuldig te zijn aan het lichaam en bloed des Heeren (1 Korinthe 11:27). Nog eens, een ongelovige zondigt tegen de Heilige Geest. Mijn mening is hier niet, dat elke ongelovige schuldig is aan die onvergefelijke zonde, want dan hadden wij niet nodig om hen het Evangelie te verkondigen. Maar ik meen, dat elke ongelovige, in zijn verwerping van Christus, direct inloopt tegen het werk en het ambt van de Geest, in de oeconomie of huishouding van de verlossing. Het is het ambt van de Geest, om de wereld te overtuigen van zonde, omdat zij in Christus niet gelooft (Johannes 16:8-9). Maar een ongelovige is zo ver af van dit te erkennen, dat hij praktikaal ontkent dat het ongelooft zelf zonde is. Het is het ambt van de Geest om te overtuigen van gerechtigheid, dat is, van de noodzakelijkheid en de uitnemendheid van de gerechtigheid van Christus tot rechtvaardigmaking, maar een ongelovige gaat een eigen gerechtigheid oprichten en wil aan deze rechtvaardigheid Gods niet onderworpen zijn (Romeinen 10:3). Het is het ambt van de Geest om Christus te verheerlijken, en om het uit het Zijne te nemen, en het ons te verkondigen (Johannes 16:14). Maar een ongelovige zegt zakelijk: Hij heeft geen gedaante noch heerlijkheid, dat wij Hem begeren zouden (Jesaja 53:2). Aldus, zeg ik, versmaadt een ongelovige de gehele Drie-Eenheid: Vader, Zoon en Heilige Geest, en daarom is hij alreeds veroordeeld.

2. Een ongelovige is alreeds veroordeeld, omdat hij alle heerlijke eigenschappen en volmaaktheden van de Goddelijke natuur verongelijkt. Hij rebelleert tegen een ontzaglijke en aanbiddelijke Majesteit en soevereiniteit. Gods autoriteit is op een bijzondere wijze aan het gebod van te geloven verknocht. Hij spreekt van dit gebod, alsof Hij nooit enig ander gebod aan de kinderen der mensen gegeven had (1 Johannes 3:2): Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon, Jezus Christus. Maar een ongelovige vliegt als het ware, in het aangezicht van al die autoriteit, zeggende met een trotse Farao: Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou? (Exodus 5:2), en met de goddelozen (Job 21:14): Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust. Nog eens, een ongelovige bespot ook dat kunststuk van de oneindige wijsheid, alsof het niet anders was dan louter dwaasheid, te weten, de uitvinding van de zaligheid door een Verlosser, of de wijsheid Gods bestaande in verborgenheid (1 Korinthe 2:7). Maar een ongelovige noemt die met de Griek een dwaasheid, en met de Atheners een louter geklap, wanneer die voortgebracht wordt in de openbaring van het Evangelie. Een ongelovige worstelt ook tegen de ingewanden van oneindige en verbazende liefde, ja, hij doorsteekt als het ware, de ingewanden van de ontfermende God, welke hem toeroepen: Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven? Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen (Ezechiël 33:11). Hij tergt en daagt de almacht uit om haar uiterste best te doen, zo lang als hij weigert om in Christus zijn schuilplaats te nemen, en om deze sterkte in te gaan, alwaar hij voor de storm en de wind van de goddelijke gramschap beveiligd kan

worden. Hij belacht de drilling van Gods lans, en Zijn vlammig ijzer der spies. Hij logenstraft ook de waarachtigheid Gods, zie 1 Johannes 5:10: Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, niet alsof hij dat waarlijk doen kon, want God zal waarachtig zijn, en alle mensen leugenachtig, maar een ongelovige doet al wat hij kan, om God tot een leugenaar te maken, dat is de taal van zijn zonde. God is een leugenaar, men kan op Hem niet aangaan, daar is in Zijn woorden geen waarheid. Hetwelk een Godslastering is in de hoogste graad. Dus zeg ik, verongelijkt een ongelovig zondaar God in al Zijn heerlijke uitmuntendheden, en is het dan nu wel wonder, dat hij alreeds veroordeeld is?

3. Een ongelovige is ook alreeds veroordeeld, omdat hij direkt de allerheerlijkste oogmerken tegenstaat en wegneemt, welke God ooit beoogd heeft. Ik meen Zijn oogmerken van het werk van de verlossing door Christus. Dit zal ik alleen in twee of drie dingen ophelderen.

a. Gods design of oogmerk in het werk van de verlossing, is de openbaring en verheerlijking van Zijn heerlijke uitmuntendheden, welke door de zonde van de mens verdonkerd en bezoedeld waren! Maar een ongelovige doet zijn uiterste best, gelijk wij zo-even hebben gehoord, om die allen te verdonkeren en te verongelijken.

b. Gods oogmerk is, dat Christus in alles de eerste zou zijn, dat Hij een Naam zou hebben boven alle namen, opdat in de Naam van Jezus zich alle knie zou buigen (Filippenzen 2:10). Maar een ongelovige, gelijk de duivel door trotsheid opgeblazen zijnde, weigert om te buigen voor, en zich te onderwerpen aan de Naam Jehovah Tsidkenu, De HEERE ONZE GERECHTIGHEID (Jeremía 23:6; Romeinen 10:3). Hij weigert om voor die Koninklijke Naam te buigen, of om Dezelve te erkennen, Die op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven heeft: Koning der koningen en Heere der heren (Openbaring 19:16). Hij maakt een verbond met degenen welke voor Zijn Koninklijke scepter niet buigen willen, zeggende: Laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen (Psalm 2:3).

c. Gods oogmerk in het werk van de verlossing is, dat de genade alleen heersen zou, en dat alle grond tot roem voor eeuwig afgesneden zou worden, opdat hij die roemt, alleen in de Heere roeme (1 Korinthe 1:31). Maar de taak van een ongelovige is, dat het eigen ik heerst, en niet de genade. Hij verkiest liever voor eeuwig verdoemd te worden, dan dat hij aan de regering van de genade onderworpen zou zijn, welke heerst door de rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere (Romeinen 5:21). Hoe! zegt hij, Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebeken? enz. (Micha 6:7). Indien hem de Heere het leven wilde geven voor iets evenredigs, voor enig goed dat in hem gewerkt of door hem gedaan is, dan is hij tevreden, maar om het voor niet aan te nemen als een genadegift Gods, door Jezus Christus, onze Heere (Romeinen 6:23), dat is hem een al te geringe prijs, daar zijn hoogmoedig hart niet voor buigen wil. En om deze trotsheid van zijn hart, die hem Gods heerlijke oogpunten in het werk van de verlossing doet wegnemen en tegenstaan, is hij alreeds veroordeeld.

4. Een ongelovige is alreeds veroordeeld, omdat deze zijn zonde (ik meen zijn ongeloof) in Gods achting, van een meer criminele natuur is dan enige andere zonde, die genaamd of bedacht kan worden. De zonde van Adam in het eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads, was een zeer verzwarende misdaad. Want dat een schepsel, hetwelk eerst uit de handen van zijn Schepper kwam, een schepsel dat versierd was met het levende beeld van God, en dat verhoogd was tot zulk een soevereinheid en heerschappij over deze lagere wereld, hebbende alles aan zijn voeten onderworpen gemaakt, dat zulk een schepsel zeg ik, op zulk een geringe verzoeking, de Heere de rug zou toekeren en zichzelf in de armen van de duivel werpen, en aldus zichzelf en het ganse menselijke geslacht eensklaps bederven, dit was buiten twijfel een zeer hooggaande en roepende zonde. Maar nochtans gaat de zonde van het ongeloof die zeer ver te boven, want onze eerste voorouders hebben alleen gezondigd tegen God als Schepper, maar een ongelovige zondigt tegen Hem als Verlosser. Daarom zondigt hij tegen veel meer liefde, dan zij vóór de openbaring van Christus doen konden. Verder, het ongeloof is een zwaarder zonde, dan de zonden van de Joden in het kruisigen van de Heere der heerlijkheid. Want zij hebben Hem gekruist,

toen Hij bedekt en verborgen was onder de gestalte van een dienstknecht, maar een ongelovige kruist Hem op Zijn troon, nu zij blijken en bewijzen hebben, dat Hij de ware Messias is, die volkomen zijn gemaakt door Zijn opstanding uit de doden (Romeinen 1:4). Het zou een misdaad zijn van een veel dodelijker natuur, om een koning op zijn troon daar al zijn edelen rondom hem waren, te mishandelen, dan hem te mishandelen wanneer hij onder een dekmantel op een mesthoop, onder een gezelschap van bedelaars zat. Nochtans is het eerste het geval bij een ongelovige. Nog eens, het ongeloof is een zwaarder zonde dan de zonde van Sódóm, welke God getergd heeft om de hel uit de hemel te regenen over deszelfs inwoners. Christus zegt ons, dat Sódóm en Gomórra, in vergelijking met degenen die de aanbidding van de Zaligmaker in het Evangelie hebben gehad, en Hem nochtans verworpen hebben, een koude hel zullen hebben, zie Mattheüs 11:24: Doch Ik zeg u, dat het den lande van Sódóm en Gomórra verdraaglijker zal zijn in de dag des oordeels dan u, dat is, dan voor Chórazin, Bethsáida, Kapérnaüm, en andere steden daar Christus in gepredikt had. Verder, al de zonden van de blinde heidenen, zijn niet te vergelijken bij de zonde van het ongeloof. In Romeinen 1 lezen wij een zwarte lijst van hun zonden, vers 26 en vervolgens, maar nochtans spreekt Christus van dezelve, alsof zij geen zonden waren, in vergelijking met de zonden van degenen die onder het Evangelie in het ongeloof blijven volharden, zeggende: Indien Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde, maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde (Johannes 15:22). De toverij is een zeer monsterachtige zonde, dat een mens in een verdrag komt met de duivel, zich zelf naar ziel en lichaam voor eeuwig aan hem overgevende, en nochtans doet een ongelovige zakelijk datzelfde. Want hij heeft een verbond gemaakt met de dood, en een voorzichtig verdrag met de hel (Jesaja 28:15). Ik herinner mij hier, hoe de wederspanning van Saul tegen het uitgedrukte gebod van God, Die hem belast had om de Amalekieten geheel uit te roeien, bij de zonde van toverij wordt vergeleken (1 Samuël 15:23). Nu rebelleert een ongelovige (zoals gezegd is) tegen het grootste gebod dat ooit is voortgekomen van de troon van de Majesteit uit de hemel. Ik zal hier alleen nog maar bijvoegen, dat het ongeloof een zonde is, die met verzwarende omstandigheden gepaard is, welke in de zonden van de duivelen niet gevonden wordt. De duivel heeft nooit een Zaligmaker verworpen gelijk een ongelovige dat doet, want Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan (Hebreeën 2:16). Sommigen zijn van oordeel dat de duivel en zijn engelen die met hem samen hebben gespannen, uit de hemel geworpen zijn om hun weigering om aan God, in de natuur van de mensen onderworpen te zijn, toen dit oogmerk in de hemel is bekend gemaakt. Hij zou zonder twijfel vergenoegd geweest zijn om zich Gode, in de natuur van de engelen zich openbarende, onderworpen te hebben, maar om aan God in het vlees geopenbaard, onderworpen te zijn, dat zag hij als een verkleining aan. Maar een ongelovige verwerpt God, verschijnende in zijn eigen natuur, zeggende: Wij willen niet dat deze over ons koning zij (Lukas 19:14). Is het dan wel wonder, dat een ongelovige alreeds veroordeeld is?

5. Een ongelovige is alreeds veroordeeld, omdat het ongeloof de springbron en het hoofd van alle zonden is. Elke zonde is een afwijken van de levende God, vanwaar komt dit nu anders, dan van een boos en ongelovig hart (Hebreeën 3:12). De naam van het ongeloof mogen wij Gad noemen, want een bende zal het volgen. Waarom zijn de mensen hoogmoedig? Waarom zijn hun harten opgeblazen, alsof zij rijk en verrijkt waren, en geens dings gebrek hadden? (Openbaring 3:17). De reden hiervan is, omdat zij de uitspraken van Gods Geest omtrent hen, dat zij ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt zijn, niet geloven. Waarom zijn de mensen geldgierig? Waarom is de wereld zo vast gezet in hun harten, anders, dan omdat zij niet geloven dat Christus een beter goed is dan de wereld met alles wat daarin is? Waarom zijn ze onbarmhartig omtrent de armen, anders dan omdat zij niet geloven dat die zich des armen ontfermt, de HEERE leent, en dat Hij het weder vergelden zal (Spreuken 19:17). Waarom zijn ze zorgeloos in de zonden, roepende vrede, vrede zonder gevaar! anders, dan omdat zij niet geloven dat een haastig verderf van de Heere hen zal overkomen? (1 Thessalonicenzen 5:4). Waarom wordt de gezegende Bijbel door velen, zo verworpen en veracht als een kalender die de datum uitgediend heeft, dan omdat zij die niet

geloven Gods Woord te zijn, of dat het eeuwige leven daarin te vinden is? Waarom hoort het volk, ons leraars, het eeuwig Evangelie prediken met zulke verstrooide harten, en zorgeloze oren, dan omdat het niet gelooft dat wij gezanten zijn van Christuswege, en dat God hen door ons laat bidden, om hen met Hem te laten verzoenen? (2 Korinthe 5:20). Waarom leven velen in het verzuim van de plicht van het gebed? Waarom zijn ze in hetzelfde zo sleurdienstig, zo harteloos en zorgeloos, dan omdat zij niet geloven dat God een verhoorder is van het gebed? Waarom zijn er zo vele geveinsden, die zich met een gedaante van Godzaligheid vergenoegen, anders dan omdat zij niet geloven dat er enige dadelijkheid in de Godsdienst is, en dat God de harten doorzoekt, en de nieren beproeft? Waarom blijven zij onder de macht van hun natuurlijke vijandschap, anders, dan omdat zij niet geloven dat God Liefde is? (1 Johannes 4:16), en dat Hij voor het rantsoen of de verzoening die Hij gevonden heeft, hen een heerlijke goedwilligheid toedraagt? (Ezechiël 33:11). Vanwaar komt die vloed van goddeloosheid, die als de Jordaan alle oevers en palen, in onze dagen overstroomd heeft, gelijk vloeken, zweren, bedriegen, liegen, sabbatschenden, dieverijen, roverijen, lasteringen en dergelijke gruwelen? De duidelijke reden is, omdat zij niet geloven dat er een God is, of dat zij ooit gesteld zullen worden voor Zijn rechterstoel, om rekenschap te geven van hetgeen in het lichaam geschied is. De duidelijke taal van het ongelovig hart is: De HEERE ziet het niet, en de God Jakobs merkt het niet (Psalm 94:7). En daarom geven zij zichzelf de ruime toom in de zonde. Om dit hoofdstuk dan te besluiten: het ongeloof is de voornaamste pilaar en steun van het koninkrijk van de duivel, in de wereld en in de ziel van de mensen. Laat deze pilaar maar eens afgebroken worden, dan vervallen al zijn sterkten. Het geloof is de oorspronkelijke genade, welke aan alle andere genaden, leven en geest toebrengt. Het is de springbron van alle ware evangelische gehoorzaamheid, die daarom de gehoorzaamheid des geloofs genaamd wordt (Romeinen 1:5). Zo is ook op een gelijke wijze het ongeloof daarentegen, de oorspronkelijke zonde, hetwelk aan alle zondige hebbelijkheden en daden, van ongehoorzaamheid des levens en des wandels, het leven geeft. Het geloof is een schild hetwelk de vurige pijlen van de satan uitblust, zo is het ongeloof ook een schild dat al de goede bewegingen van de Geest van God komt uitblussen en weerstaan. Het geloof is de overwinning waarmee wij de wereld overwinnen (1 Johannes 5:4). Maar het ongeloof is de overwinning, waarmee de wereld ons overwint. Dit alles aangemerkt zijnde, is het dan wel wonder, dat er zulk een gestreng vonnis tegen een ongelovig zondaar uitgesproken wordt, als in mijn tekst staat: Die niet gelooft, is alrede veroordeeld?

TOEPASSING

(4) Nu kom ik tot het vierde of laatste hoofdstuk dat voorgesteld was, te weten de toepassing, welke ik in enige weinige besluiten zal trachten af te handelen.

Ten eerste. Hieruit kunnen wij een zeer duidelijke en genoegzame reden zien, waarom de leraren van het Evangelie zoveel op de snaar van dit onderwerp van het geloof harpen. Het is wegens het ongeloof, om hetwelk de zondaren alreeds veroordeeld zijn, en omdat er geen andere weg is om hen van dit vonnis te bevrijden, dan hen te brengen om te geloven in de Zoon van God. Het ongeloof is de voorname sterkte en pilaar van het rijk van satan, en daarom moeten de voorname batterijen van het Evangelie daartegen worden opgericht. Het is daarom, op zijn best genomen, maar een dwaas en onkundig gekibbel, dat sommigen tegen de leraren aanrichten. Hoe! zeggen zij, waarom zoveel gehandeld van het geloof? Zijn ook andere dingen niet even noodzakelijk te prediken als het geloof? Ik antwoord: Andere dingen zijn wel noodzakelijk op derzelver eigen plaats, maar het geloof komt in de eerste plaats, en zolang wij u niet tot het geloof brengen, richten wij niets ter wereld uit, dewijl het geloof de grondslag is van alle godsdienst. U weet dat het maar dwaasheid is, te denken of te spreken over een gebouw op te richten, wanneer het fundament niet eerst gelegd is, kunnen wij u ook voor God aangenaam maken zonder het geloof in Zijn Zoon? O nee! Want zonder het geloof is het onmogelijk Gode te behagen (Hebreeën 11:6), en wij worden ook door het geloof gerechtvaardigd, zonder de werken der wet (Romeinen 3:28). Kunnen wij u ooit leden van Christus doen zijn, zonder het geloof?

Nee, want dit is de eigenlijke band van de zielsvereniging met Hem. Christus woont in onze harten door het geloof (Éfeze 3:17). Kunnen wij u ooit kinderen van God doen worden, daar u van nature kinderen des toorns bent, zonder het geloof? Nee, want wij zijn kinderen van God door het geloof in Christus Jezus (Galaten 3:26). Het zijn degenen die Hem aannemen, welken Hij macht (of het voorrecht) geeft, kinderen Gods te worden (Johannes 1:12). Laten wij de plichten tot heiligheid aandringen en u dezelve inprenten met nog zoveel betoog van welsprekendheid, wij zullen u echter nooit heilig kunnen maken, totdat wij u eerst door het geloof, in Christus doen aanlanden, Die de wortel en de fontein is van alle heiligheid, waarom Hij ook gezegd wordt ons van God geworden te zijn tot heiligmaking (1 Korinthe 1:30). Kortom, alle plichten welke wij u inprenten, zijn maar alsof wij u riepen om luchtkastelen te bouwen, of om een toren te bouwen zonder fundament, tenzij wij u eerst tot Christus brengen door het geloof der werking Gods (Kolossenzen 2:12).

Ten tweede. Zie hier ook uit, de jammerlijke en ellendige staat van de meeste toehoorders onder het Evangelie. Zij zijn een gezelschap van veroordeelde mensen, liggende onder het vonnis van de dood. O, dat God een pijl van overtuiging op het hart van ongelovige zondaars schieten mocht, om hen te overreden van de waarheid van deze mijn leer, dat elke ongelovige alreeds veroordeeld is. Ik ben verzekerd, dat dezelve waarachtig is, hetzij u die gelooft of hetzij u dezelve niet gelooft, en dat u dit ook vroeg of laat zult ondervinden. O mijn vrienden, daar is een handschrift tegen u, dat de banden uwer lenden mag doen los worden, en uw knieën tegen elkaar stoten: Die niet gelooft, is alrede veroordeeld!

Opdat ik u nu zo het mogelijk is, tot enige ernstige gedachten en aangelegenheid omtrent deze zaak mocht brengen, zo overweeg eens Wiens vonnis dit is. Het is geen ander dan het veroordelend vonnis van God. Het is een ontzaglijke en vreselijke zaak, voor de vierschaar van een aards rechter gedaagd en veroordeeld te worden. Wat moet het dan niet zijn, veroordeeld te wezen voor de vierschaar van Jehovah? De Rechter is alwetend, Zijn ogen zijn als een vlam vuurs, Hij stelt onze verborgen zonden in het licht van Zijn aangezicht, zodat de misdaad voor Hem niet kan verborgen blijven. Zijn rechtvaardigheid wordt niet omgezet. Zijn ogen kunnen door geschenken niet geblinddoekt worden. De arm van Zijn macht kan niet gestuit worden om het vonnis uit te voeren. Wat een vreselijke zaak is het dan, te vallen in de handen van deze levende God! Hij is waarlijk een verterend Vuur. De plechtigheid van de vierschaar brengt niet weinig schrik toe aan de misdadiger, de plechtigheid van de vierschaar, voor welke ik en u spoedig zullen moeten verschijnen, kunnen wij lezen (Mattheüs 25:31): Wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon Zijner heerlijkheid. O! waar zal dan de ongelovige om hulp vlieden? Of waar zal hij zijn heerlijkheid op die dag laten? Indien de bergen en steenrotsen hem bedekken konden, zo zou hij blij zijn en veel liever verkiezen onder dezelve begraven te liggen, dan te verschijnen voor het aangezicht van het Lam, wanneer Hij als de Rechter van de ganse aarde de ronde zal komen doen. U mag uw oordeel lezen in Mattheüs 25:41: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is. Het vonnis uitgesproken zijnde, kan in de uitvoering niet gestuit worden. Want de Rechter zal Zijn dienaren bij de hand hebben, namelijk, een onnoemelijk heirleger van engelen, welke allen tot Zijn dienst gereed staan. Deze maaiers zullen het onkruid vergaderen, hetzelve binden in busselen, om met vuur verbrand te worden (Mattheüs 13:30). De Rechter zal staan en het vonnis voor Zijn ogen uit zien voeren, zeggende: Deze mijn vijanden, die niet hebben gewild dat Ik over hen Koning zou zijn, brengt ze hier en slaat ze hier voor mij dood (Lukas 19:27). Onder de onnoemelijke menigte van engelen, mensen en duivelen, welke aanschouwers zullen zijn van de uitvoering van dit rechtvaardig vonnis, zal geen oog medelijden met u hebben, en de reden hiervan is: omdat een zondaar door zijn ongeloof, moedwillig, Christus, de enige Zaligmaker, veracht en de vergeving en verlossing door Zijn bloed geweigerd heeft. Wie zal zich over een verrader ontfemen, die om zijn verraad sterft, het aangeboden pardon van zijn vorst, tot het einde toe, blijvende versmaden en verwerpen? Christus heeft u

willen vergaderen,elijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild (Mattheüs 23:37). En daarom moet u zonder barmhartigheid en zonder enige troost te genieten, sterven.

Ten derde. Zie hier ook uit hoe gevoeglijk het Evangelie, een liefelijk geklank genoemd wordt (Psalm 89:16): Welgelukzalig is het volk hetwelk het geklank kent. Onder andere redenen waarom het deze benaming ontvangt, is deze geen van de minsten, namelijk, omdat het aan de kinderen des doods, aankondigingen van het leven brengt. Het is een geklank van vrijheid voor de gevangene, en van pardon voor een arme zondaar, die alreeds veroordeeld is. Men zou immers denken, dat de blote bekendmaking van pardon aan een veroordeeld misdadiger, zijn hart van blijdschap in zijn binnenste zou doen opspringen. Maar helaas! de droevige ondervinding leert ons dat het Evangelie, hetwelk zulk een blijde boodschap aan veroordeelde zondaars aanbrengt, bij de grootste menigte, een zeer koel onthaal ontmoet, zodat wij klagen mogen: Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard? (Jesaja 53:1).

Ten vierde. Zie hier ook uit, hoe ongegrond de blijdschap en het gejuich is van een ongelovige en Christus-loze wereld. Wij zouden immers zulk een mens als onzinnig aanzien, die onder het vonnis van de dood zijnde, en die binnen weinige dagen uitgebracht stond te worden tot de plaats van het gericht, de korte tijd die hij overig had, met eten, drinken, dansen, zingen en springen zou doorbrengen? Nochtans is juist dit bij de menigte het eigenlijke geval daar zij in zijn, zij nemen hun trommel en de harp, en verheugen zich in het geluid van het orgel. Zij brengen hun dagen door in weelde en gemak, niet eens bedenkende dat zij alreeds veroordeeld zijn bij de grote God. Al wat ik voor het tegenwoordige zeggen zal om uw loop te stuiten, is dit: het gejuich van een ongelovig zondaar is kort, en zijn blijdschap zal voor een ogenblik zijn. Gij mocht uzelf nu een vuur aansteken, en u met spranken omgorden, dat geschiedt van des HEEREN hand, in smart zult gijlieden liggen (Jesaja 50:10).

Ten vijfde. Zie hier ook uit, hoe zeer wij aan Christus verplicht zijn, Die gekomen is om ons van dit zware vonnis van de dood te verlossen, daar wij onder zijn. God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden (Johannes 3:17). Hij is Zelf veroordeeld geworden, opdat wij zouden vrijgesproken worden. Het vonnis is over Hem gegaan, opdat hetzelfde niet over ons gebracht zou worden. Hij is een vloek geworden, opdat Hij ons van de vloek der wet verlossen zou (Galaten 3:13). Toen Adam de dood en de verdoemenis over ons en over al zijn nakomelingen, als een erfenis had aangebracht, is Christus gekomen en heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, die erfenis verbroken en onze rechtvaardigmaking aangebracht. Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, alsoo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen, tot rechtvaardigmaking des levens (Romeinen 5:18). O gelovigen! erken dan uw verplichting aan de Zoon van God, want indien Hij niet als uw Borg, uw schuld betaald had, dan zoudt u wegens dezelve tot de gevangenis in de hel, voor eeuwig zijn veroordeeld geworden.

Ten zesde. Zie hier ook uit, dat het de plicht en het belang is van alle mensen, om te onderzoeken of zij onder dit zware vonnis van veroordeling zijn of niet. Het is een zeer jammerlijke zaak, onder het vonnis van de dood te liggen, en het niet te weten. Ook zal een mens nooit zoeken om daarvan bevrijd te worden, voordat hij overtuigd wordt, dat hij waarlijk onder hetzelfde is. Ik zal u deze weinige kenmerken van degenen, welke onder het vonnis van veroordeling liggen, eens voordragen.

1. Ulieden, die uzelf nog nooit veroordeeld gezien hebt in de vierschaar van de wet en van uw eigen consciëntie, wegens uw zonde, en inzonderheid wegens de zonde van het ongeloof, bent gewisselijk onder het vonnis van de dood tot op deze dag. Want het eerste werk van de Geest van God, wanneer Hij een arme ziel komt verlossen van die

veroordeling is, dat Hij haar overtuigt van zonde, van zonde, omdat zij in Christus niet gelooft (Johannes 16:8-9).

2. U allen bent nog onder het vonnis van veroordeling, wiens harten zo verblind zijn met verharding en vooroordeel tegen Christus, dat u geen gedaante of heerlijkheid in Hem zien kunt, niettegenstaande de klare ontdekkingen van Zijn heerlijkheid, welke van Hem gegeven zijn in het Woord. Indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen die verloren gaan, in dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is (2 Korinthe 4:3-4).

3. U allen bent nog onder het vonnis van veroordeling, die nog getrouwd bent aan de wet als verbond, en die het leven en de rechtvaardigmaking nog zoekt door die eerste man. Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek (Galaten 3:10). Indien u nooit geweten hebt wat het is, der wet gedood te zijn door het lichaam van Christus (Romeinen 7:4), en daarom wat het is, zo weinig hoop te hebben om het leven en de zaligheid door de wet en derzelver werken te verkrijgen, alsof u nooit van uw leven enige plicht gedaan had die in de wet geboden is, dan bent u nog getrouwd aan de wet, en gevolglijk ook onder haar veroordeeling. Ja, ik durf te zeggen, dat een legalist of een zelf-rechtvaardigend persoon, een stap verder is van de hemel en het eeuwige leven, dan de allergrootste zondaars, want de hoeren en de tollenaars zullen u voorgaan (zegt Christus) in het Koninkrijk Gods (Mattheüs 21:31).

4. U allen bent nog onder het vonnis van de veroordeling, die de verbintenis van de wet als regel van gehoorzaamheid, van u afwerpt, onder een gewaande hoop van zalig te worden, zonder de werken van de wet. Alle praktikale Antinomianen, die aan hun lusten de volle toom geven, zijn onder de macht van het ongeloof, en als gevolg ook alreeds veroordeeld. Weg met zulke gelovigen die liegen, zweren, drinken en hoereren! Zult u voorwenden kunnen, het volk van een Heilig God, de leden van een Heilige Jezus, de bondgenoten van een heilig verbond en de erfgenamen van een onbevlekkelijke erfenis te zijn, en nochtans in uw zonden leven of naar ongerechtigheid omzien in uw harten? Nee, nee, tot dezulken zegt God, en niet ik: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond? Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u heenwerpt (Psalm 50:16-17). O mijn vrienden! Dezulken, die aan de wet als verbond gestorven zijn, zijn er zo ver af, dat zij derzelver verbintenissen als regel van hun plicht, verwerpen zouden, dat zij dezelve integendeel als een sieraad om hun halzen binden. Dezelve verkiezende als een lamp voor hun voet en als een licht op hun pad (Psalm 119:105). Wij zijn Gode niet zonder de wet, wanneer wij Christus onder de wet zijn (1 Korinthe 9:21). De wet is zo dierbaar en aangenaam voor een ware gelovige, dat die zijn betrachting is dag en nacht. Hoe lief heb ik Uw wet, zegt David (Psalm 119:97), alsof hij zei: ik heb dezelve zo lief, dat ik niet goed zeggen kan, hoe lief ik dezelve heb. Mijn ziel is verbroken wegens het verlangen naar Uw oordelen te allen tijde (Psalm 119:20).

Ten zevende. Is het zo dat elke ongelovige, een veroordeelde, doodschuldige voor God is? O mijn vrienden! Wees dan hartelijk verlegen om van dat verschrikkelijke vonnis verlost te worden, daar u onder bent. Kan er wel een zaak van groter aangelegenheid voor u zijn, dan deze? En ik kom u in de Naam van God aanzeggen, dat zulks niet onmogelijk is. Ja, ik durf verder te gaan en u zeggen dat, zo u maar wilt horen, uw zielen leven zullen, en onder dat veroordelend vonnis dat tegen u uitgesproken is, niet sterven. Ik durf u niet alleen een uitstel van het vonnis te beloven, maar ook een vol ontslag en vergeving. Want aldus zegt de grote Rechter, als een verzoend God in Christus tot de arme gedaagde, die bevende veroordeeld staat voor de vierschaar van Zijn heilige wet. Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet (Jesaja 43:25). Hier is een daad van genade, voortgekomen van de troon der genade, verzegeld door het bloed van het Lam, uitgeroepen en verkondigd op de spits van de hoge plaats, opdat niemand voorwenden mocht, dat hij daarvan onkundig was, en opdat elk veroordeeld zondaar, gebruik daarvan mocht maken en inkomen op de Koninklijke vrijspreking, welke de Koning vergunt op de genoegdoening aan Zijn rechtvaardigheid, door Zijn eeuwige

Zoon. O! mijn vrienden, hoort dan en uw ziel zal leven, en Hij zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids (Jesaja 55:3). O land, land, land, hoor dit woord des HEEREN (Jeremía 22:29).

Ik kom niet om u te zeggen, hoe u rijk, groot en heerlijk in de wereld worden kunt. Die dingen zijn maar beuzelingen voor mensen die in uw omstandigheden zijn. Indien u eens tot een veroordeeld mens kwam, en met hem wilde spreken van rijkdommen, eer, koninklijke kronen en klederen, van scepters en van koninkrijken, zou hij niet zeggen: helaas, wat kan mij dat alles baten? Ik ben toch een arme ellendeling, die binnen weinige uren naar de eeuwigheid moet gaan. Indien u mij zeggen kon hoe ik mijn leven zal behouden, of hoe ik ontslagen zal kunnen worden van mijn vonnis, van mijn banden en gevangenis, dan zoudt u mij wat degelijks zeggen. O! zondaar, ditzelfde is ook eigenlijk uw geval, want door één misdaad is de schuld gekomen over alle mensen tot verdoemenis (Romeinen 5:18). En daarom, arme doodschuldigen, hoor en leen mij eens een weinig, een gelovig oor, en ik zal u zeggen, hoe u gewisselijk ontkomen zult.

O! zal mogelijk een arme doodschuldige zeggen, op wat wijze zal ik zulks doen? Ik antwoord: Ik heb geen andere raad dan deze ene, zijnde die al een oude en nieuwe raad, alsook de enige die gegeven kan worden, zolang de wereld staat. Hij is dezelfde welke Paulus en Silas aan een arme doodschuldige gegeven hebben, die voor de vierschaar Gods stond en uitriep: Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde? Deze zelfde raad geef ik u heden ook, zij zeiden dan tot hem: Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden (Handelingen 16:30). De woorden van Christus Zelf in het eerste gedeelte van mijn tekstvers, zijn hiermee overeenkomend: Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld. En (vers 16): Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

U raadt ons zult u mogelijk zeggen, om in Christus te geloven, doch zeg ons eens wat het is, in Hem te geloven? U hebt het antwoord hiervan in uw Catechismus, die zegt u dat te geloven is: Christus aan te nemen, en op Hem alleen te berusten tot zaligheid, zoals Hij ons in het Evangelie wordt aangeboden, of met andere woorden, te geloven is: Aan Hem, als de Zaligmaker van zondaren, de zaligheid van uw onsterfelijke ziel toe te vertrouwen, op grond van Zijn eigen roeping en bevel in het Woord. De bezigheid en het werk van Christus is: zalig te maken wat verloren is. Nu weet u allen wat het is, om iemand in zijn werk of handel te vertrouwen. U die in het recht ligt, weet wat het is uw dierbaarste belangen aan uw advocaten toe te betrouwen, alsook de gehele behandeling van uw zaak voor de rechter, welnu, te geloven is, op gelijke wijze op de getrouwheid van Gods getuigenis in het Woord, aangaande Christus, de zaligheid van uw eigen ziel in het bijzonder aan Hem, als de Zaligmaker van zondaren, toe te betrouwen. Dit zeg ik, is het werk, de bezigheid en het ambt van Christus, om zondaren zalig te maken, en Hij is in dit werk van zaligmaken zo graag bezig, dat Hij verklaart en uitroept: Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen (Johannes 6:37). En daarom, vertrouw het Hem toch toe in dit Zijn werk, stel uw veroordeelde zielen in de hand van de Zaligmaker van zondaren, dat is, in Hem te geloven en op Hem te vertrouwen. O, wat een zalige en welgepaste ontmoeting is dit, wanneer een zondaar en de Zaligmaker van zondaren, elkaar aldus ontmoeten!

Sommigen hebben een begrip dat, wanneer wij hen roepen om te geloven, wij hen dan roepen om enige grote zaak te doen, als een voorwaarde van de zaligheid, doch dit is een misslag. Het geloof is te rusten van alle werken, in het stuk van de zaligheid, en een berusten op Christus alleen, tot zaligheid van de zonde en van alle uitwerkingen van dezelve, het is een zaligheid aan te nemen, die alreeds volkomen en bereid gemaakt is, en die u in het woord van de genade nabij gebracht wordt. Doch ik kan voor het tegenwoordige, mij met het geloof te beschrijven, niet verder inlaten.

Zegt u: Wat invloed zal ons geloven hebben op de bevrijding van dit veroordelend vonnis, daar wij onder zijn? Ik antwoord, veel in alle manieren, want:

1. In datzelfde ogenblik waarin u gelooft, wordt u een lidmaat van Christus, als een nieuw Verbondshoofd. Onder de macht van het ongeloof, bent u een lid van de eerste

Adam, en dus ook onder Adams verbond, hetwelk een verbond van vloek en veroordeling is, voor allen die daar onder zijn, dewijl door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis (Romeinen 5:18). Maar door het geloof wordt u een lidmaat van Christus, de tweede of laatste Adam, het Hoofd van een nieuw verbond, dat een verbond van genade en belofte is, hetwelk niets dan zegeningen begrijpt, voor een ziel die hetzelfde omhelst, want zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn (Romeinen 8:1). Daar wordt niet gezegd, daar is niets schuldigs of verdoemelijks voor degenen die in Christus zijn, maar dat er geen verdoemenis voor hen is. Zij zijn niet meer onderworpen aan de straf van Adams verbond, dewijl Christus, hun heerlijke en gezegende Borg, dezelve in hun plaats gedragen heeft. En aldus zou het niet overeenkomen met de rechtvaardigheid, om één en dezelfde schuld te vorderen, beide van de Borg en van de voornaamste schuldenaar.

2. Om dit nog verder te verklaren, wordt de arme ziel door te geloven, aan een nieuwe Man getrouwd, namelijk aan Christus, en onder Zijn dak gekomen zijnde, dat is, onder het dekkleed van Zijn bloed en gerechtigheid, kan de veroordeling van de wet haar niet bereiken of iets tegen haar inbrengen, dewijl deze nieuwe en betere Man, Zijn bruid door de toerekening van Zijn wetverhogende gerechtigheid, waarlijk vrijmaakt (Romeinen 7:4): Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus (dat is door de opoffering van Zijn lichaam aan het kruis), opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen Die van de doden opgewekt is. Hij volbrengt datgene voor ons, hetwelk door de wet onmogelijk was, door de verdorvenheid van onze natuur. Inzonderheid veroordeelt Hij de zonde in het vlees, opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons (Romeinen 8:3-4). Christus is het einde der wet, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft (Romeinen 10:4). Indien dan de wet haar einde bekomt, en in de gelovige uit kracht van zijn vereniging en ondertrouw met de Zoon van God, vervuld wordt, hoe kan hij dan nog aan de veroordeling of aan enige straffen van de wet meer onderworpen zijn?

3. Op datzelfde ogenblik waarin een zondaar in Christus gelooft, wordt hij tot een erfgenaam gesteld bij een nieuwe familie, en tot een lid van een nieuw lichaam ingelijfd. Hij is gekomen niet tot de berg Sinaï, maar tot de berg Sions, niet tot een aards Jeruzalem dat in dienstbaarheid is, maar tot het hemelse Jeruzalem dat vrij is. Hij is niet meer een vreemdeling en bijwoner, maar een medeburger der heiligen en een huisgenoot Gods (Éfeze 2:19). Hij komt tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn (Hebreeën 12:23). Hij wordt een erfgenaam Gods en een mede-erfgenaam van Christus (Romeinen 8:17), de erfenis wordt op Hem door een erfrecht overgedragen, dat geen inmengsel van toorn insluit. Nee, hij, door het geloof het verbond Gods aangegrepen hebbende, wordt hem de plaats en een naam gegeven binnen in Gods huis en binnen Zijn muren, zelfs een eeuwige naam, die niet uitgeroeid zal worden (Jesaja 56:5). En daarom moet hij noodzakelijk bevrijd worden van het veroordelend vonnis daar hij onder lag, eer hij geloofde.

4. Op datzelfde ogenblik als u gelooft, wordt uw zaak voor een nieuw gerechtshof overgebracht. Ik meen van de vierschaar van de rechtvaardigheid, tot de genadetroon, alwaar al de daden en tussenspraken welke uitgesproken worden, daden van genade en van barmhartigheid zijn, daden van pardon en aanneming in de Geliefde. Door het hof van de genade worden geen vonnissen van veroordeling uitgesproken. O nee, zulks is niet bestaanbaar met de natuur van dit gerechtshof. O, dat dan elk schuldig zondaar, die zichzelf in de vierschaar van de wet en van zijn eigen consciëntie veroordeeld vindt, zijn zaak door een plechtig appèl, brengt tot dit gerechtshof. Want het staat voor ieder open die komen wil, en de Heere God, genadig en barmhartig, Die op deze troon der genade zit, ontvangt ook alle appèls welke tot Hem gebracht worden, en zal de zondaar geenszins uitwerpen, of zijn appèl over de balie werpen. O! laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebreeën 4:16).

Maar, zult u mogelijk zeggen, indien de zaak met een gelovige zo gelegen is, dat hij niet in de verdoemenis komen kan, dan mag hij maar leven zoals het hem zal lusten. Opent deze leer niet een wijde deur voor losbandigheid en goddeloosheid? Want indien iemand maar een gelovige is, dan heeft hij volgens deze leer niets te vrezen, en zo mag hij dan maar doen wat hij wil. Ware het niet beter dat de leraars van zulke leringen zwegen, die aan zulk een misbruik onderhevig zijn?

Ik antwoord:

a. De gehele raad Gods moet verkondigd worden en daar mag niet één klauw van de Goddelijke waarheid achterblijven, hoewel ook een gehele verworpen wereld daarom verloren gaan mocht, door dezelve te verdraaien tot hun eigen bederf. Het Evangelie zal voor sommigen een reuke des doods zijn (2 Korinthe 2:16), en een gekruiste Christus zal een Steen des aanstoots en een Rots der ergernis wezen (Romeinen 9:33). Doch zullen wij daarom nalaten Christus en Zijn Evangelie te prediken? Dat zij verre! Wij moeten Gods kinderen niet uithongeren, uit vrees dat de honden hun spijs tot hun eigen verderf, mochten opslokken.

b. Ik erken dat een vleeselijk evangeliehoorder, die enige oppervlakkige begrippen in zijn hoofd heeft van de genade van God, deze leer van der gelovigen bevrijding van de verdoemenis, uit kracht van hun vereniging met Christus, misbruiken kan. Maar de genade Gods in het hart leert juist het tegendeel, namelijk dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld (Titus 2:12).

c. Hoewel een gelovige verlost is van de wet als verbond, en van derzelver vonnis van veroordeling door Christus, zo baant zulks nochtans in het minst de weg niet tot zorgeloosheid, omdat hij ten zelfde tijd wanneer hij ontslagen en vrijgemaakt wordt van de wet als verbond, onder veel sterkere en krachtiger verbintenissen komt, om aan dezelve te gehoorzamen als regel van zijn plicht, dan ooit tevoren.

Ik zal met het noemen van enige van die verbintenissen daar een gelovige onder blijft, zelfs wanneer hij verlost wordt van de verdoemenis, deze redevoering besluiten.

1. Hij blijft steeds onder de verbintenis van de Koninklijke autoriteit van de grote God, zowel als Schepper, als wel als Verlosser. De autoriteit en verbintenis van de Goddelijke wet, kan nooit verbroken worden zolang als God, God blijft en het schepsel een schepsel is.

2. Hij is onder de verbintenis van intrest om de Goddelijke wet te gehoorzamen. Het is waar, zijn gehoorzaamheid geeft hem het recht niet op de beloning van de heerlijkheid, dewijl het alleen zijn vereniging is met Christus Die de Erfgenaam van alles is, Welke hem dat recht geeft. Nochtans is zijn eigen persoonlijke gehoorzaamheid een bewijs en een verklaring van zijn recht door Christus. Is het dan niet grotelijks tot voordeel van een gelovige, dat hem zijn recht op de heerlijkheid en het eeuwige leven, verklaard en aan zijn ziel bekend wordt gemaakt? In deze zin versta ik dat woord (Openbaring 22:14): Zalig zijn zij die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de Boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad.

3. Hij blijft steeds onder de verbintenis van vrees (Jeremía 32:40): En Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken. Dit is geen slaafse vrees voor de hel en voor de wrekende toorn, want dat zou met zijn bevrijding van de verdoemenis niet kunnen bestaan en overeenkomen. Maar het is een kinderlijke vrees voor God als Vader, voortvloeiende uit een toegenegen ontzag voor Zijn autoriteit, die gesteld is in de geboden van de wet. Hoewel de gelovigen niet vrezen om in de hel geworpen te worden, zo vrezen zij nochtans Hem, Die beide, ziel en lichaam kan verderven in de hel (Mattheüs 10:28). Hoewel zij geen reden hebben om Hem te vrezen als een wrekend en veroordelend Rechter, zo hebben zij nochtans veel reden om Hem te vrezen als een vaderlijk Rechter, opdat Hij hun overtredingen niet met de roede bezoekt, en hun ongerechtigheid met plagen (Psalm 89:33). Want, wie ook ongestraft mocht gaan, zij zullen niet ongestraft gaan. Uit alle geslachten des aardbodems (zegt God) heb Ik ulieden alleen gekend, daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken (Amos 3:2).

4. Hij is onder de verbintenissen van liefde, hij tracht steeds de Heere zijn God lief te hebben met zijn gehele hart, met zijn gehele ziel, met geheel zijn verstand en alle krachten. En deze liefde tot God in Christus is als een sterk koord, om hem te trekken in de weg van de gehoorzaamheid: Ik trok hen met mensenzelen, met touwen der liefde (Hoséa 11:4). De liefde van Christus dringt ons, zegt Paulus (2 Korinthe 5:14). Deze liefde in het hart van een gelovige heeft zulk een kracht en geweld in zich, dat vele wateren deze niet kunnen uitblussen, in de rivieren zouden ze niet kunnen verdrinken (Hooglied 8:7, Romeinen 8:35-36).

5. Hij is onder de verbintenissen van dankbaarheid, want duur gekocht zijnde, benaastigt hij zich om God te verheerlijken in zijn lichaam en geest, welke Godes zijn (1 Korinthe 6:20). Christus hem verlost hebbende uit de hand van zijn vijanden, dient hij Hem ook zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen zijns levens (Lukas 1:74-75). Wanneer een gelovige verlost wordt uit de hand van de verdoemende wet, dan zegt hij tot Christus, gelijk de mannen van Israël tot Gideon zeiden: Heers over ons, dewijl gij ons van der Midianieten hand verlost hebt (Richteren 8:22). Veronderstel dat een koning een rebel niet alleen pardon schonk, maar hem in zijn verbeurde erfenis weer herstelde, hem verhoogde tot de hoogste plaats van eer rondom zijn troon, ja, hem tot zoon en erfgenaam aannam, en hem op de troon zette nevens zichzelf, zou zulk een mens niet onder grotere verbintenissen zijn, om de koning te dienen en te gehoorzamen, dan of hij nooit zulke bijzondere gunstbewijzen van hem ontvangen had? Daar is geen sterker band van gehoorzaamheid voor een edelmoedige geest, dan de band van dankbaarheid.

6. Hij is onder de verbintenissen van een vernieuwde natuur, hij is de Goddelijke natuur deelachtig geworden (2 Petrus 1:4), waardoor het leven Gods, de liefde Gods, en de wet Gods in zijn hart worden gelegd, en dit is hem een sterke band tot gehoorzaamheid: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven (Hebreeën 8:10). Daarin worden dezelve door de vinger van de Heilige Geest gegraveerd. Zijn hart wordt in een Goddelijke vorm gebracht, gevormd naar de wil Gods, naar de wil van Zijn genade, van Zijn bevel en van Zijn voorzienigheid, zodat hij een vermaak heeft in de wet Gods naar de inwendige mens (Romeinen 7:22). De wet zijns Gods is in zijn hart, zijn gangen zullen niet slibberen (Psalm 37:31).

7. De inwoning van de Heilige Geest is ook een krachtadige verbintenis tot gehoorzaamheid (Ezechiël 36:27): Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen. Deze wet des Geestes des levens in Christus Jezus, maakt hen vrij van de wet der zonde en des doods (Romeinen 8:2). En geleid zijnde door de Geest, zo volbrengen zij de begeerlijkheid des vleses niet (Galaten 5:16). Om dan te besluiten: dezelfde genade Gods die hen bevrijdt van de wet als verbond, verbindt hen aan dezelfde als regel des levens, want de zaligmakende genade Gods is verschenen alle mensen, en onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheid verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld (Titus 2:11-12).

Dit zijn zo enige van de verbintenissen van het Evangelie. Ulieden dan, welke nooit geweten hebt wat het is, om onder de liefelijke invloed van dezelve te zijn, maar die alleen de wet gehoorzaamt met een uitzicht om een recht tot de hemel daardoor te verwerven, of om uw zielen te bevrijden van de hel en de toorn van God, ulieden verkondig ik in de Naam van God, de zware veroordeling van mijn tekst: *Die niet gelooft, is alrede veroordeeld.*

AMEN

3. De plechtigheid van Christus hemelvaart tot de troon der heerlijkheid.

Psalm 47:6. *God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.*

Deze psalm schijnt gedicht te zijn bij gelegenheid van die grote plechtigheid van het vervoeren van de ark uit het huis van Obed-Edom, naar de stad Davids, welke geschiedenis ons beschreven wordt (2 Samuël 6 en 1 Kronieken 13:6). Maar gelijk nu Sion een voorbeeld van de Kerk, en de ark een voorbeeld van Christus was, zo blijkt het duidelijk, dat dit een bijzonder opzicht had op de hemelvaart van Christus, en als een gevolg of vrucht daarvan, ook op de uitbreiding van Zijn Koninkrijk in alle gedeelten en onder alle volken van de wereld.

De psalmist begint deze psalm met een vermanende opwekking, om de Heere te loven (vers 2): Alle gij volken, klapt in de hand, juicht Gode met een stem van vreugdegezing. De partij die hier wordt opgewekt is, alle gij volken, niet alleen de stammen Israëls, maar al de einden der aarde hebben hier in deze algemene Zaligmaker en Zijn zaligheid belang. En daarom worden zij ook allen vermaand, om dit vreugde-gezing te vieren en in deze triomf van de heerlijkheid van onze Verlosser, zich te verenigen en samen te spannen. De zaak waartoe zij worden opgewekt is, om te klappen in de handen en Gode te juichen met een stem van vreugdegezing, gelijk mensen die door blijdschap vervoerd zijnde, zich niet kunnen inhouden. Het klappen in de handen en het juichen bij enige plechtige gelegenheid, is een teken van approbatie en goedkeuring. Zo moest ook elke ziel die van Christus hoort, de uitvinding van de oneindige wijsheid Gods door Hem goedkeuren, en als een teken van haar blijdschap en gejuich zeggen: Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, enz. (1 Timótheüs 1:15). Christus is de blijdschap en het vermaak van Zijn Vader, en dat is Hij ook van al de verlostten. Zij worden vervrolijkt door vreugde met Zijn aangezicht, gelijk er staat (Psalm 21:7). Dit is een teken van verbazing en van verwondering, God geopenbaard in het vlees, is een wonder voor de engelen, en het zal ook een verwondering zijn voor al de heiligen, zowel in de strijdende als in de triomferende Kerk.

Nu volgen enige aanmerkingen, om alle volken op te wekken tot lof en dankzegging.

1. Onze Verlosser moet geprezen worden wegens de ontzaglijke majesteit Gods, die er in Hem is (vers 3): Want de HEERE, de Allerhoogste, is vreselijk. Maar, zult u mogelijk zeggen, is dit een stof van lofzegging? O ja, het is een stof van lofzegging, dat onze Verlosser niemand anders is dan de allerhoogste God, Die de machten van de hel schrik aanjaagt. Hij komt om de slang de kop te vermorzelen, en om door de dood teniet te doen, degene die het geweld des doods had, dat is de duivel (Hebreeën 2:14). Hij is voor alle goddeloze vijanden van Zijn Kerk verschrikkelijk, want de geest der vorsten snijdt Hij af als druiven, en Hij is de koningen der aarde vreselijk (Psalm 76:13). Is dit dan geen stof van lofzegging voor de Kerk, om deze God als haar God en als haar eeuwige vriend te hebben?

2. Hij is te prijzen, omdat Hij een soeverein Heere is, Zijn heerschappij over alles hebbende. Hij is een groot Koning over de gehele aarde, Zijn Koninkrijk is zo uitgebreid, dat het zich uitstrekt van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde (Psalm 72:8), volgens de belofte, die de Vader Hem had gedaan (Psalm 2:8): Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.

3. Hij is te prijzen voor de eer en overwinning, welke Hij aan Zijn verlostten geeft (vers 4): Hij brengt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten, dat is: wij zullen meer dan overwinnaars zijn door Hem. In Hem zullen wij de heidenen hoeden met een ijzeren staf (Romeinen 8:37 en Openbaring 2:27).

4. Hij is te prijzen wegens het aangename deel en de schone erfenis, die Hij aan geheel Zijn ware Israël besteedt. Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jakob, die Hij heeft liefgehad. Sela (Psalm 47: 5), dat is: Hij zal alle dingen van ons lot in deze wereld, tot Zijn heerlijkheid en ons welzijn schikken, en hetgeen het best van alles is. Hij Zelf zal, wanneer ons vlees en hart bezwijkt, ons Deel in eeuwigheid

zijn. Dit is een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt (1 Petrus 1:4).

5. Hij is ook te prijzen uit hoofde van Zijn triomferende hemelvaart in onze natuur, welk gezicht de Kerk hier vervult met verwondering en verrukking (vers 6-8): God vaart op met gejuich, enz.

Het is alleen het eerste gedeelte van vers 6, waarvan ik voornemens ben een weinig te spreken: *God vaart op met gejuich*, waarbij wij acht kunnen geven:

1. Op die heerlijke en ontzaglijke Naam van onze Verlosser: Hij is God, dat is, God niet wezenlijk of volstrekt aangemerkt, want in dit opzicht kan Hij niet eigenlijk gezegd worden op te varen, of neer te dalen. Maar het is God in onze natuur, in de Persoon van de Zoon, God geopenbaard in het vlees. Die God, Die het Voorwerp is van alle lofzegging en aanbidding (vers 7), die God, Die een Koning is van de ganse aarde (vers 8), die God, Die over de heidenen regeert, en Die op de troon Zijner heiligheid zit (vers 9), alsook die God, tot Welke de edelen der volken vergaderd worden, en van Wie de schilden der aarde zijn. Deze zelfde God is het, Die opvaart met gejuich. Wie durft zich anders die grote Naam aanmatigen dan Hij, Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn?

(Filippenzen 2:6). Onder andere winden, welke te dezen tijd in het dal des gezichts waaien, waait de wind van lastering tegen een heerlijke Drie-Eenheid, en van bijzondere lastering tegen onze heerlijke IMMANUËL, geweldig hard. Ik vrees, dat er in dit land, door deze verfoeilijke Ariaanse ketterij, meer vervoerd worden, dan men wel gewaar wordt. En daarom raakt het een iegelijk die de Heere Jezus liefheeft, om tot Zijn heerlijkheid te denken en te spreken, alsook om in het geloof van Zijn allerhoogste Godheid en zelf-bestaanlijkheid gevestigd te zijn. Hier ziet u, hoe eerbiedig de Kerk van Hem spreekt, met opzicht tot Zijn hemelvaart in onze natuur: God vaart op met gejuich, de HEERE (of Jehovah) met geklank der bazuin.

2. Wij hebben ook acht te geven op Zijn hemelvaart en verhoging: God vaart op. Dit is een duidelijke zinspelende op het vervoeren van de ark op de berg Sion, hetwelk met grote plechtigheid geschiedde. De ark, het teken van Gods bijzondere tegenwoordigheid onder het volk zijnde, werd weggevoerd uit het huis van Obed-Edom, (waar zij zo lang verduisterd was geweest) tot de berg Sions, en beeldde de opvaring van Christus af naar de berg Sion, het hemelse Jeruzalem dat boven is, van deze lage aarde, alwaar Zijn Goddelijke heerlijkheid omtrent drieëndertig jaren verduisterd was geweest.

3. In de woorden vinden wij de plechtigheid van Christus. Hij is opgevaren met gejuich en met geklank der bazuin. Toen de ark gebracht werd op de berg Sion, huppelde David vóór dezelve, en de priesters met het volk juichten met grote blijdschap (2 Samuël 6). Het is waar, toen Christus ten hemel voer, leest men niet van enig van zulk gejuich onder de inwoners van deze lage wereld. Maar daar is een grote plechtigheid geweest onder de engelen en de geesten der volmaakt rechtvaardigen. De psalmist getuigt van de plechtigheid van Christus hemelvaart, dat die geweest is onder de inwoners van de onzichtbare wereld (Psalm 68:18): Gods wagens zijn tweemaal tienduizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid. Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd, enz. En de geleerde en verstandige doctor Owen oordeelt, dat het de plechtigheid is van Christus hemelvaart tot de troon der heerlijkheid, waarvan gesproken wordt (Openbaring 5:11-13): En ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom de troon en de dieren en de ouderlingen, en hun getal was tienduizendmaal tienduizenden en duizendmaal duizenden, enz. O mijn vrienden! wij hebben doorgaans te geringe gedachten van Christus hemelvaart, en het is ook zeker, dat die ook weinig geraas hier beneden gemaakt heeft. Maar zij heeft echter grote beweging gemaakt in de andere wereld, en zij zal de hemel ook doen weergalmen van lofzeggingen en gejuich, tot in een eindeloze eeuwigheid. Doch ik zal mij niet verder met de verklaring van de woorden inlaten.

Aanmerking. De hemelvaart van Christus, of Zijn verhoging tot de troon der heerlijkheid, is een grote stof van lofzegging en gejuich, want hier wordt ons gezegd dat God in onze natuur opgevaren is met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.

En dan volgt de vermanende opwekking (vers 7): Psalmzingt Gode, psalmzingt. Psalmzingt onze Koning, psalmzingt. En wij worden geroepen om ons met die plechtigheid te verenigen: Verblijdt u in de HEERE, gij rechtvaardigen, en zingt vrolijk, alle gij oprechten van hart (Psalm 32:11).

Ik zal dan door Gods genade:

- (1) De waarheid van de leer dat God in onze natuur opgevaren is, bevestigen.
- (2) Onderzoeken wat er in de uitdrukking: *God vaart op*, opgesloten is.
- (3) Een weinig spreken van de plechtigheid van Zijn opvaring, opgesloten in de woorden: *met gejuich en met geklank der bazuin*.
- (4) Doen blijken, dat Zijn opvaren waarlijk een stof van blijdschap en van gejuich is voor allen, die dezelve geloven in de zichtbare of in de onzichtbare wereld, in de strijdende of in de triomferende Kerk.
- (5) En eindelijk uit het geheel enige toepassing maken.

(1) Betreffende het eerste hoofdstuk, namelijk de bevestiging van deze leer.

Daarin hebben wij deze twee dingen te bewijzen:

- A. Dat Christus opgevaren is.
- B. Dat dit een stof van gejuich en blijdschap is voor de Kerk, zowel de strijdende als de triomferende.

A. Dat Christus dadelijk opgevaren is, of dat God in onze natuur ten hemel is gegaan, blijkt:

1. Omdat dit onder het Oude Testament voorgebeeld is door de ark, welke ten aanzien van haar vaste verblijf, in een onzekere en omdolende toestand was, totdat dezelve eindelijk, gelijk u gehoord hebt, gebracht werd tot de berg Sion en haar vaste plaats kreeg in die heilige plaats in de tempel, het heilige der heiligen genaamd, hetwelk een voorbeeld was van de hemel, welke Christus nu in onze natuur ingegaan is. Dit is ook verbeeld geweest door Jozef, die, nadat hij door zijn broederen verkocht, naar Egypte als slaaf weggevoerd, onrechtvaardig in de kerker geworpen en zijn persoon in ijzers gesteld werd, uit de gevangenis genomen zijnde, verhoogd werd aan het hof van Farao, waar hem de ganse regering van het koninkrijk opgelegd werd, en hij met zulk een absolute autoriteit bekleed geworden is, dat hij de vorsten bond naar zijn lust, en een iegelijk voor hem nederboog. Zie hoe het tegenbeeld dit beantwoordt (Filippenzen 2:6-13).

2. Christus triomferende hemelvaart was niet alleen afgebeeld, maar ook door de profeten voorzgd. In Psalm 110:1 wordt gezegd, dat Hij zitten zou aan Zijns Vaders rechterhand, en dat Hij uit de beek gedronken hebbende, Zijn hoofd omhoog zou heffen (vers 7), en met zulk een macht en autoriteit bekleed worden, dat Hij de koningen zou verslaan ten dage Zijns toorns. Hij zal verslaan degene die het hoofd is over een groot land (vers 5-6). Kortom, al de profeten hebben van Zijn opstanding en verhoging geprofeteerd hoe Hij eerst moest lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan (Lukas 24:26).

3. Dit wordt verder aangetoond uit de getuigenis van vele beroemde getuigen. Lukas verhaalt ons (Handelingen 1), dat Christus, Zijn discipelen uitgeleid hebbende naar de Olijfberg, en terwijl Hij met hen sprak aangaande de dingen van Zijn Koninkrijk, en nadat Hij hen omtrent hun gedrag in die dingen onderwezen had, opgenomen werd in de hemel, en dat een wolk Hem weg nam van voor hun ogen, waarop Hij twee engelen van Zijn heerlijke stoet met opzet nalaat om Zijn discipelen te troosten, welke tot hen zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar de hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo komen gelijkerwijs gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren (vers 11). Deze zelfde waarheid wordt van de eerste martelaar Stéfanus getuigt (Handelingen 7:55-56): Hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, en de ogen houdende naar de hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus, staande ter rechterhand Gods. En hij zeide: Zie, ik zie de hemelen geopend, en de Zoon des mensen, staande ter rechterhand Gods. En Paulus zegt, dat Hij van hem, als van een ontijdig geborene, gezien is (1 Korinthe 15:8).

4. Verder wordt dit bevestigd uit vele plaatsen in de Schriftuur, gelijk als Hebréeën 1:3, Hebréeën 4:13, Hebréeën 8:1, Hebréeën 12:2 en vele andere plaatsen, waarin wij lezen dat Hij gezeten is aan de rechterhand der Majesteit in de hemelen.

5. Het blijkt ook uit de heerlijke vruchten en gevolgen van Zijn dadelijke aankomst tot de troon der heerlijkheid, welke zich vertoond hebben in het gezicht van de gehele wereld. Indien Hij niet opgevaren, en dadelijk bekleed is met alle macht in hemel en op aarde, vanwaar komt het dan dat de Geest op zulk een wonderlijke wijze uitgestort is uit de hoogte op het Pinksterfeest (Handelingen 2:2): gelijk het geluid van een geweldige gedreven wind, en gelijk verdeelde tongen als van vuur. Vanwaar kwam de gave der talen, waardoor ongeleerde vissers, die geen andere taal dan hun moedertaal spreken konden, bekwaam gemaakt werden, om met de grootste gemakkelijheid en vloeibaarheid allerhande talen te spreken? Gewis, deze macht kwam neer van Hem, Die opgevaren was met gejuich, opdat zij in staat mochten zijn om hun commissie of opdracht uit te voeren, welke zij van Hem ontvangen hadden, namelijk, om heen te gaan om alle volken te onderwijzen in de kennis van de verborgenheden der zaligheid door Hem. En inzonderheid dat Hij Die dood is geweest, nu leeft en levend blijft in alle eeuwigheid, en dat Hij de sleutelen der hel en des doods heeft (Openbaring 1:18). Vanwaar kwam de gave van wondertekenen, het openen van de ogen van de blinden, het ontsluiten van de oren van de doven, het genezen van de zieken, het opwekken van de doden, en dergelijke uitnemende tekenen en wonderen, welke door de apostelen en discipelen uitgewerkt zijn, en daar wij van lezen in de Handelingen der apostelen? Deze dingen werden niet gedaan in het verborgen, maar openbaar voor het oog van de gehele wereld. En welke wonderen zij ook wrochten, dezelve werden altijd gedaan in de Naam van een opgewekte en verhoogde Jezus. Vanwaar kwam het, dat door de blote prediking van de leer van Christus opstanding en verhoging, de mozaïsche huishouding die de autoriteit van een Goddelijke instelling had, uit haar hengsels is gelicht? De afgoderij van de heidenen, daar zij zovele eeuwen aan gewend waren geweest, terneer geworpen werd en plaats moest maken voor het Koninkrijk en de regering van Christus, alsook voor de zuiverheid en de eenvoudigheid van de evangelische godsdienst? Vanwaar kwam het, dat in de loop van zeer weinige jaren, bijna alle volken gebracht werden om te buigen voor de koninklijke scepter van deze verhoogde Koning? Want Paulus zegt ons, dat zelfs in zijn tijd het geluid van de apostelen over de gehele aarde uitgegaan was, en hun woorden tot de einden van de wereld (Romeinen 10:18). Vanwaar komt het, dat de navolgers van Christus en Zijn leer niet begraven zijn in vergetelheid, wanneer de kracht van het keizerrijk, hetwelk alle volken onder zich gebracht had gebruikt werd, om dezelve te onderdrukken en te verstikken, in tien bijzonder bloedige vervolgingen? Vanwaar kwam het, dat de discipelen van Christus bekwaam gemaakt werden, om met zulk een onoverwinnelijke moed en dapperheid, de grootste wreedheid te verdragen die hun vijanden omtrent hen oefenen konden? Hoe kwam het, dat hun getal veeleer groter dan minder werd, hoewel er zovele miljoenen gedood werden wegens hun aankleven van en vasthouden aan het geloof van Christus opstanding uit de dood? Vanwaar kwam het, dat de Roomse keizers en dat gehele machtige rijk, na hun uiterste krachten ingespannen te hebben om de Naam van Christus en van het christendom, van de aarde uit te roeien, eindelijk genoodzaakt werden om zich te buigen voor de Naam van Christus Jezus, en te belijden dat Hij de Heere van allen was, tot heerlijkheid van God, Zijn eeuwige Vader? Al deze dingen zeg ik, zijn klare en onbetwistbare bewijzen van Christus hemelvaart en van Zijn aankomst tot de troon der heerlijkheid daarboven. En ik oordeel ook, dat het met het oog op deze en dergelijke uitwerkingen was, welke op Zijn opstanding en hemelvaart volgen zouden, dat Hij tot Zijn discipelen zei, terwijl Hij nog aan deze zijde van de dood en van de zee van Zijn lijden was (Johannes 14:12): Die in Mij gelooft, de werken die Ik doe, zal hij ook doen en zal meerdere doen dan deze, want Ik ga heen tot Mijn Vader. En het was ook zekerlijk zeer welvoeglijk, dat Hij meer en grotere werken zou doen nadat Hij tot de troon gekomen was, dan Hij gedaan had terwijl Hij nog op de aarde was.

B. Nu zou ik gaan bewijzen dat Christus opvaring tot de troon der heerlijkheid, een stof van triomf en gejuich is voor al de verlost, zowel in de strijdende als in de triomferende Kerk. Doch omdat dit in het vervolg van onze redevoering verklaard zal worden, zo zal ik het voor het tegenwoordige overslaan en overgaan tot:

(2) *Het tweede hoofdstuk, hetwelk is om aan te tonen, wat er in de uitdrukking: God vaart op met gejuich, opgesloten is.*

Die uitdrukking sluit deze navolgende bijzonderheden in.

1. *God vaart op*, enz. sluit in, Zijn gewillige vernedering, volgens het woord van Christus (Johannes 3:13), waar Hij tot Nicodémus, om hem tegelijk een gezicht van Zijn Goddelijke natuur en van Zijn vernedering en verhoging te geven, zei: Niemand is opgevaren in de hemel, dan Die uit de hemel nedergekomen is, namelijk de Zoon des mensen, Die in de hemel is. Onze grote en heerlijke Verlosser, hoewel Hij een heerlijkheid had bij de Vader eer de wereld was, en hoewel Hij een Voedsterling was bij Hem, en dagelijks Zijn vermaking was, te allen tijde voor Zijn aangezicht spelende, was nochtans spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen (Spreuken 8:30-31). Zodanig was Zijn liefde tot het afgefallen geslacht en de nakomelingschap van Adam, dat Hij ons heeft willen bezoeken in onze nederigheid.

2. *God vaart op*, enz. sluit meer bijzonder in, Zijn menswording of het aannemen van de natuur der mensen. Want gelijk ik in de verklaring van de woorden gezegd heb, God, wezenlijk aangemerkt zijnde, kan niet gezegd worden op te varen of neer te dalen, omdat Hij de hemel en de aarde vervult, en de hemel der hemelen Hem niet begrijpen kan, en daarom moet Zijn opvaren betrekking hebben op Hem, als zijnde mens geworden. Hier is een verborgenheid, die ik en ulieden dagelijks nodig hebben, te leren. Dit is wat nieuws, dat God op de aarde geschapen heeft, namelijk dat de volheid der Godheid lichamelijk woont in de mens Christus Jezus. Het is buiten twijfel een grote verborgenheid, dat het Woord vlees geworden is, en onder ons gewoond heeft (Johannes 1:14), dat wanneer de volheid des tijds gekomen is, God Zijn Zoon uitgezonden heeft, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet (Galaten 4:4). O! dat elk onzer voor zichzelf deze Losser en nabestaande dan aangrijpt, gelijk Ruth Boaz deed, onszelf een betrekking op Hem aanmatigende, zeggende: Breid uw vleugel over mij uit, want gij zijt de lossen (Ruth 3:9).

3. *God vaart op*, enz. sluit in, dat Hij het werk voleindigd had, om hetwelk te doen Hij in deze lage wereld gekomen was, dat Hij de wet vervuld, de rechtvaardigheid Gods voldaan, en een eeuwige gerechtigheid aangebracht had. Tot dit einde strekt hetgeen Christus zegt (Johannes 16), waar Hij spreekt van het werk des Geestes, wanneer Hij na Zijn hemelvaart uitgestort zou worden: Hij zal de wereld overtuigen van gerechtigheid, zegt Hij, omdat Ik tot Mijn Vader heenga (vers 10). O, mijn vrienden! indien Christus geen eeuwige gerechtigheid aangebracht en de wet verhoogd en verheerlijkt had, zo zou Hij nooit tot de Vader heengegaan zijn. Maar nu Hij opvaart met gejuich, zo is dit een verklaring voor de gehele wereld, dat de HEERE aan hem lust had, om Zijner gerechtigheid wil (Jesaja 42:21).

4. Dat God opvaart met gejuich, veronderstelt Zijn opstanding uit de doden, waardoor Hij gerechtvaardigd is geworden als het openbare Hoofd en de Borg van een uitverkoren wereld. Alsook krachtiglijk bewezen te zijn de Zone Gods naar de Geest der heiligmaking (Romeinen 1:4). Indien de banden des doods Hem gehouden hadden, zo zou Hij nooit hebben kunnen opvaren met gejuich. O, mijn vrienden! Christus is waarlijk opgestaan, en door Zijn opstanding worden wij wedergeboren tot een levende hoop, tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis (1 Petrus 1:3-4).

5. Dat God opvaart met gejuich sluit in, dat de deuren of de poorten der heerlijkheid, welke gesloten waren, wederom geopend zijn door de dood en de voldoening van Christus. De poorten des hemels werden terstond op het verbreken van het eerste verbond, voor Adam en al zijn nakomelingen gesloten en vergrendeld, en zouden ook voor eeuwig gesloten zijn gebleven. Maar op de belofde en dadelijk volbrachte voldoening van Christus, werden zij geopend om Christus Zelf als Borg te ontvangen,

alsook al degenen die door het geloof tot het dekkleed van Zijn gerechtigheid de toevlucht nemen: hierom worden wij gezegd, vrijmoedigheid te hebben om in te gaan in het heiligdom, door het bloed van Jezus (Hebreeën 10:19). De grond hiervan is (Hebreeën 9:24): Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom dat met handen gemaakt is, maar in de hemel zelf, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons.

6. Het sluit in dat God de Vader, een volkomen genoeg heeft in de Persoon en het werk van onze heerlijke Verlosser, want indien Hij geen welbehagen had gehad, hoe zou Hij Hem dan zo plechtig hebben kunnen ontvangen, nadat Hij Zijn werk voleindigd had? God de Vader verklaart Zijn genoeg in Hem, terwijl Hij nog in Zijn werk bezig was: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb (Mattheüs 17:5). En toen Zijn werk geëindigd was, betuigde Hij Zijn genoeg in hetzelve, door Hem te doen zegepralen, Hem opnemende tot de troon der heerlijkheid, met het gejuich en de triomf van het gehele hemelse heir van heiligen en van engelen.

7. Het sluit in, dat toen Christus na het voleindigen van het werk onzer verlossing, ten hemel voer, Hij in de hemel ontvangen is met de algemene goedkeuring, blijdschap en verwondering van de gehele verheerlijkte menigte. O! mijn vrienden, toen de Zoon van God tot de hemel wederkeerde in onze natuur, met de littekenen van de wonden welke Hij hier in de strijd ontving, toen Hij de slang de kop vermorzeld heeft, hoe benaastigde zich toen een iegelijk van dat hemelse gezelschap om elkaar in het uitgalmen van Zijn lof voorbij te streven! Hoe hebben de gewelven van de hemel weergalmd, toen deze zegepralende Overwinnaar Zijn troon wederom innam, wanneer alles wat in de hemel was uitriep met een grote stem: Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen, de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging (Openbaring 5:12). De zaligheid is onze God, Die op de troon zit, en het Lam, enz. (Openbaring 7:10).

(3) Doch dit leidt mij tot het derde hoofdstuk, hetwelk wij in de orde hadden voorgesteld, namelijk, om een weinig te spreken van de plechtigheid van Christus hemelvaart. Want hier wordt ons gezegd, dat Hij opvaart met gejuich en met geklank der bazuin.

Hieromtrent mogen wij dan overwegen:

1. De plaats, vanwaar Hij opgevaren is. Hij is van deze aarde opgenomen, waar Hij menige bedroefde en vermoeide dag gehad heeft. Hij was een Man van smarten en verzocht in krankheid (Jesaja 53:3). O! wat een vertoning van smart en ellende is Hij doorgegaan van Zijn geboorte tot Zijn dood! Hij was waarlijk Aijéleth hasscháchar, de hinde des dageraads, gelijk Hij in de titel van de 22e psalm genaamd wordt. Deze wereld was als een jachtveld, daar Hij door honden is omsingeld geworden, welke Hem zo lang vervolgd hebben, totdat ze Hem dood gebeten hebben op de berg van Calvarie. O! hoeveel reden had Hij dan, om deze wereld te haten, waarin Hij zulk een slecht onthaal ontmoet heeft!

2. Inzonderheid wanneer wij overwegen de plaats, waarheen Hij opgevaren is. Hij is opgevaren naar de derde hemel, waar niets inkomt dat onrein is, en die Hem ontvangen moet tot de tijden der wederoprichting aller dingen (Handelingen 3:21). Hij is opgevaren tot een paradijs van vreugde en vermaak, daar de oude slang niet kan inkomen. Daar is geen leeuw of enig verscheurend gedierte, om leed te doen of te verderven op die ganse berg van Gods heiligheid: Hij is opgevaren van de mesthoop tot de troon, waar Hij de scepter der heerlijkheid zwaait. Alwaar tronen en heerschappijen, overheden en machten, engelen en aartsengelen, cherubijnen en serafijnen Hem als gediensstige geesten oppassen, en op Zijn bevel wachten om dienst te doen, aan Zijn geestelijk lichaam dat nog op aarde is.

3. Overweeg ook, tot Wie Hij opgevaren is. Dat wordt duidelijk bericht in Zijn eigen woorden tot Maria (Johannes 20:17), alwaar Hij haar bevel geeft, zeggende: Ga heen tot Mijn broeders, en zeg hen: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God. Hij had van alle eeuwigheid in de schoot van Zijn Vader gelegen, Hij was een Voedsterling bij Hem geweest, en was dagelijks Zijn vermaking. O! wat een

oneindige voldoening zou het voor Hem zijn om nu weer te keren tot Zijn Vader, om die heerlijkheid te gaan bezitten, die Hij bij Hem had, eer de wereld was!

4. Overweeg ook, door welke grenzen en territoiren of gebieden Hij opgevaren is. Hij is opgevaren door de grenzen van de lucht, de territoiren van de satan, wiens voornaamste verblijf in de lucht is, en die daarom de overste der macht der lucht genaamd wordt (Efeze 2:2). O! wat is dat een smart en pijn geweest voor die trotse geest en voor al zijn afvallige legioenen, dat hij de overste Leidsman van onze zaligheid, met triomf uit de strijd moest zien weerkeren door zijn koninkrijk, de buit van de vijand met Zich meevoerende, en een iegelijk van hen verplicht zijnde om voor de Naam Jezus te moeten buigen!

5. Overweeg ook Zijn stoet die Hem vergezeld heeft, toen Hij opvoer. Dit schijnt ons aangewezen te worden in Psalm 68:18: Gods wagens zijn tweemaal tienduizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid, en dan volgt er (vers 19): Gij zijt opgevaren in de hoogte, enz. De engelen worden genaamd Gods oorlogswagens, welke Hij gebruikt tegen Zijn vijanden. Zijn wagens van overvoering, op of door welke Hij, Zijn gunstgenoten overbrengt in Zijn huis daar vele woningen zijn, gelijk in het geval van Elias en Lazarus blijken kan. Zij zijn Zijn wagens van staat, welke Hem bij Zijn plechtige verschijning vergezellen. Toen hij op de berg Sinaï neerkwam bij het geven van de wet, vergezelden Hem twintigduizenden van engelen, en nu Hij als onze Borg de wet verhoogd en vervuld heeft, keert Hij weer met deze myriaden of tweemaal tienduizenden van engelen, die Hem vergezelden tot de heerlijkheid. De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid. O! wat was dat een luisterrijke stoet, die onze Verlosser vergezelschap heeft, toen Hij opvoer naar een onzichtbare wereld!

6. Wij mogen hier ook eens overwegen de buit en de zegetekenen, die Hij mee heeft gevoerd, toen Hij naar de hemel voer. Want opgevaren zijnde in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevankelijk gevoerd (Psalm 68:19). Onder de buit van Christus overwinning was:

a. De kop van de oude slang, die Hij met Zich nam. Onze heerlijke en beroemde Verlosser heeft deze Goliath bestreden en hem met Zijn eigen zwaard gedood, want Hij heeft door Zijn dood tenietgedaan degene die het geweld des doods had, dat is de duivel (Hebreeën 2:14). Hij heeft de koppen des leviathans verpletterd in de wateren en hem tot spijze gegeven aan het volk in dorre plaatsen (Psalm 74:13-14). Christus overwinning aan het kruis, op de overheden en machten, is een aangename maaltijd voor een gelovige, op Zijn reis door de woestijn van deze wereld.

b. De sleutels van de hel en het graf zijn ook onder de buit, die Christus met Zich nam, toen Hij opvoer met gejuich. Vrees niet, Ik heb de sleutels der hel en des doods (Openbaring 1:18). Christus is ten grave of ter helle nedergedaald en uit dezelve wederom opgestaan, haar poorten, gelijk Simson, met Zich wegdragende. En nu verkondigt Hij aan al Zijn vrienden: Ik zal hen van het geweld van de hel verlossen, Ik zal hen vrijmaken van de dood. O, dood, waar zijn uw pestilentiën? hel, waar is uw verderf? (Hoséa 13:14).

c. Toen Christus opvoer met gejuich, nam Hij ook de schuldbrief, welke wij aan Gods rechtvaardigheid schuldig waren, als voldaan met Zich mee onder de buit van Zijn overwinning. (Kolossenzen 2:14): Uitgewist hebbende het handschrift dat tegen ons was, enz. Wat was dat handschrift, dat tegen ons was anders, dan de vloek van de gebroken wet, welke wij allen in Adam ondertekend hebben, toen hij zijn toestemming gaf aan het verbond der werken? Hierdoor was het ganse nakomelingschap van Adam verbonden, om onder Gods vloek en toorn voor eeuwig te blijven liggen. Doch Christus heeft dat uit het midden weggenomen, hetzelfde aan Zijn kruis genageld hebbende, en zo heeft Hij dat handschrift uitgewist. Want Hij heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons (Galaten 3:13). Nu, onder de zegetekenen van Christus overwinning is ook deze uitgewiste schuldbrief.

d. Toen Hij opvoer met gejuich, nam Hij ook de gebroken wet met Zich mee, als hersteld, ja, als verhoogd en verheerlijkt door Zijn gehoorzaamheid tot de dood. Christus was geworden onder de wet, opdat Hij degenen die onder de wet waren,

verlossen zou (Galaten 4:4-5). En dus mogen wij veronderstellen dat, toen Christus naar de hemel voer, Hij aan Zijn Vader een verslag gedaan heeft, dat Hij volgens Zijn bevel, al de geboden van de wet vervuld en dus de eer van Zijn rechtvaardigheid, heiligheid en soevereiniteit verdedigd had. O Vader! mocht Hij zeggen, hier is de heilige wet, die door de zonden van velen gebroken was, nu hersteld, ja verhoogd en verheerlijkt. Waarop de Heere verklaart dat Hij lust aan Hem heeft, om Zijner gerechtigheids wil. En dan komt verder het ganse gezelschap van de verlostten met een grote stem uitroepen, zeggende: Psalmzingt Gode, psalmzingt, psalmzingt onze Koning, psalmzingt.

e. Toen Christus opvoer met gejuich, nam Hij niet alleen de sleutels van de dood, maar ook de sleutels van het huis Davids met zich mee, dat is, een absolute heerschappij, soevereiniteit en opperhoofdschap over Zijn Kerk en over alle schepselen, om de wil van de Kerk. (Jesaja 22:22): En Ik zal de sleutel van Davids huis op zijn schouder leggen, en hij zal opendoen en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten en niemand zal opendoen. Deze sleutel was een teken van soevereiniteit, die aan een verhoogde Christus wordt toevertrouwd, als een juweel of het voornaamste kleinood van Zijn kroon. En daarom moet het een schendend kwaad zijn, wanneer parlementen of synoden enige wetten vaststellen, die Zijn autoriteit niet uitdrukken. Aldus ziet u enige dingen, welke Christus meenam, toen Hij naar de hemel voer.

7. Ten aanzien van deze plechtigheid van Christus hemelvaart mogen wij ook overwegen, dat Hij opvoer met gejuich.

Vraagt u: wie zijn ze, die zo gejuicht hebben? Dewijl men van niets dan van een diep stilzwijgend opzien naar de hemel leest, toen Hij van deze lage aarde opvoer (Handelingen 1:9-11), waar was dan dit gejuich? Ik antwoord: dit gejuich was niet in de strijdende, maar in de triomferende Kerk, onder een ontelbare menigte van engelen en geesten van de volmaakt rechtvaardigen. Deze kinderen van God juichten van blijdschap, toen zij hun heerlijk Hoofd van de verlossing en de bevestiging onder hen zagen inkomen, met Zijn kleed dat met bloed geverfd was, en op dat kleed en op Zijn dijen deze Naam zagen geschreven: Koning der koningen en Heere der heren (Openbaring 19:16). Een Naam, welke boven alle namen is, die genaamd worden, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige (Efeze 1:21). Wanneer een overwinnend veldoverste, na een lange uittocht en vele gevaren uitgestaan te hebben, weerkeert tot het leger, zo zal het gehele leger hem verwelkomen met gejuich. Wanneer zo ook de heirlegers in de hemel, die bekleed zijn met wit, rein, fijn lijnwaad, de Zoon van God onder hen zien inkomen in onze natuur, met al de veldtekenen van heerlijkheid en overwinning, schijnende in de glans van Zijns Vaders heerlijkheid en majesteit, zo kunnen wij licht vermoeden, dat zij de hemel van halleluja's en gejuich zullen hebben doen weergalmen.

Vraagt u verder: wat soort van gejuich er onder dat verheerlijkte gezelschap geweest is, waaronder de Heere Jezus tot Zijn troon en Koninkrijk opvoer? Wij mogen denken dat het geweest zal zijn:

a. Een gejuich van approbatie of goedkeuring. Elke verlostte en al de engelen zullen Zijn beleid in de uitvoering van het grote werk der verlossing hebben goedgekeurd. O, zegt de Vader, Ik heb in Hem al Mijn welbehagen, en als een teken daarvan zet Ik Hem aan de rechterhand van Mijn Majesteit in de hoogste hemelen. En daarop zal de gehele zegepralende menigte uitgeroepen hebben: Amen, halleluja! want Hij heeft alles wel gedaan.

b. Een gejuich van vreugde en van blijdschap is er gehoord, toen Christus naar de hemel voer. Daar is onder de engelen blijdschap in de hemel, wanneer er maar één nieuw lid tot Zijn geestelijk lichaam wordt toegedaan, hoeveel te meer dan niet, toen Christus Zelf tot de bovenste grenzen van de heerlijkheid opvoer. Hoe zullen zij toen elkaar toegeroepen hebben, gelijk er staat in Openbaring 19:7: Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid.

c. Daar was ook een gejuich van lof en dankzegging. Elke harp zal gespannen zijn geworden en elke tong zal los gebroken zijn, gelijk in Openbaring 5:9-10: Gij zijt waardig het boek te nemen en zijn zegelen te openen, want Gij zijt geslacht, en hebt

ons Gode gekocht met Uw bloed, en Gij hebt ons onze God gemaakt tot koningen en priesters. En dus werpt een iegelijk zijn kroon neer voor Zijn voeten, zeggende: Het Lam is waardig te ontvangen, de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging (vers 12).

d. Daar werd ook onder de triomferende menigte een gejuich van verwondering en aanbidding gehoord, toen Christus opvoer. De schitterende stralen van de heerlijkheid van onze Verlosser, verplichten de engelen om hun aangezicht te bedekken met hun vleugelen, wanneer zij Hem zien zitten op Zijn hoge en verheven troon, en uit te roepen: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen, de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol (Jesaja 6:3). Toen Israël de heerlijkheid van Christus zag in de ondergang van Farao en zijn heir, zo waren zij met zulk een verwondering bevangen, dat zij uit moesten roepen: O HEERE, wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder? (Exodus 15:11). Hoeveel te meer zullen de verlost en in de heerlijkheid dit lied hebben gezongen, toen zij al de vijanden van onze zaligheid, verdronken zagen in de zee van goddelijke wraak.

e. Hieruit volgt dan, dat er ook een gejuich van overwinning en van triomf onder dat hemelse gezelschap gehoord is, toen Christus opvoer, niet ongelijk aan hetgeen men leest (Exodus 15:3): De HEERE is een Krijgsman, HEERE is Zijn Naam. En (vers 6-7): O HEERE, Uw rechterhand is verheerlijkt geworden in macht. Uw rechterhand, o HEERE, heeft de vijand verbroken, en door Uw grote hoogheid hebt Gij, die tegen U opstonden, omgeworpen. Gij hebt Uw brandende toorn uitgezonden, die hen verteerd heeft als een stoppel. Aldus ziet u dat God in onze natuur opgevaren is met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.

(4) Het vierde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, is om aan te tonen wat er in deze hemelvaart is, dat zulk een stof of grond van gejuich opgeeft.

Hier zal ik enige dingen noemen, welke ons zelfs in een strijdende staat, met de triomferende Kerk in de hemel mogen doen juichen. Laat ons dan eens overwegen met welk vermogen en tot wat werk Hij opgevaren is. Want Hij is niet naar de hemel gevaren gelijk andere heiligen wanneer zij sterven en in de hemel komen, in een bijzondere capaciteit of vermogen, o nee, maar Hij is in een publiek of openbaar vermogen opgevaren, in de naam van Zijn gehele verborgen lichaam. Doch meer bijzonder:

1. Hij is opgevaren met gejuich, als onze Voorloper, om de weg te banen tot de heerlijkheid, en om verslag te doen van wat Hij gedaan heeft in de dagen, van Zijn vernedering op de aarde. (Hebreeën 6:28): Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek een Hogepriester geworden zijnde, in eeuwigheid. Als een Voorloper baant Hij de weg, opdat wij Hem door het geloof zouden navolgen in het heilgdom, en opdat wij Hem in de dood zouden navolgen, zonder vrees voor die laatste vijand (Openbaring 1:17). En als een Voorloper gaat Hij vooruit om de tijding te brengen, dat de wet vervuld en de rechtvaardigheid voldaan is, en dat alles wat in de raad des vredes vastgesteld was tot verlossing van verloren zondaars, dadelijk volbracht is. Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen (Johannes 17:4). Verheugt u dan, gij rechtvaardigen, en zingt vrolijk, alle gij oprechten van hart! (Psalm 32:11).

2. Hij is opgevaren als een overwinnend Veldoverste, om na de strijd te zegepralen. Toen de mens gezondigd heeft, is hij gevallen onder de macht van de satan, de god dezer eeuw die het gehele menselijke geslacht, als zovele gevangenen, in boeien wegvoerde. Zodat, wanneer de vraag voorgesteld werd: Zou ook een machtige de vang ontnomen worden, of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen? (Jesaja 49:24), engelen en mensen 'nee' moesten zeggen. Niet alleen omdat de vijand machtig en sterk was, maar omdat hij de rechtvaardigheid en de getrouwheid Gods, die in de straf van het verbroken verbond der werken verbonden waren, aan zijn zijde had. Doch nu zegt de Heere, onze heerlijke Verlosser, onze IMMANUËL, de Zoon van God: JA, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vang des tirans zal ontkomen. Ik zal het doen in overeenkomst met de wet en de eer van

Gods heiligheid, rechtvaardigheid, soevereinheid en andere volmaaktheden. Waarop Hij dan de slang de kop vermorzelt, tot voldoening van de rechtvaardigheid. Hij komt van Edom met besprenkelde klederen, als één, die in de wijnpers treedt. En na de overwinning vaart Hij op met gejuich, de gevangenis gevankelijk wegvoerende (Psalm 68:19). En nu heeft Hij al Zijn en onze vijanden, gesteld tot een voetbank Zijner voeten. Is dit dan geen stof van gejuich voor al de verlost, om Gode te juichen met een stem van vreugdegezang? (Psalm 47:2).

3. Hij is opgevaren als een Bruidegom, om een woning te bereiden voor Zijn bruid, en om alles wel te bezorgen voor haar, tegen de dag wanneer het huwelijk zal voltrokken worden. (Johannes 14:2): In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anderszins zou Ik het u gezegd hebben. Ik ga heen om u plaats te bereiden, en zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben. Bent u er ooit bij bepaald geworden, arme ziel! om aan deze betere Man uw hand en hart te geven, zeggende: Ik ben des HEEREN, ik zal voor Hem en voor geen andere zijn? Hier is dan een goede tijding voor u: God is opgevaren met gejuich, de HEERE met het geklank der bazuin. Hij is heengegaan om u plaats te bereiden in de hemel, tegen de tijd dat u Hem zult volgen. Nu woont u mogelijk in een bouwvallige, lemen hut, die gedurig wankel is, zodat u dagelijks denkt dat dezelve in zal storten. Doch wees goedsmoeds, de dag van uw verlossing is nabij, de Bruidegom zal spoedig Zelf komen en u tot Zich nemen. En dan zult u geleid worden met blijdschap en verheuging in des Konings paleis, in gestikte klederen zult u tot de Koning geleid worden, en Hem worden voorgesteld zonder vlek of rimpel enz. (Psalm 45 en Efeze 5:27).

4. Hij is in onze natuur opgevaren met gejuich, als de grote Hogepriester onzer belijdenis (Hebreeën 3:1). Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, de Zone Gods, zo laat ons deze belijdenis vasthouden (Hebreeën 4:14). En in Hebreeën 9:12 lezen wij, dat Hij niet door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eenmaal is ingegaan in het heilighdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende. Zie ook Hebreeën 10:21-22. Het was de grond van Israëls vertrouwen op God, wanneer zijn hogepriester, met de namen van al de geslachten Israëls op zijn borstlap, in het heilige der heiligen inging en Gode aangenaam was. Zo is het ook de grond van ons vertrouwen en vrijmoedigheid, dat onze Jezus door de hemelen doorgegaan is. Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben over het huis Gods, zo laat ons met vrijmoedigheid en met een waarachtig hart toegaan, enz. Gisteren hebt u gehoord dat de hogepriester onder de wet, gouden schellen aan zijn klederen hebben moest, wanneer hij het heilige der heiligen inging, voor het aangezicht des Heeren, door het horen van welke, de kinderen Israëls die buiten het voorhangsel stonden, wisten dat hij leefde, hetwelk een teken was, dat zij in hem aangenaam waren. O, mijn vrienden! onze Hogepriester van het Nieuwe Testament, Christus Jezus, is binnen het voorhangsel gegaan, in het heilige der heiligen niet met handen gemaakt, maar in de hemel zelf. Doch in de verleden dagen hebt u het geluid van de schellen gehoord, en mogelijk horen sommigen van u dezelve nog, terwijl u buiten het voorhangsel uw godsdienst oefent. De verkondiging van het Evangelie is het geklank van Zijn schellen, elk getrouw leraar is als een schel aan de mantel van onze Hogepriester. En wanneer de Geest dezelve in de bediening van het Woord komt bewegen, zo geven die schellen geluid, waardoor wij dan weten dat onze Verlosser leeft, en welgelukzalig is het volk hetwelk het geklank kent (Psalm 89:16).

5. God is in onze natuur opgevaren, als een Voorspraak bij de Vader (1 Johannes 2:1). Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige. Daar ligt een bijzondere nadruk in dat woord: wij hebben een Voorspraak, de mening is dat Hij aangesteld is, om in onze zaak te verschijnen, en om onze gevallen te verrichten. Verhef dan uw hoofden, gelovigen! twijfel aan de voorspoed van Zijn handelingen niet, want Zijn intrest en belang is van zulk een aangelegenheid aan het hof, dat Hij nooit voor iemand een proces verloren heeft. Want de Vader verhoort Hem altijd (Johannes 11:42). En daarom kan Hij volkomen

zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden (Hebreeën 7:25).

6. Hij is opgevaren als onze verhoogde Koning. Hij is gaan zitten op de troon, in het midden van de troon en aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen. Hij zal over het huis Jakobs, Koning zijn in eeuwigheid, en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn (Lukas 1:33). De mensen beraadslagen heden, om Zijn Koninkrijk te bederven, Zijn wetten te schenden, de wetten en orden van Zijn huis veranderende en hun mededienstknachten slaande. Doch laten de kinderen Sions zich verheugen over hun Koning. Want Hij zal al die krenkingen van Zijn bediening recht maken, eer alles nog geëindigd zal zijn. En dewijl Hij de regering in handen heeft, zo zal Hij over de verdorvenheden van de mensen heersen. Want de grimmigheid des mensen zal Hem loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zal Hij opbinden (Psalm 76:11).

7. Hij is opgevaren als de grote Herder van de schapen, om Zijn schapen op te zoeken die in de woestijn omdolen. Hoewel Christus, ten aanzien van Zijn menselijke natuur, buiten ons gezicht is, zo is Hij nochtans niet zo ver, dat Hij ons niet zien zou. Indien uw ogen maar gesterkt werden, gelijk de ogen van Stéfanus, om door de hemelen te zien, dan zoudt u Jezus zien staan aan de rechterhand Gods. Zou men ook denken kunnen, dat Hij Zijn arme volk op aarde niet ziet, en dat Hij niet weten zou hoe het met hetzelfde gelegen is? Zou Hij, Die het oog formeert, niet aanschouwen? (Psalm 94:9). Ja, Hij staat op de berg Sion, en Zijn ogen zijn geslagen op elk schaapje en lammetje van Zijn weide. Hij telt al deszelfs gangen, Hij vergadert alle tranen van hen in Zijn fles, en daar is niet één zucht die heden van het hart van enige van Zijn verdrukten, door het gehele land tot Hem opgezonden wordt, of dezelve gaat Hem aan het hart. En Hij zal ook in korte tijd al die onderherders, die Zijn arme kudde zo slaan en verongelijken, tot rekenschap van hun handelingen roepen. Ondertussen, hoe hard anderen haar ook behandelen mogen, zo zal Hij nochtans Zijn kudde weiden gelijk een herder, Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen, de zogenden zal Hij zachtken leiden (Jesaja 40:11).

8. Hij is ook opgevaren als onze Plaatsbekleder, om bezit te nemen van de erfenis van het eeuwige leven, totdat Zijn mede-erfgenamen, al de gelovigen, die door Hem verbeeld worden, Hem volgen. Hierom worden wij gezegd, medegezet te zijn in de hemel in Christus Jezus (Éfeze 2:6). Het is een wonderlijk zeggen, dat wij medegezet zijn in de hemel, terwijl wij hier op de mesthoop zitten van deze wereld. Nochtans geschiedt dat, omdat Christus Jezus in de hemel zit, als onze Plaatsbekleder. Daar is een soort van onderlinge plaatsbekleding tussen Christus in de hemel, en de gelovigen hier op aarde. Christus in de hemel zijnde, stelt ons aldaar voor, want Hij verschijnt voor het aangezicht van God voor ons (Hebreeën 9:24), en wij stellen Hem wederom aan de andere zijde hier op aarde voor. Het leven van een gelovige in deze wereld, moest het leven van een levende Christus in heerlijkheid bekleden. Hierom wordt gezegd, dat het leven van Christus in ons geopenbaard wordt (2 Korinthe 4:10), zodat er niemand zijn moest die op onze wandel in de wereld zag, of hij moest aanstonds kunnen zien, dat Christus in de hemel leeft, en dat het leven van Christus in ons openbaar is. Al deze dingen nu overwegende, is het dan wel wonder, dat het opvaren van Christus in onze natuur, vergezelschap is met gejuich en met een stem van vreugdegezing onder al de verlost, zowel in de strijdende, als in de triomferende Kerk?

TOEPASSING

(5) *Het vijfde of laatste hoofdstuk door ons voorgesteld, is de toepassing van deze leer.* Het eerste gebruik zal een woord van onderrichting zijn, in deze weinige volgende bijzonderheden.

1. Zie hier uit, dat de schande van het kruis van Christus geheel is afgewist. Hij is met de overtreders geteld geweest (Jesaja 53:12). Hij werd een godslasteraar genaamd, enz. Maar nu is die wolk van versmaadheid verdreven, want God is opgevaren met gejuich. Hij, Die geboren was in een stal, heeft nu de hoogste plaats in de hemel. Hij Die het kruis verdragen heeft, draagt nu de kroon. Hij Die de lastering van de mensen horen moest, is nu omringd met de halleluja's van de heiligen en engelen. En gelijk het

met het Hoofd geweest is, zo zal het ook met de leden zijn, die nu voor Zijn zaak, smaadheid en verachting lijden.

2. Zie hier ook uit, dat niemand het oneer behoeft te achten, de zwaarste dingen te lijden om Zijntwil. Omdat Hij, voor Wie wij lijden, opgevaren is met gejuich. Hij heeft veel zwaardere dingen voor ons geleden, dan het mogelijk is dat wij voor Hem lijden kunnen. Hij is door lijden geheiligd geworden, en Zijn kruis was de weg tot Zijn kroon. O mijn vrienden! Daar iemand om de zaak van Christus gebonden wordt, zulks heeft zelfs een zeker soort van schoonheid en heerlijkheid in zich, hierom achtte Mozes, de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten van Egypte (Hebreeën 11:26). Zo wij met Christus lijden, dan zullen wij met Hem verheerlijkt worden (Romeinen 8:17).

3. Zie hier ook uit, hoe weinig reden een gelovige heeft, om onder al de schuddingen en verwarringen van deze lage wereld verontrust te zijn, al ware het ook dat hemel en aarde ondereen gemengd, en de zeeën beroerd werden, want God is opgevaren met gejuich. Hij regeert de wereld om de wil van Zijn Kerk, en daarom kan er niets verkeerd geschieden. Alle instrument dat tegen Sion bereid wordt, zal niet gelukken (Jesaja 54:17), omdat Hij, Die het Hoofd, de Voorstander, en de Beschermmer is van de Kerk, op de troon zit in de hemel. Hij is opgevaren met gejuich, en daarom zullen allen die hun bederf beraadslagen, achterwaarts gedreven worden, en in hun eigen garen vallen: De Heere is aan Uw rechterhand. Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns (Psalm 110:5), en Hij zal ze verpletteren met een ijzeren scepter (Psalm 2:9).

4. Zie hier ook de overeenkomst tussen het opvaren van Christus naar de hemel en Zijn wederkomst ten oordeel. Want gelijk Hij opvoer met gejuich en met het geklank der bazuin, zo zal Hij ook met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel (1 Thessalonicenzen 4:16). Maar met dit onderscheid, dat het geroep en het gejuich toen Hij opvoer, in deze lage wereld niet gehoord werd. Maar als Hij neerdaalt om de wereld te oordelen, dan zal het geroep of de stem van de Verlosser en de bazuin Gods zo luid zijn, dat dezelve niet alleen de levenden zal doen beven, maar dat de doden, die zo vele duizenden jaren in hun graven gelegen hebben, daardoor opgewekt zullen worden.

Het tweede gebruik zal tot beproeving zijn, of Hij, Die opgevaren is met gejuich, uw Man, uw Hoofd, uw Profeet, uw Priester, Koning en Voorspraak is, opdat u zo het voordeel en de troost van Zijn hemelvaart, u toe mocht eigenen. Om nu deze zaak te beproeven, zo vraag ik:

1. Hebt u Zijn Geest ontvangen? Want Hij is opgevaren, opdat Hij Zijn Geest mocht uitstorten over Zijn ledematen, die hier beneden op de aarde zijn (Johannes 16:7): Het is u nut dat Ik wegga, want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden. Zie ook Romeinen 8:9: Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe. Hij is een heiligende Geest, een Geest der gebeden, een Geest des levens, een openbaar makende Geest in tijden van verval. Wanneer het huis van Christus tot een spelonk van moordenaars wordt gemaakt, dan zal de ijver van Zijn huis u verteren (Psalm 69:10).

2. Uw harten zullen dan veeltijds als met arendsvleugelen opvliegen, naar Hem in de hemel. U zult in uw hoogachting tot Hem opvaren, en zeggen: Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde (Psalm 73:25). Ook in uw begeerte en uw vermaak, zeggende: Tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht (Jesaja 29:8-9). En in uw overdenkingen, zeggende: Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn (Psalm 104:34). U zult ook menigmaal tot Hem roepen in het gebed, de opheffing uwer handen tot Hem zal zijn als het avondoffer (Psalm 141:2). Uw gebeden des geloofs zullen als rookpilaren zijn, welke opgingen, wanneer de offeranden die met reukwerk gemengd waren, onder de wet opgeofferd werden. U zult niet alleen gebeden tot Hem opzenden, maar ook lofzangen, gelijk hier: Psalmzingt Gode, psalmzingt, psalmzingt onze Koning, enz. Geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid, en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld (Psalm 72:19). Indien Hij als uw

Hoofd is opgevaren, dan zult u zoeken de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods (Kolossenzen 3:1), en dan zult u, gelijk de vrouw bekleed met de zon, de maan van deze aarde onder uw voeten vertreden (Openbaring 12:1), alsook geduriglijk naar Hem op- en uitzien met een oog des geloofs. Een toegenegen vrouw zal vermaak scheppen om daarheen uit te zien, waar haar man is, evenzo is het met een gelovige. Jona in de buik van het graf zijnde, riep echter uit: Nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen (Jona 2:4). En dat zal u troost en sterkte geven. Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen, en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden (Psalm 34:6). Kortom, u zult op Hem zien tot al de einden van Zijn verhoging aan de rechterhand Gods, en dewijl Hij opgevaren is om uw zaken te bezorgen in de hemel, zo zult u ook Zijn zaken bezorgen hier op aarde, naar dat Hij u zal willen roepen en gebruiken. U zult u verblijden om Zijn Naam te doen gedenken van geslachte tot geslachte, en wanneer Zijn zaak of Zijn volk lijden moet, dan zal u dat meer ter harte gaan, dan enig bijzonder belang van uzelf, gelijk wij zien kunnen in David (Psalm 137:5-6): Indien ik u vergete, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf. Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke, zo ik Jeruzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap.

Het derde gebruik van deze leer zal tot vertroosting zijn, voor al de vrienden van Christus in deze wankelende wereld, waarin wij heden gevonden worden. God is opgevaren met gejuich, de HEERE met het geklank der bazuin. Hieruit zal moeten volgen:

1. Dat u Hem spoedig zult volgen, want wanneer het Hoofd opvaart, dan zal Hij al de leden tot Zich trekken, waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn (Johannes 12:26). Uw ziel zal Hem in de dood volgen, gelijk de ziel van Lazarus, onder een wacht van engelen. En uw lichaam zal Hem ook volgen in de opstanding. Zijn uitverkorenen zullen bijeen vergaderd en opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet, in de lucht (1 Thessalonicenzen 4:17), en alzo zullen zij met Hem zitten in Zijn troon (Openbaring 3:21).

2. Is Christus opgevaren met gejuich, dan zullen u de genaden, de gaven en invloeden van de Geest niet ontbreken, om u te ondersteunen en om u bekwaam te maken voor Zijn werk en dienst, die Hij voor u te doen heeft op deze aarde. Want toen Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij gaven genomen om uit te delen onder de mensen (Psalm 68:19). Hetgeen Hij nu voor ons genomen heeft, dat zal ons zekerlijk naar onze noden gegeven worden. Laat ons dan niet vrezen om Zijn bevelen te gehoorzamen, al ware het ook om door het water en het vuur te gaan, want Hij, Die opgevaren is met gejuich, zal al onze onkosten dragen.

3. Hier is ook troost tegen al de grimmigheid en toorn, die ons van de mensen in de wereld kunnen overkomen, wegens het vasthouden aan en het erkennen van Christus, Zijn zaak, Zijn Koninkrijk, Zijn waarheid, Zijn wegen en Zijn volk. God is opgevaren met gejuich, Christus heeft de wereld en al de goddelozen in dezelve, overwonnen, zij zijn een voetbank van Christus (Psalm 110:1). God de Vader heeft al Zijn vijanden onder Zijn voeten gesteld. Hij beschaamt al hun listen en staatkundige praktijken, en maakt ze tot Zijn werktuigen: want Hij heerst in het midden Zijner vijanden, zodat de grimmigheid des mensen Hem zal loffelijk maken (Psalm 76:11). Deze grimmigheid des mensen heeft enigen van ons uit de vastgestelde Kerk geworpen, doch wie weet of deze grimmigheid des mensen niet, nog eer alles geëindigd zal zijn, de Heere loffelijk zal maken en tot voordeel veranderd worden van het intrest van Christus, in dit arme en afgeweken land, alsook tot het doen herleven van het afgezworen werk van de Reformatie.

4. Hier is ook troost tegen de vrees voor de briesende leeuw, die omgaat, zoekende wie hij zou mogen verslinden (1 Petrus 5:8). Want Christus is opgevaren met gejuich, en heeft deze leeuw aan ketenen gebonden, en nu is het opperste einde van die keten in de hand van de verhoogde Verlosser. In de staat van de vernedering stond hij onder Zijn bevel, zoals wij in het geval van de zwijnen van de Gadarénen kunnen zien. Hoe veel te meer dan nu niet, in de staat van Zijn verhoging waarin Hij verheven is, ver

boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en alle naam die genoemd wordt niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige? (Efeze 1:21). Hij zal spoedig een arme, verzochte gelovige, de satan onder zijn voeten doen verpletteren (Romeinen 16:20).

5. Hier is ook troost, gelovige! Al de engelen in de hemel zijn aan uw zijde, al de heirlegers in de hemel staan gereed om de twist van Zijn Kerk te strijden. Zij wachten maar op Zijn bevel, want Hij is onder hen een Sinaï in heiligheid (Psalm 68:18). Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen? (Hebreeën 1:14). De engel des HEEREN legerd zich rondom degenen die Hem vrezen (Psalm 34:8).

6. Hier is ook troost tegen de dood, omdat hij zijn prikkel kwijt is en niet meer beschadigen kan. Want Christus heeft de prikkel van de dood, en de wapenen van deze koning der verschrikking, met Zich meegenomen toen Hij opvoer met gejuich, Ik heb de sleutels der hel en des doods, zegt Hij (Openbaring 1:18).

7. Hier is ook troost voor een gelovige, omdat zijn leven wel verzekerd is. Want het is verborgen in Hem, Die opgevaren is met gejuich (Kolossenzen 3:3-4): En uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die uw Leven is, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

8. Hier is ook troost, omdat al de bedelingen van de voorzienigheden in de regeling van de wereld, of in uw eigen lot in het bijzonder, bestuurd zullen worden tot uw voordeel (Romeinen 8:28): En wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede. Want God is opgevaren met gejuich, en is door Zijn Vader de gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen (Efeze 1:22). Hoewel er zich dan zeer duistere bedelingen mochten opdoen, gelijk toen de ganse strijd dergenen die stredden, met gedruis geschiedde, en de klederen in het bloed gewenteld werden (Jesaja 9:4), hoewel dit in alle plaatsen van het land gehoord en gezien mocht worden, nochtans is God opgevaren met gejuich. En Hij heerst zelfs over de opgeblazenheid der zee, en wanneer haar baren zich verheffen, zo stilt Hij ze (Psalm 89:10). Ook doet Hij doorgaans de schuddingen en wereldse beroeringen, Zijn komst invoeren, in de weg van genade tot Zijn volk. Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen tot de Wens aller heidenen (Haggai 2:8). Aldus ziet u dan, dat deze leer vol van vertroosting is voor al de ware vrienden van Christus.

Het vierde gebruik van deze leer zal zijn tot vermaning. Is het zo, dat Christus opgevaren is met gejuich, aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen, dan vermaan ik u:

1. Om Hem met een oog des geloofs te beschouwen op de troon. Want Hij, die een weinig minder was gemaakt dan de engelen, is nu met heerlijkheid en eer gekroond (Hebreeën 2:7). Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren Sions, de Koning Salomo, met de kroon waarmede hem zijn moeder kroonde (Hooglied 3:2), toen Hij opvoer met gejuich en met het geklank der bazuin. Zijn Vader aanschouwt Hem met vermaak en Hij wil ook dat de gehele wereld Hem zo aanschouwen zal: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb (Mattheüs 17:5). Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft (Jesaja 42:1). Christus Zelf heeft graag, dat wij onze ogen op Hem wenden en daarom roept Hij ons toe: Wendt u naar Mij (of zie op Mij), wordt behouden, alle gij einden der aarde (Jesaja 45:22). O, hoe statig zit Hij op Zijn troon met al Zijn edelen rondom Zich!

2. Verhef de eeuwige deuren van uw harten, opdat deze Koning der heerlijkheid inga. De poorten van de hemelen waren voor ons geopend, toen Hij opvoer met gejuich. Zullen dan de poorten van uw harten niet voor Hem geopend worden, wanneer Hij met het woord Zijns monds komt kloppen, zeggende: Doe Mij open, en Ik zal tot u inkomen? O, laat Hem, Die nu de voornaamste plaats in de hemel heeft, ook de voornaamste plaats hebben in uw harten.

3. Is Hij opgevaren met gejuich, laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd (Hebreeën 4:16). Want Hij is, gelijk wij tevoren

gezegd hebben, als onze grote Hogepriester en Voorspraak opgevaren, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons (Hebreeën 9:24). U hebt een Vriend op de troon, gelovige, Die de volheid der Godheid in Zich heeft wonen. En daar is niets anders tussen u en Hem te doen, dan Bidt, en u zal gegeven worden, enz. (Mattheüs 7:7). Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere (Jakobus 1:5).

4. Is Hij opgevaren met gejuich en met het geklank der bazuin, dat dan de gehele wereld, engelen, mensen en duivelen, Hem eerbiedige, en Hem hulde doen. Dat dan alle knie dergenen die in de hemel, en die op de aarde en die onder de aarde zijn, voor Hem buige, en alle tong belijde, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods Zijns Vaders (Filippenzen 2:9-10). O, mijn vrienden! De knie die voor Hem niet buigen wil, zal zekerlijk gebroken worden. Zij, die hun autoriteit oprichten, in tegenstelling tot Zijn autoriteit, wetten en regering, en Zijn arme volk onderdrukken, die zullen het duur bekopen, want Hij zal ze verpletteren met een ijzeren scepter, Hij zal ze in stukken slaan als een pottenbakkersvat (Psalm 2:9).

5. Draag ook zorg, dat u een behoorlijke achting behoudt voor de wetten en vrijheden van Zijn huis en voor de intresten van Zijn heerlijkheid en van Zijn Koninkrijk. Deze dingen worden heden onder ons als met voeten getreden, doch, wat anderen ook doen mogen, houd u zich bij de wetten van Christus als uw regel, ontvang toch geen leringen, die geboden van mensen zijn (Mattheüs 15:9). Strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is (Judas:3). Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen (Galaten 5:1). En wanneer u een getuigenis voor Christus geeft, houdt dat dan vast, opdat niemand uw kroon neme. Wees getrouw tot de dood toe, en Hij, Die opgevaren is met gejuich, zal u uit het strijdperk roepen en u geven de kroon der blijdschap, de kroon des levens en der rechtvaardigheid, en niet alleen aan u, maar aan allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben (2 Timótheüs 4:8).

6. Is Hij opgevaren met gejuich, dat wij ons dan nooit over Hem schamen voor de mensen, want Hij is onze eer en ons sieraad. Hij is niet beschaamd, om ons te belijden voor Zijn Vader en voor Zijn engelen. Laat Zijn Naam dan geschreven staan op onze voorhoofden, gelijk die honderd vier en veertig duizend die met Hem staan op de berg Sion (Openbaring 14:1), opdat een iegelijk weten mocht wie wij toebehoren en wiens dienstkleet wij dragen.

7. Laten wij ons ook in de plechtigheid van Zijn verhoging verenigen, want die is nog niet geëindigd. Zij, die gejuicht hebben toen Hij eerst van de Olijfberg naar de hemel voer, juichen tot op deze dag nog van blijdschap. Laten wij ons dan voegen bij dat eenstemmige gezelschap. Toen Hij op het veulen van de ezelin Jeruzalem binnen kwam rijden, was er een grote schare die uitriep, zeggende: Hosanna, de Zone Davids! (Mattheüs 21:9). Hoeveel te meer past het ons nu om te juichen en Zijn lof uit te galmen, wanneer Hij, in plaats van op een ezelin te rijden, op de hemel vaart door Zijn grote Naam JAH (Jehova), en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken (Deuteronomium 33:26 vergeleken met Psalm 68:4). Ik besluit met de vermaning: Juich en zing vrolijk, gij inwoneres van Sion, want de Heilige Israëls is groot in het midden van u (Jesaja 12:6).

AMEN

4. De troon der genade.

Psalm 89:15. *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons.*

Deze psalm beschrijft op een zeer sierlijke wijze, Gods verbond der genade, hetwelk Hij gemaakt heeft met Christus en met Zijn geestelijk zaad in Hem, onder het voorbeeld van Zijn verbond met David en zijn nakomelingen, aangaande de koninklijke troon en regering. Gelijk zulks uit vele plaatsen van deze psalm blijken kan, welke veel te verheven en uitmuntend zijn, dan dat dezelve bepaald zouden worden tot de tijdelijke regering van David, of tot die van zijn nakomelingen over de stammen Israëls, welke in weinige eeuwen geheel geëindigd is. De woorden, welke wij hebben voorgelezen, zijn een beschrijving van de aard van het Koninkrijk en de regering van Christus: *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons*. Hier hebben wij acht te geven:

1. Op de Koninklijke Persoon, die het onderwerp van de stof is van onze tekst, alsook van het grootste gedeelte van de psalm, welke ons wordt voorgesteld in de voornaam Uws. Deze is niemand anders dan Christus, de ware David, Die in het laatst der dagen regeren zou, en in Wie Davids familie en koninkrijk, voor eeuwig zou bevestigd worden. Deze is de Koning, Die in gerechtigheid regeert (Jesaja 32:1), Wiens zaad tot in eeuwigheid bevestigd, en Wiens troon opgebouwd zal worden van geslacht tot geslacht (Psalm 89:5).

2. Op het teken van de koninklijke majesteit en soevereiniteit, dat aan Hem wordt toegeschreven, namelijk een troon. Wij lezen veel in de Schriftuur van Christus troon, gelijk Psalm 45:7 vergeleken met Hebréeën 1:7: Uw troon, o God, is eeuwiglijk en altoos. Gods troon is drievoudig.

a. Daar is de troon van Zijn heerlijkheid, door welke ik de wezenlijke heerlijkheid en majesteit van de Goddelijke natuur versta. Deze troon is ontoegankelijk voor alle eindige schepselen. Hierom lezen wij (1 Timótheüs 6:16), dat Hij alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont, Dewelke geen mens gezien heeft, noch zien kan. Het licht van de heerlijkheid, dat van deze troon van wezenlijke heerlijkheid afstraalt en uitbreekt, is te glansrijk en te overstelpend, dan dat het door engelen of mensen onmiddellijk aanschouwd zou kunnen worden. Hierom worden de cherubs (Jesaja 6:2) voorgesteld als hun aangezichten te bedekken met hun vleugelen, om hun ogen te verbergen voor die schitterende heerlijkheid van de Goddelijke Heiligheid, welke van deze hoge en verheven troon van Zijn heerlijkheid afstraalt. O, wie van Adams afgefallen nakomelingschap zal in de plaats van Zijn heiligheid kunnen staan?

b. Daar is de troon van Zijn rechtvaardigheid, alwaar Hij alle zondaren richten en oordelen zal, volgens de inhoud van de wet of het verbroken verbond der werken. Voor deze vierschaar zijn alle ongelovige zondaars alreeds veroordeeld, en van deze troon zal hen eindelijk een onherroepelijk vonnis ten laatste dage worden uitgesproken: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, enz. Voor deze troon zal geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem (Romeinen 3:20). Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? (Psalm 130:3).

c. Wij lezen ook van een troon der genade (Hebréeën 4:16): Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Deze nu, is de troon die in onze tekst bedoeld wordt, zoals uit het slot van het vers, en uit hetgeen verder volgt, blijken kan. Want de goedertierenheid en de waarheid gaan voor het aangezicht heen van Hem, Die daarop zit. Vandaar gaat een liefelijk geklank uit van vrede, van vergeving en zaligheid voor verloren zondaren. Zij wandelen in het licht van des Konings aanschijn, zij verheugen zich in Zijn Naam, en worden door Zijn gerechtigheid verhoogd, enz. (Psalm 89:16-17). Verschrikkingen, verbazing, dood en bederf zijn de vruchten, wanneer God van de troon der heerlijkheid en der rechtvaardigheid verschijnt, en daarom zeg ik, moet het een troon der genade zijn, die hier bedoeld wordt.

3. In de woorden hebben wij ook acht te geven op het vaste fundament, op hetwelk deze troon der genade staat. Deszelfs vastheid, zijn gerechtigheid en gericht, zijnde die het allersterkste fundament waarop enige troon gebouwd kan worden. De tronen van vele aardse potentaten worden door geweld en onderdrukking opgericht. Maar de troon van Gods genade is op gerechtigheid en gericht bevestigd en opgericht. De Zoon van God heeft als des zondaars Borg, Zich overgegeven om Gods rechtvaardigheid te voldoen, en om het gericht en de veroordeling van een verbroken wet te ondergaan, waardoor Hij een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht. En op dit fundament is de troon der genade bevestigd, en op deze basis (gelijk Pool het leest) zal dezelve voor eeuwig staande blijven.

De leer die ik voornemens ben uit deze woorden te verhandelen, is deze:

LERING: Dat de bedeling van Gods genade, gegrond is op een volmaakte voldoening aan Zijn gerechtigheid, door Zijn eeuwige Zoon als onze Borg. Of anders: Dat een voldane gerechtigheid, en een uitgevoerd gericht over Christus als onze Borg, de Basis en het Fundament zijn van de troon der genade. *Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons.*

Ik zal alleen twee andere plaatsen uit de heilige Schriftuur aanhalen, tot bevestiging van deze leer. De ene is Romeinen 3:24-26, alwaar de apostel ons zegt, dat wij om niet gerechtvaardigd worden, uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is. Welke God voorgesteld heeft tot een Verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden die tevoren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods. Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende degene die uit het geloof van Jezus is. Alwaar duidelijk blijkt, dat de genade Gods, in het vergeven en het rechtvaardigen van een goddeloos zondaar, gegrond is op de verzoenende offerande van de dood van Christus. En Gods bedeling van Zijn genade op deze grond gebouwd zijnde, zo is God rechtvaardig in het vergeven van een zondaar, die in Christus gelooft. Een andere schriftuurplaats, tot hetzelfde oogmerk dienende, vinden wij in Romeinen 5:21, alwaar de genade, gezegd wordt te heersen door rechtvaardigheid, tot het eeuwige leven door Jezus Christus. De regering van de genade is gegrond op een gerechtigheid, namelijk de gerechtigheid van Christus, door welke de rechtvaardigheid voldaan is in het uitvoeren van het gericht over de Borg.

In het verhandelen van deze leer, zal ik door Goddelijke bijstand, deze orde trachten te houden:

- (1) Zal ik een weinig spreken van deze troon.
- (2) Zal ik iets voordragen van de basis of het fundament van de troon.
- (3) Zal ik enige pilaren aanwijzen, die dezelve ondersteunen.
- (4) Zal ik onderzoeken waarom God wil, dat gerechtigheid en gericht het fundament of de vastigheid van Zijn troon der genade zijn zullen.
- (5) Zal ik van alles een toepassing maken.

(1) Betreffende het eerste hoofdstuk, daaromtrent zullen wij onderzoeken:

- A. Wat deze troon is, en waarom die zo genaamd wordt.
- B. Welke troostrijke gezichten van God, een schuldig zondaar, van deze troon ontvangen kan.
- C. En dan zullen wij enige Schriftuurlijke aanmerkingen daaromtrent voordragen.

A. Wat deze troon is, en waarom die zo genaamd wordt? Door deze troon der genade verstaan wij anders niet, dan God, Zichzelf openbarende in onze natuur en met zondaren door Christus handelende, volgens de genade van het Evangelie. Ik acht dat het woord van de apostel, hetwelk men leest in 2 Korinthe 5:19-20, een nauwkeurige beschrijving is van hetgeen door de troon der genade bedoeld wordt, zeggende: want God was in Christus, de wereld met Zichzelven verzoenende, haar zonden haar niet

toerekenende, enz. Een woord van vrede en verzoening voortbrengende, opdat zondaren niet langer blijven mochten in hun vijandschap, door God aan te merken als een onverzoenlijk vijand, of als een onverbiddelijk rechter. Maar opdat zij tot Hem mochten wederkeren als tot een verzoenend God en Vader. De reden van dit alles wordt gegeven (vers 21): Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Gods bedeling van genade nu, omtrent schuldige zondaren door Christus, mag een troon genaamd worden.

1. Met zinspelings op het verzoendeksel, in de schaduwachtige tempel van Jeruzalem. Israël was een theocratie of Godsregering, de Heilige Israëls was hun Koning, en het verzoendeksel was Diens troon. Dit was een uitnemend voorbeeld van Christus, alsook de allerplechtigste en heiligste zaak in die ganse, schaduwachtige bediening. Hierom wordt God gezegd te wonen tussen de cherubs, O Herder Israëls, neem ter ore, Die Jozef als schapen leidt, Die tussen de cherubs zit, verschijn blinkende (Psalm 80:2). Zo woont God ook in Christus, ja, in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk (Kolossenzen 2:9). En door Hem woont God, in een weg van genade, ook met de mens op aarde. Door Hem hebben wij de toegang tot het heiligdom, gelijk Israël die eertijds had in de persoon van de hogepriester. In Hem hebben wij de verzoening van onze zonden, en door Hem ontvangen wij de woorden van God, te weten, de openbaring van de wil van God. In Hem komt God tot ons, en Hij spreekt met ons, gelijk Hij eertijds deed van het verzoendeksel, in de stoffelijke tempel (Éxodus 25:17,22).

2. Het mag een troon genaamd worden, wegens die heerlijke grootheid en koninklijke Majesteit Gods, welke in deze bedeling der genade door Christus Jezus afstraalt. Een troon weet u, is een zetel van majesteit, die aan soevereine machten alleen eigen is. Dat niemand zich dan inbeeldt, dat de heerlijkheid Gods verminderd is, door Zijn zitten op de troon der genade, of dat Hem hier minder eerbied toekomt, dan wanneer Hij op een troon van heerlijkheid of van rechtvaardigheid gezeten was. Het is waar, ons wordt in onze nadering tot deze troon, geboden om toe te gaan tot dezelve, doch dit vermindert niet, maar het vermeerdert veeleer de eerbied en de heilige vrees van de ziel, zie Psalm 99:1: De HEERE regeert, dat de volken beven. Hij zit tussen de cherubs, de aarde beweegt zich. Alles wat bij of omtrent Gods troon is, vertoont zich groot en heerlijk, want de schoonheid en sierlijkheid van Zijn troon liggen in deszelfs Majesteit. Tot bewijs hiervan zal ik deze weinige bijzonderheden voordragen.

a. Daar is zelfs in de Naam van Hem Die op de troon zit, een koninklijke Majesteit. Wat is Zijn Naam? O gelukkigen! U die Hem kent, en met het oog van het geloof dezelve, gelijk die op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven staat, lezen kunt: Koning der koningen en Heere der heren (Openbaring 19:16). Zijn Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst (Jesaja 9:5).

b. Daar is een Majesteit in Zijn ogen. Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht (Psalm 96:6). Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen, ja, gelijk de zon, schijnende in haar kracht. Daar is zulk een majestueuze liefelijkheid in Zijn verzoend aangezicht, die des doods schaduw verandert in morgenstond, en meer vreugde in het hart geeft, dan wanneer het koren en de most vermenigvuldigd zijn (Psalm 4:8).

c. Daar is een Majesteit in Zijn woorden en stem, en allen die dezelve kennen, zullen gereed zijn om uit te roepen: Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent, gelijk men zo leest in de woorden die op ons tekstvers volgen: de stem des Heeren, zelfs van de troon der genade, is met kracht, de stem des Heeren is met heerlijkheid. Deze stem is een kracht Gods tot zaligheid. Gods stem in de donder, doet de hinden jongen werpen, maar Zijn stem van de troon der genade, doet de doden levend worden, de stommen zingen en juichen en de kreupelen springen als een hert. En geen wonder, want Zijn woorden zijn geest en leven, ja, het Zijn woorden des eeuwigen levens. Christus spreekt maar één woord tot Maria, haar noemende bij haar naam: Maria! en terstond springt haar hart van blijdschap op, zeggende: Rabbouni, mijn Meester (Johannes 20:16). Het is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, enz. (Hooglied 2:8).

d. Daar is een Majesteit in Zijn kleding. Hij is bekleed met een lang kleed tot de voeten (Openbaring 1:13). Hij heeft de mantel der gerechtigheid en klederen des heils (Jesaja 61:10). Zijn gehele verborgen lichaam en ieder bijzonder lid van hetzelfde is daarmee bedekt. Wanneer Hij op Zijn troon zit, dan vervullen Zijn zomen de gehele tempel (Jesaja 6:1). Al Zijn klederen zijn mirre en aloë en kassie, uit de elpenbenen paleizen worden Zijn oppassers verblijd (Psalm 45:9).

e. Daar is een Majesteit in Zijn scepter. Wij lezen van de scepter van Christus Koninkrijk (Psalm 45:7), welke de scepter Zijner sterkte wordt genaamd (Psalm 110:2), door welke wij het Evangelie, gepaard gaande met de kracht van Zijn Geest, te verstaan hebben. Daar is in deze scepter, wanneer Hij die van de troon der genade zwaait, zulk een majesteit dat het een gewillig volk maakt, dat tot Hem komt op de dag Zijner heirkraft (Psalm 110:3).

f. Daar is een Majesteit in de besluiten, welke voor de troon der genade genomen en vastgesteld zijn. Zij komen met de natuur van de troon overeen, er worden alleen voor de troon der genade zulke besluiten der genade genomen. O, wat vertoont God een oneindige majesteit in Zijn genadetroon, wanneer Hij boven de verwachtingen van engelen en mensen, dat koninklijke besluit van genade en van pardon voor schuldige rebellen laat uitgaan: Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijntentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet (Jesaja 43:25).

g. De Majesteit van deze troon vertoont zich ook in de herauten, welke gebruikt worden om die besluiten van genade welke daar genomen zijn, bekend te maken en te verkondigen. Wat zijn de apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars en al de dienaars van Christus anders, dan zovele herauten, welke van de Koning Die op Zijn troon zit, geordineerd zijn om Zijn genade-wil bekend te maken en te verkondigen aan een verloren wereld? Gaat heen, zegt Hij, in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen (Markus 16:15), dat is: gaat heen, verkondig de besluiten van genade, welke tot voordeel van verloren zondaars genomen zijn op de troon der genade.

h. Daar is een Majesteit in de inkomsten van deze troon. De bedeling van Gods genade in Christus, brengt een rijke inkomst van heerlijkheid en lof toe aan de troon des hemels. Christus Koninkrijk der genade is zeer wijd en uitgebreid, want Hem zijn de heidenen gegeven tot Zijn erfdeel, en de einden der aarde tot Zijn bezitting (Psalm 2:8). En uit alle gewesten van deze Zijn uitgebreide erfenis wordt Hem een schatting van heerlijkheid en prijs toegebracht (Jesaja 24:16): Van het uiterste einde der aarde horen wij psalmen, tot verheerlijking van de Rechtvaardigen. Dat is, tot verheerlijking van Christus Jezus, de Rechtvaardige. De strijdende Kerk zal Hem deze schatting toebrengen, zolang de wereld bestaan zal. In Hem zullen wij gezegend worden, en daarom zullen alle heidenen Hem welgelukzalig roemen, en zeggen: Geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid, en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld (Psalm 72:17,19). Ook zal de triomferende Kerk in de hemel deze schatting van prijs en heerlijkheid betalen, tot in een eindeloze eeuwigheid (Openbaring 4:10-11): Zo vielen de vier en twintig ouderlingen, voor Hem Die op de troon zat en aanbaden Hem, Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen voor de troon, zeggende: Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht, enz. (Zie ook Openbaring 5:11,14).

i. Daar is een Majesteit in de gaven en uitdelingen, welke gegeven worden van deze troon, alsook in de manier hoe Hij dezelve geeft. De gaven zijn groot, en alleszins de Gever, Die op de troon zit, waardig. Hij geeft Zichzelf, zeggende: Ik zal hen tot een God zijn (Jeremia 31:33). Hij geeft Zijn Zoon (Johannes 3:16): Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, enz. Hij geeft Zijn Geest (Johannes 7:37-39). Hij geeft genade en ere (Psalm 84:12). Kortom, Hij geeft al de gewisse weldadigheden Davids (Jesaja 55:3). Al wat van de troon der genade voortkomt, dat moet noodzakelijk bij wijze van een gift voortkomen, of anders zou het de natuur van de troon niet welvoeglijk zijn. Het is oneindig beneden de majesteit van de grote Koning, Wiens Naam is de HEERE, genadig en barmhartig, dat Hij geld of prijs van ons ontvangen zou. Alles wat Hij geeft, dat geeft Hij om niet, zonder enig opzicht op enige hoedanigheden in ons (Jesaja 55:1; Openbaring 22:17).

B. Nu komen wij om te onderzoeken, wat voor troostrijke gezichten van God een schuldig zondaar van deze troon ontvangen kan. In het algemeen, elk gezicht van God dat hier ontvangen wordt, is tot bemoediging en uitlokking. Het ongeloof wordt gezegd ons te doen afwijken van de levende God (Hebreeën 3:12), en de weg langs welke het ons van Hem doet afwijken, is, of door Hem te beschouwen op de troon van volstreckte barmhartigheid, en aldus brengt het ons tot een vermetel vertrouwen van veiligheid in een zondige weg. Of anders beschouwt het Hem op de troon van onverbiddelijke rechtvaardigheid, en aldus brengt het ons tot wanhoop, en het doet ons Zijn tegenwoordigheid vlieden, alsof Hij een bedervend vijand was. Maar het beschouwt God als op de troon der genade, en daar ziet het elke volmaaktheid van de Goddelijke natuur, de zondaar zeer vriendelijk toelonken. Doch meer bijzonder:

a. God wordt op de troon der genade gezien, als de God en Vader van onze Heere Jezus Christus (Éfeze 1:3 en 1 Petrus 1:3): Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus. Dit is de grote en gewone Naam van God onder het Nieuwe Testament, en o! wat is daar een verbazende genade en dierbaarheid in! Christus is onze Heere, onze Jezus en onze Christus. Want deze Zoon is ons gegeven, dit Kind is ons geboren (Jesaja 9:5). Hij is onze Goël of Nabestaande, onze oudste Broeder, en omdat Hij ons nu zo Nabestaand en onze Bloedvriend is, zo daalt Zijn betrekking tot God op ons af door Hem, in zoverre, dat Zijn God, onze God en Zijn Vader, onze Vader is. Hierom zei Christus tot Maria (Johannes 20:17): Ga heen tot Mijn broeders, en zeg hen: Ik vaar op tot Mijn Vader en tot uw Vader, tot Mijn God en uw God. O! wat kan er meer tot bemoediging gezegd worden? Hij is uw Vader, omdat Hij Mijn Vader is, en uw God, omdat Hij Mijn God is. Hier is een rijk 'mijnen' van de genade, in welke de engelen begerig zijn om in te zien. Ook is het een gezicht van God in deze betrekking tot Christus, en tot ons door Hem, dat een zondaar eerst beweegt om tot God weer te keren. Ik zal opstaan (zegt de verloren zoon) en tot mijn vader gaan (Lukas 15:18). Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God, zegt de Kerk (Jeremía 3:22). Ook kan een door de wet veroordeeld zondaar, Hem nooit als zijn God en Vader beschouwen, dan alleen als op de troon der genade, of gelijk Hij Zichzelf in Christus openbaart.

b. Van de troon der genade wordt God gezien, als een God der liefde, ja, als de liefde zelf (1 Johannes 4:16): God is Liefde. (1 Johannes 4:10): Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons liefgehad heeft en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden. Zo ook (Johannes 3:16): Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, enz. Deze liefde van God tot verloren zondaren, lag onder een voorhangsel van toorn en rechtvaardigheid verborgen, totdat het voorhangsel, door de voldoening van Christus, aan stukken werd gescheurd. En toen hebben de liefde en de goedertierenheid van God zich geopenbaard op een allerheerlijkste en luisterrijkste wijze. O! wat geeft dit gezicht van God, een uitnemende aanmoediging om tot Zijn troon te naderen, met vrijmoedigheid des geloofs, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden, om geholpen te worden ter bekwaamere tijd (Hebreeën 4:16). Het was dit gezicht, hetwelk David deed uitroepen (Psalm 36:8): Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen.

c. God kan op de troon der genade, door een schuldig zondaar gezien worden als een God des vredes (Hebreeën 13:20): De God nu des vredes, Die de grote Herder der schapen, de Heere Jezus Christus, heeft wedergebracht, enz. Gods toorn en gramschap begonnen terstond na de val, tegen Adam en zijn nakomelingen te ontbranden, en indien dezelve niet uitgeblust waren geworden, zo zouden zij de ganse aarde en derzelver inkomst verteerd en in de onderste hel verbrand hebben. Maar zo snel ontving de Heere geen verzoening van onze gezegende Borg, hetzij in de belofte of in de dadelijke vervulling daarvan, of het vlamdend zwaard van Zijn rechtvaardigheid werd in Zijn schede gestoken, en daar werd een verklaring van genade afgekondigd, dat bij Hem geen grimmigheid was. Het is waar, indien de zondaren nog steeds met Hem, als op de troon der rechtvaardigheid of volgens de voorwaarden van het verbond der werken, willen handelen, dan zullen zij Hem bevinden een verterend vuur te zijn. O! wie zou dan zo dwaas zijn, om zich als een doorn en distel in oorlog te stellen

tegen een verterend vuur? Zo iemand zulks doet, Hij zal gewis tegen hem aanvallen, en hem tegelijk verbranden. Zullen wij ons dan niet liever tot Hem keren, als gezeten zijnde op de troon der genade, alwaar wij Hem kunnen horen zeggen tot een wederspanning zondaar: Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken, vrede zal hij met Mij maken (Jesaja 27:4-5).

d. Van de troon der genade kan God gezien worden, als een God met ons (Mattheüs 1:23 vergeleken met Jesaja 7:14): Zie, een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam heten Immanuël, hetwelk is overgezet zijnde, God met ons. In Christus is Hij een God met ons, om onze twist te twisten tegen de slang, om het de kop te vermorzelen. De dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlossen was gekomen (Jesaja 63:4). Hij is met ons, om ons te bevrijden van de wet, van de rechtvaardigheid, van de wereld en van alles wat onze ziel veroordelen zou, want Hij zal de nooddruftige ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen die zijn ziel veroordelen (Psalm 109:31). Als God nu met ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Vandaar dat triomflied van de Kerk (Psalm 46): De HEERE der heirscharen is met ons, de God Jakobs is ons een hoog Vertrek. Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën, enz.

e. Van de troon der genade zien wij Hem ook als een belovend God. God, volstrekt aangemerkt, is voor een zondaar een bedreigend God. Daar wordt van de troon der rechtvaardigheid niets gehoord, dan vervloeking tegen een iegelijk die niet blijft in alles wat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen (Galaten 3:10). Maar o, mijn vrienden! Kom tot de troon der genade, tot God in Christus, en dan zult u Hem zien als een belovend God, want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen (2 Korinthe 1:20). Wanneer ons enige belofte van God ontmoet in de Schriftuur, hetzij een belofte van vergeving, van vrede, van raad, van genade, of van heerlijkheid, van dit leven of van het toekomende, zo hebben wij steeds te denken, dat die voortkomt van een God in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende. Christus, door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, de eigenlijke conditie van de belofte vervuld hebbende, zo zijn in de eerste plaats al de beloften de Zijne, Hij is de eerste erfgenaam van die allen, en in en door Hem worden zij aan ons gegeven in het Woord, als de onmiddellijke grond en het fundament van ons geloof, met deze bekendmaking (Handelingen 2:39): U komt de belofte toe en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal. O, mijn vrienden! Dit is een blijde boodschap, voortkomende van de genadetroon, indien u dezelve maar geloven en aannemen kunt met toepassing op uw eigen ziel. Gelijk al de bedreigingen van het Woord tot de zondaar in het bijzonder, gesproken worden van de troon der rechtvaardigheid, alsof hij met naam en toenaam werd genoemd, alzo worden ook al de beloften van het Woord tot u in het bijzonder, van de troon der genade gezonden, alsof u uitdrukkelijk in dezelve genoemd werd. Daar is niet één kind van Adam, of het heeft zoveel belang in die belofte: Het Zaad der vrouw zal de slang de kop vermorzelen (Genesis 3:15), als Adam zelf, in wiens tegenwoordigheid dezelve uitgesproken werd. Aldus, zeg ik, wordt God van de troon der genade gezien als een belovend God.

f. Wij kunnen God op deze troon ook zien als de God, Die met ons in een vereniging komt. Daar is een tweevoudige vereniging, die de grote Jehovah aanneemt met het geslacht van Adam. Eerst verenigt Hij Zich met onze natuur, dezelve aannemende tot een persoonlijke vereniging in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon. En aldus wordt Hij, door onze natuur aan te nemen, tot een persoonlijke vereniging vermaagschapt, aan het ganse geslacht van Adam, aan Joden en aan heidenen. Dit is die grote blijdschap, welke al den volke wezen zal, dat ons (niet de gevallen engelen) geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids (Lukas 2:10-11). God, onze natuur aangenomen, en als het ware, die grote ongelijkheid vereffend hebbende, opdat dezelve geen verhindering mocht toebrengen aan het huwelijk, zo stelt Hij Zijn voornemen voor in het Evangelie, om met onze personen in een huwelijksvereniging te willen komen. Dit voorstel van aankondiging van het huwelijk, voortkomende van de troon der genade, wordt in het Evangelie aan allen zonder onderscheid gedaan

(Mattheüs 22:23). Ja, al de leden van de zichtbare Kerk zijn in zeker opzicht met de Zoon van God ondertrouwd (Jeremía 2:14). En indien dat niet zo was, zo konden zij niet van overspel, of van met andere boelen gehoereerd te hebben, beschuldigd worden, gelijk dat geschiedt (Jeremía 2:1). Doch boven dit alles bepaalt Hij, op de dag Zijner heirkraft, elke arme ziel die Hij liefgehad heeft met een eeuwige liefde, om haar hartelijke toestemming te geven aan de belofte en aan het voorstel van het huwelijk, hetwelk door Christus wordt gedaan in het Evangelie, zodat zij moeten zeggen: Wij zijn des HEEREN (Jesaja 44:5). Aldus vervult Hij Zijn belofte (Jesaja 54:5): Uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam, en de Heilige Israëls is uw Verlosser. Hij zal de God des gansen aardbodems genoemd worden. Zie ook (Hoséa 2:19-20): Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, enz.

g. God wordt van de troon der genade gezien als een vergevend God, vrijheid uitroepende aan rebellen, die Zijn wetten geschonden en Zijn autoriteit met de voeten getreden hebben. Van de troon der rechtvaardigheid kan Hij alleen als een veroordelend God gezien worden, Zijn rechtvaardig vonnis over een gebroken wet uitsprekende, en over de zondaar uitvoerende, die dezelve overtreden heeft. En wanneer de uitnemendste heiligen die ooit geleefd hebben, met God op deze grond komen te handelen, dan moeten zij uitroepen: O Heere! Wie kan bestaan? Daar is niets dan verbolgenheid en toorn, verdrukking en benauwdheid, over de ziel die het kwaad werkt. Maar ere zij God in de hoogste hemelen, dat Hij, door de heersing der genade door de gerechtigheid van Christus, Zich nu in een geheel ander gezicht ontdekt, namelijk, als een God Die de ongerechtigheid en de zonde en de overtreding vergeeft. Ja, Hij beroemt Zich daarop als op Zijn groot voorrecht, zeggende: Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet (Jesaja 43:25). Ja, Hij biedt Zijn vergeving aan (Jesaja 1:18): Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEERE, al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.

h. Van de troon der genade verschijnt God aan ons, als een God van oneindige goedertierenheid en milddadigheid. O, wat is dit voor de arme en de nooddruftige een aangenaam gezicht! (Jakobus 1:5): En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt, en zij zal hem gegeven worden. Van de genadetroon geeft Hij, en geeft mildelijk, zonder te verwijten. O, mijn vrienden! De genade houdt niet in, maar zij geeft gedurig uit, ook zou de genade geen genade zijn, indien het anders was. Nooit was er zulk een troon, als deze troon der genade, welks natuur en bestaan zelf in milddadigheid gelegen is. Hoe snel zouden niet de inkomsten van de grootste en rijkste koningen op de aarde verteerd worden, wanneer zij die aan elk die maar begeerte had, wilden uitdelen!

Indien zij hun deuren en schatkamers voor alle mensen open zetten, en hen verwelkomden om te komen, en alles te nemen wat hen behaagde, hoe snel zouden hun schatkamers geledigd zijn! Maar o! mijn vrienden, de schatten van deze troon zijn niet alleen onuitputtelijk, maar zij worden zelfs door uitdelen niet verminderd, hoeveel genade van deze troon aan de kinderen der mensen gegeven is geworden, (gelijk de uitdelingen daarvan reeds ruim en groot geweest zijn) zo is er nochtans zoveel over, als er ooit geweest is. Ja, de heerlijkheid, rijkdom en luister van deze troon zijn eigenlijk gelegen in de vrije, uitgebreide, en milddadige uitdelingen, die gedaan worden aan arme en nooddruftige zondaren, die om barmhartigheid en genade tot dezelve komen. Ja, de Koning nodigt en verwelkomt een iegelijk zonder onderscheid (Jesaja 55:1): O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, enz.

i. Van de troon der genade wordt God gezien, als een God Die het gebed hoort (Psalm 65:3): Gij hoort het gebed, tot U zal alle vlees komen. Hij zit op Zijn troon, een ieder aanmoedigende die iets met Hem te doen heeft, om met vrijmoedigheid toe te treden, en zijn begeerten aan Hem voor te stellen, hem verzekerende dat zijn verzoeken niet verworpen zullen worden (Mattheüs 7:7): Bidt, en u zal gegeven worden, zoekt, en gij zult vinden, klopt, en u zal opengedaan worden. Het gelovig gebed is het vastgestelde middel, dat God heeft ingesteld om de beloofde genade en goedertierenheid te ontvangen (Ezechiël 36:37): Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hen doe. Zo openhartig is de Koning, dat Zijn hart deszelfs oren

opent om te horen, en deszelfs handen om te geven. Wanneer wij grote dingen van Hem begeerd hebben, zo berispt Hij ons dat wij niet meerdere en grotere dingen begeerd hebben, en Hij gebiedt ons te bidden en te ontvangen, opdat onze blijdschap vervuld wordt. De stem van het gebed maakt een aangenaam geluid voor deze troon. Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen, want uw stem is zoet en uw gedaante is lieflijk (Hooglied 2:14).

k. God wordt op de troon der genade gezien, als onze God. Overal waar wij in het Woord, God vinden als verschijnende op de troon der genade, tot zondaren, daar vinden wij dat Hij Zich altijd voorstelt als hun God in Christus. Op deze troon verscheen Hij aan Abraham, en wat zei Hij tot hem? (Genesis 17:7): En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God en uw zaad na u. Toen dit verbond vernieuwd, of opnieuw op Sinaï afgekondigd werd, zei Hij: Ik ben de Heere uw God. Dit is de gewone benaming van het verbond der genade, welke van de troon der genade voortkomt: Ik zal hen tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. Wat kan Gods oogmerk nu anders zijn, met op deze wijze tot ons zondaren te verschijnen, dan dat wij, die al het recht op Hem door de overtreding van het eerste verbond verbeurd hebben, Hem ons mogen aanmatigen als onze God, op grond van vrije genade. Daar is zoveel dierbaarheid, genade, goedertierenheid, liefde en zaligheid in Gods openbaring van Zichzelf van de troon der genade, dat de ziel, wanneer zij Hem door het geloof beschouwt, gebracht wordt onder een onwinbare, doch tevens aangename noodzakelijkheid, om zich Hem toe te eigen als haar God in Christus, en om te zeggen met Thomas, mijn Heere en mijn God (Johannes 20:28). Die God is ons een God van volkomen zaligheid, en bij de HEERE, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood (Psalm 68:21). En het geloof eenmaal de ziel haar recht op God door Christus, volgens het verbond hebbende doen vastmaken, zal dat recht op dezelfde grond blijven vasthouden, zelfs wanneer het onder wolken en duisternis is, gelijk de Kerk deed (Jesaja 49:14): De HEERE heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten. Aldus ziet u wat liefelijke gezichten van de Goddelijke Majesteit er te verkrijgen zijn van de troon der genade, of van God, Zichzelf openbarende in het vlees, en met zondaren handelende volgens de genade van het Evangelie.

C. Nu zullen wij enige Schriftuurlijke aanmerkingen omtrent deze troon voordragen.

a. Deze troon wordt genaamd de troon Gods en des Lams (Openbaring 22:1). Door welke uitdrukking ons geleerd wordt, dat beiden, de Vader en de Zoon, evangelijk verheerlijkt worden in deze bedeling van de genade. Zij kunnen niet gescheiden worden, noch ten aanzien van hun Wezen, noch ten aanzien van hun belangen, heerlijkheid of bediening. Mijn Vader werkt tot nu toe, (zei Christus) en Ik werk ook (Johannes 5:17). Gelijk zij met een verenigde kracht in het koninkrijk der voorzienigheid werken, zo werken zij ook op dezelfde wijze in het koninkrijk der genade. En het is de wil van God, dat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren, en dat alle tong belijden zal, dat Jezus Christus, de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders (Johannes 5:23 en Filippenzen 2:11). Indien de troon alleen de troon van God werd genoemd, zo zou dat genoeg zijn om een schuldig zondaar af te schrikken, om nooit derwaarts heen te zien, maar nu dezelve de troon Gods en des Lams genoemd wordt, zo geeft dat aan onze zielen een beminlijk gezicht van de Goddelijke Majesteit, en het verklaart dat Hij een God des vredes is, en dat Hij als een zachtmoedig Lam is, voor elke ziel die tot Hem komt in de weg, die Hij Zelf geordineerd heeft. Zijn verschrikking behoeft ons niet bevreesd te maken.

b. Merk ook op, dat er een zuivere rivier van het water des levens voortkomt uit deze troon (Openbaring 22:1). Ik weet, dat sommigen door deze rivier (gelijk ik ook tevoren in die gedachte geweest ben) alleen verstaan, die rivieren van wellusten, en die verzadiging van vreugde, welke de heiligen bezitten in het onmiddellijk gezicht en de genieting van God in de heerlijkheid. Ik sluit deze zin niet uit. Doch het komt mij, naar vers 17 van dit hoofdstuk duidelijk voor, dat de rivier van het water des levens, waarvan in vers 1 gesproken wordt, betrekking heeft op de strijdende Kerk hier op

aarde, omdat er in vers 17 een nodiging is van de Geest en de bruid, om te komen en om die wateren des levens te nemen om niet, welke voortkomen uit de troon Gods en des Lams (vers 1). En daarom denk ik dat wij door deze rivier, voortkomende uit de troon Gods en des Lams, te verstaan hebben de Heilige Geest, Die van de Vader en de Zoon uitgaat, met Zijn levendmakende, reinigende en vertroostende invloeden. Deze wordt gewoonlijk in de Schriftuur bij een rivier of vloed vergeleken, gelijk Jesaja 35:6-7, Jesaja 43:3 en op andere plaatsen. Niet bij een beek maar bij een rivier, om de overvloedige, vrije en milde mededelingen van de Geest en de genade van God te betekenen, welke op de verhoging van Christus op de troon in onze natuur, volgen zouden. Ook is het niet een modderige poel, maar een zuivere rivier, de Geest van Christus is een Heilige Geest, Die de ziel reinigt van het vuil van de zonden. Hij is een rivier van het water des levens, omdat Hij het leven heeft in Zichzelf, en de ziel die dood is in zonden en in misdaden, levend maakt. Hij is klaar als kristal, omdat Hij is de Geest der wijsheid en der openbaring, en de ogen van het duistere verstand opent, om te weten de dingen, die ons van God geschonken zijn.

c. Merkt verder op, dat het Lam gezegd wordt te zijn in het midden van de troon (Openbaring 5:6 en Openbaring 7:17), hetgeen niet alleen de heerlijkheid van Zijn verhoogde staat te kennen geeft, als hebbende alle macht in hemel en op aarde, maar ik denk ook, dat deze uitdrukking inzonderheid gebruikt wordt tot aanmoediging van het geloof, opdat wij met vrijmoedigheid mochten toegaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en om genade te vinden, om geholpen te worden ter bekwaamere tijd (Hebreeën 4:16). Het zachtmoedige Lam is in het midden van de troon, gereed om ons bij de hand te nemen, om onze zaak te horen, en om dezelve te bepleiten. Hij is een bereidwillige en naarstige Voorspraak, Die nooit van de hand of afwezig is, wanneer onze zaak tevoorschijn komt, gelijk andere advocaten en vrienden menigmaal zijn, wanneer wij hen en hun bemiddelingen het meest nodig hebben: Wij hebben een Hogepriester, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, de Zone Gods (Hebreeën 4:14). Wij hebben Hem als onze Voorspraak bij de Vader, om gedurig te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons (Hebreeën 9:24).

d. Merk ook op, dat de zeven Geesten voor de troon zijn (Openbaring 1:4). En (Openbaring 5:6): En ik zag en zie, in het midden van de vier dieren en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen en zeven ogen, dewelke zijn de zeven Geesten Gods, Die uitgezonden zijn in alle landen. Waarmee het bijzondere ambt van de Heilige Geest bedoeld wordt in de toepassing van de verlossing, door Christus verdiend en verworven, welke zeven genaamd worden, vanwege de verscheidenheid van Zijn invloeden en werkingen. Deze worden gezegd voor de troon te zijn, om te tonen hoe gereed de Geest van God is, om al de besluiten der genade welke van de troon der genade uitgezonden worden, uit te voeren, en om dezelve door Zijn goddelijke kracht krachtdadig te maken. Ook worden deze zeven Geesten Gods gezegd, uitgezonden te zijn van het Lam, Hetwelk in het midden van de troon stond als geslacht, om ons te tonen dat het zenden of het uitstorten van de Geest en van Zijn invloeden, de vrucht en het gevolg was van de verzoenende offerande van Christus dood en van Zijn krachtige voorbeding, die op Zijn verzoening gegrond is.

e. Merk insgelijks op, dat deze troon op de berg Sion staat (Openbaring 14:1). Daar staat het Lam, en waar het Lam staat, moet ook de troon staan, want Hij is altijd in het midden van dezelve. Door de berg Sion, hetwelk een spreekwijze is van het Oude Testament, versta ik de Kerk Gods, die ten dele strijdende is op de aarde en ten dele zegepralende in de hemel. Zij omringen allen dezelfde troon, gelijk de ladder Jakobs, welker voet in Bethel stond op de aarde, maar het opperste raakte aan de hemel. Zo staat ook deze troon der genade op de aarde in Bethel, het huis van de levende God, hoewel het opperste van dezelve hoog en verheven is boven de hoogte der hemelen. Tot deze troon zijn al de gelovigen gekomen, hetzij ze in de hemel of op de aarde zijn, hoewel sommigen een sport hoger mogen wezen dan andere, want de heerlijkheid van de strijdende of triomferende heiligen verschilt alleen in trappen. Laat een gelovige in zulk een gedeelte van de wereld zijn als hij zijn mag, zo zal hij steeds door het geloof

gaan tot de troon der genade, dat is: tot een verzoend God in Christus, Die overal tegenwoordig is en krachtig bevonden wordt een hulp te zijn in benauwdheden.

f. Merk ook op, dat deze troon omringd is met een regenboog (Openbaring 4:3): En een regenboog was rondom de troon, in het aanzien de steen smaragd gelijk. Doch dit zal ik voor het tegenwoordige voorbij gaan, omdat ik voornemens ben afzonderlijk daarover te handelen.

g. Merk ook op, dat deze troon omringd is door een ontelbare menigte oppassers, beide in de strijdende en in de triomferende Kerk, welke Hem, Die daarop zit, een schatting van dienst en onderdanigheid toebrengen. (Openbaring 5:11-13): En ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom de troon en de dieren en de ouderlingen; en hun getal was tienduizendmaal tienduizenden en duizendmaal duizenden, zeggende met een grote stem: Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen, de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging. En alle schepsel dat in de hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, Die op de troon zit, en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Daaruit zien wij dat al de heiligen, in hemel en op aarde, deze heerlijke troon omringen, van welke wij nu spreken. O, welgelukzalig zijn degenen, die Hij verkiest en tot Zich doet naderen, onder dit talrijk gezelschap.

k. Merk eindelijk ook op, dat de basis en het fundament van deze troon, de gerechtigheid van Christus is. Dezelve is gegrond op een genoeg gedane gerechtigheid en een uitgevoerd gericht op de Zoon van God. Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheden van Zijn troon.

(2) Doch dit leidt mij tot het tweede hoofdstuk, dat door ons is voorgesteld, namelijk om iets te spreken van de basis of het fundament van deze troon, welke is gerechtigheid en gericht.

Om dit een weinig te verklaren, zullen wij:

A. Enige stellingen voordragen.

B. En dan enige eigenschappen van dit fundament voordragen.

A. Wat de stellingen betreft, wij zeggen:

1. Toen God de mens schiep, is Hij met hem in een verbond getreden, op voorwaarde van een volmaakte gehoorzaamheid, hem verbiedende te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads, op straffe van de dood.

2. De mens heeft, door het verbreken van dit verbond, de straf van hetzelfde op zich gebracht. Bij gevolg nu, het ganse mensdom alle gemeenschap met God verloren heeft, liggende onder Zijn vloek en toorn, is het aldus onderhevig geworden aan alle ellende in dit leven, zelfs aan de dood en de eeuwige helse pijnen.

3. God heeft in Zijn verbazende liefde en genade beide, een Borg toegelaten en bezorgd, te weten, Zijn eeuwige Zoon, Die onze verlossing gewillig op Zich genomen heeft, en Die dadelijk gesteld is geworden in onze plaats. Hij heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen (Jesaja 53:6).

4. De Zoon van God, tengevolge van Zijn onderneming als onze Borg, onze natuur aangenomen en Zichzelf in onze plaats gesteld hebbende, zo riep de rechtvaardigheid Gods in de hemel: Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man Die Mijn Metgezel is (Zacharia 13:7). Maak u dronken aan Zijn Koninklijk bloed, spaar Hem niet vorder van Hem de schuld af tot de laatste penning toe. Aldus heeft Hij voor ons de vloek gedragen, een vloek geworden zijnde voor ons (Galaten 3:13).

5. Alles wat Gods rechtvaardigheid van de Borg gevorderd heeft, is over de Heere Jezus uitgevoerd. Vorderde de rechtvaardigheid, dat de Borg dezelfde natuur gemeen zou hebben met de zondaar, dit is alzo over Hem uitgevoerd: want het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (Johannes 1:14). Hij is geworden uit een vrouw, en is gelijk de kinderen vlees en bloed deelachtig geworden. Hij is onze nabestaande geworden, opdat het recht der verlossing Hem mocht toebehoren.

Vorderde de rechtvaardigheid dat de eer van de heilige wet hersteld zou worden, dit is alzo door de Borg geschied, want Hij heeft alle gerechtigheid vervuld (Mattheüs

3:15). Hij heeft de wet verhoogd en verheerlijkt. Vorderde de rechtvaardigheid dat de vloek en de straf der wet gedragen zou worden, ook dit is door de Borg geschied, want Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons (Galaten 3:13). Vorderde de rechtvaardigheid dat de slang de kop vermorzeld zou worden, en dat de wraak zou worden uitgevoerd over die grote vijand van de heerlijkheid Gods en des mensen zaligheid, dit is ook zo geschied, want Hij heeft de overheden en machten uitgetogen en die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door Zijn kruis over hen getriomfeerd (Kolossenzen 2:15). Vorderde eindelijk de rechtvaardigheid dat de zonde uit de weg geruimd zou worden, ook dit is zo geschied, want Hij heeft de overtredingen gesloten, de zonden verzegeld en de ongerechtigheid verzoend (Daniël 9:24). Hij heeft de zonde veroordeeld in het vlees, opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons (Romeinen 8:3-4).

6. De rechtvaardigheid voldaan, de wet vervuld zijnde, en de Heere een welbehagen hebbende in de gerechtigheid van de heerlijke Borg, richt daar de troon van Zijn genade op, Zichzelf verklarende te zijn, de HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig, die de ongerechtigheid en de overtreding en de zonde vergeeft, enz. En dus laat Hij ook besluiten der genade van deze troon uitgaan, zeggende: Ik zal hen tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn (Jeremía 31:33). Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn (Hebreeën 8:12). Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein worden (Ezechiël 36:25), en dergelijke. Aldus ziet u op welke basis of fundament de troon der genade gebouwd is.

B. Nu zal ik enige eigenschappen voordragen van het fundament van de troon, waar de genade heersende is door gerechtigheid.

1. Het is een zeer oud fundament, want Christus is van eeuwigheid af gezalfd, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan (Spreuken 8:23). Hij is het Lam Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld (Openbaring 13:8). En op de trouw van Zijn belofte, om in de volheid des tijds Gods rechtvaardigheid te voldoen, zijn al de heiligen van het Oude Testament gezaligd geworden.

2. Het is een fundament, dat God Zelf gelegd heeft (Jesaja 28:16): Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion. Hij had zelfs lust om die te leggen. Toen Hij dit fundament van eeuwigheid in Zijn besluit legde, deed Hij zulks met vermaak. Ik heb verzoening gevonden (Job 33:24). Hij spreekt er van met een soort van roem, zeggende: Ik heb hulp besteld bij een held, Ik heb David, Mijn knecht, gevonden (Psalm 89:20-21). Toen Hij hetzelfde dadelijk legde in de menswording van Zijn Zoon, zo deed Hij het met lust, het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen (Jesaja 53:10). En toen Hij het leerstellig legde in Sion, heeft Hij het met vermaak gedaan, aan de ganse wereld verklarende, dat een iegelijk die daarop bouwt, niet beschaamd zal worden (1 Petrus 2:6).

3. Het is een vast fundament op hetwelk God de troon der genade gebouwd heeft, het is het meest vaste fundament, waarop ooit enig fundament gebouwd kan worden. De troon der goddeloosheid die op ongerechtigheid gebouwd is, zal zeker worden omgekeerd, maar hier is een troon die op gerechtigheid en gericht is gegrondvest. Christus wordt een Rotssteen genaamd: Op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen (Mattheüs 16:18). Aldus hebben de Kerk en de troon der genade, één en hetzelfde fundament.

4. Het is een beproefd fundament. Gods rechtvaardigheid heeft hetzelfde beproefd, en heeft het vast bevonden. Toen gehele bergen van wraak en toorn op hetzelfde gelegd werden, heeft het die alle kunnen verduren: al de machten van de hel hebben beproefd om dit fundament omver te werpen, maar haar koninkrijk en macht is door zulks te ondernemen, in stukken gebroken. De kleine steen welke uit de berg gehouwen werd, heeft de kop van de grote Goliath verbroken. Al de heiligen hebben dit fundament beproefd, en hebben het genoegzaam verklaard om hun gewicht te kunnen dragen. Ja, het is genoegzaam om het gewicht van het ganse mensdom, ja, van miljoenen werelden, indien zij een wezen hadden en zich daarop wagen konden, te kunnen dragen, want Hij kan volkomen zalig maken, degenen die door Hem tot God gaan (Hebreeën 7:25).

5. Het is een kostelijk en dierbaar fundament. Wij zijn niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost uit onze ijdele wandel, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam (1 Petrus 1:18-19). Het goud of het zilver kan het niet evenaren, de topaas van het Morenland kan er niet bij gewaardeerd worden, het is doorluchtiger dan de rooftergen (Psalm 76:5).

6. Het is een zeer sierlijk fundament. Hetgeen God van Zijn Kerk zegt (Jesaja 54:11), is nog veel meer waar, van de troon der genade: Hij legt de stenen daarvan gans sierlijk, en Hij grondvest dezelve op saffieren. Daar is in dit fundament van de troon der genade, zulk een sieraad, dat het een sieraad brengt op allen die tot hetzelfde naderen, zodat zij er vandaan komen, met vleugelen ener duive (Psalm 68:14).

7. Eindelijk, hetgeen alles volmaakt, het is een eeuwig en altyddurend fundament. Vandaar de eeuwigdurendheid van de troon zelf, gelijk er staat in vers 5 van deze psalm: Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Zo ook (Psalm 72:17): Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid, zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden. Het priesterschap van Christus is het fundament van de troon der genade, en dit priesterschap moet volgens de eed van God, eeuwig zijn (Psalm 110:4): De HEERE heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.

(3) Nu gaan wij over tot het derde hoofdstuk, dat door ons is voorgesteld.

Het fundament beschouwd hebbende, zo laat ons nu enige pilaren van deze Koninklijke troon en bedeling der genade beschouwen, waarmee dezelve ondersteund wordt, welke niet weinig tot deszelfs vastheid toebrengen. Om nu niet in bijzonderheden uit te wijden: het fundament van deze troon, gelegd zijnde in de voldoening aan de Goddelijke rechtvaardigheid, zo komen al de andere deugden en volmaaktheden van de Goddelijke natuur, de heerschappij van de genade ondersteunen. De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen (Psalm 85:11). Zij komen met elkaar zeer liefelijk overeen in de bevordering van dit heerlijk oogmerk, gelijk men zien kan in de samenhang van onze tekst. O! zegt de oneindige Wijsheid, al Mijn onmetelijke schatten zullen lichamelijk wonen in de mens Christus Jezus. Hij zal de Wijsheid Gods zijn in een verborgenheid, opdat Hij alzo in staat is om alle dingen in hemel en aarde te besturen, tot bevordering van de heerlijkheid der vrije genade, welke door rechtvaardigheid heerst tot het eeuwige leven. O, zegt de oneindige Macht, Mijn hand zal met Hem vastblijven, ook zal Mijn arm Hem versterken. Ik zal Zijn wederpartijders verpletteren voor Zijn aangezicht, en die Hem haten, zal Ik plagen (Psalm 89:22,24). O! zegt de oneindige Heiligheid, hoewel Ik te rein van ogen ben dan dat Ik het kwade zou zien, zo bespeur Ik nochtans duidelijk, dat de schuld van de zonde, in de dood van de Zoon van God voldaan zijnde, de smet daarvan voor Mijn ogen verborgen zal worden, en Zijn bloed zal een fontein zijn om dezelve af te wassen, opdat Ik niet geschonden of verongelijkt wordt. En daarom is het er zover af, dat Ik deze bedeling der genade door Christus zou hinderen, dat Ik integendeel Mijzelf verpand om dit heerlijke voornemen te bevorderen. Ik heb ééns gezworen bij Mijn heiligheid, zo ik aan David liege (Psalm 89:36). O! zegt de oneindige Goedertierenheid, Ik ben zulk een nauw bloedverwant van de genade, dat Ik noodzakelijk Mijn toestemming geven moet, opdat de troon der genade voorspoedig zij. Mijn goedertierenheid zal met Hem zijn, en Zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden (Psalm 89:25). O! zeggen de oneindige Getrouwheid en de Waarheid Gods, al de beloften die de genade gedaan heeft in het verbond der genade, daartoe verbind en verplicht Ik Mij om dezelve te vervullen. Hemel en aarde zullen voorbijgaan, eer er een jota of titel van Gods waarheid of van Zijn woorden van genade, voorbijgaat. Mijn goedertierenheid zal Ik van Hem niet wegnemen, en in Mijn getrouwheid niet feilen, hetgeen dat uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen (Psalm 89:34-35). Aldus heb ik u een korte schets gegeven van die heerlijke pilaren, welke tot de bevestiging van de troon der genade gediensig zijn, op grond van de gerechtigheid en het gericht.

(4) Het vierde hoofdstuk dat door ons is voorgesteld, is om te onderzoeken waarom God gewild heeft dat een voldane gerechtigheid en een uitgevoerd gericht op de Borg, het fundament zullen zijn van Zijn troon der genade.

Ik zal de redenen hiervan niet vermenigvuldigen, alleen zal ik er maar één voor allen opgeven, en dat is de reden die de apostel daarvan geeft (Romeinen 5:21): Opdat de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere. Zodat, indien gevraagd wordt: Waarom wil God dat een voldane gerechtigheid en een uitgevoerd gericht het fundament van de troon van Zijn genade zullen zijn? Het antwoord is: Opdat de genade zou heersen door gerechtigheid, ten einde de heerlijkheid van de genade geopenbaard mocht worden in een bestaanbaarheid met de eer van Zijn Goddelijke rechtvaardigheid.

Hieruit ontstaat nu de vraag: Hoe heerst de genade? Of: Hoe wordt de heerlijkheid van de genade geopenbaard in en door de gerechtigheid van de Borg?

Ik antwoord:

1. De genade heerst en wordt geopenbaard in de uitvinding van deze gerechtigheid. Want dezelve is de uitvinding van de oneindige Wijsheid, welke bestuurd en verlevendigd wordt door vrije genade. Toen de mens onder het vonnis van de wet gevallen was, was Gods rechtvaardigheid gereed om het oordeel over hem uit te voeren. Maar de genade riep: Strek uw hand niet uit, want Ik heb verzoening gevonden (Job 33:24). God bedenkt gedachten en middelen, om de verstotene niet van Zich te verstoten. Onze eerste voorouders hebben God getergd, om hen uit het paradijs te drijven, gelijk zij ook dadelijk uit hetzelfde gedreven zijn geworden. Doch de oneindige Wijsheid, bewogen door de ingewanden der barmhartigheid, vindt een weg uit, waardoor de verstoten mens wederom terechtgebracht zal worden, in een bestaanbaarheid met Zijn rechtvaardigheid, en dat is door de gerechtigheid van de Messias.

2. De genade heerst en wordt verklaard in het goedkeuren en aannemen van deze gerechtigheid. Wat is er anders dan de oneindige liefde en genade, die een onverbiddelijke rechtvaardigheid zou kunnen verwinnen, om zover van de strengheid van de wet af te gaan, dat die de Borg toeliet in de plaats van de zondaar? Doch dit heb ik alreeds gemeld, en daarom is het dat:

3. De genade heerst in de verkrijging of verwerving van deze gerechtigheid. Want God heeft in Zijn verbazende genade, Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet (Galaten 4:4). De gerechtigheid, door welke wij gerechtvaardigd worden, is zelfs de rechtvaardigheid Gods in onze natuur. Hij heeft dezelve door Zijn gehoorzaamheid en Zijn lijden uitgewerkt. O, hoe heerst hier de genade! De gelovige inzichten hiervan mogen ons allen met verwondering vervullen, en ons met de Kerk doen uitroepen (Jesaja 63:1): Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht?

4. De genade heerst in de openbaring van deze gerechtigheid. Het was de genade niet genoeg om deze gerechtigheid uit te vinden en teweeg te brengen, maar de tijding daarvan moest verkondigd en bekend gemaakt worden aan een verloren wereld, als met het geluid van een bazuin. Hierom is het, dat wanneer de apostel ons een bericht wil geven van de inhoud van het Evangelie, hij zulks met dit woord doet, zeggende dat het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft. Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard (Romeinen 1:16-17). O, hoe gezwind en haastig is de genade Gods geweest, om de verkondiging van een voldoening door een Borg voort te brengen! Nauwelijks had Adam gezondigd, of de genade ontdekte aan hem dit besluit, in de eerste belofte: Het Zaad der vrouw zal de slang de kop vermorzelen (Genesis 3:15). De Messias is nauwelijks in Bethleem geboren, of daar wordt een engel uit de hemel gezonden, om het aan de herders bekend te maken: Heden is u geboren de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids (Lukas 2:11).

5. De genade heerst in het nabij brengen van deze gerechtigheid tot een zondaar, in een gepredikt Evangelie. De genade openbaart niet alleen de gerechtigheid Gods, maar zij brengt dezelve de zondaar nabij, ten einde hij die ontvangt en aanneemt (Jesaja 46:12-13): Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven. Zij wordt de zondaar nabij gebracht, evenals het manna Israël nabij gebracht werd, toen het rondom de deuren van hun tenten viel, zij behoeften niet ver te lopen om hetzelfde.

6. De genade heerst in de toerekening van deze gerechtigheid. Hier is waarlijk een grote verborgenheid van de genade, die met geen woorden kan uitgesproken worden. Hoe een schuldig zondaar, die de wet geschonden heeft en voor Gods rechtvaardigheid strafbaar is, voor God gesteld kan worden, alsof hij de wet vervuld, en zijn rechtvaardigheid in eigen persoon voldaan had, en aldus in staat gesteld om te kunnen zeggen: Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? (Romeinen 8:33-34).

7. De genade heerst in de aanneming door de ziel van deze gerechtigheid, door het geloof. Daar is niets in de gehele wereld, dat zo direct inloopt tegen de trotse natuur, dan haar eigen gerechtigheid, gehoorzaamheid, plichten, betrachting, genade en heiligheid te verloochenen, in het stuk van de rechtvaardigmaking en aangenaamheid bij God, en om zich te onderwerpen aan de rechtvaardigheid van een ander, en aldus verplicht te zijn aan de gehoorzaamheid en het lijden van de Zoon van God alleen. Dit was voor de Joden een steen des aanstoots, zij konden geen andere weg van rechtvaardigmaking voor God bedenken, dan door de werken der wet. En daarom zochten zij hun eigen gerechtigheid op te richten, en waren de rechtvaardigheid van God niet onderworpen (Romeinen 10:3). De genade heerst, om een zondaar van deze wettische grond af te lichten, en om al die hoge gedachten en verbeeldingen terneer geworpen te krijgen. Om die toevlucht der leugen te verbreken en om de hoogmoedige en verwaande zondaar tot erkenning te brengen, dat zijn eigen gerechtigheid maar is als een wegwerpelijk kleed. En om te zeggen: Gewisselijk, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte, in de HEERE zullen rechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad Israëls (Jesaja 45:24-25). De genade, zeg ik, heerst, en wordt wonderlijk in dit alles verklaard en ontdekt.

3. De genade heerst door rechtvaardigheid, voor zoveel het door de openbaring is van deze, der rechtvaardigheid voldoende gerechtigheid, dat de genade, de zondaar krachtdadig onderwerpt en brengt onder de heerschappij van de genade. Hierom zegt de apostel, sprekende van de gelovigen: Gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade (Romeinen 6:14), dat is: gij zijt gebracht onder de regering der genade. Maar op wat wijze worden zij nu door de genade overwonnen? Wat is het grote werktuig, dat tot dit einde wordt gebruikt? Het is de openbaring van de gerechtigheid van Christus in het Evangelie (Romeinen 1:16): Het is een kracht Gods tot zaligheid. Op welke wijze? Zie dat in vers 17: Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof. Waaruit blijkt, dat de verkondiging van de toegerekende gerechtigheid, als de enige grond van de aangenaamheid van een zondaar bij God, de pit en het merg is van het Evangelie. Velen hebben tegenwoordig een wijze van prediken aangenomen, waarvan ik niet geloof dat die een ziel bekeren zal. Zij brengen een sierlijk betoog van moraliteit voor de dag, dezelve oppronkende met een zwier van welsprekendheid, doch die ondertussen maar stinkende zijn in de neusgaten van een oprecht christen. En waarom? Omdat, hoewel zij een zedelijke gerechtigheid aanprijzen, zij toch weinig of niets van de gerechtigheid van Christus hebben, welke de eigenlijke basis of het fundament is van de troon der genade. En wanneer dit ontbreekt, zo ontbreekt hen het ware sjibboleet van het Evangelie, want het Evangelie is een openbaring van de rechtvaardigheid Gods, en dit doet het een kracht Gods zijn tot zaligheid.

Het zal hier niet kwalijk voegen, dat ik hier een aanhaling bijbreng van de vermaarde en geleerde Owen, uit zijn uitlegging van de brief aan de Hebreeënen (Hebreeënen 5:7): Sommigen, zegt hij, denken dat het gehele werk van de leraren, omtrent de moraliteit, verkeren moet. Want deze fontein en springbron van genade, (te weten, de

gerechtigheid en de voldoening van Christus) deze basis van eeuwige heerlijkheid, dit bewijs en betoog van de Goddelijke wijsheid, heiligheid, rechtvaardigheid en liefde. Deze ontdekking van de heiligheid van de wet en de snoodheid van de zonde, dit eerste, grote en principale onderwerp des Evangelies en deze drangreden van geloof en gehoorzaamheid. Deze wortel en oorzaak van alle vrede met God, van alle oprechte, onverderfelijke liefde tot Hem, en van alle blijdschap en vertroosting van Hem, achten zij nauwelijks een plaats waardig onder de voorwerpen van hun overdenking. En zij zijn gereed om te gissen, dat alles wat anderen daarvan schrijven of spreken, maar bewoordingen, eigenzinnigheden en verbeeldingen zijn. Doch die toegelaten worden tot de gemeenschap van het lijden van Christus, zullen zo gemakkelijk van hun onsterfelijk aandeel en belang daarin niet scheiden willen. Ja, ik schroom in deze niet, te zeggen, dat hij waarschijnlijk de beste, de nederigste, de heiligste en vruchtbaarste christen zal zijn, die het allervlijtigst en naartigst is in het geestelijk onderzoek van deze grote verborgenheid van de verzoening van God met zondaren, door het bloed des kruises, en in de oefening van het geloof daaromtrent. Ook is er geen krachtdadiger middel, om de ziel te bewaren in een gedurige afkeer van de zonde, en in een wachthouding tegen dezelve, dan een rechte overweging van hetgeen het gekost heeft om er verzoening voor te doen.

TOEPASSING

(5) Nu volgt het vijfde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, namelijk de toepassing van deze leer.

HET EERSTE GEBRUIK ZAL ZIJN TOT ONDERRICHTING, IN DEZE VOLGENDE BIJZONDERHEDEN

1. Is het zo, dat een voldane gerechtigheid en een uitgevoerd gericht op de voor eeuwig gezegende Borg, het fundament is van de troon der genade, dan kunnen wij hieruit zien, wat een kostbaar stuk werk de troon der genade is. Dewijl deszelfs fundament gelegd is in de dood en in het bloed van de Zoon van God. Toen God, als de grote Schepper en Regeerder van de wereld, een troon der heerlijkheid voor Zichzelf wilde oprichten, maakte Hij weinig of geen plechtigheid daarvan. Hij zei alleen, zulks zij, en terstond kwamen de hemel die Zijn troon, en de aarde die de voetbank Zijner voeten is, uit niets tevoorschijn, in een zeer wonderlijke orde. Maar wanneer de troon der genade zal opgericht worden, dan moet aan de gerechtigheid voldaan, en het gericht uitgevoerd worden op de Zoon van God: Hij moet tot zonde en tot een vloek voor ons gemaakt worden, opdat het recht van de wet vervuld zou worden in ons, en opdat wij rechtvaardigheid Gods zouden worden in Hem (Romeinen 8:4 en 2 Korinthe 5:21).
2. Zie ook uit deze leer de heerlijkheid van een evangelische bedeling. Wij lezen somtijds van het heerlijk Evangelie van de zalige God, en wat is daar de reden van? De reden van die benaming is, omdat de Koninklijke majesteit van de genade van God, heersende door de rechtvaardigheid van Zijn eeuwige Zoon, hier verklaard en geopenbaard wordt. God heeft een heerlijke en verheven troon tot de plaats van Zijn heiligdom opgericht, en Hij heeft de schoonheid van Zijn sieraad ter voortreffelijkheid gezet (Ezechiël 7:20). Er werd veel van de Goddelijke heerlijkheid geopenbaard in het geven van de wet op de berg Sinaï, en in de schaduwachtige bedeling van het Oude Testament. Maar o! al die heerlijkheid moet als een schaduw verdwijnen voor die veel grotere heerlijkheid, welke geopenbaard is in de dadelijke oprichting van de troon der genade door de menswording, de dood, de opstanding en hemelvaart van onze Heere Jezus Christus. En door de openbaring die nu onder het Nieuwe Testament door het woord van Hem gedaan wordt (2 Korinthe 3:7-11): En indien de bediening des doods, in letteren bestaande en in stenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien om de heerlijkheid zijns aangezichts, die tenietgedaan zou worden, hoe zal niet veelmeer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn? Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veelmeer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid. Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen dele, ten

aanzien van deze uitnemende heerlijkheid. Want indien hetgeen dat tenietgedaan wordt, in heerlijkheid was, veelmeer is hetgeen dat blijft, in heerlijkheid. O mijn vrienden! Laten wij ons voorrecht toch waarderen, wij die onder de bedeling van het Nieuwe Testament leven, in welke wij allen met ongedekt aangezicht, de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest (2 Korinthe 3:18).

3. Indien het zo is, dat een voldane gerechtigheid en een uitgevoerd gericht op de Zoon van God, het fundament zijn van de genadetroon, zie hier dan uit, dat de zaligheid van een verloren zondaar, door genade zeer wel bestaan kan met de eer van de Goddelijke rechtvaardigheid. Want gerechtigheid en gericht zijn zelfs de vastigheden van deze troon. Vele arme zielen zijn, wanneer zij onder beschuldigingen en ontwakingen der consciëntie komen, gereed om te denken en te zeggen: O, het is voor mij te vergeefs om te denken, dat God Zijn genade en barmhartigheid tot mij zal uitstrekken, want mijn zonden zijn van zulk een bloedige kleur en van zulk een schrikkelijke aard, dat ik mij niet kan verbeelden, dat het met Gods rechtvaardigheid bestaan kan om mij genade te geven, of om zulk één als ik ben, zalig te maken. Maar o mijn vrienden! Bedenk toch, dat God alreeds zorg gedragen heeft voor de voldoening van Zijn rechtvaardigheid in de dood en het bloed van Zijn eeuwige Zoon. En daarop heeft Hij het fundament van de troon van Zijn genade gebouwd en opgericht. En daarom hebt u zich niet te verbeelden, dat de rechtvaardigheid Gods uw vijandin zal zijn, in het komen om genade en barmhartigheid tot de troon der genade. O nee! God is zowel rechtvaardig in het zaligen van een zondaar die tot deze troon komt, als in het verdoemen van de zondaar die tot dezelve niet komen wil. Ja, laat ik u zeggen, dat de rechtvaardigheid Gods meer heerlijkheid ontvangt in het zaligen van zondaren door het bloed en de voldoening van Christus Jezus, dan in de verdoemenis en het verderf van al de verworpenen en ongelovigen in de wereld. Omdat een gelovig zondaar, de verzoening die God gevonden heeft aanneemt, en die aan Zijn rechtvaardigheid voorstelt, en daarin heeft de Heere een welgevallen, want deze verzoenende offerande is Hem tot een welriekende reuk.

4. Zie hier de uitnemendheid en de oneindige waardij van het bloed van Jezus Christus, en hoeveel wij aan hetzelfde verplicht zijn. Door dit bloed is Gods rechtvaardigheid voldaan, en daardoor is er een fundament gelegd voor de troon der genade, tot welke wij geroepen worden om met vrijmoedigheid te naderen (Hebreeën 10:19): Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heilgdom door het bloed van Jezus. Daar zijn deze twee dingen door het bloed van Jezus uitgewerkt, uit welke onze verplichting tot hetzelfde bijzonder zal blijken.

a. Door dit bloed, gesprengd op de troon der rechtvaardigheid, is zelfs die troon veranderd in een genadetroon. Een vertoornd God is nu verzoend en bevredigd, en Hij nodigt een schuldig zondaar, om tot Hem te komen om barmhartigheid en genade, om geholpen te worden.

b. Door dit bloed is de vloek der wet vernietigd. De vloek van een verbroken wet staat als een onoverkomelijke hinderpaal in de weg van onze toegang tot God. Maar nu is door het bloed van Christus dit handschrift, dat tegen ons was, tenietgedaan zijnde aan het kruis genageld. En zodra dit bloed door het geloof wordt toegepast, zo gaat het vonnis uit van de genadetroon: Zo is er dan nu geen verdoemenis meer voor degenen die in Christus Jezus zijn (Romeinen 8:1), want zij zijn onder het dekkleed van Zijn bloed. Het is God Die hen rechtvaardigt, wie durft hen dan te verdoemen? God, de grote Wetgever, rechtvaardigt, wat heeft iemand anders dan tegen hen te zeggen, wanneer de Wetgever hen ontslaat?

5. Heeft God, ten koste van de dood en de voldoening van Zijn eeuwige Zoon, de troon der genade opgericht, dan moest u onderzoeken, of u gunstelingen bent voor deze troon. Bent u dan ooit tot deze troon gekomen? U zult mogelijk denken, dit is een zeer wonderlijke vraag, en bij uzelf zeggen: Hebt u zo weinig liefde omtrent ons, dat u denken zoudt dat wij nooit gebeden hadden? Wij danken God, dat wij elke morgen en avond voor de troon der genade komen, wij lezen, wij horen, wij bidden en gaan ten Avondmaal. En zult u dan nog vragen, of wij ooit tot de troon der genade gekomen

zijn? Doch ik antwoord: dat alles kan iemand doen, zonder dat hij nochtans waarlijk komt tot deze troon, die de gerechtigheid en het gericht heeft tot zijn vastheid. Wat is dan het komen tot de troon der genade? Het is een gaan uit uzelf tot een God in Christus, als uw enige hoop en hulp, het is een aannemen van Christus en een berusten op Hem, tot al die einden en gebruiken waartoe Hij geopenbaard en aangeboden wordt in het Evangelie. Met één woord, te komen tot de troon der genade, is om door het geloof in het bloed van Jezus, in te gaan in de tegenwoordigheid van een heilig God. Hoe zal ik weten of ik op deze wijze tot de troon der genade gekomen ben? Daar zijn enige dingen in de samenhang van onze tekst, welke wij tot dat einde voor zullen dragen, als:

TWEEDE GEBRUIK VAN BEPROEVING

1. Indien u ooit tot de troon der genade gekomen bent, dan hebt u de goedertierenheid en de waarheid voorbij het aangezicht van Hem Die op de troon zit, zien heengaan. Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons, wat volgt er nu, goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aangezicht heen, dat is, niet alleen goedertierenheid in het afgetrokkene, maar goedertierenheid die verbonden is met, en meegedeeld wordt in het Woord der waarheid. Het is zeer opmerkelijk, dat deze twee, te weten goedertierenheid en waarheid, gemeenlijk in de Schriftuur aan elkaar vastgemaakt zijn, gelijk Psalm 85:11: De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten. (Johannes 1:17): De genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden, en in vers 14 wordt Christus gezegd, vol te zijn van genade en waarheid. Waarom worden deze nu tezamen gevoegd? De ware reden is deze, omdat al de goedertierenheid die er is in het hart van God, meegedeeld wordt in het Woord der waarheid, zodat, wat goedertierenheid wij van God begeren, wij die altijd verwachten moeten in de belofte, of in het Woord der waarheid. Hetgeen God heeft samengevoegd, dat scheidt de mens niet. Sommigen grijpen naar de goedertierenheid Gods, volstrekt aangemerkt, dezelve nooit aanmerkende gelijk die in Christus, of gelijk die in het verbond en het Woord der waarheid is. Maar o, mijn vrienden! De goedertierenheid Gods, in dit opzicht aangemerkt, heeft nooit een zondaar behouden. Zij, die waarlijk tot de troon der genade komen, en God, gelijk Hij in Christus is, beschouwen, zien de goedertierenheid en de waarheid tezamen verbonden, en durven zich de goedertierenheid niet aanmatigen, dan op grond van de belofte of het verbond dat in Christus bevestigd is, en dit is al hun heil en al hun lust.
2. Indien u ooit tot de troon der genade gekomen bent, dan hebt u dat liefelijk geklank gehoord, hetwelk van de troon der genade komt (vers 16): Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent, te weten het geklank van des Konings stem, Die op de troon zit. De stem van God in Christus heeft een zekere bijzondere klank in zich, welke de gelovigen kunnen onderscheiden van die van een vreemde: Mijn schapen kennen Mijn stem, zegt Christus (Johannes 10:4). Zodra spreekt de Heere Jezus niet, of terstond roept de Bruid uit: Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt (Hooglied 2:8). O, mijn vrienden! U allen hoort wel de stem eens mensen, maar ik vraag u, hoort u de stem van Christus wel, voortkomende van de troon der genade? Zijn woorden zijn geest en leven, zij hebben zulk een Goddelijke majesteit en liefelijkheid in zich, dat zij een echo van lof en dankzegging weer doen geven aan de hemel. Hierom lezen wij, dat er op de verkondiging van het Evangelie onder de heidenen, van het uiterste einde van de aarde psalmen gehoord worden, tot verheerlijking des Rechtvaardigen (Jesaja 24:16).
3. Indien u ooit tot deze troon gekomen bent, en de Koning daarop gezien hebt, dan zult u het licht Zijns aanschijns grotelijks waarderen. Zijn gunst zal u zo dierbaar zijn, dat u zonder dezelve niet zult kunnen leven. Zijn tegenwoordigheid zal uw licht zijn, en als Hij Zich onttrekt, dan zullen de sterren van geschapen vertroosting en Zijn plaats niet vervullen kunnen.
4. Indien u tot de troon der genade gekomen bent, dan zal des Konings Naam als een olie zijn die uitgestort wordt (vers 17): Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam. Zijn Naam zal een sterke toren zijn, waarheen u lopen zult om in een hoog vertrek gesteld te worden, en daar zal zulk een reuk in zijn voor uw ziel, dat u het een

eer zult achten om Zijn Naam te doen gedenken van geslacht tot geslacht, opdat de volken Hem loven mogen, eeuwiglijk en altoos (Psalm 45:18).

5. Indien u tot de troon der genade komt, en Zijn goedkeuringen ontvangen hebt, dan zult u Zijn gerechtigheid aanzien als de enige grond van uw verhoging (vers 17): Door Uw gerechtigheid zullen zij verhoogd worden. O! zal een arme ziel zeggen, het is niet mijn goedheid, mijn heiligheid of gerechtigheid die mij tot deze eer gebracht hebben, nee, het is de gehoorzaamheid en de dood van mijn Borg. Het is door de gerechtigheid die Hij heeft aangebracht, dat ik aldus verhoogd ben, in Hem heb ik gerechtigheid en Ik acht alle dingen schade te zijn, om in Hem gevonden te worden, niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is (Filippenzen 3:8-9).

6. Indien u tot de troon der genade gekomen bent, dan zal Hij de Heerlijkheid uwer sterkte zijn (vers 18). Wanneer u tot de oefening van enige genade bekwaam gemaakt wordt, om iets voor Hem te lijden of te doen, dan zult u al de eer daarvan aan Hem toeschrijven, en zeggen: Niet ik, maar de genade Gods die met mij is (1 Korinthe 15:10). Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere (Psalm 115:1).

7. Indien u tot deze troon der genade gekomen bent, dan zult u veel opgenomen zijn in de verwondering over de vrijheid van Zijn genade en liefde, welke door de toegerekende gerechtigheid van Christus heerst. U zult op elke trap van de troon der genade, en op elke trap van uw zaligheid, de genade geschreven zien staan met grote kapitale letters (vers 18): Door Zijn welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden. Ben ik van eeuwigheid uitverkoren, mijn verkiezing is uit genade, Ben ik door het bloed van Christus verlost, het is naar de rijkdom Zijner genade (Efeze 1:7). Ben ik gerechtvaardigd, geheiligd, tot een kind aangenomen, of krachtdadig geroepen, het is genade, vrije genade, die alles heeft gedaan: door genade ben ik wat ik ben (1 Korinthe 15:10).

8. Indien u tot de troon der genade gekomen bent, dan zal de God der genade uw enige heilgdom zijn (vers 19): Ons schild is van de HEERE, ten tijde van uw vreze zult gij op Hem vertrouwen. Hij zal u een verberging zijn tegen de wind, een schuilplaats tegen de vloed, als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land (Jesaja 32:2). Want Hij is de arme een Sterkte, een Sterkte de nooddrufte, als hem bang is. Een Toevlucht voor de vloed, een Schaduw voor de hitte, want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand (Jesaja 25:4). Wanneer u van de zonde, van de satan, van de wet, en van uw consciëntie vervolgd wordt, wanneer u van binnen en van buiten met zwarigheden en kwellingen omringd bent, dan zult u tot Hem als tot uw Sterkte inkeren, gelijk er zo van de gevangene der hoop wordt gezegd (Zacharia 9:12).

9. Indien u tot de troon der genade gekomen bent, dan zal de Koning Die op de troon zit, uw enige Heere en Soeverein zijn (vers 19): Onze Koning is de Heilige Israëls. Gij zult alle verbintenissen met andere heren verbreken, en Zijn Naam alleen vermelden, zeggende: De HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning. Hij zal ons behouden (Jesaja 33:22). Ook zult u uw Koning zo zeer beminnen, dat u Zijn wet zult liefhebben, en dezelve als heilig, rechtvaardig en goed verklaren, omdat zij een afschrift is van de heiligheid van Zijn natuur. U zult met David zeggen: Ik heb al Uw bevelen, van alles, voor recht gehouden, maar elk vals pad heb ik gehaat (Psalm 119:128). Zijn juk is zacht en Zijn last is licht (Mattheüs 11:30). Beproof u nu, uit deze dingen, of u gunstelingen bent van deze troon der genade, welke een voldane gerechtigheid en een uitgevoerd gericht op de Borg, tot basis of fundament heeft. Deze kentekenen kunt u gemakkelijk onthouden, omdat zij allen in de tekst en in de drie volgende verzen staan. Nu komen wij tot een:

DERDE GEBRUIK VAN VERMANING

Is het zo, dat God ten koste van de voldoening van Zijn rechtvaardigheid, de troon der genade opgericht heeft. O mijn vrienden! Dan nodig ik u allen, om tot deze troon te komen. De mensen behoeven gewoonlijk niet vele nodigingen, om tot de tronen van aardse vorsten te komen, maar elk rekent het zich een eer om tot die tronen te mogen naderen. Welnu, mijn vrienden! Ik nodig, ja, ik bid en smee u, om toch te komen tot de troon van de Overste van de koningen der aarde, de Koning der koningen, en de

Heere der heren. Opdat ik deze vermaning te krachtiger op uw ziel zou mogen aandringen, zal ik enige praktikale vragen, welke op zulk een vermaning in uw gemoed mochten opkomen, beantwoorden:

1. Wie is het die ons roept? Wij horen u, leraren! ons wel roepen, om tot de troon der genade te komen, doch dat is ons niet genoeg, wij begeren ook te weten, of de Koning Zelf ons verwelkomen zal? Ik antwoord: Het zijn de leraars niet, maar het is de Koning Zelf Die roept, om tot Zijn troon te komen. Wij, leraren, zijn alleen de herauten welke uitgezonden zijn, om des Konings wil en welbehagen bekend te maken en te verkondigen. En indien u naar onze instructies of commissie vraagt, die zullen wij u gedienschtig voortbrengen, opdat u die, als met des Konings eigen hand geschreven, met uw eigen ogen lezen mocht (2 Korinthe 5:19-20): God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hen niet toerekenende (daar hebt u de troon der genade, te weten, een God Die de wereld met Zichzelf verzoent). Nu volgt verder onze commissie of opdracht: En heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade, wij bidden u van Christuswege: Laat u met God verzoenen. Want Die, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Daar hebt u dan onze commissie, het woord der verzoening is in ons gelegd, dat is, de verkondiging van dit Evangelie der genade Gods. Wanneer wij u dan nodigen, om tot een verzoend God in Christus te komen, dan spreken wij in de Naam van God en van Christuswege. Wat zoudt u denken, indien Christus hier in mijn plaats tot u sprak, en nodigde en gebod om tot Zijn troon der genade te komen? Welnu, het geval is hier hetzelfde, wanneer wij uit commissie of in opdracht van Hem met u handelen, en daarom is het God Zelf, die u roept en nodigt door ons.

2. Wie roept Hij? God roept elk en een iegelijk om tot Zijn genadetroon te komen. Dat is geen algemene zaak, al de onderdanen worden niet toegelaten om tot de troon te komen, dat is alleen het voorrecht van enige gunstelingen. Ik antwoord: Het is waar, dat is zo onder de aardse vorsten. Deze laten alleen enige bijzondere gunstelingen de troon van hun majesteit naderen, of anders zouden hun tronen te veel verdrongen worden. Maar het is aan het hof van de grote Koning, Die de gerechtigheid en het gericht tot de vastigheid van Zijn troon heeft, geheel anders. Want hier worden allen en een ieder, die het geklank van het Evangelie dat uit deze troon voortkomt horen, genodigd en geroepen om te komen, tot de troon der genade. Dit zal nader blijken indien u overweegt:

a. De uitgestrektheid van de commissie of opdracht, die God de leraars gegeven heeft (Markus 16:15): Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie alle creaturen. Dat is: aan Joden en aan heidenen, aan barbaar en aan Scyth, dienstknecht en vrije, aan edelen en aan onedelen, aan elk redelijk mens uit Adam voortgesproten. Gaat heen, predikt aan hen het Evangelie, verkondig hen uit Naam van de God der genade, de blijde boodschap, dat Gods troon nu toegankelijk is, en dat ieder die maar wil, tot dezelve komen mag om genade en barmhartigheid, om geholpen te worden ter bekwaamer tijd.

b. Het gebod van God, om tot de troon der genade te komen, is aan allen. (1 Johannes 3:23): En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon, Jezus Christus, hetwelk dezelfde zaak is als het komen tot de troon der genade. Het gebod om te geloven strekt zich uit, tot allen die het Evangelie horen. En bedenk ook dat u, wegens de ongehoorzaamheid aan dit gebod, alreeds veroordeeld bent, en dat de toorn Gods op u blijft.

c. Gelijk het gebod om te geloven aan allen is, zo is ook de belofte van welkom te zijn aan de troon der genade aan allen en een iegelijk, tot hun bemoediging om te komen. Die tot Mij komt, zegt Christus, zal Ik geenszins uitwerpen (Johannes 6:37). Een iegelijk die gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben (Johannes 3:16). Denk niet dat de belofte in derzelfver aanbieding alleen de uitverkorenen of de gelovigen toebehoort, o nee: U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn (Handelingen 2:39). Aldus zeg ik, worden allen die onder het geklank van het Evangelie leven, geroepen om tot de troon der genade te komen.

3. U gebiedt ons tot de troon der genade te komen, maar waar is die? Wij weten hem niet te vinden. Ik antwoord: Alwaar u toenadering tot God vindt in enige van de plichten van Zijn dienst, daar vindt u de troon der genade. Onder het Oude Testament, toen de godsdienst bepaald was tot de tempel te Jeruzalem, waren de arme heidenen uitgesloten, maar nu onder het Nieuwe Testament, is dezelve tot ons, heidenen, overgebracht. Zodat, op wat gedeelte van de aardbodem u zich bevinden mocht, u niet verlegen behoeft te zijn, waar u de troon der genade vinden zult. Hoewel u in een kerker waart opgesloten, of tot het uiterste einde van de aarde van vrienden en bloedverwanten verdreven werd, zo kunt u nochtans van de troon der genade niet verdreven worden. Kortom, daar is geen plaats aan deze zijde van de hel, of u kunt deze troon, een God in Christus vinden, zijnde Hij een God, Die alomtegenwoordig is, Hij is niet ver van een ieder onzer. Dit wordt door Christus aan de Samaritaanse vrouw te kennen gegeven (Johannes 4:21-23): Vrouw, geloof Mij, de ure komt wanneer gijlieden noch op deze berg, noch te Jeruzalem de Vader zult aanbidden. Gijlieden aanbidt wat gij niet weet, wij aanbidden wat wij weten, want de Zaligheid is uit de Joden. Maar de ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidders de Vader aanbidden zullen in geest en waarheid, want de Vader zoekt ook dezulken die Hem alzo aanbidden.

4. Langs wat wegen zullen wij tot deze troon der genade komen? Ik antwoord: daar is in de gehele wereld maar één Weg, en die is Christus (Johannes 14:6): Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij. Gelijk Christus, of God in Christus, de troon is, zo is Hij ook de weg tot de troon. Een vleesgeworden Godheid is de weg van zondaren tot God, zowel als Gods weg tot de zondaar (Hebreeën 10:19-20): Wij hebben vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom, door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees. De menselijke natuur van Christus, aangenomen tot de personaliteit van de Zoon van God, is de weg of poort, door welke wij ingaan tot de troon der genade (Johannes 10:9): Ik ben de Deur, indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden. Deze deur van Christus menselijke natuur, is door de hamer van Gods toorn aan stukken geslagen, opdat onze weg tot de troon der genade, of tot een verzoend God, geopend mocht worden. Hierom lezen wij dat bij de dood van Christus, het voorhangsel van de tempel in tweeën scheurde, van boven tot beneden. Dit is dan de weg naar God, door welke een zondaar komen kan, en een heilige dadelijk komt tot het hof van de grote Koning en tot Zijn troon. Velen hebben een verkeerd begrip van deze zaak, menende dat zij dadelijk komen tot de troon der genade, wanneer zij lichamelijk komen tot de Goddelijke ordonnantiën, als tot het gebed, het horen van het Woord, het Avondmaal houden, en dergelijke. Ik erken, dat deze uitwendige plichten de uitwendige poorten zijn, door welke wij tot de troon der genade komen, daarom genaamd de poorten Sions. Inzonderheid worden de openbare ordonnantiën door die benaming bedoeld, maar o! mijn vrienden, velen komen tot deze poorten, die nooit tot de troon komen. Van dezulken klaagt de Heere (Jesaja 29:13): Dit volk nadert tot Mij met zijn mond en zij eren Mij met hun lippen, doch hun hart doen zij verre van Mij. Het waarachtig komen tot de troon der genade is een inwendige zaak, het wordt gedaan door een daad van het hart: want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid (Romeinen 10:10). Wanneer het hart uitgaat tot God in Christus om barmhartigheid en genade, om geholpen te worden ter bekwamer tijd, dat is een komen tot de troon der genade. Aldus is Christus, zeg ik, de enige weg tot de troon, gelijk Hij de troon Zelf is.

5. Op welke wijze zullen wij tot deze troon komen? Ik antwoord:

a. Indien u recht wilt komen, zo moet u komen met een lege hand. Breng geen geld of prijs met u mee, want wanneer wij tot de troon der genade komen, dan komen wij om wat te ontvangen, maar niet om de Heere wat te geven. U, die uw gebeden, uw ten Avondmaal gaan, en andere goede werken en hoedanigheden tot prijs en koopgeld stelt, kunt niet voorspoedig zijn voor de troon der genade. Bedenk steeds, dat het een troon der genade is, en dat er daarom niets te verkrijgen is bij wijze van schuld of verdienste.

- b. Kom met verruimde begeerten, om hetgeen u komt verzoeken: want Hij heeft de dorstige ziel verzadigt, en de hongerige ziel met goed vervuld (Psalm 107:9).
- c. Kom met vertrouwen, hoop en kinderlijke vrijmoedigheid. God wil niet, dat u met hangende hoofden, als veroordeelde misdadigers tot hun rechter om het doodvonnis te ontvangen, komen zult. Nee, Hij wil dat wij met vrijmoedigheid en vertrouwen tot Hem komen zullen, als kinderen tot hun vader, op Hem vertrouwende, en van Hem alle goeds verwachtede uit hoofde van Zijn goedheid, waarheid en andere volmaaktheden die in Christus geopenbaard zijn. Kom, zeg ik, met hoop en vertrouwen, want de HEERE heeft een welgevallen aan hen die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen (Psalm 147:11). Het is een algemeen gebrek onder ons, dat wij tot God gaan in de gebeden en in andere ordonnantiën, even alsof Hij karig was in Zijn zegeningen, en alsof Hij van Zijn genade niet wilde scheiden: maar o! mijn vrienden, dit is de weg niet om voorspoedig te zijn: de mens mene niet dat hij iets ontvangen zal van de Heere, die twijfelt en met achterdocht, over de liefde en goedertierenheid van een verzoend God in Christus, komt (Jakobus 1:7).
- d. Kom tot deze troon met een heilige aanhoudendheid, volg het voorbeeld van Jakob na, zeggende: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent (Genesis 32:26). Het krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.
- e. Maak veel gebruik van de Geest, als de Geest der genade en der gebeden, opdat Hij uw zwakheden te hulp kome voor de troon. Hij is het, Die onze mond met redenen vervult, en Die ons leert bidden met onuitsprekelijke zuchtingen (Romeinen 8:26). Ook heeft de Heere Zijn Geest beloofd, degenen die Hem bidden (Lukas 11:13).

VIERDE GEBRUIK VAN VERTROOSTING EN VERMANING VOOR GELOVIGEN

Eerst heb ik een woord van vertroosting. Weet dan, gelovigen! Tot uw vertroosting, dat de Heilige Israëls uw Koning is, en dat door Zijn welbehagen uw hoorn verhoogd wordt: de goedertierenheid en de waarheid gaan voor Zijn aanschijn heen, met bijzonder uitzicht op uw gelukzaligheid voor tijd en eeuwigheid. Al de goedertierenheid en genade, die er in het hart van de Koning is, is voor u verordend en bewaard door een wel geordineerd verbond. Zijn ganse bedeling, hetzij in de genade, of in de wegen van Zijn voorzienigheid, is ten goede van u en in uw voordeel beschikt en geregeld: Want wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede (Romeinen 8:28). U bent kinderen van de Koning, Hij heeft u in Zijn familie aangenomen, ja, een erfenis op u gevestigd en vastgesteld, als erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus (Romeinen 8:17). U wordt tot de verborgenheden van de Koning toegelaten, in welke Hij u dingen bekend wil maken, die Hij aan de wereld niet openbaren wil, namelijk de verborgenheden van de regering van Zijn genade. U is het gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven (Mattheüs 13:11). De verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen, en Zijn verbond, om hen die bekend te maken (Psalm 25:14). En hetgeen alles kroont, is dat er geen geval is daar u in deze wereld in komen kunt, of daar is een besluit van de genade, dat op uw omstandigheden gepast is, opgeschreven in het hof boek, ik meen, in de schriften van het Oude en Nieuwe Testament. Elk besluit is met het bloed van de Koning verzegeld, en aangeraakt met Zijn Koninklijke scepter. Ja, u hebt het afschrift daarvan in uw handen. O! wat een sterke grond van vertroosting is hier voor u, die door het geloof kennis hebt van deze troon!

Ten andere. Ik heb ook een woord van vermaning of van raadgeving aan de gelovigen die tot deze troon gekomen zijn, in deze volgende bijzonderheden:

1. Wees dikwijls aan het hof des Konings, inzonderheid op Zijn rechtsdagen, ik meen, woon Zijn ordonnantiën bij, inzonderheid op de sabbat, welke Hij tot dit einde geheiligd en gezegend heeft. De leenmannen van de groten zijn verplicht om hen op te passen op hun rechtsdagen, is het dan niet rechtmatig dat de onderdanen en leenmannen van de Koning der koningen Hem deze eer bewijzen? Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en sieraad in Zijn heiligdom. Geeft de HEERE de eer Zijns Naams, brengt offer en komt in Zijn voorhoven. Aanbidt de

HEERE in de heerlijkheid des heilighdoms, schrikt voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde (Psalm 96:6-9). O! geef de Koning toch eer, door Zijn voorhoven bij te wonen, want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders, ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid (Psalm 84:11). Die in het huis des HEEREN geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods (Psalm 92:14).

2. Laat het u niet vergenoegen ten hove te komen, tenzij u toegang verkrijgt tot de troon. Want het is de tegenwoordigheid van de koning, die zijn voorhoven en woningen liefelijk maakt. Absalom was niet tevreden om te Jeruzalem te wezen, tenzij hij des konings aangezicht zag, laat het u ook zo niet vergenoegen de ordonnantiën bij te wonen, tenzij u een visite ontvangt van de God der ordonnantiën. Dit was Davids gesteldheid (Psalm 27:4): Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel. Indien u enige kennis hebt aan de Koning, Wiens Naam Ontfermer is, zo zal het een verslagenheid op uw geest brengen, wanneer u Zijn tegenwoordigheid moet missen in Zijn voorhoven. Dan zult u zwart daarheen gaan, niet van de zon, en uitroepen: Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou! Ik zou tot Zijn stoel komen (Job 23:3).

3. Wanneer de Koning u ten hove roept, of om te komen tot Zijn troon, overtreedt dan Zijn bevel niet. Wanneer Hij door Zijn Woord, of door de bewegingen van Zijn Geest tot uw ziel zegt: zoek Mijn aangezicht. Laat dan uw ziel gedienschtig antwoorden: Ik zoek Uw aangezicht, o HEERE (Psalm 27:8). Wanneer Hij zegt: Kom! laat uw ziel dan antwoorden: Zie, ik kom tot U, want Gij zijt de HEERE, mijn God (Jeremia 3:22). O, Hij neemt het zeer kwalijk, wanneer iemand Zijn roeping veronachtzaamt, gelijk wij in het geval van de bruid kunnen zien (Hooglied 5:2), waar de Heere Jezus tot haar komt, zeggende: Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte, want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen. Maar zij, traag en onachtzaam zijnde, zei: Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weder bezoedelen? (vers 3), waardoor de Heere Jezus getergd werd om Zich te onttrekken, totdat zij gebracht werd om haar dwaasheid te betreuren.

4. Wacht u voor alle dingen, welke aanleiding zouden kunnen geven om uw verkeren aan het hof te verhinderen, of om de Koning tegen u te vergrammen. Want hoewel Hij het verlaten haat, zo kunt u Hem nochtans tergen om Zijn aangezicht voor u te verbergen. Ja, u kunt Hem wel zo tergen, dat Hij Zich zo tegen u zal gedragen, dat u op de blote gedachtenis van Hem, misbaar maken zult. Sommigen van Zijn dierbaarste gunstgenoten hebben Zijn Geest wel zo bedroefd, dat Hij Zijn twist tegen hen tot aan de poorten der hel uitgevoerd heeft, gelijk wij in het geval van David zien (Psalm 38:3-4): Uw pijlen zijn in mij gedaald, en Uw hand is op mij nedergedaald, er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonde. U kunt door uw ontederheid tot zulk een toestand gebracht worden, dat u zult moeten uitroepen: De pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt (Job 6:4). Gij hebt mij in de onderste kuil gelegd, in duisternissen, in diepten (Psalm 88:7), en daarom hebt u zich voor alles te wachten, wat uw Koning tot gramschap verwekken kan. Wacht u voor hoogmoed, want de verhevene kent Hij van verre (Psalm 138:6), de hoogmoedige doet Hij achterwaarts keren, wanneer hij tot Zijn troon wil komen. Wacht u voor het ongelooft, want dat is een zonde die Hij niet verdragen kan. Hoe onbetamelijk is het voor Zijn onderdanen of kinderen, om Hem een leugenaar te noemen? Dit is een zonde die u van de Heere afkeert, en die de Heere afkeert van u. Onderhoud ook geen achterdocht omtrent Zijn liefde, nadat Hij de bewijzen daarvan gegeven heeft aan uw ziel. Want dat is een bedroeven van de Geest van God, dat men Zijn liefdeblijken in twijfel trekt. Wacht u ook voor alle ontederheid, want indien er geen nauwkeurige wandel is met God, in de weg der heilichheid, zo hebt u des Konings gunst niet te wachten, want zonder heiligmaking zal niemand God zien (Hebreeën 12:14). Wie zal klimmen op de berg des HEEREN? En wie zal staan in de plaats Zijner heilichheid? Die rein van handen en zuiver van hart is (Psalm 24:3-4).

5. Wees zorgvuldig om de geboden van de Koning te gehoorzamen, want gelijk de besluiten van de genade van welke ik gesproken heb, de regelmaat van het geloof zijn, zo is de wet der geboden de regelmaat van de gehoorzaamheid. Denk niet, dat de troon der genade enige vrijheid geeft tot een hatelijke losbandigheid, het zijn waarlijk vleselijke evangeliebelijders of Antinomianen, die zulk een gevoel hebben. Nee, de zedelijke wet van de tien geboden is, door de autoriteit van de Koning, Wiens Naam is: de HEERE, genadig en barmhartig, bevestigd en ondersteund. Gelijk de wet als verbond der werken, voortkomt van de troon der rechtvaardigheid, zo komt diezelfde wet als regel der gehoorzaamheid, van de troon der genade voort, zoals uit de voorrede van de tien geboden duidelijk blijkt: Ik ben de HEERE uw God, dat is: Ik ben u een God van genade in Christus, een zaligmakend en verlossend God, daarom zult u al Mijn geboden onderhouden. O mijn vrienden! De wet zelf als regel van gehoorzaamheid, is met de beste autoriteit in hemel en op aarde bekrachtigd. En de genade Gods, voortkomende van deze troon, onderwijst ons dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld (Titus 2:12). Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is, en wat eist de HEERE van u, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God (Micha 6:8).

6. Verkeer en houdt gezelschap met de getrouwe onderdanen van uw Koning en wacht u, om uzelf te verbinden met rebellen tegen des Konings kroon of regering. Maar tot de heiligen die op de aarde zijn, zegt David, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is (Psalm 16:3). Maar het gezelschap van degenen die in rebellie leefden tegen de Heere, was hem tot last: O, wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon. Mijn ziel heeft lang gewoond bij degenen die de vrede haten (Psalm 120:5-6).

7. Wees ook zorgvuldig om de schatting te betalen die deze troon toekomt. Onttrek Hem Zijn inkomsten niet, de Koning heeft een schatting van lof en dankzegging gelegd, op al Zijn onderdanen: Wie dank offert, die zal Hem eren (Psalm 50:23). Lof betaamt de oprechten (Psalm 33:1). Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen (Jesaja 43:21). Onttrek Hem dan deze inkomst niet, maar laten de lofzangen van de God der genade gedurig in uw kelen zijn. Om u nu tot een blijmoedig betalen van deze schatting van lof op te wekken, zo bedenk steeds die heerlijke vrijheden en voorrechten, welke wij onder de gunstige regering van de genade genieten. Welke zo vele en zo groot zijn, dat geen oog die gezien, geen oor die gehoord heeft, noch in het hart van enig mens is opgeklommen om die te begrijpen, hetwelk de psalmist op deze wijze zich deed uitdrukken, zoals wij lezen (Psalm 40:6): Gij, o HEERE mijn God, hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen, zal ik ze verkondigen en uitspreken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen.

8. Eindelijk. Strijd ook voor de koninklijke vrijheden van deze troon, welke op velerhande wijze worden aangevallen. Daar worden heden aanslagen gemaakt om de Koning te beroven van Zijn gelijkvormigheid met de Vader, alzo zij Hem van Zijn onafhankelijkheid en zelfbestaanbaarheid beroven willen. Anderen maken aanslagen tegen Zijn regering, door ceremoniën in te stellen in Zijn dienst, die nooit in Zijn Woord geboden zijn. Anderen wederom, door Zijn onderdanen hun voorrechten te ontwingen, inzonderheid de vrije verkiezing van hun leraren. Anderen door leerlingen te tolereren, welke onbestaanbaar zijn met de eeuwige waarheden van Zijn Woord. Nu zeg ik, is het de plicht van alle getrouwe onderdanen van deze Koning, om voor de waardigheden van Zijn kroon en de vrijheden van Zijn Koninkrijk te strijden tegen allen, die dezelve aanvallen. En om in deze de vermaning van de apostel te volgen: Staat dan in de vrijheid met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen (Galaten 5:1).

AMEN

5. Het dappere geloof.

Psalm 23:4. *Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij. Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.*

Deze woorden zijn zeer ruim en uitgebreid, daarom zal ik om tijd te winnen, mij niet ophouden met enige voorafsprak, genomen van de samenhang, van de dichter, van de gelegenheid, of voorname delen van deze psalm, maar terstond komen tot de woorden zelf.

In het algemeen mogen wij dezelve beschouwen, als de taal van een overwinnend geloof, in het beschouwen van het aangezicht van een verzoend God in Christus, al de schijnkwaden van de tegenwoordige wereld, ja, de dood zelf vertredende, als dingen die niet waardig zijn om vergeleken te worden, bij de heerlijkheid die geopenbaard zal worden. *Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods*, enz.

In die woorden mogen wij op deze bijzonderheden acht geven:

1. Op de tegenwoordige staat en toestand van een gelovige, hij wordt aangemerkt als een reiziger, wandelende naar het einde van zijn reis.
2. Op het schijngevaar, dat hem op zijn reis kan overkomen, hij kan in een dal der schaduw des doods komen, dat is: hem kunnen vele verdrukkingen op de weg ontmoeten, die een vertoning in zich hebben van het grootste gevaar, ja, zelfs van de dood.
3. Op de moed en de dapperheid die het geloof de gelovigen bijzet, onder dit veronderstelde gevaar van te gaan, in het dal der schaduw des doods, *ik zou geen kwaad vrezen*, zegt het geloof.
4. Op de grond van deze dapperheid en vrijmoedigheid, hetwelk tweeledig wordt uitgedrukt:

a. Meer algemeen: *want Gij zijt met mij*,

b. Meer bijzonder: *Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij*.

Aldus hebben wij de woorden in hun bijzondere delen opgegeven, ik zal mij voor het tegenwoordige met geen oordeelkundige uitlegging van dezelve ophouden, maar hetgeen nodig is tot verklaring, zal vanzelf wel voorkomen.

Uit dezelve mogen wij deze volgende leringen aanmerken:

1. Dat de gelovigen in deze wereld, geen inwoners zijn, maar reizigers naar hun eigen vaderland. Hierom spreekt David van zijn eigen toestand, onder het begrip van een reiziger, wandelende in een dal der schaduw des doods.
2. Merk ook op dat de gelovigen op hun reis, staat te maken hebben op droevige en dodelijke bedelingen en beproevingen, welke hen de dood en het verderf voorzeggen. Hierom veronderstelt David, dat hij in een dal der schaduw des doods kan komen.
3. Merk ook op dat het ware geloof, de ziel bemoedigt met een onverschrokken dapperheid, om alle bedenkelijke gevaren die haar in de weg komen, te bestrijden. Zie met wat heldenmoed David zichzelf hier uitdrukt, onder de invloed van de Geest van het geloof: *ik zal geen kwaad vrezen*, zegt hij.
4. Merk ook op dat hetgeen, hetwelk de gelovigen zo veel dapperheid geeft is, dat zij door het geloof een verzoend God bij zich tegenwoordig zien, in het midden van al hun verdrukkingen en grootste gevaren. *Ik zal geen kwaad vrezen*, zegt David, *want Gij zijt met mij*.
5. Merk ook op, dat de overweging van Gods herderlijke zorg en voorzienigheid ten aanzien van Zijn volk, zeer troostrijk is in het midden van de verdrukkingen. Want in deze zin verstaan sommigen deze woorden, zijnde dezelve gelijk zij denken, een zinspel op een herder, die met zijn stok en staf zijn kudde beschermt en bewaart tegen wolven en ander verscheurend gedierte.
6. Merk eindelijk ook op, dat de getrouwheid van een belovend God, een troostrijke stok en staf is, in de hand van het geloof, om de gelovige te ondersteunen op zijn reis door de woestijn. In deze zin verstaan anderen de woorden. Want zij verstaan door de stok en de staf, de belofte en de getrouwheid van de Belover, waarop het geloof met vertrouwen leunt, in tegenstelling tot alle wankelingen door het ongeloof. Aldus ziet

u, wat een ruim veld van stof deze woorden opleveren, welke ik onmogelijk tegenwoordig behandelen kan.

De leer die ik thans voornemens ben wat nader te overwegen, is de derde die boven in orde is voorgesteld. Namelijk, dat het ware geloof een dappere genade is, die de ziel bemoedigt met een heilige en onversaagde vrijmoedigheid, te midden van de grootste gevaren. Of anders, het geloof is een edel tegengif, tegen alle verschrikkende vrezen, ten tijde van verdrukking.

Dit, ziet u, ligt duidelijk in de woorden. David, hier onder de invloed van de Geest van het geloof zijnde, roept met een heilige dapperheid van het gemoed uit, zeggende: *Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen*, enz.

De orde, die ik in het behandelen van deze leer houden zal, is deze:

- (1) Ik zal ik op enigen van die kwaden acht geven, welke gereed zijn om de geest van Gods volk bevreesd te maken, wanneer zij dezelve aanzien met het oog van het gevoel en van de rede.
- (2) Ik zal enig bericht geven van het geloof, en tonen dat het de ziel bemoedigt, met dapperheid en vrijmoedigheid onder al die kwaden.
- (3) Ik zal enig bericht geven van die christelijke dapperheid en vrijmoedigheid, welke de vrucht is van het geloof.
- (4) Ik zal onderzoek doen naar de invloed, die het geloof heeft op deze dapperheid en vrijmoedigheid van de geest, en hoe dezelve alle verschrikkende vrezen voorkomt, te midden van die kwaden.
- (5) En dan zal ik eindelijk enig gebruik maken van dit alles, bij wijze van toepassing.

(1) Het eerste hoofdstuk is dan, om op enigen van die kwaden acht te geven, welke gereed zijn, om het hart van Gods volk bevreesd en moedeloos te maken, in tijden van gevaar.

1. Soms zijn ze gereed om bevreesd gemaakt te worden door hun eigen zwakheid en onbekwaamheid, tot het werk daar de Heere hen toe roept, hetzij het werk van hun zaligheid, van hun standplaats, of van hun geslacht. Zie Jeremia 1:5-6, daar zegt de HEERE tot de profeet (vers 5): Eer dat Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer dat gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd. Ik heb u de volken tot een profeet gesteld. Hiermee wordt aan Jeremia te verstaan gegeven, dat de Heere hem een gevaarlijke boodschap en zending geven zou, maar de profeet, uit een gevoel van zijn zwakheid in zichzelf om zulk een zwaar werk te verrichten, roept daarom uit: Ach Heere HEERE, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong (vers 6).

Zijn hart bezweek voor zulk een onderneming, en hij was bevreesd om haar te aanvaarden. Hetzelfde zien wij ook in Mozes toen de Heere hem riep, om tot Farao de koning van Egypte te gaan, en om hem te gebieden om de kinderen Israëls uit zijn heerschappij te laten trekken, zie wat een onbehoorlijke verdediging hij voor zichzelf doet. (Exodus 4:10): Toen zeide Mozes tot de HEERE: Och Heere, ik ben geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot Uw knecht gesproken hebt. Want ik ben zwaar van mond en zwaar van tong. Ja, nadat de Heere hem wegens zijn ongeloof bestraft had, en een bijzondere belofte van bijstand had gegeven, zei hij nog (vers 13): Och Heere, zend toch door de hand desgenen die Gij zoudt zenden. Uit al hetwelk duidelijk blijkt, dat het gevoel en de rede, ongelovige moedeloosheden aankweken, in het werk van de Heere, en geen wonder, want zij zien alleen op de kracht van de geschapen genade binnen in de mens, en niet op de genade en sterkte, die in Christus Jezus zijnde, door een wel geordineerd verbond verzekerd zijn.

2. Het hart van Gods volk is gereed, om bevreesd te worden, door de macht en menigte van hun vijanden, daar zij mee te worstelen hebben op hun weg door de woestijn. Deze wereld is een kuil van leeuwen, en een berg van luipaarden, waarin een gelovige te worstelen heeft tegen de overheden en machten, tegen de geweldhebbers der wereld der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht (Efeze 6:12). Hij is menigmaal als een belegerde stad, van alle kanten met gevaren omringd. En in dit geval is hij gereed, om met Jósafat uit te roepen: In ons is geen kracht tegen deze grote menigte (2 Kronieken 20:12). Of gelijk het huis van David,

dat gelijk de bomen des wouds bewogen werd door grote en gevaarlijke vijanden, die hetzelfde vervolgden. Het gevoel en de rede zien alleen op de macht van de vijanden, maar zij zien de macht van God voorbij, en daarom zijn ze ook gereed om uit te roepen: Ik zal één der dagen door de hand mijner vijanden omkomen (1 Samuël 27:1).

3. Het hart van Gods volk wordt somtijds bevreesd gemaakt, door een gevoel van schuld en van de ontzaglijke verschrikkingen van Gods wrekende toorn, die hen om hun zonden achtervolgen. Hierom roept David uit: Kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, enz. (Psalm 40:13), en (Psalm 38:5): Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden. Zo ook Job 6:4: De pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt. De verschrikkingen Gods rusten zich toe tegen mij. Zie ook Psalm 88:16: Ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig. Wanneer de zonde zich aan de ziel vertoont, en de Zaligmaker uit haar gezicht is, dan gedenkt zij aan God en maakt misbaar, en is het wel wonder, dat zij in zulk een geval uitroept: Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? (Psalm 130:3).

4. Somtijds worden zij met vrees bevangen door de overmacht van de inwonende zonde, vijandschap, ongeloof, onkunde, vleselijkheid en dergelijke, gehele zwermen van begeerlijkheden van het hart breken gelijk een geweldige beek op hen in, in welk geval zij bevreesd worden, dat zij tot oneer Gods, tot bederf van hun ziel en tot schande van de religie weggevoerd zullen worden. Dit deed David uitroepen: Wie zou de afdwalingen verstaan? (Psalm 19:13), en (Psalm 65:4): Ongerechte dingen hebben de overhand over mij. En Paulus (Romeinen 7:23-24): Ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt voert tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangenneemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?

5. Somtijds worden hun harten beroerd door de zwarte wolken van verlating, die hun lucht verdonkeren en de liefelijke openbaringen van de Goddelijke liefde onderscheppen. In dit geval zijn ze gelijk de discipelen op Thabor die, wanneer zij een gezicht van de heerlijkheid van Christus gehad hadden, en toen de wolk hen overschaduwde, bevreesd werden. Of gelijk David (Psalm 30:8): Toen Gij Uw aangezicht verborg, werd ik verschrikt, onmiddellijk nadat hij gezegd had: HEERE, Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet.

6. Somtijds worden hun harten bevreesd door het gedruis der grote wateren, ik meen door de schuddingen en beroerten van deze wereld. Somtijds heeft Gods voorzienigheid zulk een vreselijk aspect, alsof dezelve voor had hemel en aarde te bewegen. De bergen worden verzet en in het midden van de zee geworpen, de wateren ruisen en de rivieren verheffen zich. De gedurige bergen worden verstrooid en de heuvelen der eeuwigheid buigen zich voor Gods tegenwoordigheid, wanneer Hij in Zijn vreselijke majesteit verschijnt. In zulk een geval als dit, roept de profeet Hábakuk uit: Als ik het hoorde zo werd ik beroerd, voor de stem hebben mijn lippen gebeefd, verrotting kwam in mijn gebeente (Hábakuk 3:16). En David zegt (Psalm 119:120): Het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen.

7. Somtijds zijn ze bevreesd voor de toorn van de mensen, en voor de grimmigheid van de vervolger. De Heere laat somtijds om heilige en wijze einden, het zaad van de slang, de grimmigheid en toorn van de mensen, onder de invloed van een natuurlijke vijandschap los, en in dit geval zijn zij gereed, om met een zondige en slaafse vreze overvallen te worden (Jesaja 51:13): En vreest geduriglijk de ganse dag vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven.

8. De gevaarlijke situatie van de Kerk en de zaak van Christus, is somtijds ook een reden van vrees voor het volk van God. Toen de ark Gods in het open veld was, sidderde het hart van Eli. Wanneer de mensen worden toegelaten, om met bijlen en houwelen de graveerselen van de tempel in stukken te slaan, en wanneer het zwijn uit het woud en het wild des velds, des Heeren wijngaard afweiden, en wanneer de vossen de wijngaarden bederven, dan zijn de ware kinderen Sions gereed om met de Kerk te zeggen: De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste dingen uitgebreid;

immers heeft zij aangezien dat de heidenen in haar heiligdom gingen? (Klaagliederen 1:10). Zo ook (Klaagliederen 4:1): Hoe zijn de stenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen?

9. Soms worden zij met vrees bevangen, door de gedachte aan de ontzaglijke nadering van de koning der verschrikking, gelijk wij in het geval van Hizkia zien, toen hem de boodschap van de dood gebracht was (Jesaja 38:10,11,15): Ik zeide, vanwege de afsnijding mijner dagen zal ik tot de poorten des grafs heengaan, ik word beroofd van het overige mijner jaren. Ik zeide: Ik zal de HEERE niet meer zien, de HEERE, in het land der levenden. Ik zal de mensen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld. Gelijk een kraan of zwaluw, also piepte ik, ik kirde als een duif, mijn ogen verhieven zich omhoog. O HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg. Sommigen worden gezegd, al hun leven aan de dienstbaarheid onderworpen te zijn. Aldus heb ik u enigen van die kwaden voorgesteld, welke gereed zijn om het hart van Gods volk bevreesd te maken.

(2) Het tweede hoofdstuk door mij voorgesteld is, om enig bericht te geven van dat geloof, hetwelk de ziel versterkt tegen de gemelde kwaden.

Ik ben tegenwoordig niet van voornemen, om de natuur van het geloof te behandelen, also ik niet lang geleden deze stof verhandeld heb. Alleen zal ik u voordragen:

- A. Enige van deszelfs namen.
- B. Van zijn ingrediënten.
- C. En van de dingen die daarmee vergezelschap gaan.

A. Beschouw het geloof eens in de namen, die het in de Schriftuur ontvangt. Soms wordt het een vertrouwen op de Heere genaamd (Psalm 56:4): Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. Zo ook (Job 13:15): Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Soms wordt het een aanlopen van de Heere, en een zien op Hem genaamd (Psalm 34:6): Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen, enz. Soms heet het een wenden naar Hem (Jesaja 45:22): Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer. Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus (Hebreeën 12:1,2). Soms een steunen op de Heere (Jesaja 50:10): Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN en steune op zijn God. Soms wordt het genaamd, een werpen van onze zorg op de HEERE (Psalm 55:23): Werp uw zorg op de HEERE, en Hij zal u onderhouden, enz. Soms wordt het genaamd een vluchten tot Hem als tot een vrijstad, gelijk zo de onverhoedse doodslager tot de vrijstad vluchtte, toen hij om zijn leven vervolgd werd (Psalm 143:9): Red mijn ziel, HEERE, van mijn vijanden, want bij U schuil ik. Het geloof is een vluchten onder de vleugelen van Christus middelaarschap, gelijk de vogelen onder de vleugelen van hun moeder.

B. De ingrediënten van dat geloof, hetwelk de ziel versterkt tegen de vrees van het kwaad, zijn:

1. Dat het een kennis van God in Christus in zich heeft, Zichzelf openbarende als verzoend, en Zichzelf aan ons overmakende in een wel-geordineerd verbond. Want het is alleen een God in Christus, Die het voorwerp van ons geloof en liefde zijn kan, en die Zijn Naam aldus kennen, zullen op Hem vertrouwen (Psalm 9:11).
2. Het heeft een vaste overreding in zich, van de waarheid en zekerheid van de openbaring van Gods wil in het Woord, en inzonderheid van Zijn beloften, als ja en amen zijnde, in Christus Jezus. Hierom wordt Abrahams geloof, door een verzekering beschreven: En ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen (Romeinen 4:21). En van de helden van het Oude Testament die in het geloof gestorven zijn, wordt gezegd, dat zij de beloften van verre gezien, dezelve geloofd en omhelsd hebben (Hebreeën 11:13).
3. Het heeft in zich, een toepassing van de belofte, aan de ziel in het bijzonder, zodat het dezelve niet aanziet als waar in het algemeen, maar als waar voor mij in het

bijzonder. De ziel bevindt dat de belofte gezonden wordt, aan allen daar zij aan bekend gemaakt wordt. U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, enz. (Handelingen 2:39), vergezeld van deze verklaring en belofte: Die gelooft, heeft verzegeld dat God waarachtig is, en die gelooft, zal niet verderven maar het eeuwige leven hebben. En daarom past zij zich dezelve toe als een genoegzame zekerheid, voor al de genade die daarin begrepen is, zeggende: Ik geloof, door de genade des Heeren Jezus Christus zalig te worden (Handelingen 15:11). God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen, en hierop zal ik vertrouwen.

4. Het heeft in zich, een overreding van de macht, liefde en getrouwheid van God, de Belover. Een overreding van Zijn macht, om te doen gelijk Hij gesproken heeft, gelijk het zo met Abraham was: Dat Hij, Die het beloofd had, ook machtig was om het te doen (Romeinen 4:21). Een overreding van Zijn liefde: Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen (Psalm 36:8). En een overreding van Zijn waarheid en getrouwheid, dat Hij geen man is, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou (Numeri 23:19).

5. Het heeft in zich een afgaan van alle andere toevluchten, als zijnde gans ongenoegzaam, om de ziel te beschutten tegen die kwaden, waarmee zij omringd is (Hoséa 14:4): Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God. En (Jeremia 3:23): Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen, waarlijk, in de HEERE onze God, is Israëls heil.

6. Het heeft in zich een verwachting van hulp en behoudenis van een God in Christus, tegen al die kwaden, daar de ziel mee omringd is, en door achtervolgd wordt (Psalm 62:6-7): Doch gij, o mijn ziel, zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting. Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn hoog Vertrek, ik zal niet wankelen. En (Psalm 142:5-6): Ik zag uit ter rechterhand, en zie, zo was er niemand die mij kende, er was geen ontvlieden voor mij, niemand zorgde voor mijn ziel. Tot U riep ik, o HEERE, ik zeide: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden.

7. Dit geloof heeft ook in zich, een overgeven van onszelf, en van al onze zorgen en belangen aan de Heere, om van Hem bestuurd te worden naar Zijn wil. De ziel is tevreden om elk lot te ondergaan, dat God in Zijn voorzienigheid over haar beschoren heeft (2 Samuël 15:25-26): Toen zeide de koning tot Zadok, breng de ark Gods weder in de stad, indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u, zie, hier ben ik, Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is.

C. Nu zal ik enige dingen noemen, die dit geloof vergezelschappen, en de ziel beschutten tegen verschrikkende vrees in tijden van gevaar.

1. Het wordt vergezelschapt van een zalige vrede en gerustheid van het gemoed onder al de gevaren van het tegenwoordige leven. Hierom zei de Heere tot Zijn volk (Jesaja 30:15): In stilheid en in vertrouwen zal uw sterkte zijn. De ziel onder de vleugelen van de Silo, tot de volmaaktheden van een God in Christus de toevlucht genomen hebbende, roept met David uit (Psalm 4:9): Ik zal in vrede tezamen nederliggen en slapen, want Gij, o HEERE alleen, zult mij doen zeker wonen.

2. Het wordt vergezelschapt van een wachten op de Heere, in een weg van plichtsbetrachting, om Zijn genadige tegenwoordigheid, het zij in de weg van de genade of van de voorzienigheid (Jesaja 28:16): Wie gelooft, die zal niet haasten. Het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, zo Hij vertoeft, verbeid Hem (Hábakuk 2:3). Ik zal uitzien naar de HEERE, ik zal wachten op de God mijns heils, enz. (Micha 7:7): Mijn ziel wacht op de Heere, meer dan de wachters op de morgen, enz.

3. Het is altijd vergezelschapt van ernstige gebeden voor de troon der genade. Het geloof, de belofte omhelsd hebbende, loopt terstond daarmee tot de troon der genade, om de beloofde zegen te verzoeken (Psalm 62:9): Vertrouwt op de Heere te allen tijde, o gij volk, stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht. Het gebed is de ademtocht van

het geloof, en bidden en niet geloven, is maar in de lucht te slaan. En geloven zonder bidden, is anders niet dan een vermetel vertrouwen, dat de ziel niet bestand zal doen zijn, in de kwade dag.

4. Het is vergezelschap van een heilige gehoorzaamheid, of een acht geven op alle geboden Gods (Psalm 119:166): O HEERE, ik hoop op Uw heil, en doe Uw geboden. Toon mij uw geloof uit uw werken (Jakobus 2:18). Laat ons nooit denken dat wij de belofte geloven, indien wij Zijn geboden niet bewaren (Psalm 50:16-17): Tot de goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond? Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u heenwerpt.

5. Het wordt gewoonlijk vergezelschap van een zielsverrukkende blijdschap in de Heere (Jesaja 12:2): Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen, enz. en dan volgt (vers 3): En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteynen des heils. (Psalm 64:11): De rechtvaardige zal zich verblijden in de HEERE en op Hem betrouwen, en alle oprechten van hart zullen zich beroemen. (1 Petrus 1:8): Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Zie ook Hábakuk 3:17-19. Aldus heb ik u enig bericht gegeven van dat geloof, hetwelk het hart versterkt tegen de vrees van het kwaad.

Nu zal ik trachten te bewijzen, dat het geloof de ziel waarlijk bemoedigt met een heilige dapperheid en vrijmoedigheid, of dat het een edel tegengif is, tegen de verschrikkende vrees voor het gedreigde kwaad. En dit zal uit deze volgende bijzonderheden blijken.

1. Uit die stilheid waarmee het de ziel bezet, te midden van die kwaden en gevaren, die haar bederf en haar ondergang dreigen (Psalm 32:6-7): In een overloop van grote wateren zullen zij hem niet aanraken. Gij zijt mij een Verberging, Gij behoedt mij voor benauwdheid, Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding. (Psalm 27:3,5): Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen, ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zo vertrouw ik hierop. Want Hij versteekt mij in Zijn hut ten dage des kwaads. Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent, Hij verhoogt mij op een rotssteen. De ziel zingt door het geloof, gelijk Noach te midden van de baren, zonder vrees van overstromd te zullen worden.

2. De dapperheid van het geloof blijkt uit het harde werk en de zware dienst daar het zich aan overgeeft, wanneer de Heere daar toe roept. O, zegt het geloof, wanneer het de Heere hoort zeggen: Wie zal Ik zenden, en wie zal voor ons heengaan? Hier ben ik, zend mij heen, ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft (Filippenzen 4:13). Hij heeft beloofd om voor mij in te staan, en daarom zal ik in Zijn kracht en mogendheden heengaan, enz.

3. Het blijkt uit de vijanden en gevaren die het in het aangezicht durft zien, zonder verschrikt te worden. Toen de toorn van de koning als een briesende leeuw tegen de drie jongelingen was, hen dreigende met een vurige oven die zevenmaal heter was, dan men die pleegde heet te maken, zo wekte het geloof hen op tot een heilige en onverschillige vrijmoedigheid, zeggende: Wij hebben niet van node u op deze zaak te antwoorden. Zal het zo zijn, onze God, Die wij eren, is machtig ons te verlossen (Daniël 3:16-17), enz.

4. Het blijkt ook uit de stoute en tartende uitdaging, die het aan alle vijanden en beschuldigers doen kan, zeggende met Paulus: Wie kan beschuldigingen inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Deze uitdaging is algemeen, ten aanzien van alle beschuldigers, en ten aanzien van alle beschuldigingen, alsook ten aanzien van al de beschuldigten. Wie zal beschuldiging inbrengen? enz. En dan vinden wij nog een andere uitdaging in het slot van het hoofdstuk: Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? enz. (Romeinen 8:33,35-39).

5. Het blijkt uit de wapenen die het gebruikt, welke door geen andere hand dan die van het geloof, bestuurd kunnen worden. Het zwaard des geloofs, hetwelk is het Woord Gods, is het wapen daar het geloof mee strijdt. Met dit wapen leert Christus, de Overste Leidsman der zaligheid, ons strijden, volgens Zijn eigen voorbeeld (Mattheüs

4), zeggende: Er is geschreven. Het zijn de waarheid en de getrouwheid Gods in Zijn Woord, die een schild en beukelaar zijn, door welke het geloof zijn vijanden bestrijdt. 6. Het blijkt uit de gevechten die het bevochten, en uit de overwinningen die het behaald heeft, over de stoutste en machtigste vijanden. Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof (1 Johannes 5:4). Het wederstaat de duivel, en jaagt hem als een bloodaard op de vlucht, het vertoont het bloed van het Lam, en het geeft getuigenis van het Woord der waarheid, en aldus brengt het de oude slang ten onder (Openbaring 12:11): En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis. Het vertreedt de dood als een overwonnen vijand, zeggende: Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? (1 Korinthe 15:55). En aldus brengt het geloof heirlegers der vreemden op de vlucht (Hebreeën 11:34).

7. Het blijkt uit de zware lasten die het durft dragen, zonder te vrezen om er onder neer te zinken. Het kruis van Christus is een last, die de wereld bevreesd maakt om op Hem te zien, of om Hem te erkennen. Maar het geloof neemt het op, en roept uit: O, wat is de wereld bedrogen, want Zijn juk is zacht en Zijn last is licht, en Zijn geboden zijn niet zwaar. Onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid (2 Korinthe 4:17).

8. Het blijkt uit de zware en moeilijke doorgangen, die het geloof opent. Wanneer de weg ondoorkomelijk schijnt, dan ziet het de Doorbreker voor zijn aangezicht optrekken (Micha 2:13). Al stonden daarom hemel, aarde en hel in de weg, zo zal het alle zwarigheden op de weg opruimen. Wanneer Pi-Hachiroth en Baal-zephon, twee onoverkomelijke bergen aan weerszijden, de Rode zee van voren, en een woedende en machtige vijand van achteren is, kan er evenwel een deur der hoop zijn? Ja, zegt het geloof, sta maar vast en zie het heil des Heeren, en daarop worden de wateren gekliefd en gesteld tot een muur, zodat Israël door de diepte der zee kon doorgaan. Indien wij een geloof hebben als een mosterdzaad, zo mogen wij tot deze en gene berg zeggen: Word verzet in het hart der zee, en het zal geschieden.

9. Het blijkt uit de grote krijgsdaden die het verricht heeft. Dezelve kunt u nalezen in Hebreeën 11, het gehele hoofdstuk door, inzonderheid vers 33-35. Toont dit niet, dat het een dappere en stoute genade is?

10. Het blijkt ook uit de zegetekenen van de overwinning die het draagt. Het neemt de zegetekenen van Christus overwinning over de satan, de zonde, de hel en de dood, en het roept uit: Ik zal juichen over uw heil en de vaandelen opsteken in de Naam van onze God (Psalm 20:6). O, zegt het geloof, daar ligt de kop van de oude slang, door het Zaad der vrouw vermorzeld, daar ligt de vloek van de wet, dat handschrift dat tegen mij was, nu door het kruis van Christus aan stukken gescheurd: Hij heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons (Galaten 3:13). Daar staat de wereld met haar goede en kwade dingen als een massa van enkel ijdelheid, nu door Christus overwonnen, en daarom zal ik dezelve vertreden als schade en drek, opdat ik Christus mocht gewinnen, Die alles in allen is. Daar liggen de dood en het graf, door de dood van Christus verslagen, en daarom zal ik bij het hol van deze leeuw en basilisk spelen, want zij kunnen mij niet beschadigen. Aldus blijkt het dan, dat het geloof een dappere genade is, die geen kwaad vreest.

(3) *Het derde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van die christelijke dapperheid en vrijmoedigheid, die een gelovige geen kwaad doet vrezen.*

Al wat ik hiervan zeggen zal, zal ik in deze volgende aanmerkingen van dezelve voordragen.

1. De zitplaats en het onderwerp van deze christelijke dapperheid, is het hart van een gelovige, dat door soevereine genade vernieuwd is, en daarom kan het nooit in het hart van een natuurlijk mens gevonden worden. Het is waar, wij vinden wel iets dat onder die naam gaat, en dat valselyk zo genaamd wordt onder natuurlijke mensen, te weten, een natuurlijke vrijmoedigheid en stoutheid des geestes, om gevaren te bestrijden, ja, de dood zelfs, tot verkrijging van hun oogmerken. Een soldaat zal op het bevel van zijn overste voortgaan in de strijd, al zou hij op de plaats sterven. Een zeeman zal zijn leven wagen door stormen en baren, zonder enig groot belang. Maar helaas! terwijl een mens ontbloot is van de genade Gods, zo vloeien al deze dingen alleen uit hoogmoed, gierigheid, wraakzucht of enige andere heersende begeerlijkheid voort, die voldaan moet worden of op zijn best, uit de natuurlijke gesteldheid van het gemoed, of uit enige vleselijke einden en beweegredenen. Al wat uit vlees geboren is, is vlees. De dapperheid en vrijmoedigheid daar ik nu van spreek, zij zijn alleen te vinden in het hart of de ziel van een gelovige, die door de kracht van de goddelijke genade vernieuwd is, zijnde het geloof door de werking van God, de fontein en wortel van dezelve. Hierom is het, dat men deze ware christelijke dapperheid zich zal zien ontdekken in degenen, wiens natuurlijke gesteldheid de aller-vreesachtigste is, want zij doet degenen die struikelen zijn, als David, en als de Engel des HEEREN voor zijn aangezicht. God zegt tot de vreesachtigen: weest sterk, vreest niet, en dan worden degenen die voor het geritsel van een blad beefden, zo vrijmoedig als een leeuw.

2. Laat ons deze christelijke dapperheid ook eens beschouwen, ten aanzien van derzelver voorwerp, of waaromtrent dezelve geoefend wordt, te weten, de waarheid en de dwaling, de zonde en de plicht. Aangaande de belangen van het tegenwoordige leven, werlds belang, of zaken van een middelmatige natuur, welke men doen of laten mag zonder zonde, daaromtrent is de christelijkheid de aller-onderworpenste zaak van de gehele wereld. Onze heilige religie leert ons ten aanzien van de dingen van dit leven, dat wij liever onze wereldse voorrechten zullen afstaan, dan in twistgierige pleidooien treden. Dit oordeel ik de mening van Christus te wezen, wanneer Hij zei (Mattheüs 5:40): Zo iemand met u rechten wil en uw rok nemen, laat hem ook de mantel. En omtrent onverschillige zaken, moeten wij alles worden voor allen, opdat wij er enigen mogen gewinnen. Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zegt Paulus, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten (1 Korinthe 8:13). Dus wordt dan de christelijke dapperheid omtrent deze dingen niet geoefend, maar omtrent de waarheid en de dwaling, de zonde en de plicht. Hier moet de christen zijn post houden, hij moet zich dapper kwijten voor de waarheid (Judas:3): Ik heb noodzaak gehad om aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen is overgeleverd. Hij moet de waarheid kopen voor alle prijs, maar dezelve voor geen prijs verkopen (Spreuken 23:23). Nee, hij moet niet de allerminste klauw van de waarheid overgeven, al zouden hemel en aarde ondereen gemengd worden om zijn aankleven aan dezelve, in tegenstelling tot die dwalingen, welke tot verdonkering of bederving van dezelve strekken. Ditzelfde heeft ook plaats in de zaken van zonde of van plichten, in welke wij tot den bloede toe te strijden hebben, zodat het zwaarste lijden gekozen moet worden, liever dan de minste zonde. De reden hiervan is duidelijk, omdat wij door het ene blootgesteld worden aan het ongenoegen van de mens, maar door het ander, te weten de zonde, stellen wij onszelf bloot aan het ongenoegen van God, en door dezelve onteren wij Hem.

3. Beschouwen wij deze christelijke dapperheid ten aanzien van haar natuur, dan sluit dezelve deze volgende dingen in:

a. Een duidelijke en onderscheiden kennis van de waarheid, gelijk die in Jezus is, gepaard met een vaste overreding van en toestemming aan dezelve, met een bevinding van derzelver kracht aan onze eigen ziel. Zonder dit, zal iemand in plaats van dapper voor de waarheid te strijden, gelijk een weerhaan zijn, die met elke wind van dwaling of verzoeking omgekeerd wordt.

b. Het heeft in zich, een stellen van Gods waarheid in Zijn Woord tot de bepaalde regel van zijn geloof en praktijk. Zulk een ziel zal de leringen en geboden van mensen niet omhelzen, nee, maar zij zal de dingen brengen tot de wet en tot de getuigenis, om ze aldaar te beproeven. En zo zij niet naar deze dingen spreken, het is omdat er geen waarheid in is. Al wat daar de beproeving niet kan doorstaan, dat verwerpt zij als het zaad van de hel, door wat menselijke autoriteit het ook mocht ondersteund worden. God is alleen een Heere van de consciëntie, en die wil zich ook aan niemand onderwerpen, dan aan God alleen.

c. Daar is ook in, een standvastig aankleven aan de waarheid en aan de plichten, die in het Woord geopenbaard en geboden zijn, alsook een weigeren om daarvan af te gaan, wat daar ook tegen op mag komen, of wat daar ook de uitkomst van mag zijn. Dit wordt genaamd, een bewaren van het woord van Christus lijdzaamheid (Openbaring 3:10): Een houden van de getuigenis (Openbaring 6:9): En ik zag onder het altaar de zielen dergenen die gedood waren om het Woord Gods, en om de getuigenis die zij hadden. De onwankelbare belijdenis vasthouden: (Hebreeën 10:23). Dit denk ik ook, dat door de raad van Bárnabas, welke hij de discipelen te Antiochië gaf, te kennen wordt gegeven (Handelingen 11:23), hen allen vermanende dat zij met een voornemen des harten bij de Heere zouden blijven.

d. Deze christelijke dapperheid heeft ook in zich, een heilige verachting van alles wat men ook in deze wereld zou mogen lijden, wegens het aankleven van de waarheid en van de plichten. De ziel staat gans onverschillig omtrent de wereld, omtrent haar bedreigingen of vleingen, indien zij maar de getuigenis van God en van een goede consciëntie hebben mag. Indien God voor ons is, zegt ze, wie zal dan tegen ons zijn? Laten duivelen en mensen razen en tieren, hun grimmigheid is bepaald, dezelve zal God verheerlijken, en het overige van hun grimmigheid zal Hij opbinden. Zij houdt zich vast, als ziende de Onzienlijke, haar oog is op een andere wereld gevestigd, en daarom is zij gereed om te zeggen, dat het lijden dezer tegenwoordige wereld, niet te waarden is tegen de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid. Dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet, want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig (2 Korinthe 4:17-18).

e. Zij heeft ook in zich, een blijmoedigheid, wakkerheid en een gelijkmatigheid van geest, onder al de omkeringen en veranderingen in iemands lot in de wereld, in de Heere te volgen en in het vasthouden aan Zijn zaak en Zijn intrest (Filippenzen 4:11-12): Want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben, alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.

4. De christelijke dapperheid heeft deze eigenschappen:

a. Zij is zeer duidelijk en onderscheiden, ten aanzien van de grond daar zij op geoefend wordt, en aldus is zij onderscheiden van die blinde ijver, die meer kwaad dan goed doet aan de godsdienst. Ik geef hun getuigenis (zegt Paulus van de Joden), dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand (Romeinen 10:2).

b. Het is een heilige dapperheid en vrijmoedigheid, want zij is tegengesteld aan zonde en aan dwaling. De goddeloze wereld is stout om te zondigen, maar een christen is stout om dezelve te weerstaan, en ook stout om een banier op te richten voor de waarheid, wanneer anderen stout zijn om die omver te halen.

c. Het is een nederige en zelfverloochende dapperheid. De ziel is niet stout of vrijmoedig in zichzelf of in de geschapen genade, gelijk Petrus was, toen hij zei: Of zij ook allen geërgerd werden, zo zal ik toch niet geërgerd worden (Markus 14:29). Nee, maar zij is sterk in de Heere en in de sterkte Zijner macht, en wanneer zij door genade voor de Heere of voor Zijn zaak gestaan heeft, dan zal zij niet licht gereed zijn om haar eigen garen te offeren, en aan haar eigen net te roken, gelijk Jehu deed, toen hij zei: Kom, zie mijn ijver voor de HEERE (2 Koningen 10:16). Maar zij zal met Paulus zeggen: Niet ik, maar de genade Gods die met mij is (1 Korinthe 15:10), en met David: Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere (Psalm 115:1).

d. En daarom is het ook een zachtmoedige dapperheid. Mozes was de zachtmoedigste mens op aarde, en nochtans was zijn zachtmoedigheid met zulk een stoutmoedigheid van de geest gepaard, dat hij op Gods bevel tot Farao durfde gaan en hem gebieden, om Israël te laten trekken, onder zeer verschrikkelijke bedreigingen. En wanneer Farao zo ver van zijn voorgaande hoogmoed afgekomen was, om hen te laten trekken, alleen dat zij enige dingen zouden achterlaten, zo zei hij vrijmoedig tot de koning, dat er niet een klauw achter zou blijven (Exodus 10:26), en in dit alles bleef Mozes zijn zachtmoedigheid behouden: Want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet (Jakobus 1:20).

5. Deze christelijke dapperheid en vrijmoedigheid worden geoefend, wanneer de plichten met gevaar vergezeld zijn, of wanneer de belijdenis van ons geloof ons blootstelt aan de woede en vervolging van mensen. Een bloodaard zal zich dapper tonen, wanneer er geen vijand is om hem tegen te staan, maar de ware dapperheid ontdekt zich door de aanval van de vijand uit te staan. Maar zo ontdekt zich ook de christelijke dapperheid in een tijd van gevaar, wanneer de waarheid op de straten struikelt, om ze dan als op te beuren, of wanneer het volgen van de Heere, in een weg van plicht, de mens blootstelt aan gevaar. Wanneer een mens zijn aangezicht tegen de storm stelt als een kei, dat is zeg ik, de eigenlijke tijd, waarin de christelijke dapperheid zichzelf oefent. Dit ziet u in het geval van de drie jongelingen, toen zij met de brandende oven bedreigd werden, indien zij het gouden beeld niet wilden aanbidden: Wij hebben niet van node u op deze zaak te antwoorden. Zal het zo zijn, onze God, Die wij eren, is machtig ons te verlossen uit de oven des brandenden vuurs, en Hij zal ons uit uw hand, o koning, verlossen (Daniël 3:16-17). Hetzelfde zien wij in Daniël, toen er een ordonnantie uitgegaan was, dat er in dertig dagen geen verzoek gedaan mocht worden aan enig God of mens, dan alleen aan de koning. Maar Daniël, dit verstaande, ging in zijn huis en deed de vensters open (opdat een iegelijk kennis daarvan nemen mocht), en hij knielde drie tijden des daags op zijn knieën, en hij bad en deed belijdenis voor zijn God, ganselijk gelijk hij voordezen gedaan had (Daniël 6:11). Dit deed hij, hoewel hij wist dat de uitkomst hiervan wezen zou dat men hem in de kuil van de leeuwen zou werpen. De tijd dan van deze christelijke dapperheid, is een tijd wanneer het gevaar de plichten vergezelschap. Ach! wat is het te vrezen dat er onder de grote menigten die Christus schijnen te volgen, en in een dag van voorspoed Zijn Naam belijden, maar zeer weinigen gevonden zouden worden, indien de voorzienigheid hen riep om Hem op Golgotha of op het schavot te volgen! Het zaad dat op steenachtige plaatsen gevallen was, had voor een korte tijd een zeer schone bloem, maar geen wortel of diepte van aarde hebbende, zo is het verbrand en verdord, toen de brandende zon van vervolging en verdrukking daarover opkwam.

6. De vruchten en uitwerkingen van deze christelijke dapperheid en vrijmoedigheid, in de Heere aan te kleven in een tijd van gevaar, zijn zeer zoet, dierbaar en heerlijk.

a. Want het is een zegel dat gehangen wordt aan de waarheid van God, in het gezicht van de gehele wereld. Zij geeft aan een blinde wereld te kennen, dat er meer waarde in de waarheid van God is, en dat dezelve van een grotere aangelegenheid is, dan zij zich wel verbeeldt, en langs deze weg wordt ze voortgebracht tot overwinning, niettegenstaande al de aanslagen van de hel, om dezelve te verdonkeren en te begraven.

b. De christelijke dapperheid, in het erkennen van de waarheid in tijden van gevaar, doet zelfs de vervolgers en onderdrukkers van dezelve verbaasd staan, gelijk wij in het voorbeeld van de apostelen zien (Handelingen 4:13): Zij nu (te weten de Joodse raad) ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende dat zij ongeleerde en slechte mensen waren, verwonderden zich, en kenden hen dat zij met Jezus geweest waren. Zij wisten niet wat zij doen zouden, maar zeiden tot elkaar: Wat zullen wij deze mensen doen? (vers 16).

c. Zij dient om de harten te bemoedigen van degenen die de waarheid liefhebben, en zij verschaft hen stof tot dankzegging, wanneer zij zien, dat dezulken, die in hoge bedieningen zijn, kloekmoedig voor de waarheid strijden, gelijk wij zien in datzelfde hoofdstuk (Handelingen 4:23-24). Toen Petrus en Johannes tot de hunnen gekomen waren, en hen alles verkondigd hadden wat hen gebeurd was, zo hieven zij

eendrachtiglijk hun stemmen op tot God, en zeiden: Heere, Gij zijt de God Die gemaakt hebt de hemel en de aarde, en de zee en alle dingen die in dezelve zijn, enz. d. Een vrijmoedig uitkomen voor de waarheid en de zaak van Christus, is een aangenaam bewijs van onze eigen zaligheid, en dat de Heere ons ook zal belijden in de dag des oordeels. Want (zegt de Heere Jezus) een iegelijk dan die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is (Mattheüs 10:32). Tot hetzelfde einde zegt ook de apostel (Romeinen 10:10): Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid. Aldus heb ik u een zesvoudige beschouwing voorgesteld, van die christelijke dapperheid, welke de vrucht is van het geloof.

(4) Nu kom ik tot het vierde hoofdstuk dat door mij was voorgesteld, namelijk, om te onderzoeken wat invloed het geloof op deze dapperheid heeft.

Dit zal ik in deze volgende bijzonderheden aanwijzen.

1. Het geloof dient, om de ziel tot christelijke dapperheid en vrijmoedigheid op te wekken, door God aan haar te vertonen in Zijn heerlijke Majesteit, door welke te zien, de vreze des mensen en al het gevaar van de tijd, geheel en al verdwijnen. Hierom lezen wij van Mozes (Hebreeën 11:27): Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vrezende de toorn des konings. Wat was het, dat hem van die vreze voor Farao's toorn genas? Dat wordt ons in het slot van het vers gezegd, want hij hield zich vast, als ziende de Onzienlijke. O mijn vrienden! Wanneer de ogen geopend worden, om de oneindige Majesteit, grootheid, uitnemendheid en macht te zien, van die grote Jehovah, dan zouden zij veel liever verkiezen om al het geweld van al de duivelen in de hel en van al de mensen op de aarde uit te staan, dan Hem te willen mishagen door van de minste waarheid af te gaan, die Hij geopenbaard, of door één van de minste geboden te overtreden, die Hij gegeven heeft. Het maakt de ziel onbeweeglijk, onder alle beproevingen, hierom zei David: Ik stel de HEERE geduriglijk voor Mij. Omdat Hij aan Mijn rechterhand is, zal Ik niet wankelen (Psalm 16:8).

2. Het geloof bemoedigt de ziel met een christelijke dapperheid, door haar bekwaam te maken om een rechte hoogachting voor de waarheid te hebben, welke de grootste stof van twist en tweedracht is in de wereld. De duivel is niet in de waarheid gebleven, en de weg langs welke hij de mens in het eerst bedierf, was door de waarheid van de bedreiging twijfelachtig te maken: Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven (Genesis 2:17). Is het ook zo, dat God gezegd heeft? enz. zei de satan. En zijn vijandschap tegen de waarheid Gods is zodanig, dat zijn voornamen sterkten en aanvallen maar zijn, om dezelve in twijfel te brengen, en om degenen die dezelve belijden, te verlokken om dezelve niet te geloven, of om dezelve te ontkennen of te verlaten. Maar het geloof geeft de ziel een recht gezicht en bevatting van de waarde van elke waarheid Gods. Ja, zelfs van die, welke minder fundamenteel schijnen voor te komen, zodat zij niet van de minste klauw wil afstaan, al zouden hemel en aarde onder één gemengd worden. O, zegt het geloof, ik zie dat God zulk een hoogachting heeft voor Zijn waarheid, dat Hij liever hemel en aarde wil doen weerkeren tot derzelver oorspronkelijke niet, dan dat Hij één jota of tittel op de aarde zou laten vallen! Hoe zou ik die dan kunnen verlaten! Kortom, de waarheid, inzonderheid de geopenbaarde waarheid, is het voedsel daar het geloof bij leeft en het geloof is anders niet dan een verzegelen dat God waarachtig is. Neem de waarheid weg, en het geloof zal er niet meer zijn, en daarom worden het geloof en de waarheid somtijds, door een naamsverwisseling, voor één en dezelfde zaak genomen (Judas:3): Strijdt voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. De zin is: strijdt voor de waarheid, die de heiligen is overgeleverd, het geloof en de waarheid zijn uitnemend nauw aan elkaar verknocht. Het één kan niet bestaan zonder het andere, en daarom is het, dat het geloof de ziel met deze dapperheid bezet, in dezelve te erkennen en aan te kleven, en om geen kwaad te vrezen in zo te doen.

3. Het geloof bemoedigt de ziel met een christelijke dapperheid, door haar te genezen van de vrees of siddering des mensen, die een strik legt (Spreuken 29:25). Wat was het anders dan mensenvrees, die Abraham en ook Izak deed liegen, David zichzelf deed onzinnig houden, en Petrus zijn Meester deed verloochenen? Maar wanneer het

geloof in levendige oefening is, dan stelt het de mens die vrees voor in haar eigen licht, en het ontdekt tegelijk, wat een mens waarlijk is, want:

a. Het ware geloof zegt tegen de ziel, dat de mens maar een onaangemerkt en gering schepsel voor God is (Jesaja 40:15-17): Zie, de volken zijn geacht als een druppel aan een emmer, en als een stofje aan de weegschaal, zie, Hij werpt de eilanden heen als dun stof. En de Libanon is niet genoegzaam om te branden, en zijn gedierte is niet genoegzaam ten brandoffer. Alle volken zijn als niets vóór Hem, en zij worden bij Hem geacht minder dan niet en ijdelheid. Het geloof ziet de grote heirlegers van vijanden maar aan als zovele zwermen van onmachtige vliegen voor God. Hierom wordt Israëel, die voor de grimmigheid van de vijand zo vreesde, grotelijks berispt (Jesaja 51:12-13): Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens die sterven zal? En voor eens mensen kind, dat hooi worden zal? En vergeet de HEERE, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid en de aarde gegrond heeft? En vreest geduriglijk de ganse dag vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven? Waar is dan de grimmigheid des benauwers? O mijn vrienden! Indien de majesteit van zulk een bestraffing maar op onze ziel gelegd werd, dan zouden wij in het aankleven van de Heere, van Zijn waarheid en weg, de arme mens en zijn grimmigheid weinig achten.

b. Het geloof zegt aan de ziel, dat gelijk de mens een gering, onaangemerkt schepsel is, hij ook zo een sterfelijk, vergankelijk schepsel is, en dat al zijn gedachten en oogmerken met hem sterven en vergaan (Jesaja 40:6-8): Een stem zegt: Roep. En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast. Voorwaar, het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid. Dit nu, ziet het geloof waarachtig te zijn, en zo geneest het de ziel van mensenvrees.

c. Het geloof zegt tegen de ziel, dat die kleine macht welke de mens heeft, bepaald is door de overheersende hand van God. En dat hij niet verder kan gaan in het voortzetten van zijn toorn, dan hem de Heere toelaat (Psalm 76:11): De grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden. Hierom zei Christus tot Pilatus, die zo pochte dat hij macht had om Hem te kruisigen en om Hem los te laten: Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven was (Johannes 19:11). Gelijk Hij de opgeblazenheid van de zee haar palen stelt, zeggende, tot hier toe en niet verder, zo zet Hij ook aan de grimmigheid van de mensen haar palen.

d. Het geloof beschouwt de mens, als een schuldig misdadiger voor God, de rechtvaardige Rechter van de ganse aarde. Ook slaat hen de schuld van de consciëntie met schrik en vrees, inzonderheid wanneer er een dapper en vrijmoedig strijden is voor de waarheid, welke zij zoeken te onderdrukken. Hierom was het dat Felix, op de rechterstoel zittende, zeer bevreesd werd voor Paulus, toen hij hem hoorde handelen van de rechtvaardigheid en matigheid en van het toekomstige oordeel (Handelingen 24:25). De mensen kunnen wel het lichaam, de goederen en de naam van een gelovige krenken, maar zij kunnen zijn ziel niet beschadigen, welke het beste en edelste deel is van de mens. Hierom geeft Christus Zijn discipelen en navolgers deze nodige waarschuwing (Lukas 12:4-5): En Ik zeg u, Mijn vrienden: Vreest niet voor degenen die het lichaam kunnen doden, en daarna niets meer kunnen doen. Maar Ik zal u tonen Wie gij te vrezen hebt: vreest Die, Die nadat Hij gedood heeft, ook macht heeft in de hel te werpen. Ja, Ik zeg u, vreest Die. Zij kunnen niet met de stem donderen, gelijk God, zij kunnen uw naam niet uitdoen uit het boek des levens. Zij kunnen de poorten van de hemel niet sluiten, noch de hel open doen en uw ziel daarin werpen. Het geloof ziet dat de vijanden van de ziel, omdat zij voor de waarheid staat, Gods vijanden zijn, en dat al de vijanden van God vergaan zullen. Aldus ziet u, wat voor gezicht het geloof aan de ziel geeft, van al de kinderen der mensen en van al hun toorn. En dit is het, dat haar bemoedigt met een heilige vrijmoedigheid en onversaagde dapperheid, te midden van de grootste gevaren.

4. Het geloof bemoedigt de ziel met een christelijke dapperheid, in tijden van gevaar en verdrukkingen in de wereld, door haar een gezicht te geven van het inwendige van

de verdrukking voor Christus, zowel als van het uitwendige. Wanneer wij door gevoel, en niet door geloof willen wandelen, dan zullen wij spoedig in een dag van benauwdheid en gevaar, moedeloos worden en gereed zijn om uit te roepen: Daar is een leeuw op de weg, daar is een leeuw op de straten, de weg is onbegaanbaar. Verbanningen, gevangenissen, de dood enz., enz., hebben iets verschrikkelijks in zich voor de natuur en het gevoel. Maar het geloof ziet op het binnenste van de verdrukking, en het overweegt wat God die voor Zijn volk heeft doen zijn, en nog kan doen worden. Het overweegt hoe blijmoedig het volk van God in de verdrukking is geweest, wat honig zij gevonden hebben in het dode lichaam van een leeuw. Wat psalmen Hij hen gegeven heeft in de nacht, in banden en gevangenis, alsook wat een roemen in de verdrukking. Hoe Hij hen een honderdvoudige vergelding in hun schoot gebracht heeft, zelfs in dit leven. Hoe velen van Gods kinderen hebben zich niet bedrogen gevonden omtrent een lijdend lot, wanneer zij door de Heere te volgen, zich in alle oprechtheid daaraan overgegeven hebben? Datgene hetwelk op een afstand op een slang geleek, is een staf in hun hand bevonden, een gevangenis voor hen, is veranderd geworden in een paleis, zodat zij onwilliger zijn geweest, om uit de gevangenis te gaan, dan zij waren om er in te gaan. O mijn vrienden! De vertroosting van God, die niet klein zijn, wegen oneindig op tegen al de gal en bitterheid, die er is in de beker van het lijden voor Christus.

5. Het geloof moedigt de ziel aan tot een dappere vrijmoedigheid, door de heerlijkheid die geopenbaard zal worden in de weegschaal te leggen, tegen al het lijden van deze tegenwoordige tijd. En dan roept het uit, dat zij niet waardig zijn om bij elkaar vergeleken te worden. De heiligen hebben de beroving van hun goederen met blijdschap aangenomen, wetende dat zij in zichzelf hadden, een beter en blijvend goed in de hemelen (Hebreeën 10:34). Zie ook 2 Korinthe 4:17-18. Het geloof beschouwt de zekerheid van de beloning van de eeuwige heerlijkheid, want het is een bewijs van zaken die men niet ziet, en daarop roept het uit: Immers is er vrucht voor de rechtvaardige (Psalm 58:12). Het geloof beschouwt de grootheid van de beloning, en zegt: Onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid (2 Korinthe 4:17). Het geloof beschouwt de hemel en de heerlijkheid zeer nabij te zijn, zodat er maar een lemen middenmuur tussen beiden is. Niets dan de adem die in de neusgaten is, is er tussen de ziel en de onmiddellijke genieting van God, en daarop roept zij met Paulus uit: Ik heb een begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn, want dat is mij zeer verre het beste (Filippenzen 1:23).

6. Het geloof bemoedigt de ziel van een christen, met dapperheid en vrijmoedigheid, door zijn hart en zijn consciëntie te reinigen van de schuld en de smet van de zonde. Een mens zal nooit recht een belijder voor Christus zijn, zolang de consciëntie raast en hem aanzegt, dat hij een vertoornd God te ontmoeten heeft na de dood, hierom vinden wij dat een geest der vreesachtigheid en een geest van gematigdheid tegenover elkaar gesteld worden (2 Timótheüs 1:7). Een geest der gematigdheid. Sommigen verstaan daardoor, een geest die gereinigd is van de schuld van de zonde. Het geloof nu, heeft hier een krachtige invloed op (Handelingen 15:9): Hun harten gereinigd hebbende door het geloof. Het brengt de ziel tot de Jordaan van het bloed van de Verlosser, en het wast haar van de zonde en van de onreinheid. Het windt de ziel in de klederen des heils en in de mantel van de eeuwige gerechtigheid van Christus, en dan kan zij met een heilige vrijmoedigheid uitroepen: Hij is nabij Die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? (Jesaja 50:8). Hierom zegt Paulus: Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus (Romeinen 5:1).

7. Het geloof bemoedigt de ziel tot dapperheid en standvastigheid in een tijd van gevaar, door het oog gevestigd te houden op Jezus, volgens de vermaning van de apostel (Hebreeën 12:1-2): Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus. Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van de troon van God. Ik zal hier eens enige dingen van de Heere Jezus noemen, welke de ziel met een heilige dapperheid en grootmoedigheid vervullen.

- a. Het geloof ziet Christus aan het hoofd van het heir, als de grote Overste en kapitein van de zaligheid, het woord gevende: Strijd de goede strijd des geloofs (1 Timótheüs 6:12). Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk (1 Korinthe 16:13). Hem nu tot Vorst en Gebieder hebbende, zo wordt de ziel sterk in de strijd, wetende dat er niets dan zwakheid in de weg is.
- b. Het geloof beschouwt het voorbeeld van Christus, hoe Hij, met de toorn van God, met de vloek van de wet, met de razernij van de duivel, en met de verwoedheid van de mensen, met een onversaagde resolutie gestreden heeft tot onze verlossing. Nu is het dat de dapperheid en kloekmoedigheid van de Overste, de soldaten aanspoort tot dapperheid om Hem te volgen door alle bedenkelijke gevaren.
- c. Het geloof ziet dat in Christus, het Hoofd van het verborgen lichaam, alle volheid van genade is, tot vervulling van elk bijzonder lid naar dat zijn nood vereist, en dan roept de ziel uit met vrijmoedigheid, gelijk Paulus deed: Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft (Filippenzen 4:13). Zij wordt sterk in de genade die in Christus Jezus is (2 Timótheüs 2:1).
- d. Het geloof ziet een verzoend God in Christus, Die Zijn gunst aan de ziel uitlaat en aan haar zijde is, dit is het dat haar aanmoedigt: De HEERE der heerscharen is met ons. De God Jakobs is ons een hoog Vertrek (Psalm 46:8). O mijn vrienden, een God in Christus is geen God tegen ons, maar een Immanuël, God met ons. En dit doet de ziel uitroepen: Ik zal geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij.
- e. Het geloof, het oog op Christus houdende, ziet dat aan hetzelfde, de overwinning op het einde verzekerd is, ja, het ziet dat de overwinning alreeds in Hem verkregen is, het ziet de buit van de vijand in Zijn hand, en Hem ook zegepralen over, en treden op de nek van al Zijn vijanden. En dit, o dit vervult de ziel met een heilige vrijmoedigheid, zeggende: Wij zijn meer dan overwinnaars, door Hem Die ons liefgehad heeft (Romeinen 8:37). Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door Jezus Christus onze Heere. Aldus ziet u, vanwaar het komt dat het geloof, de ziel vervult met dapperheid en vrijmoedigheid. Daar konden vele andere dingen tot dit einde worden bijgebracht, maar ik ga dezelve voorbij, en kom zo tot:

TOEPASSING

(5) Het vijfde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, namelijk de toepassing.

EERSTE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING

Deze leer kan worden toegepast tot onderrichting, welke wij alleen in deze twee woorden zullen doen.

1. Zie hieruit, de uitnemendheid van de genade van het geloof. Het is een stoute, dappere en vrijmoedige genade, hierom wordt het gewoonlijk tegenover de vrees gesteld: waarom zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Het geloof beurt de ziel op, in een dag van benauwdheid en gevaar, en het roept uit: Houd moed! want de overwinning is ons, ik zie de overste Leidsman der zaligheid, Die door lijden geheiligt is, met de buit van de hel en van de aarde in Zijn hand.
2. Zie hier ook uit, het kwaad en het gevaar van de zonde en van het ongeloof. Het maakt de ziel bevreesd, en het geeft leven en kracht tot moedeloosheid en beschroomdheid, zodat het de mens doet wankelen, of het doet hem terugdeinzen en uitroepen: De weg is onbegaanbaar. Hierom worden de vreesachtigen en de ongelovigen tezamen gevoegd (Openbaring 21:8). O mijn vrienden! Indien wij niet geloven, zo zullen wij nooit bevestigd worden in tijden van gevaar. Mozes hield vast (gelijk u gehoord hebt) als ziende de Onzienlijke (Hebreeën 11:27).

TWEDE GEBRUIK VAN BEPROEVING

Beproeft u zich, of u een geloof hebt, dat u bestand zal doen zijn en u met vrijmoedigheid en dapperheid vervullen zal, in tijden van gevaar. Ik zal deze weinige kenmerken geven, door welke u het beproeven mag.

1. Het is een geloof dat geboren wordt uit de vernietiging van het eigen ik. Zodra het geloof voortgebracht wordt, wordt het eigen ik ten onder gebracht. Gelijk daar zijn de eigenwijsheid, de eigengerechtigheid, en de eigen kracht. Dan hebt u uw

eigenwijsheid gezien als dwaasheid, zodat u hebt moeten zeggen: Ik ben onvernuftiger dan iemand, enz. Uw eigengerechtigheid hebt u gezien als wegwerpelijke klederen, en met de apostel hebt u moeten zeggen: Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere (Filippenzen 3:8). Uw eigen kracht hebt u gezien en bevonden maar ledigheid te zijn, zodat u hebt moeten zeggen: Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont (Romeinen 7:18).

2. Het is een Christus-verhogend geloof, dat Hem boven alles verheft: U dan die gelooft, is Hij dierbaar (1 Petrus 2:7). Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde (Psalm 73:25).

3. Het is een ziel-voedend geloof, het eet het vlees en het drinkt het bloed van de Zoon des mensen. Christus in het woord der genade, is gelijk als zijn gewone voedsel.

Hierom is het dat een christen een toenemend en een groeiend schepsel is, hij wast op met een Goddelijke wasdom. Hij is als een nieuwgeboren kind, zeer begerig naar de redelijke en onvervalste melk van het Woord, opdat hij daardoor mocht opwassen.

4. Het is een geloof, dat door de liefde werkende is, het beschouwt de heerlijkheid van Christus, en het hart volgt het oog en wordt met liefde tot Hem brandende en vervuld met begeerte naar Hem. Deze liefde tot Christus doet de ziel alles liefhebben wat Hem aangaat, zij bemint Zijn Woord, en acht dat boven fijn goud. Zij bemint Zijn ordonnantiën, waarin zij gemeenschap met Hem oefent: HEERE! (zegt ze) Ik heb lief de woningen Uws huizes, en de plaats des tabernakels Uwer eer (Psalm 26:8). Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen! (Psalm 84:2). Zij bemint Zijn wegen, de wegen der wijsheid zijn wegen der liefelijkheid, en al haar paden vrede (Spreuken 3:17). Zij bemint Zijn volk, en allen die de Geest van Christus Jezus hebben. Wij weten dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben (1 Johannes 3:14). Ja, zij bemint zelfs Zijn kruis, boven al de vermaken van de wereld, gelijk Mozes: Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte (Hebreeën 11:26).

5. Het is een vruchtbaar geloof, het wekt de ziel gedurig op tot de betrachting van heiligheid in al haar wandel. Het is een gehoorzamend en een werkzaam geloof, want het geloof is zonder de werken dood, gelijk de werken zonder het geloof maar dode werken zijn, die bij een levende God niet aangenaam kunnen wezen. Zo is ook het geloof zonder de werken maar een dood geloof, dat welhaast verdwijnen en tot niet worden zal, inzonderheid in een dag van beproeving, gelijk het geloof van degenen dat op steenachtige plaatsen gevallen was (Mattheüs 13:5,20-21).

DERDE GEBRUIK VAN VERMANING

Mijn vermaning tot u is, dat u zich niet alleen benaastigt om te geloven, maar om een geloof te verkrijgen, dat u met zulk een dapperheid en vrijmoedigheid aandoet, als David hier in de tekst had, wanneer hij zei: Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen. Om nu uw christelijke dapperheid en kloekmoedigheid op te wekken, zo overweeg bij wijze van beweegredenen:

1. Dat de tijd waarin wij leven zulks vereist. De winden en de stroom van dwaling en verval waaien en lopen zeer sterk, de judicaturen of gerichtsplaatsen van de kerk zijn met een geestelijke onzinnigheid geslagen, want in plaats van te handelen in overeenkomst met hetgeen hen van de Heere is toebetrouwd, in het tegenstaan van de dwaling en de verdorvenheid, worden de handen van de goddelozen gesterkt. Allen tegenstaande en verdrukkende, die enige gedaante hebben van een ernstige godzaligheid of die maar de mond open doen tegen de wegen van het verval daar zij in gekomen zijn. En wie weet of er niet een storm boven ons hoofd hangt, die ons allen zal doen waggelen? En daarom zeg ik is het noodzakelijk.

2. Overweeg ook dat Christus dapper en vrijmoedig geweest is in onze zaak, zullen wij dan niet dapper en vrijmoedig zijn in Zijn zaak? Zie met wat een dapperheid Hij te velde treedt (Jesaja 50, enz.).

3. Christus, de overste Leidsman van onze zaligheid, gebiedt Zijn navolgers om sterk en vrijmoedig te zijn in Hem. Hij zegt tot hen: Wees sterk en heb goede moed, en ontzet u niet, gelijk Hij zo tot Jozua zei (Jozua 1:9). Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk (1 Korinthe 16:13). Wordt krachtig in de Heere en in de sterkte Zijner macht (Efeze 6:10). En wanneer hun geest begint te bezwijken, dan zegt Hij tot hen: Vreest niet voor degenen die het lichaam doden, enz. (Lukas 12:4-5).

4. Het oog van onze grote Veldoverste is op ons, en daarom moest dat ons opwekken, om dapper en vrijmoedig te zijn. Wanneer een soldaat weet dat zijn kapitein op hem het oog heeft, zal zulks hem zich in de dood en in het gevaar doen begeven. O mijn vrienden! Hij Die onzienlijk is, onze heerlijke Vorst en Gebieder, heeft Zijn oog op ons, acht gevende hoe een iegelijk van ons zichzelf kwijten zal in zijn strijd tegen de zonde, de satan en de wereld. Zijn ogen zijn als een vlam vuurs, Jeruzalem doorzoekende als met lantaarnen, en moest dit ons niet tot dapperheid opwekken? Gelijk het Hem tot genoegen is, Zijn soldaten kloek en wakker te zien ten dage des strijds, zo treft en doorwondt het Hem ook gevoelig, wanneer zij flauwhartig worden en terugwijken, alsof Zijn zaak niet waardig was, om voor dezelve te strijden.

5. Wordt sterkgelovigen, want u hebt een goede zaak, u strijdt voor de eer van uw God, voor Zijn dierbare waarheid, en voor de vrijheid waarmee Christus Zijn volk vrijgemaakt heeft. Ja, voor de verdediging van alles wat dierbaar voor onszelf of voor onze nakomelingen is. De voorrechten en vrijheden van de Kerk en het Koninkrijk van Christus in dit land, zijn ten koste van het bloed van Christus en van duizenden van Zijn martelaren, ons ter hand gesteld. En zullen wij dan niet worden aangemoedigd, om datgene te onderhouden en te verdedigen, hetwelk ons zo duur ter hand gesteld is?

6. De vijanden zijn maar zwak, en een kloekmoedig weerstaan zal hen doen terug deinzen. Wederstaat de duivel, en hij zal van u vlieden (Jakobus 4:7). Wederstaat ook zijn gezanten, die zulk een weg van afval voorstaan, en dan zullen zij ook terugtrekken, of tot zulk een staan gebracht worden, dat zij ten einde raad zullen zijn, gelijk wij zien dat het met het Joodse sanhedrin of raad was (Handelingen 4), welke zeiden: Wat zullen wij met deze mensen doen? U weet, dat toen Goliath door David verslagen werd, het hart van de Filistijnen bezweek, en dat zij de vlucht namen. Maar, o mijn vrienden! De helse Goliath is door Christus verslagen, Hij heeft tenietgedaan degene die het geweld des doods had, dat is de duivel, en daarom zal een edelmoedig staan tegen zijn heirlegers hen spoedig moedeloos maken.

7. Wees sterkgelovigen, want Jehovah, God, Vader, Zoon en Heilige Geest, is aan uw zijde, en indien dan de eeuwige kracht aan uw zijde is, wat hebt u dan te vrezen? Zie Micha 2:13: De Doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken, zij zullen doorbreken en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken, en hun Koning zal voor hun aangezicht heengaan, en de HEERE in hun spits.

8. De overwinning is zeker: de buit is alreeds in de hand van onze heerlijke Veldoverste, en Hij heeft beloofd om ook de overwinning te geven aan allen, die getrouw zijn tot de dood, door Hem en Zijn weg en Zijn zaak aan te kleven. Welaan, hebt dan goede moed. U ziet wat een menigte van beloften er gedaan zijn aan de overwinnaren (Openbaring 1 en 2).

Nu zal ik met enige raadgevingen besluiten, ten einde u met deze christelijke dapperheid versterkt mocht worden tegen de schaduwen des doods, welke u in uw weg door de woestijn mochten overkomen.

1. Draag zorg, dat uw verbond met de dood en uw voorzichtig verdrag met de hel verbroken worden, en dat u waarlijk door het geloof bevestigd bent op het fundament dat God in Sion heeft gelegd. O, ziet toch toe, dat u niet op een zandgrond bouwt ten aanzien van uw eeuwige belangen! Maar dat u waarlijk gebouwd bent op de rotssteen Christus, want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus (1 Korinthe 3:11). Lees tot dit einde Mattheüs 7:24-27, daar zult u zien, dat er maar twee fundamenten zijn, daar alle mensen hun hoop en zaligheid op bouwen, of op een rotssteen, of op een zandgrond. Christus Zelf is de Rotssteen, en alle andere dingen, hetzij algemene weldadigheden, eigengerechtigheid, algemene genade en genietingen, zijn maar zandgronden. Daar zult u ook zien dat, wanneer de slagregens en waterstromen komen, en de winden waaïen, het huis dat op de rotssteen gebouwd is, de aanval uitstaat, maar het huis dat op de zandgrond gebouwd is valt, en zijn val is groot. En daarom is mijn raad en vermaning, ten einde u, wanneer die stormwinden waaïen die de schaduw des doods in zich hebben, staande mocht blijven, dat u toch om des Heeren wil zorg draagt, dat het fundament toch wel vast op Christus gelegd is, zodat u met Hem verenigd wordt door de band van het geloof door de werking Gods. Neem Hem aan en berust op Hem, als Die u, zondaren, geworden is wijsheid van God, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing.

2. Tracht niet alleen het geloof te hebben in de hebbelijkheid, maar het te hebben in een gedurige oefening, want het geloof is als de veer in een horloge, die al de andere raderen, ik meen al de andere genaden, beweegt. Gelijk de liefde, de bekering, de vreze, de hoop, de lijdzaamheid en de blijdschap in de Heere. Zolang nu deze in oefening zijn is er geen nood, al zouden de schaduwen des doods zich over ons uitspreiden. Hierom vermaant de apostel de christenen (Éfeze 6:16): Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs. Omdat alles afhangt van het geloof, gelijk hetzelve ook van Christus afhangt. Ik vermag alle dingen, zegt Paulus, door Christus, Die mij kracht geeft (Filippenzen 4:13). Het geloof spreekt als een kleine almachtige, het geloof is een overwinnende genade die de wereld overwint en ook al de zwarigheden die in deszelfs weg mogen zijn. Het was door het geloof, dat de geloofshelden (Hebreeën 11) wonderen hebben gedaan. Door hetzelve hebben zij de kracht van het vuur uitgeblust, zijn zij in de krijg sterk geworden, hebben zij heirlegers van vreemden op de vlucht gebracht, hun doden uit de opstanding weder gekregen. Door het geloof hebben zij bespottingen en geselen beproefd, ook banden en gevangenissen, enz. Wanneer alle geschapen vertroostingen, rijkdommen, vrienden en vermakelijkheden verdwijnen, dan zal het geloof in dit geval, op de Heilige Israëls zien. Wanneer het gevoel niets vinden kan om op te rusten, dewijl alle steunsels weg genomen zijn, dan zal het geloof betrouwen op de Heere, en steunen op zijn God wanneer de belofte schijnt te feilen. Dan zal het geloof wachten en niet haasten. Wanneer de kracht van geschapen genade begint te bezwijken, dan zal het geloof leunen en zich nederzetten op de eeuwige rotssteen (Jesaja 26:4). Tracht dan zeg ik, om het geloof in oefening te hebben en te houden.

3. Benaarstig u om uw harten gestaald te krijgen met een christelijke sterkte en kloekmoedigheid, welke de natuurlijke vrucht is van dat geloof, hetwelk door de liefde werkende is. Hiervan hebben wij een heerlijk voorbeeld in de overste Leidsman der zaligheid, Wiens navolgers wij geroepen worden te zijn, inzonderheid in het lijden. Hij stelde Zijn aangezicht als een keisteen, en daagde al Zijn vijanden uit om tegen Hem te strijden (Jesaja 50:8): Hij is nabij Die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Wie heeft een rechtszaak tegen Mij? Hij kome herwaarts tot mij. Paulus volgde in deze zijn Meester. Wanneer hem gezegd was, dat hem banden en

verdrukkingen aanstaande waren, zo zei hij: Ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf (Handelingen 20:24). Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam des Heeren Jezus (Handelingen 21:13). En toen hij voor dat wrede monster Nero verschijnen moest en niemand had om hem bij te staan, zo bleef hij nochtans standvastig voor Christus staan, en verkoos liever te sterven op die plaats, dan schandelijk van zijn belijdenis af te wijken (2 Timotheüs 4:16-17). Wat blinkt hier ook een heilige kloekmoedigheid uit, in de woorden van David: Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, enz.

4. Beijver u ook om van die afgod, het eigen ik, bevrijd te worden. Te weten, van uw eigengerechtigheid, van uw eigenwijsheid en eigen kracht. Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volg Mij (Mattheüs 16:24). De overmacht van het eigen ik was de voorloper van Petrus val: Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden (Mattheüs 26:33). Hij vertrouwde te veel op zijn genade en kracht, maar de Heere wil hem, ten einde hij vernederd en van deze grond van zelfvertrouwen afgebracht mocht worden, in het slijk van de zonde laten vallen, zodat hij Hem in een uur van verzoeking zal verloochenen, door middel van een geringe dienstmaagd. Daar zijn twee dingen, waarin de kracht van een christen ligt: wantrouwen aan zichzelf, en vertrouwen op de Heere. Indien deze twee onderhouden worden, zo zullen zij een christen doen staande blijven, wanneer de donkerste schaduw des doods hem omringd (2 Korinthe 3:5): Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven. Maar onze bekwaamheid is uit God. Dit is de weg en het werk van het geloof, het wandelt tussen zelfledigheid en een al-volheid. Tussen zelfschuldigheid en een eeuwige gerechtigheid en tussen zelfzwakheid en een eeuwige sterkte. Hierom zei David: Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN, ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen (Psalm 71:16).

5. Arbeid om uw harten gespeend en gedood te krijgen aan de wereld en aan al de verdwijnende belangen en genietingen van de wereld. De wereld is een lichaam des doods op de ziel, inzonderheid in een tijd van beproeving, waar de liefde voor dezelve de overhand heeft in het hart. Hierom wordt ons gezegd dat Démas Paulus en de belijdenis van het christendom verlaten heeft, omdat hij de tegenwoordige wereld lief gekregen had. Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem (1 Johannes 2:15), en indien de liefde des Vaders niet in ons is, zo is het onmogelijk dat wij in een dag van verzoeking staande kunnen blijven. Daar zijn in de wereld vier dingen, daar wij, ten einde wij in een uur der verzoeking staande mogen blijven, aan gedood moeten zoeken te worden.

a. Aan onze wereldse staat en rijkdom. Want de geldgierigheid is de wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken (1 Timótheüs 6:10). O, wat een schande is het voor het christendom, dat mensen die Christus belijden, zo vastgekleefd zijn aan de wereld en aan de vergankelijke dingen van dezelve! Zullen wij nu dezelve onder onze voeten vertreden, dan moeten wij ze in het licht beschouwen, waarin God ze ons in Zijn Woord gesteld heeft. Zijn uitspraak is de enige waarachtige, en zo wij Hem geloven, dan is alles wat er in is enkel ijdelheid, ijdelheid der ijdelheden, enz. Laat ons de dingen die boven zijn bedenken, en aanmerken de dingen die men niet ziet. Wat aanzien zullen de dingen van de tijd hebben, wanneer wij aan gene zijde van de dood zijn?

b. Laat ons zoeken gedood te worden aan onze wereldse eer, naam en achting in de wereld. Deze dingen liggen ons zeer na aan het hart. Ook was het onder de scherpste beproevingen, daar de geloofshelden onder gebracht werden (Hebreeën 11), dat zij bespot zijn geworden. Het is geen gemakkelijke zaak voor de trotse natuur, dat onze naam en achting gekrenkt wordt door bespottingen en lasteringen, en dat die als kwaad en ondeugend uitgeworpen worden. Nochtans zeg ik, indien wij in een uur van beproeving willen staande blijven, dan moeten wij onze wereldse naam en achting aan de voeten van Christus neerleggen. Hij is tevreden geweest dat Zijn Naam, welke boven alle naam is, door lasteringen verdonkerd werd, om onzentwil. Hij werd een

godslasteraar, een vraat en wijnzuiper, een vriend van tollenaars en zondaren, een zoeker van de toejuiching des volks, ja, zelfs ook een duivel genaamd. Maar Hij heeft het kruis daarvan gedragen, en deszelfs schande veracht. O mijn vrienden! Laat ons altijd bedenken, dat wij noch staan, noch vallen, naar de uitspraak van de wereld. Doch mij is voor het minst, dat ik van een menselijk oordeel geoordeeld word, maar Die mij oordeelt, is de Heere, zei Paulus (1 Korinthe 4:3-4). Laat ons daarbij gedenken, dat er een ware heerlijkheid in is, om voor Christus en Zijn zaak smaadheid te lijden. Mozes achtte de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte (Hebreeën 11:26).

c. Laat ons ook zoeken gedood te worden aan werelds gemak, vrede en vrijheid. Paulus maakte zijn rekening op banden en gevangenis, om Christus wil. O mijn vrienden! Wat is er aan gelegen om met Paulus en Silas, in een donkere kerker opgesloten te zijn om Christus wil, indien Zijn tegenwoordigheid maar bij ons is, gelijk die bij hen was? Een gevangenis is door de beste en uitnemendste heiligen bezocht geweest, die nu al in de heerlijkheid zijn (Jeremía 30:2; Mattheüs 4:12; Handelingen 5:18, enz.). Maar God heeft Zijn gevangenen eindelijk losgemaakt en in vrijheid gesteld. De Heere is gewoonlijk zeer vriendelijk, wanneer de mensen zeer wreed zijn. Hij ziet uit de hoogte Zijns heilighdoms neer, om het zuchten der gevangenen te horen, om los te maken de kinderen des doods (Psalm 102:20-21). Een gevangenis door de mensen, is de hel niet, de mensen hebben hun gevangnissen, en God heeft de Zijne. Wij lezen van degenen die in de dagen van Noach gezondigd hebben, dat die nu in de gevangenis van de hel zijn (1 Petrus 3:19). Dat is waarlijk een verschrikkelijke gevangenis, waarin niet de minste hulp of bijstand is. Daar is weinig aan de menselijke gevangnissen gelegen, indien die al de hel zijn die wij te lijden hebben.

d. Laat ons ook zoeken, om onze genegenheden gedood te krijgen, zelfs aan de ongeregelde liefde tot het leven. Dit is waarlijk een harde les, nochtans is het een les die wij leren moeten, indien wij navolgers van Christus willen zijn. O mijn vrienden! Indien u ooit onder Christus, de overste Leidsman der zaligheid, dienst genomen hebt, dan hebt u al de vertroosting des levens aan Zijn voeten terneer gelegd, om van Hem bestuurd te worden. Wij moeten toch de één of andere tijd zeker sterven, maar nu kunnen wij ons leven nooit heerlijker afleggen, dan voor de zaak van Christus. Christus heeft Zijn gezegend leven afgelegd voor ons, en zullen wij dan ons arm en ellendig leven willen sparen voor Hem? Maar bedenk ook, wat een leven van heerlijkheid u ontvangen zult, wanneer u uw leven zult afleggen voor Zijn zaak, en ingaan in de eeuwige gelukzaligheid, enz.

6. Ten einde u ook bereid mocht zijn, om met de schaduw des doods te strijden, zo tracht deze drie dingen te verzekeren en dan hebt u niet te vrezen: Een goede God tot uw deel te hebben, een goede zaak en een goede consciëntie.

a. Tracht de tegenwoordigheid van een verzoend God in Christus verzekerd te hebben, dit was het, dat David hier in de tekst zo vrijmoedig deed zeggen: Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen. Zijn belofte is vast en zeker: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten (Hebreeën 13:5). Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen. Wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken (Jesaja 43:2). Laat uw geloof zich vestigen op het Woord, en zeg: Deze God is mijn God, eeuwiglijk en altoos. Hij zal mij geleiden tot de dood toe (Psalm 48:15).

b. Tracht verzekerd te zijn een goede zaak te hebben. Het is een zeer jammerlijke en harteloze zaak, wanneer iemand als een kwaaddoener lijdt, of als één die zich met eens anders doen bemoeit. Maar voor Christus, voor Zijn leer, discipline, dienst en regering van Zijn huis te lijden, te lijden voor Zijn leden of om het aankleven aan de minste van Zijn waarheden, is een troostrijke en heerlijke zaak. En wij hebben het voor grote vreugde te achten, wanneer wij om deze reden in velerlei verzoeking en beproevingen vallen, al ware het maar om de minste klauw van de waarheid Gods. Want het ware beter dat hemel en aarde uit hun hengsels gelicht werden, dan dat er een jota of tittel van de waarheid op de aarde zou vallen.

c. Tracht ook een goede consciëntie tot uw metgezel te hebben, want die zal als een vogeltje in de boezem zijn, hetwelk het aangezicht vervrolijkt, zelfs dan, wanneer de storm van buiten hard waait. Onze roem is deze, namelijk de getuigenis onzer consciëntie, enz. (2 Korinthe 1:12). Ten einde u nu een goede consciëntie hebben mag, zo zoekt dezelve besprengd te krijgen met het bloed van Christus, en dezelve op de grootste afstand te houden van alles wat haar zou kunnen bevleken, al zoudt u zelfs daardoor de gehele wereld ongenoegen geven.

7. Houd uw ogen steeds geslagen op Christus, ons heerlijk Voorbeeld, en zie Hem binnen het voorhangsel, met de buit van de hel in Zijn hand. Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, enz. (Hebreeë 12:1-2). Beschouw Hem als de overste Leidsman der zaligheid, die van Edom komt. Beschouw Hem:

a. Als onze Verlosser, die de rechtvaardigheid Gods voor ons voldaan heeft. Zo deed Job: Ik weet, mijn Verlosser leeft (Job 19:25), dit stelde hem in staat om de dood en het graf onder de ogen te zien.

b. Beschouw Hem als uw Vorst en Leidsman tot de zaligheid, Die door lijden geheiligd is. Hij is door een zee van bloed getrokken, en nu is Hij aan de overzijde, roepende: Vreest niet, Ik ben dood geweest, en zie, Ik leef in alle eeuwigheid.

c. Beschouw Hem als uw Hoofd tot invloed, en verwacht van Hem alle vervulling en invloed van de genade, want Hij zal niet nalaten om leven en kracht te geven aan Zijn leden, naar dat Hij dienst voor hen heeft, enz.

d. Beschouw Hem als een Hoofd tot regering, hebbende alle macht in hemel en op aarde, ten nutte van Zijn verborgen lichaam. Want dit zal u doen zingen te midden van de verdrukking, zeggende: De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils (Psalm 18:47). De HEERE zal in eeuwigheid regeren, uw God, o Sion, is van geslacht tot geslacht (Psalm 146:10).

AMEN